

МОСАД

Тази книга е от поредицата бестселъри "Crime & Mystery". Най-добрите и най-търсените трилъри, преиздавани в милионни тиражи и филмирани по целия свят.

А Т И К А

„ Един израелски военен съд издаде задочно смъртна присъда на Виктор Островски. Когато прочетете тази книга, няма да се питате защо...”
Toronto Star

ВИКТОР ОСТРОВСКИ И КЛЕЪР ХОЙ

**ВИКТОР ОСТРОВСКИ, КЛЕЪР
ХОЙ
МОСАД
ПО ПЪТЯ НА ИЗМАМАТА**

Превод: Николай Киров

chitanka.info

Война се печели с измама, гласи девизът на израелската тайна служба „Мосад“.

Още по-кратко: „Ние сме най-добрите“...

Почти няма световна сензация, в която те да не са набъркани.

От перфектни екзекуции до невероятни „ужилвания“ за милиони.

И всичко това само с 1200 души щат, включително секретарките и чистачките.

Най-тежкото проклятие в „Мосад“: „Дано прочета за теб във вестника!“

Е, Виктор Островски, бившият катса (оперативен офицер) го направи.

И потресе читателите в целия свят.

*На всички онези,
които доброволно отдадоха живота си,
макар че не трябваше да се жертват. — В.О.*

*„На Лидия:
моего тайно вдъхновение.“ — К.Х.*

ОТ АВТОРИТЕ

Не е лека задача да се разкрият фактите такива, каквито са, след четири години в служба на „Мосад“.

Възпитан в среда на радикален ционизъм, аз бях убеден, че израелската държава не може да допуска политически грешки, че ние сме Давид във вечната битка срещу новия Голиат, че няма кой друг да ни защити освен нас самите — чувство, засилвано от онези, които бяха оцелели след кладите на войната и живееха между нас.

Ние, новото поколение израилтяни, възкръсналата на своя земя нация след изгнание, продължило повече от две хиляди години, бяхме отговорни за съдбата на целия народ.

Командирите в нашата армия бяха наричани закрилници, не генерали. Водачите ни бяха капитани на мостика на огромен кораб.

Чувствах се богопомазан да бъда избран в това, което смятах за елита на „Мосад“.

Но едва в редовете на „Мосад“ се сблъсках с изкривените идеали и с онзи параноичен прагматизъм, към който се прибавяха алчност, корупция и съвършено безразличие към човешкия живот. Всичко това ме накара да разкажа тази история.

Само любовта ми към Израел, свободен и справедлив, е причина да изложа живота си на опасност с разказа си и да се изправя срещу онези, които превърнаха бляна на ционизма в сегашния кошмар.

„Мосад“ бе разузнаването, на което повериха отговорността да помага на водачите на този народ, а то предаде доверието му. Вместо това се градяха несъгласувани с никого планове, които служеха на дребни интереси, плод на собствената им политика. Те доведоха цялата нация до война по всички граници.

Не мога да мълча повече, нито мога да рискувам достоверността на тази книга, като крия истината зад фалшиви имена и мъгляви идентификации (независимо че съм използвал инициали за фамилиите на част от действащия персонаж, за да ги защитя).

Iacta alea est: Жребият е хвърлен.

* * *

Като журналист с повече от двадесет и пет годишна практика съм разбрал, че никога не трябва да казвам „не“ на някой, който ми предлага разказа си, без значение колко странно може да звучи. В началото разказът на Виктор Островски бе по-странен от всичко, което бях чувал.

Като повечето журналисти и на мен ми се беше случвало да изслушвам хора, които с тайнствен шепот обясняват защо Междугалактическата марсианска лига се опитва да им запуши устата. От друга страна, доста журналисти са патили от неверието си, когато едва след дълги проучвания са откривали, че историята, в която са се съмнявали, е напълно достоверна.

Един ден през април 1988 година Виктор Островски ми позвъни в Отава и каза, че може да ми предложи нещо, пряко свързано с международните отношения, което би ме заинтересувало. Наскоро бях публикувал един доста спорен бестселър под заглавие „Високопоставени приятели“, който засягаше сделки около тогавашния министър-председател на Канада и правителството. Виктор добави, че му харесва подходът ми към висшите среди и поради това е решил да предложи историята си именно на мен. Не съобщи никакви подробности, но ме покани на кафе в близкото заведение, за да можем да поговорим четвърт час на спокойствие. Три часа по-късно все още го слушах с внимание. Разказът му беше наистина интересен.

Естествено първият въпрос, който си зададох, бе как да разбера дали човекът пред мен е такъв, за какъвто се представя. Е, някои лични проучвания и в добавка неговата готовност да назове различни имена и да е пределно откровен улесниха задачата ми и така стигнах до заключението, че той не е самозванец, а истински „катса“ от „Мосад“, макар и бивш.

На мнозина няма да им хареса онова, което ще прочетат в тази книга. То е тревожно, едва ли може да се нарече поменик на най-добрите страни от човешката природа. Мнозина може би ще

възприемат Виктор като предател на Израел. Така да бъде. Но поне аз го виждам като човек, който е дълбоко убеден, че „Мосад“ в същността си е добра организация, поставена в служба на зли цели, човек, чиито идеали са разбити в сблъсъка с безмилостната реалност, човек, който вярва, че „Мосад“ — или всяка друга правителствена организация — трябва да носи обществена отговорност за своите действия. Дори ЦРУ е длъжно да се отчита пред избран контролен орган. Но не и „Мосад“.

На 1.IX.1951 година тогавашният министър-председател Давид Бен-Гурион издава нареждане за създаването на „Мосад“, разузнавателна организация, независима от израелското Министерство на външните работи. До ден днешен „Мосад“ си остава в сянка, въпреки че всеки знае за съществуването му и понякога политиците дори се хвалят с успехите му. Например никога не бихте открили справки за него в бюджета на Израел. Името на неговия шеф не става обществено достояние, докато той стои на този пост.

Една от главните теми в тази книга е убеждението на Виктор, че „Мосад“ е извън всякакъв контрол и че дори министър-председателят не упражнява истинска власт над действията му, а често е манипулиран да одобри или извърши нещо, което вероятно е в интерес на онези, които ръководят „Мосад“, но съвсем не от полза за Израел.

Въпреки че в същността си разузнаването изисква голяма секретност, някои страни от дейността му са добили гласност в други демократични държави. В САЩ например шефът на ЦРУ и заместниците му се посочват от президента. Изборът се огласява от сенатска комисия, а накрая трябва да бъде утвърден с мнозинство в самия Сенат.

На 28 февруари 1989 например комисия под председателството на Дейвид Л. Боурен се събра в стая Н-216 на сградата на Сената във Вашингтон, за да разпита дългогодишния служител на ЦРУ Ричард Дж. Кър по повод на избора му за заместник-шеф на Централното разузнаване. Преди огласяването на избора обаче Кър е трябвало да попълни изчерпателен въпросник от 45 части, покриващ всичко: от биография, образование и заемани длъжности до финансовото му състояние, включително и какви земи притежава, заплатата от последните пет години и размера на ипотеките му. Не на последно място остават въпроси, засягащи членство в организации, както и общата философия за живота и в частност за разузнаването.

При откриването на изслушването сенаторът Боурен призна, че рядко работата на комисията става публично достояние. „Докато в някои други страни се установява пълен законодателен надзор върху разузнаването, цялата същност на този процес в нашата страна е наистина уникална.“

Между другото комисията провежда всеки три месеца прегледи на правителствените секретни програми до края на мандата и се събира извънредно всеки път, когато президентът започва нова секретна операция.

„Макар ние да нямаме право на вето върху предложените секретни операции, продължава той, президентите в миналото следваха нашите съвети, като видоизменяха или изцяло се отказваха от действия, които комисията считаше недомислени или излагащи на излишен риск интересите на сигурността.“

В Израел дори министър-председателят, въпреки че е официалният шеф на разузнаването, често не знае за тайната му дейност, преди резултатите да са излезли наяве. Що се отнася до обществото, то рядко изобщо научава за това. И естествено не съществува какъвто и да било организиран надзор над дейността и персонала на „Мосад“.

Важността на едно подобаващо политическо ръководство над разузнавателните служби е обобщена от сър Уилям Стивънсън в увода към „Човекът, наречен Неустрасимия“, където той изтъква, че разузнаването е абсолютно необходимо за една демокрация, ако тя иска да избегне злощастията и дори пълната си гибел.

„Измежду все по-съвършените оръжия, пръснати по света, разузнаването е нещо съществено, може би най-важното — пише той. — Но поради своята секретност то е най-опасното. Нужно е изграждането на самозащита, която да предотвратява злоупотребата с него, да го контролира и своевременно да го коригира. Но както и във всяко друго начинание, решаващата роля имат характерът и мъдростта на онези, на които то е поверено. В единството на това ръководство е надеждата на всички свободни хора.“

Друг основателен въпрос около историята на Виктор е как един дребен сътрудник на Института, така наричат „Мосад“, твърди, че знае толкова много неща за него. Това е интересно. Отговорът обаче е изненадващо прост.

Първо, като организация „Мосад“ е с ограничен състав.

Найджъл Уест (псевдоним на британския депутат от торите Рупърт Аласън) в своята книга „Игри на разузнаване“ пише, че главната квартира на ЦРУ в Лангли, Вирджиния, която всъщност започва още от Джордж Вашингтон Паркуей, извън границите на Вашингтон има около 25 000 служители, повечето от които не полагат никакви усилия да прикрият същността на работата си.

В целия „Мосад“ има едва 1200 служители, в това число чиновници и почистващ персонал — всички те са инструктирани да казват, ако ги питат, че работят към Министерството на отбраната.

Уест добавя, че „според сведенията, получени чрез разни съветски дисиденти, КГБ разполага с 15 000 офицери към Първо главно управление, изпратени в чужбина, и с около 3000 в главната квартира в Тёплый стан, непосредствено след Московското околоръстно шосе на югозапад от столицата“. Но това е било през петдесетте. Според по-нови данни служителите на КГБ са повече от 250 000, пръснати из различните краища на света. Дори обучените служители на DGI^[1], пръснати из кубинските дипломатически мисии, наброяват повече от 2000.

„Мосад“ — ако искате вярвайте — разполага само с 30 до 35 секретни разузнавачи, или катси, които изпълняват специални задачи из разни страни едновременно. Главната причина за тази необичайно малка бройка, както ще разберете от тази книга, е, че за разлика от други страни Израел може да разчита на значителен брой верни хора, живеещи из еврейските общности по цял свят. Това се постига чрез уникалната система на саяним, доброволни помагачи от еврейски произход.

Виктор е водил дневник на своите лични преживявания и на тези на мнозина други. Той трудно запомня текстове, но има отлична фотографска памет за схеми, планове и други подобни данни от решаващо значение за успешните действия на разузнаването. И тъй като „Мосад“ е толкова малка и компактна организация, той е имал достъп до специални компютърни файлове и устни разкази, които биха били недосегаеми за някой по-нисш служител на ЦРУ или КГБ. Дори като студенти той и неговите колеги са имали достъп до главния компютър на „Мосад“ и безброй часове са прекарани в изучаване на най-дребни подробности, свързани с бивши и настоящи операции.

Целта е била да се обучат новите кадри как следва да се проведе една операция и как да се избягнат минали грешки.

В допълнение, макар че е трудно да се обясни, уникалното историческо единство на еврейската общност, нейната вътрешна убеденост, че независимо от политическите различия те всички трябва да са заедно и да се пазят сами от враговете си, води до откритост помежду им, която трудно може да се наблюдава при служителите на, да речем, ЦРУ или КГБ. С една дума, помежду си те се чувстват свободни да говорят в най-големи подробности. И говорят.

Разбира се, искам да благодаря на Виктор за предоставената ми възможност да разкажа открито тази забележителна история. Искам също да благодаря на моята съпруга Лидия за твърдата ѝ подкрепа на това начинание, особено след като характерът на предложеното ви четиво води до нови и нови тревоги за мен, по-големи от свързаните с обичайната ми политическа дейност.

И още нещо: парламентарната библиотека в Отава отново ми оказва неизменната си помощ.

Клеър Хой, юли 1990

[1] DGI — Кубинското разузнаване. — Б.пр. ↑

ПРОЛОГ

ОПЕРАЦИЯ „СФИНКС“

Бутрус Ебен Халим нямаше вина, че бе зяпнал жената. В крайна сметка тя беше апетитна блондинка, свикнала да носи тесни панталони и ниско изрязани блузи, разкриващи от нея точно колкото да накара всеки мъж да пожелае останалото.

Тя се появяваше на неговата автобусна спирка във Вилжюиф, южните покрайнини на Париж, всеки ден през последната седмица. Там спираха само два автобуса — местният и междуградският за Париж. Нямаше как да не бъде забелязана измежду малцината редовни пътници. Всъщност това бе и целта, макар че Халим не го знаеше.

Беше август 1978 г. Нейният маршрут, както и неговият, явно не се променяше. Тя стоеше там, когато Халим идваше и се качваше на автобуса си. Малко по-късно пристигаше някакъв светлокож, синеок и изискано облечен мъж с двуместно червено ферари ВВ-512 и качваше блондинката, а после изфиряваха бог знае накъде.

Халим бе иракчанин. Жена му Самаира не можеше повече да понася нито него, нито ужасния живот, който водеха в Париж. Може би именно поради това той прекарваше по-голямата част от самотното си пътуване в мисли около жената от спирката. Време поне не му липсваше. Халим нямаше намерение да приказва с когото и да било по пътя. Иракското контраразузнаване му бе наредило да отива до работата си по заобиколен път и често да сменя маршрута си. Единствените места, през които той винаги минаваше, бяха автобусната спирка близо до дома му във Вилжюиф и станцията на метрото в гарата „Сен Лазар“. Там Халим хващаше влака до Сарсел на север от града, където работеше върху строго секретния проект по създаването на ядрен реактор в Ирак.

Един ден вторият автобус дойде преди ферарито. Жената хвърли поглед надолу по улицата, но колата я нямаше, тогава тя сви рамене и се качи в автобуса. Този на Халим бе временно забавен от дребен „инцидент“ две сгради по-надолу, където някакво пежо спря пред него.

Малко по-късно пристигна ферарито. Шофьорът се огледа за момичето, а Халим, разбирайки какво е станало, се провикна на френски, че тя се е качила в автобуса. Мъжът изглеждаше объркан и проговори на английски, при което Халим му повтори същото и на този език. Човекът поблагодари и го попита накъде отива. Халим отвърна, че трябва да стигне до станцията „Мадлен“, недалеч от „Сен Лазар“, и шофьорът Рен С., който се представи на Халим с името Джек Донован, отговори, че и той пътува в същата посока, и му предложи да го откара.

„Защо не“ — помисли си Халим, докато се наместваше поудобно на седалката.

Рибата се хвана на кукичката. И ако късметът не изневереше, се очертаваше добър удар за „Мосад“.

* * *

Операция „Сфинкс“ завърши зрелищно на 7 юни 1981 година, когато доставените от САЩ израелски бомбардировачи унищожиха иракския ядрен комплекс Тамуз 17 (или Осирак) при Туейта, непосредствено до Багдад, след дръзка атака над вражеската територия. Но това стана едва след години на международни интриги, тънка дипломатическа игра, диверсии и политически убийства, с които „Мосад“ успя да забави изграждането на обекта, въпреки че не можа да го спре.

Израел бе пряко засегнат от този проект още от момента, когато Франция подписа споразумение да създаде за Ирак (тогава втория ѝ по важност доставчик на нефт) център за ядрени изследвания. Това се случи в разгара на енергийната криза през 1973 година. Кризата рязко увеличи интереса към ядрената енергия като алтернативен източник и страните, които произвеждаха подобни технологии, драстично увеличиха продажбите си в чужбина. По това време Франция искаше да продаде на Ирак 700-мегаватов ядрен реактор с индустриално предназначение.

Ирак непрекъснато подчертаваше, че центърът за ядрени изследвания е построен изцяло за мирни цели, главно за да осигурява електричество за Багдад. Обаче Израел основателно се страхуваше, че

там ще се произвеждат ядрени оръжия, които в една бъдеща война ще се насочат срещу него самия.

Французите бяха съгласни да доставят 93-процентов уран за два реактора, който бе получен във военния завод за обогатяване на руда в Пиерлат. Франция трябваше да продаде на Ирак на четири партии общо 70 кг обогатен уран, достатъчен за създаването на четири ядрени заряда. Тогавашният президент на САЩ Джими Картър се бе противопоставил на този атомен трансфер, впрочем главното му постижение в областта на външната политика, и американските дипломати усилено сновяха между французи и иракчани, за да ги накарат да променят плановете си.

Дори и от френска страна започнаха да се досещат за намеренията на Ирак, когато тази страна отхвърли под най-плосък предлог идеята да се замести обогатеният уран с по-малко опасно гориво, наречено „карамел“: вещество, от което можеше да се добива атомна енергия, но не и атомни бомби.

Ирак бе твърд като диамант в позицията си. Сделката си е сделка. През юли 1980 година на една пресконференция в Багдад силният на деня Саддам Хюсеин се подигра с тревогата на Израел с думите, че преди години ционистките кръгове в Европа смятали арабите за диви и нецивилизовани хора, които можели единствено да препускат на камили из пустинята. Днес обаче същите тези кръгове открито признавали, че Ирак е на път да произведе собствена атомна бомба.

Фактът, че Ирак наистина бе доста напреднал в тези изследвания, накара АМАН (военното разузнаване на Израел) в края на седемдесетте години да изпрати меморандум с черния печат „свършено секретно“ до Цви Замир, висок и слаб, но вече оплешивяващ генерал от запаса, който по това време оглавяваше „Мосад“. АМАН се нуждаеше от по-точна вътрешна информация за етапа, достигнат от Ирак в този проект. Затова Давид Биран, шеф на „Цомет“ (отдел на „Мосад“ за набиране на сътрудници), трябваше да се срещне със Замир. Биран беше тромав и кръглолик, известен с добрия си вкус човек, който бе направил кариера в „Мосад“. Той извика поотделно всички началници на отдели и им нареди да открият незабавно някой свързан със завода производител в Сарсел, Франция.

Нищо не излезе от изтощителното двудневно ровене из списъците на личния състав, тъй че Биран се принуди да извика при себе си началника на парижката резидентура Давид Арбел, белокос полиглот, дългогодишен служител на „Мосад“, за да му съобщи необходимите подробности около задачата. Както всички резидентури и тази в Париж беше внедрена дълбоко в структурите на израелското посолство. Арбел, който я ръководеше, имаше по-голяма власт дори от посланика. Служителите на „Мосад“ контролират дипломатическите пратки (така наречените ДИП) и цялата поща от и за посолството минава през тях. На тяхно разположение е и контингент от тайни квартири, известен под името „служебни апартаменти“. Само в Лондон например съществуват сто такива апартаменти и още петдесет други са взети под наем.

Мрежата на саяним, еврейските доброволни сътрудници от всички области на живота, бе създадена и в Париж. Един от тях, известен под името Жак Марсел, работеше в ядрения завод „Сарсел“. Ако операцията бе по-маловажна, едва ли щяха да го накарат да се сдобие с оригинален документ. Обикновено информацията се предава устно или в краен случай се преснима на ксерокс. Взимането на документ предполага риск да бъде установена липсата му и излага саяна на опасност. Но в случая бе решено да се осигури оригиналният документ, главно защото арабските имена често се бъркат (в различни случаи се използват различни имена).

Поради това Марсел трябваше да се добере до списъка на целия иракски персонал, работещ там, просто за всеки случай.

Тъй като според плана Марсел трябваше да отиде в Париж за някаква среща идната седмица, му наредиха да вземе списъка в жабката на колата заедно с други безобидни документи и така да ги донесе на срещата. Предната вечер при него се отби катса от „Мосад“ (действащ разузнавач), който му даде инструкции и извади дубликат на ключа от жабката. В определения час Марсел щеше да направи една обиколка по съседната улица близо до Военното училище: там щеше да види паркирано червено пежо с особена лепенка на задното стъкло. Тази кола трябваше да бъде наета и да я оставят за през нощта пред някакво кафене, за да бъде осигурено място за паркиране, нещо, съществено за град като Париж. Марсел трябваше да направи пълна обиколка на квартала и щом се върнеше на същото място, пежото

щеше да се изтегли, така че да може да паркира вместо него. След това просто трябваше да отиде на срещата си и да остави папката с документите в жабката.

Тъй като служителите в стратегическите производства са често обект на внезапни проверки, Марсел бе проследен от „Мосад“ по пътя към срещата си, без да подозира това. След като за пореден път се увериха, че няма опашка, двамата мъже, изпратени от „Мосад“, прибраха папката и влязоха в кафенето. Докато единият поръчваше, другият отиде до тоалетната. Там той извади камера с четири сгъваеми алуминиеви крачета, тип „клеци“. Това устройство спестява доста време и усилия, защото е снабдено с автоматична фокусировка и специални многослойни касетки, създадени във фотографския отдел на „Мосад“, които могат да поберат до 500 пози на една-единствена лента. След като крачетата се разгънат, документите могат бързо да се прекарват пред обектива с помощта на едно гумено приспособление, което операторът държи между зъбите си, за да затваря обектива след всяка снимка. Когато пресне и трите страници, мъжът прибра папката обратно в колата на Марсел и изчезна.

Имената бяха моментално изпратени чрез компютъра до Парижкото бюро в Тел Авив с помощта на използваната от „Мосад“ двойна кодираща система. Всяка фонема отговаря на дадено число. Например, ако името е Абдул, аб може да се представи като 7, а дул като 21. За по-сложните случаи всяко число има собствен код — буква или друго число. Тази кодираща схема се променя всяка седмица. Дори и при това положение съобщението съдържа в себе си само половината от смисъла, така че едната част да дава ключ за кода на аб, а другата ключ за кода на дул. Ако случайно тази информация попадне в чужди ръце, тя ще бъде безсмислена за този, който се опита да я дешифрира. Така целият списък на персонала бе изпратен в две отделни компютърни предавания.

Веднага щом имената и длъжностите бяха дешифрирани в Тел Авив, ги изпратиха до съответните отдели на „Мосад“ и АМАН. Но тъй като иракският персонал, работещ в Сарсел, бе съставен предимно от учени, които в миналото не бяха считани за опасни, „Мосад“ имаше съвсем малко сведения за тях.

От шефа на „Цомет“ дойде ново нареждане: избягвайте трудностите, т.е. да се открие най-лесният за използване човек. И

бързо. Ето как попаднаха на Бутрус Ебен Халим. Изборът щеше да се окаже сполучлив, но тогава го предпочетоха пред другите, защото само той бе оставил домашния си адрес. Това означаваше, че или останалите са били по-конспиративно настроени, или са живели във военни квартали близо до завода. Халим беше женен — само половината от другите бяха, — но нямаше деца. Не беше обичайно за четиридесет и две годишен иракчанин да няма деца или да не носи по някакъв начин отпечатъка на сполучлив брак.

Сега, когато вече си имаха „мишена“, следващият въпрос бе как да го „вербуват“, особено след като от Тел Авив дадоха да се разбере, че това трябва да бъде „айн ефес“, доста силен израз на иврит, означаващ „операция без грешка“.

За изпълнението на тази задача бяха нужни две групи. Първата, „Ярид“, която отговаряше за безопасното протичане на операцията в Европа, трябваше да проследява съвсем точно Халим и жена му Самира. Къде ходят, с кого се срещат, кога... Те трябваше да разберат на кого служи Халим, на Ирак или Франция, и да осигурят апартамент чрез един евреин, техен помощник (един от парижките саяни по недвижимото имущество бе натоварен с намирането на апартамент в посочения квартал, като, разбира се, не трябваше да задава никакви въпроси).

Втората група, „Невиот“, трябваше да прониква навсякъде, където е необходимо, да извършва щателен оглед на посочени апартаменти и да инсталира подслушвателни устройства — „дървеници“, ако трябва да се монтира в масата или в перваза например, или „манисто“, ако се изискваше телефон.

Отрядът „Ярид“, осигуряващ безопасното протичане на операцията в Европа, се състоеше от три групи, всяка от седем до девет души, като две от тях действаха в чужбина, а третата в Израел беше резервна. Възлагането на задача на някоя от групите обикновено предизвикваше доста разгорещени спорове, защото всяка нова операция, в която те участваха, се считаше за жизненоважна.

Отрядът „Невиот“ също се състоеше от три групи, но от експерти, обучени в извличане на информация от всякакви предмети, което означава тайно проникване и фотографиране на документи, инсталиране на устройства по сгради и стаи без никаква следа и без контакт с когото и да било. В колекцията им от инструменти има

специални ключове за повечето големи хотели в Европа, но те постоянно изобретяват нови методи за отваряне на врати, които изискват специална карта, код или други средства. Някои хотели например имат ключалки, които се отварят само от отпечатъците на госта на стаята.

Веднъж поставени в апартамента на Халим, подслушвателните устройства, или „дървениците“, трябваше да бъдат внимателно следени, а разговорите записвани от служител на „Шиклут“ (подслушвателния отдел). Касетата от първия ден щеше да се изпрати в отделите на Тел Авив, където да се определи използваният диалект и да се посочи човек, владеещ го най-добре, който да бъде изпратен по най-бързия възможен начин в Париж, за да обслужва устройствата и да снабдява групите с моментални преводи.

Но на този етап от операцията всичко, с което разполагаха, бе само едно име и адрес. Не само че нямаха снимка на иракчанина, но и абсолютно никакви гаранции, че ще бъде полезен. В началото отрядът „Ярид“ само наблюдаваше жилището на Халим от улицата или от близкия апартамент, за да разбере как изглеждат той и жена му.

Всъщност първият контакт бе осъществен два дни по-късно, когато една привлекателна жена с къса коса, която се представяше като Жаклин, почука на вратата на Халим. Това бе Дина. Работеше в „Ярид“ и задачата ѝ бе просто добре да огледа жената на Халим и да я идентифицира пред групата, така че истинското наблюдение да може да започне. Под предлог, че продава парфюми, които ѝ доставяли в големи количества, с всичките му разрешителни документи, Дина ходеше от врата на врата, за да избегне подозрението, и предлагаше стоката си и на другите жени, като не подмина нито едно жилище в триетажната сграда. Беше се постарала да пристигне у Халим, преди той да се е върнал от работа.

Предложението накара Самира и другите жени в къщата да потръпнат от радост. И нищо чудно, защото цените бяха много пониски от тези в магазините. Клиентите трябваше да платят половината в аванс, а остатъка при доставянето на поръчката, имаше и обещание за „безплатен подарък“.

За голям късмет Самира покани „Жаклин“ вкъщи и изля мъката си пред нея. Колко била нещастна, как съпругът ѝ не искал да успее, не бил предприемчив, а тя произхождала от заможно семейство и вече ѝ

дотегнало да живее от собствените си пари и да ги пилее в залите за бинго. На всичко отгоре след две седмици щяла да се връща в Ирак, щели да оперират майка и, а операцията била тежка. Тогава съпругът и щял да остане съвсем сам и още по-уязвим.

„Жаклин“, приела ролята на студентка от добро семейство от Южна Франция, която в свободното си време продава парфюми, за да си докара нещо отгоре, се показва крайно съпричастна към мъката на Самаира. Макар че първоначалната ѝ задача бе само да идентифицира жената, големият ѝ успех не можеше да се оспорва. При наблюдението и най-нищожният детайл се докладва след завръщане в „тайната квартира“, където групата „смила“ информацията и планира следващата стъпка. А това означава часове наред, въпрос след въпрос, стотици пъти предъвкване на един и същ детайл, кавги, когато различни хора дискутират значимостта на определено действие или фраза. Екипът работи в мъгла от цигарен дим, а кафето се лее като от чешма, така че с всеки изминал час атмосферата в тайната квартира става все по-напрегната.

И тъй се стигна до извода, че щом Дина (Жаклин) е установила по-тесни връзки със Самаира, това щастливо стечение на обстоятелствата трябва да се използва за ускоряване на нещата. Следващата ѝ задача щеше да бъде да накара жената поне два пъти да напусне апартамента си. Първия — за да може екипът да определи най-доброто място за подслушвателно устройство, а втория — за да го монтира. Това значеше да се проникне незабелязано вътре и да се направят снимки, измервания, да се вземат люспи от боята и всичко необходимо за създаването на съвършен дубликат на който и да е предмет, но с монтиран в него микрофон. Критерият е да се намали рискът до минимум, както във всяко нещо, с което „Мосад“ се захваща.

По време на първото посещение Самаира се беше оплакала, че не може да намери добър местен фризьор, който да оправи цвета на косата ѝ. Когато Жаклин мина отново със стоката си два дни по-късно (този път малко преди да се прибере Халим, за да има възможност да го огледа добре), разказа на Самаира за своя моден фризьор.

— Казах на Андре за теб и той отговори, че с удоволствие ще се занимае с прическата ти — рече Жаклин. — Може би ще се наложи да идем при него два или три пъти. Той обича да изпипва работата си. Но ще ми е приятно да идваш с мен.

Самира бе въодушевена. Тя и съпругът ѝ нямаха истински приятели в Париж, не общуваха почти с никого и рядко излизаха. Затова възможността да прекара няколко часа в града, а не между омразните четири стени на апартамента бе добре дошла.

Като специален подарък за това, че Самира бе купила парфюм, Жаклин ѝ донесе един шарен ключодържател с отделна втулка за всеки ключ.

— Виж сега — рече тя, — дай ми ключа си от апартамента да ти обясня как се закача.

Обаче Самира не забеляза как Жаклин плъзна подадения ѝ ключ в една малка кутийка със страна 5 см. Тя бе опакована, така че да изглежда като друг подарък, но в нея имаше поръсен с талк пластелин, за да не залепне ключът за него. Щом кутийката се затвори плътно, ключът остави в пластелина отличен отпечатък, по който по-късно можеше да се извади дубликат.

Групата „Невиот“ можеше да влезе и без ключ, но защо бе нужно да се поемат излишни рискове, след като имаше начин спокойно да минат през входната врата, все едно влизаха в собственото си жилище? Щом проникнеха вътре, щяха да заключат вратата и да я подпрат, така че ако някой успееше да мине незабелязано край външния наблюдател, да реши, че ключалката заяжда, и докато търси начин да отвори, неканените гости да се изнесат своевременно.

Халим бе вече идентифициран и затова „Ярид“ прибегна до метода на неподвижното следене, чрез който лесно се установяваше дневното разписание на даден човек без никаква опасност следенето да бъде забелязано. На практика това означаваше да се постави наблюдател, който да отбелязва посоката, в която обектът обикновено отива, а не някой да се влачи подире му като опашка. След няколко дни друг наблюдател се поставя две-три пресечки по-нататък и така се работи на етапи. В случая с Халим всичко бе още по-лесно, защото той отиваше на една и съща автобусна спирка.

Чрез подслушвателната уредба екипът узна точно кога Самира заминава за Ирак. Също така научиха, че Халим трябва да отиде в иракското посолство във връзка с проверката по безопасността. Това накара „Мосад“ да действа особено предпазливо. Все още нямаше конкретен план как да бъде вербуван, а времето не беше достатъчно, за

да се прецени дали Халим ще е склонен да сътрудничи или не. Задачата бе от първостепенна важност и трябваше да се бърза.

Обаче от гледна точка на сигурността не беше разумно да се използва отер (човек от арабски произход, нает да влезе във връзка с други араби). Случаят позволяваше само един опит и той трябваше да бъде успешен на всяка цена. Първоначалната надежда, че Дина в ролята на Жаклин ще успее да се добере до Халим чрез жена му, се оказа неоправдана. След втория час при фризьора Самира не пожела да се среща повече с Жаклин.

— Видях те как зяпаше онова момиче — заяви тя на Халим по време на една семейна сцена. — Не си прави никакви сметки за след моето заминаване. Знаем те колко струваш!

Това ги наведе на мисълта за момичето от автобусната спирка, а ролята на англичанина бонвиван щеше да вземе катсата Рен С. (Джек Донован). Надяваха се, че взетото под наем ферари и разни други намеци за богатство ще свършат останалото.

* * *

Халим не издаде нищо за естеството на работата си, когато се качи за пръв път във ферарито. Каза, че бил студент — „доста старичък“ — помисли си Рен. Не пропусна да спомене, че жена му заминава за известно време и че обичал добре да си похапва, но не пиел, защото бил мюсюлманин. Донован не уточни с какво се занимава, за да може въображението на другия да има пълна свобода на действие. Каза нещо за международната търговия и покани Халим на гости във вилата си в провинцията или пък да обядват заедно след заминаването на жена му. Халим не се ангажира с никакво обещание на този етап.

На следната утрин блондинката отново бе там и Донован замина с нея. Той се появи и на по-следващия ден, но момичето го нямаше, тогава Донован предложи на Халим да го закара, като преди това се отбият в някое крайпътно заведение да пият по едно кафе. Що се отнася до красивата му приятелка, Донован поясни:

— О, тя просто е една флърца, която срещнах случайно. Започна да проявява прекалено много капризи и трябваше да я зарежа. Жалко

все пак — много я биваше, ако разбираш какво имам предвид. Но за таква нещо човек никога не остава на сухо, приятел.

Халим не спомена за новия си приятел пред Самира. Това бе нещо, което искаше да запази само за себе си.

След като Самира замина за Ирак, Донован каза на Халим, че му се налага да иде до Холандия по работа за около десет дни. Двамата бяха станали добри приятели и той често го взеше с ферарито. Преди да тръгне, Донован остави на Халим визитната си картичка. Офисът, чийто адрес бе посочен на нея, естествено не се използваше по предназначението си, но все пак бе действителен, със свой телефон и секретарка, в случай че Халим позвънеше или дойдеше да огледа внушителната фирма и новата сграда недалеч от Елисейските полета.

През цялото това време Рен (Донован) всъщност остана в тайната квартира, където след всяка среща с Халим разговаряше с шефа на отдела или заместниците му, за да обмислят следващия ход, да докладва, да прослушат записа от подслушването и да обсъждат поотделно всеки възможен вариант за действие.

Рен минаваше по заобиколен път винаги, когато се прибираше в тайната квартира, за да е сигурен, че не са го проследили. Там той оставяше британския си паспорт и се залавяше за докладите. Първият от тях представляваше подробна информация за казаното по време на срещата с Халим.

Вторият доклад засягаше само изпълнението на задачата. В него се съдържаха петте главни въпроса, а именно кой, какво, кога, къде и защо. Отбелязваше се всичко случило се на срещата. Вторият доклад се слагаше в отделна папка и се предаваше на бодел, или куриер, който разнася съобщенията между тайните квартири и посолството.

И двата вида доклади се изпращат в Израел поотделно: или чрез кодovия ръкав на компютъра, или с дипломатическата поща. Вторият вид доклад е разделен на части, за да не може да бъде дешифриран. В първата може да се казва: „С рещнах се със субекта в“ (вж. част 2), а в другата се дават точните координати на мястото и пр. Всеки човек има по две кодови имена, въпреки че сам той не ги знае: първият шифър е информационен, а вторият — действителен за текущата операция.

„Мосад“ отделя винаги най-голямо внимание на връзката между отделните групи. Тъй като знаят какво самите те могат да предприемат, то следва да се допусне, че и противникът може да направи същото.

* * *

След заминаването на Самира Халим престана да спазва каквото и да е разписание. Често се отбиваше след работа в града и вечеряше сам в някой ресторант или пък ходеше на кино. Веднъж се обади на приятеля си Донован и му остави съобщение. Три дни по-късно Донован му позвъни. Халим предложи да излязат и Донован го заведе в едно скъпо кабаре с програма и разкошно меню. Той настоя да плати сметката.

Халим пийваше порядъчно и през цялата вечер Донован му разправяше за последната си сделка, щял да продава стари товарни контейнери в разни африкански държави, където ги използвали вместо къщи.

— Там хората живеят в ужасна мизерия. Направо пробиват дупки в контейнерите вместо врата и прозорци и се нанасят вътре — обясни Донован. — В Тулон има цял склад с такива, ще ги взема почти без пари. Тази събота и неделя отивам там. Защо не дойдеш и ти с мен?

— Само ще ти се пречкам — рече Халим. — Нищо не разбирам от бизнес.

— Глупости. Дотам и обратно има много път и ще се радвам да ми правиш компания. Ще преспим една нощ и в неделя се връщаме. Така или иначе, нали нямаш никакви планове за уикенда?

Планът за малко да се провали, защото тамошният саян се простуди в последния момент. Наложил се ролята на търговец на контейнери да поеме друг катса.

Докато двамата се пазаряха за цената, Халим забеляза, че един от контейнерите, окачени на крана, е с ръждясало дъно (всъщност всички бяха такива и бе предвидено Халим да го забележи). Той дръпна Донован настрана, за да му каже, и приятелят му успя да спазари отстъпка за повече от 1200 бройки.

По-късно, докато вечеряха, Донован даде на Халим 1000 щатски долара в брой.

— Не се притеснявай. Вземи ги — рече той. — Ти ми спести доста повече, като ми посочи оная ръжда. Не че това щеше да има

някакво значение за купувачите, но тоя мошеник, дето ги продаваше, не го знаеше.

За първи път Халим започна да осъзнава, че новото му приятелство освен приятно прекараното време би могло да донесе и странични доходи. „Мосад“ добре разбираше, че парите, сексът и определен психологически подход — заедно или поотделно — са в състояние да купят почти всичко. Така че човекът вече бе здраво обвързан. Време беше да се започне истинската работа (тачлес) с Халим.

След като се убеди, че Халим му вярва напълно, Донован покани иракчанина в луксозния си апартамент в хотел „Софител — Бурбон“ на бул. „Сен Доминик“ 32. Покани и една млада компаньонка, Мари-Клод Магал. След като поръча обяда, Донован каза на госта си, че се налага да свърши някаква спешна работа, и остави съобщението на масичката, като потвърждение за Халим.

— Виж, съжалявам, че стана така — рече той, — но вие се забавлявайте, а аз ще се оправя и ще дойда.

Е, Халим и компаньонката се позабавляваха. Епизодът бе заснет, не непременно с цел шантаж, а просто за всеки случай — да се види какво ще направи или каже Халим. Израелски психиатър вече обмисляше в най-големи подробности подхода, който трябваше да се използва спрямо Халим, затова докладите трябваше да засягат всичко, свързано с него. Имаше също и един ядрен физик, който бе включен в проекта, ако се наложеше да се вземе нечие компетентно мнение.

Скоро „Мосад“ щеше да прибегне до сътрудничеството му.

Донован се появи след два дни и покани Халим на кафе. Иракчанинът веднага забеляза, че приятелят му е притеснен от нещо.

— Отвори ми се страхотна възможност за сделка с една германска компания, която произвежда специални пневматични тръби за пренасяне на радиоактивни материали за медицински цели — каза Донован. — Много сложна техника. Ще играят големи пари, само че аз нищо не отбирам от цялата работа. Свързаха ме с някакъв английски специалист, който се съгласи да направи проверка на тръбите. Проблемът е че оня иска прекалено много пари, а освен това не съм сигурен дали мога да му вярвам. Допускам, че има вземане-даване с немците.

— Може би ще мога да ти помогна — обади се Халим.

— Благодаря ти, само че в този случай ми трябва истински специалист.

— Аз съм специалист — отвърна Халим.

Донован го изгледа изненадано и рече:

— Какво имаш предвид? Мислех, че си студент.

— В началото бях принуден да скрия истината. Но всъщност съм учен и работя по специален проект за Ирак. Сигурен съм, че ще мога да ти помогна.

По-късно Рен призна, че когато най-сетне Халим открил същността на работата си, било все едно, че някой източил всичката кръв от вените на катсата и ги напълнил с лед, след което го превърнал във вряща вода. „Спечелихме го!“ Но Рен не можеше да си позволи да изрази вълнението си. Трябваше да запази спокойствие.

— Слушай, трябва да се срещна с приятелчетата този уикенд в Амстердам. Ще ида там ден или два по-рано, но какво ще кажеш да изпратя самолета си да те вземе в събота сутринта?

Халим прие.

— Няма да съжаляваш — добави Донован. — Ако всичко е наред, пари ще печатаме с тая работа.

Върху самолета личеше временно поставеният знак на компанията на Донован, машината бе доставена от Израел специално за случая. Кантората в Амстердам бе собственост на богат търговец от еврейски произход. Рен не искаше да пресича границата заедно с Халим, защото пътуваше с истинските си документи, а не с фалшивия британски паспорт. Това винаги бе за предпочитане, защото се избягваше рискът от евентуален провал при проверките на границата.

На летището в Амстердам Халим бе посрещнат от лимузина, която го откара в кантората. Останалите вече се бяха събрали.

Двамата бизнесмени бяха Ицик, Е., катса на „Мосад“, и Бенджамин Голдщайн, снабден с германски паспорт. Той показа на Халим една от пневматичните тръби като модел, който щяха да изследват.

След началните дискусии Рен и Ицик напуснаха стаята под предлог, че ще разгледат финансовата страна на сделката, оставяйки двамата учени да разискват техническите детайли. Общият им интерес и познания сякаш ги сближиха и Голдщайн попита Халим откъде знае толкова много за ядрената индустрия. Въпросът му беше точно като

изстрел на тъмно, но ненадейно улучи целта, защото подозренията на Халим бяха напълно изчезнали, и той разказа за работата си.

По-късно, когато Голдщайн съобщи на Ицик за признанията на Халим, те решиха да поканят нищо неподозиращия иракчанин на вечеря. Рен трябваше да се извини, че не може да дойде.

По време на вечерята двамата разказаха, че работят по план за продажба на ядрени заводи на страните от третия свят. За мирни цели, разбира се.

— Вашият проект представлява за нас един съвършен модел, който може да бъде продаден на тези хора — каза Ицик.

— Ще са необходими, разбира се, и някои малки детайли, планове, такива неща, а после от това ще направим цяло състояние. Само че ще трябва да си остане между нас. Не искаме Донован да научава, защото и той ще иска дял. Ние сме се свързали с когото трябва, ти имаш експертизата... Наистина нямаме нужда от него.

— Ами не знам — обади се Халим. — Той винаги е бил добър към мен. Пък и това не е ли малко опасно?

— Глупости. Няма никаква опасност — каза Ицик. — Ти трябва да имаш достъп до тези неща. А ние искаме само да ги използваме като модел, това е всичко. Ще ти платим хубаво и никога никога няма да научи. Как ще разберат? Такива неща са ставали винаги.

— Предполагам — каза Халим, като все още се колебаеше, но вече видимо заинтригуван от перспективата за големи пари. — А Донован? Не ми харесват тези работи зад гърба му.

— Мислиш ли, че той те осведомява за всичките си сделки? Хайде. Той никога не ще научи. Бъди си приятел с Донован и си върши работата с нас. Ние никога не бихме допуснали той да узнае, защото ще иска дял.

Сега вече наистина го бяха спечелили. Обещанието за богатства, чийто произход завинаги ще остане тайна, окончателно преля чашата. Все пак Голдщайн му бе симпатичен и той се държеше непринудено, сякаш не им помагаше да създадат бомба. А и защо трябваше Донован някога изобщо да научава. Така че, мислеше си Халим, защо не?

Халим бе официално завербуван и като повечето завербувани изобщо и не подозираше.

Донован му плати 8000 щатски долара за помощта му с тръбите и на следващия ден след пищно празненство, което завърши с жена в

леглото, щастливият иракчанин бе върнат с частния самолет обратно в Париж.

* * *

На този етап Донован трябваше да изчезне, за да спести на Халим неудобството от премълчаните неща. За известно време той наистина изчезна, въпреки че остави на Халим телефонния си номер в Лондон, в случай че има нещо. Донован каза, че заминава да сключи сделка в Англия и не бил сигурен колко време ще отсъства.

Два дни по-късно Халим се срещна в Париж с новите си бизнеспартньори. Ицик, много по-настоятелен от Донован, искаше цялостен план на оборудването на завода, детайли за разположението и капацитета му, а също и прецизна програма за изграждането му.

В началото Халим се справяше без видими проблеми. Двамата израелци го научиха как да преснима, използвайки „пейпър пейпър“, специална хартия, която се поставя върху документа, който трябва да се снима, а отгоре за няколко часа се затиска с книга или друг предмет. Текстът се пренася на хартията, която изглежда като обикновената, но когато се обработи, получава се образът на снимания материал.

Ицик искаше от Халим все повече и повече информация и на всеки етап се разплащаше щедро. Но с времето иракчанинът започна да показва признаци на смущение, т.нар. „шпионска реакция“ — заливаха го горещи и студени вълни, не намираше покой, не можеше да заспи.

Типични психологически симптоми, предизвикани от непрестанния страх, че ще го хванат. Колкото повече се заплиташе играта, толкова по-голям ставаше страхът от евентуални последици.

Какво да се прави? Единственото, което му идваше наум, бе да се обади на своя приятел Донован. Той би могъл да знае. Той познаваше хора на високопоставени и мистериозни места.

— Трябва да ми помогнеш — проплака Халим. — Имам проблем, но не мога да говоря за това по телефона. В беда съм и имам нужда от помощта ти.

— За това са приятелите — увери го Донован и му каза, че се връща след два дни. Срещнаха се в „Софител“.

— Измамиха ме — викаше Халим и си призна за „секретната сделка“ с немската компания в Амстердам. — Съжалявам. Ти беше такъв добър приятел, а аз бях подмамен от парите. Жена ми винаги е искала да печеля повече. В това видях шанса си. Постъпих толкова егоистично и глупаво. Моля те, прости ми. Така се нуждая от помощта ти!

Донован се показва крайно великодушен към Халим.

— Това е бизнес — каза той, но предположи също така, че немците може би са агенти на ЦРУ.

Халим застина.

— Дадох им всичко, което можах — каза той за радост на Рен, — а те ме натискат за още.

— Нека помислим — рече Донован. — Познавам някои хора. Все пак не си първият, който някога е бил подмамван с пари. Но хайде сега да се отпуснем и да се позабавляваме. Тези неща рядко са толкова лоши, колкото изглеждат на пръв поглед.

Тази вечер Донован и Халим излязоха да вечерят и да пийнат по нещо. След това Донован му доведе жена.

— Тя ще те накара да се отпуснеш — засмя се той.

И тя наистина щеше да се постарее. Само пет месеца бяха изминали от началото на операцията, а събитията се развиваха направо светкавично за начинание от такъв мащаб. Но залогът бе голям и трябваше да се действа бързо. А и Халим беше толкова напрегнат и изплашен, че трябваше да бъде обработван съвсем внимателно.

След още една дълга и разгорещена дискусия в тайната квартира бе решено Рен да се върне при Халим и да му каже, че в края на краищата това е операция на ЦРУ.

— Ще ме обесят — крещеше Халим. — Ще ме обесят.

— Няма — каза му Донован. — Това не ти е като да работиш за израелците. Не е чак толкова лошо. Между другото, кой ще узнае? Сключил съм с тях сделка. Ще им дадеш още мъничко информация и ще те оставят на мира.

— Какво? Какво още мога да им кажа?

— Ами за мен това нищо не означава, предполагам ти по-добре знаеш. — Донован извади от джоба си някакъв лист.

— А, ето го. Те искат да разберат как ще отговори Ирак на евентуално предложение от страна на Франция за заместване на

обогатеното вещество с така наречения карамел. Кажим им само това и те никога вече не ще ти досаждат. Няма интерес да ти навредят. Те просто искат тази информация. Халим му каза, че Ирак държи на обогатения уран, но така или иначе Яхия Ел Месада, физик, роден в Египет, ще пристигне след няколко дни на инспекция и ще реши въпроса от името на Ирак.

— Ти ще се срещнеш ли с него? — попита Донован.

— Да. Той ще се срещне с всички, които работят по проекта.

— Добре, тогава може би ще успееш да се добереш до тази информация, а след това край на мъките ти.

Халим, видимо облекчен, побърза да си тръгне. Тъй като сега имаше пари, Халим си бе наел своя компаньонка. Тя бе приятелка на Мари-Клод Магал, жена, която мислеше, че служи на местната полиция за „лесни пари“, но в действителност подпомагаше „Мосада“. И наистина, когато Халим каза на Магал, че иска да стане редовен клиент, тя му даде адреса на тази своя приятелка, както Донован ѝ бе наредил.

Сега Донован настояваше пред Халим да покани Месада на вечеря в едно бистро, където и той щеше съвсем случайно да „намине“.

В уречената вечер Халим, уж съвсем изненадан, представи приятеля си Донован на Месада. Предпазливият Месада обаче след необходимите за случая любезности пожела да се върне на масата си. Халим бе твърде нервен, за да повдигне пред Месада въпроса за карамела, а и ученият не даде вид, че се интересува от обясненията му, че неговият приятел Донован можел да купи почти всичко и би могъл да бъде полезен някой ден.

По-късно, същата вечер, Халим се обади на Донован да му каже, че всякакъв опит да измъкне нещо от Месада се е оказал безуспешен. На следната вечер в апартамента Донован убеждаваше Халим, че ако предостави програмата за стоките по море от Сарсел за Ирак, това ще задоволи ЦРУ и случаят ще бъде окончателно приключен.

Междувременно „Мосада“ научи от един свой „бял“ агент от Министерството на финансите на Франция, че Ирак не бе склонен да приеме подмяната на обогатения уран с карамел. Все пак Месада си оставаше най-добре запознат с проекта и би бил твърде ценен, стига да успеят да се доберат до него.

Самира се върна от Ирак и откри, че Халим се е променил. Твърдеше, че е получил повишение в службата, беше станал по-романтичен и започнаха да излизат заедно по ресторанти. Дори обмисляха възможността да си купят кола.

Въпреки че Халим бе талантлив учен, той бе неориентиран в практическите страни на живота. Една вечер, малко след като жена му се прибра, той ѝ разказа за приятеля си Донован и своите проблеми с ЦРУ. Тя просто побесня. На два пъти по време на разправията му напомни, че вероятно се касае за израелското разузнаване, а не за ЦРУ.

— Какво ги е грижа американците? — крещеше тя. — Кой друг освен израилтяните и глупавата дъщеря на майка ми изобщо ще си прави труд да говори с тебе?

В крайна сметка тя не бе толкова глупава.

* * *

Шофьорите на двата камиона, които караха двигатели от завода в Дасо Брек за изтребителите „Мираж“ в хангара на Ла Сен сюр Мер, малко градче на Френската ривиера недалеч от Тулон, не заподозряха нищо, когато по пътя към тях се присъедини трети камион. Датата беше 3 април 1979 година.

Израелците бяха скрили в голям метален контейнер петима диверсанти от отряда „Невиот“ и един атомен физик. Всички бяха облечени като работници по поддържането.

Съвременният вариант на Троянския кон бе пренесен в охраняваната зона от третия камион в конвоя. Действаше се според информацията, получена от Халим. Знаеха, че охраната е по-бдителна при излизането от зоната, а не при влизането.

Едва ли щяха да си правят труда да проверяват обстойно конвоя. Поне така се надяваха диверсантите. Атомният физик бе долетят направо от Израел, за да определи с точност къде да бъдат монтирани взривните устройства по корпуса на реактора, за чието изработване бяха нужни три години, така че да се нанесат максимални повреди.

Един от пазачите бе започнал работа наскоро, всъщност едва от няколко дни. Той обаче беше дошъл с такива блестящи препоръки, та

никой не би могъл да го заподозре, че е отключил тайно хангара, в който се подготвяха за транспортиране иракските съоръжения.

Диверсионната група разположи пет заряда пластични експлозивни по корпуса на реактора в изрично посочените от физика точки.

Вниманието на пазачите, застанали при портала на завода, беше внезапно привлечено от разигралата се пред очите им сцена. Някаква привлекателна млада жена бе блъсната от лека кола на сред улицата. Нямаше вид на тежко пострадала. Във всеки случай гласните ѝ струни явно не бяха засегнати, защото блъсваше ругатни по адрес на притеснения шофьор.

На мястото на злополуката се бе събрала неголяма тълпа зяпачи, към която незабелязано се присъединиха и диверсантите, които прескочиха през задната ограда, а после минаха отпред. Щом се увериха, че цялата френска охрана е на безопасно разстояние, един от тях взриви съвсем хладнокръвно всички детонатори с помощта на минипредавател, като по този начин бяха унищожени 60 процента от техниката на стойност 23 милиона щатски долара. Това забави иракските планове с няколко месеца, но странно защо не нанесе никакви поражения на останалата апаратура, складирана в близост до реактора.

Когато пазачите чуха приглушения грохот зад гърба си, те моментално се втурнаха към поразения хангар. В същото време колата, предизвикала „злополуката“, потегли в неизвестна посока, а диверсантите и пострадалата пешеходка безшумно изчезнаха по околните улици. Добрата подготовка си пролича дори и в това.

Операцията завърши с пълен успех, като сериозно забави плановете на Ирак и насади у Саддам Хюсеин подчертана мнителност.

Групата на френските еколози (организация за защита на околната среда, за която никой не бе чувал преди инцидента) пое върху себе си вината за взрива, но френската полиция отхвърли твърденията ѝ като неоснователни. Обаче полицията засекрети всички разследвания по случая и това накара пресата да публикува разни спекулативни нелепости относно това чия е отговорността за саботажа. Например „Франс соар“ заяви, че полицията подозира крайно левите, а „Льо Матен“ обяви за виновни за атентата група палестинци, вербувани от Либия; седмичникът „Льо Поан“ посочи ФБР.

Някои обвиниха и „Мосад“, но израелското правителство официално определи обвиненията като „антисемитизъм“.

* * *

Халим и Самира се прибраха вкъщи доста след полунощ, след като бяха вечеряли в едно луксозно бистро. Той пусна радиото с намерение да послуша малко музика и да се отпусне, преди да си легне. Вместо това попадна на нощните новини за експлозията. Халим изпадна в паника.

Взе да тича като обезумял из апартамента, да хвърля каквото му попадне и да сипе порой глупости.

— Какво ти става? — изкрещя Самира, за да надвика гюрултията. — Да не си се побъркал?

— Взривили са реактора! — проплака той. — Взривили са го! Сега мен ме чака същото!

Реши да се обади на Донован.

Един час по-късно приятелят му се свърза с него.

— Не прави нищо необмислено — каза той. — Успокой се. Никой не би могъл да заподозре, че си свързан със случилото се. Чакай ме в хотела утре вечер.

Халим все още трепереше от страх, когато пристигна на уречената среща. Не бе успял нито да се обръсне, нито да поспи. Изглеждаше ужасно.

— Сега иракчаните ще ме обесят — простена той. — После ще ме предадат на французите, а те ще ме гилотинират.

— Приказваш глупости — рече Донован. — Помисли малко! Кой може да допусне, че си замесен в случая?

— Това е ужасно! УЖАСНО! Възможно ли е израелците да стоят зад цялата работа? Самира смята, че са те. Нима е ВЪЗМОЖНО?

— Стига бе, човек, овладей се най-сетне! Какво искаш да кажеш? Хората, с които имам взимане-даване, не биха сторили нищо подобно. Вероятно става въпрос за някаква форма на индустриален шпионаж. В тази област съществува голямо съперничество. Ти сам ми го каза. Халим каза, че ще се върне обратно в Ирак. Жена му и бездруго щяла да се прибира, а и той прекарал в Париж доста време. Искал да се

отърве от тези хора веднъж завинаги. Те не биха го последвали в Багдад.

Донован се надяваше да разсее всички съмнения относно израелското участие в саботажа и пак изтъкна теорията си за индустриалния шпионаж. После добави, че ако Халим наистина иска да започне нов живот, може сам да потърси помощта на израелците. Имаше поне две причини да му го предложи: така щеше да избегне подозренията, че е свързан по някакъв начин с тях, а освен това съществуваше и шансът Халим да бъде директно вербуван.

— Те ще ти плащат. Ще ти дадат нова самоличност и ще те пазят. В техен интерес е да знаят всичко възможно за този завод.

— Не, не мога — заяви Халим. — Не и с тях. Отивам си вкъщи. Така и направи.

* * *

Въпросът за Месада все още стоеше на дневен ред. „Мосад“ таеше надежда да го вербува, защото той бе един от малцината арабски учени, чието мнение тежеше в областта на атомната физика, а освен това бе в тесни връзки с висшите военни и цивилни институции в Ирак. Все пак независимо от неволната помощ, оказана от Халим, някои ключови положения оставаха неизяснени.

На 7 юни 1980 година Месада за пореден път посети Париж. Целта на пътуването му бе да декларира последните решения около сделката. По време на визитата си в Сарсел той каза на френските учени следното:

— Предстои коренна промяна в цялата история на арабския свят.

Точно от това се страхуваше Израел. Те се бяха добрили до няколко френски телекса, в които се даваха подробности за пътуването на Месада и адреса, където щеше да отседне (хотел „Меридиен“, стая 9041). Това направи по-лесно монтирането на подслушватели още преди пристигането му.

Месада бе роден на 11 януари 1932 година в Банхам, Египет. Той беше сериозен и надарен учен, чиято гъста черна коса бе започнала видимо да оредява. В паспорта му бе отбелязано, че работи като лектор

във факултета по атомно инженерство към Александрийския университет.

По-късно в интервю за един египетски вестник неговата съпруга Замуба заяви, че тя и мъжът ѝ имали намерение да прекарат отпуската си в Кайро заедно с трите си деца (две момичета и едно момче). По нейните думи той дори бил купил самолетните билети, когато му позвънили служебно от завода „Сарсел“. Чула го да казва:

— Защо аз? Мога да изпратя друг специалист.

От този момент нататък той станал много нервен и раздражителен и тя стигнала до извода, че към френското правителство работи израелски шпионин, който подготвя капан за съпруга ѝ.

— Естествено, че съществуваше опасност. Той ми казваше, че би продължил работата по създаването на бомбата дори ако трябва да заплати за това с живота си.

Официалната история, която френските власти разпространиха за пресата, бе, че Месад е намерил смъртта си, след като се запознал в асансьора с някаква проститутка, когато се прибирал в стаята си на деветия етаж. Това се случило на 13 юни 1980 година. Било около седем часа вечерта, а навън бушувала ужасна буря. Всъщност „Мосад“ вече знаеше, че Месад не е особено верен в брачните си взаимоотношения и че редовно прекарва приятни мигове с компаньонката, известна с прякора Мари Експрес. Срещата му с нея бе насрочена за 19:30 часа. Истинското ѝ име беше Мари-Клод Магал, същата, която Рен бе изпратил на Халим в началото. Въпреки че тя свърши доста работа за „Мосад“, така и не разбра кои са действителните ѝ работодатели. Не се и интересуваеше, защото ѝ плащаха добре.

Знаеха също, че Месад е костелив орех за разлика от мекия Халим. И тъй като щеше да остане само няколко дни, взеха решение да подходят към него директно.

— Ако се съгласи, значи е вербуван — обясни Арбел. — Ако не, значи е мъртъв.

Той не се съгласи.

Йехуда Гил, катса, който владееше арабски, беше изпратен при Месад малко след пристигането на Магал. Месад отвори вратата само колкото да надзърне, но без да сваля веригата, и изстреля:

— Кой си ти? Какво искаш?

— Праца ме сила, която би платила пребогато за сътрудничеството ти — рече Гил.

— Изчезвай, куче такова, или ще извикам полицията — отвърна Месада.

И Гил изчезна. Всъщност незабавно отлетя за Израел, така че никой да не го свърже с по-нататъшната съдба на Месада.

А колкото за самия Месада, него го чакаше друго.

„Мосада“ не екзекутира никого, ако преди това не е цапал ръцете си с невинна кръв. Този човек обаче щеше да пролее кръвта на израелските деца, ако изпълнеше замислите си. Така че защо беше нужно да се протака?

Във всеки случай израелското разузнаване поне изчака да минат няколко часа, докато Магал напусна удовлетворения Месада. Нека умре щастлив!

Двама непознати се промъкнаха безшумно през нощта в апартамента на Месада с помощта на шперц и му прерязаха гърлото, докато спеше. На следната сутрин чистачката първа откри обляното в кръв тяло. Тя щеше да влезе в стаята много преди това, но табелата с надпис „НЕ МЕ БЕЗПОКОЙТЕ“, която бе окачена на вратата, я възпираше. Накрая се престраши и почука. Когато никой не се обади, тя отвори с резервния ключ.

В процеса на разследването френската полиция заяви, че това е работа на професионалисти. Нищо не бе взето. Нито пари, нито документи. Само една кърпа със следи от червило бе намерена на пода в банята.

Магал изпадна в ужас, когато научи за убийството. В края на краищата Месада си беше съвсем жив, когато тя го остави последния път. Отчасти, за да се защити, и отчасти, за да сподели обзелите я подозрения, тя разказа в полицията, че Месада бил силно раздразнен, защото някакъв човек се опитал да купи от него информацията, с която разполагал.

Магал довери тревогите и действията си на един свой приятел, предшественика на Халим, който неволно предаде наученото на агента на „Мосада“.

Късно през нощта на 12 юли 1980 година, докато Магал стоеше на обичайното си работно място на булевард „Сен Жермен“, един

черен мерцедес спря до бордюра и шофьорът ѝ направи знак да се приближи до прозорчето откъм неговата страна.

В това нямаше нищо странно, но веднага щом палавницата се приближи до потенциалния си клиент, втори черен мерцедес се появи иззад ъгъла и даде пълна газ надолу по авенюто. В последния момент шофьорът на спрялата кола блъсна силно Магал назад и тя падна по гръб направо под гумите на връхлитащия автомобил. Загина моментално. Двете коли изчезнаха в парижката нощ.

Въпреки че и Магал, и Месад бяха убити от „Мосад“, обстоятелствата, които доведоха до решенията за смъртта им, бяха различни в двата случая.

Първо, Магал. Тя станала твърде неудобна за главното управление в Тел Авив едва когато след декодирането и прецизния анализ на многобройните доклади се изяснило, че е отишла в полицията и това би могло да създаде сериозни трудности.

Тези опасения са били предавани нагоре по служебната стълбица, докато най-сетне се появили на бюрото на самия шеф на „Мосад“, където е било взето и окончателното решение, а именно „да се обезвреди“.

Нейното убийство влиза в категорията на операционното обезопасяване: извънредна ситуация, възникваща по време на секретна задача, когато решенията следва да се вземат относително бързо предвид конкретните обстоятелства.

Обаче решението да бъде отстранен Месад бе плод на един свръхсекретен вътрешен механизъм, в който бяха необходими подробно изложените причини за „екзекуцията“ и одобрението на министър-председателя на Израел.

Броят на хората, обсъждани по горната схема, често варира в широки граници, от един или двама до повече от сто, в зависимост от размерите на антиизраелската терористична дейност.

Обикновено шефът на „Мосад“ отправя молба до министър-председателя нечие име да влезе в списъка за екзекутиране. Ще дам следния пример: терористи поразяват израелска мишена, което не означава, че жертвите са непременно от еврейски произход. Може да бъде бомбен атентат срещу бюрото на Ел Ал в Рим, загинали са италианци. Обаче атентатът е насочен срещу Израел, защото цели да накара хората да не пътуват с Ел Ал, израелската авиокомпания.

Да допуснем, че „Мосад“ знае със сигурност, че Ахмед Джабраил е инициаторът, който е планирал или организиран атенцията. Тогава името му ще бъде препратено до министър-председателя, който на свой ред го посочва на специален съдебен комитет. Този комитет е така дълбоко засекретен, че дори Върховният съд на Израел не подозира за съществуването му.

Заседанията са подобни на тези във военните съдилища, а присъдата над терористите се произнася в отсъствието на обвиняемите. Съдебните заседатели са хора от разузнаването, военни и представители на съдебната власт. Събранията се провеждат на различни места, често в нечия частна резиденция. Личният състав на комитета и мястото на процеса се сменят при всеки разглеждан случай.

Двама адвокати се определят по делото, единият представя държавата, сиреч обвинението, а другият — защитата, въпреки че обвиняемият дори не подозира за провеждания процес. Накрая съдът преценява въз основа на показанията дали този човек — в случая Джабраил — да бъде подведен под съдебна отговорност. Ако бъде признат за виновен, а това обикновено е така, съдът може да вземе две решения: или човекът да бъде доведен в Израел и съден в гражданско съдилище; или ако това е свързано с твърде голям риск или направо невъзможно, да се екзекутира при първи удобен случай.

Обаче преди присъдата да се приведе в изпълнение, министър-председателят трябва да подпише заповедта за екзекутиране. Процедурата се променя в зависимост от премиера. Някои подписват документа предварително. Други изискват да се изясни дали това няма да доведе до лоши външнополитически последици.

Във всеки случай едно от първите задължения на новия министър-председател на Израел е да прегледа списъка за екзекутиране и да реши дали ще се подпише срещу всяко едно от имената в него.

* * *

Беше 7 юни 1981 година, неделя, когато в 16 часа към слънчевото следобедно небе се издигнаха 24 изстребителя Ф-15 и Ф-16. Те стартираха от Беершеба (а не от Елат, както твърдяха тогавашните

емисии, защото йорданският радар бе разположен твърде близо). Предстоеше им рискован 90-минутен полет над 650 мили вражеска територия. Целта беше Туейта, иракският ядрен завод, разположен точно до Багдад, който трябваше да бъде унищожен, така че и до второ пришествие да не се съгради отново.

Заедно с тях летеше и някакъв товарен самолет на „Еър Лингъс“ (ирландците често дават на лизинг самолетите си на разни арабски държави, така че в това нямаше нищо необичайно). Странното обаче бе, че самолетът беше израелски „Боинг-707“ и изпълняваше ролята на цистерна за дозареждане. Изстребителите летяха в плътна група, а точно под тях се движеше боингът. От земята се виждаше един-единствен самолет с гражданско обозначение, летящ в коридора за граждански полети. Изстребителите бяха „тихи“, тоест не предаваха никакви съобщения, а само приемаха чрез специален самолет с електронно оборудване, който, освен че заглушаваше собствените си сигнали, правеше останалите невидими за вражеските радари. Бяха изминали половината път и вече летяха над иракска територия, когато боингът презареди изстребителите. (Обратният полет за Израел беше твърде дълъг и не можеше да се мине без презареждане, а не биваше да рискуват излишно след подобно дръзко нападение, защото бе вероятно да предизвикат преследване — така се роди идеята за наглото презареждане над самия Ирак.) След като изпълни задачата си, боингът напусна формацията и придружен от два изстребителя за охрана, се отправя на северозапад през Сирия и кацна в Кипър като редовна спирка от търговския си маршрут. Двата самолета го ескортираха само докато излезе извън вражеската територия, след което се прибраха в базата си в Беершеба.

Междувременно останалите изстребители продължиха пътя си. На борда си носеха ракети въздух-земя, касетъчни бомби, а също и бомби с лазерно насочване с изключително точно попадение, всяка от които тежеше по 900 килограма.

Благодарение на информацията, която първоначално бяха изкопчили от Халим, израелците знаеха къде да нанесат основния удар, за да причинят максимални щети. Най-важно бе да се срина със земята куполът, който представляваше сърцето на ядрения завод. В близост до района имаше и израелски шпионин с радиофар, който излъчваше през кратки интервали мощен сигнал с предварително

определена честота, така че изстребителите да открият безпогрешно мишената.

Съществуват два основни начина за откриване на дадена цел. Първият от тях е мишената да се идентифицира визуално, т.е. да я видиш. Но при скорости, по-големи от тази на звука, трябва да познаваш терена в детайли, особено когато става въпрос за относително малка мишена. Можеш да се ориентираш и по общ поглед над местността, но е необходимо да се знаят и подробностите, да различаваш редица белези. Очевидно израелците не бяха имали възможността да правят тренировъчни полети над Багдад. Те се упражняваха на своя територия с един умален модел на завода, преди да се насочат към истинската си цел.

Другият метод за откриването на мишената е радиофар, устройство, чийто водещ лъч тръгва право от целта. В този случай имаше един, разположен извън пределите на завода. Но за по-голяма сигурност беше вербуван един френски техник на име Дамиен Часепид. „Мосад“ го бе накарал да остави някакво малко куфарче, в което имаше скрит радиофар, вътре в сградата. По неизвестни причини Часепид се забави в района повече от необходимото и така се превърна в единствената човешка жертва на това необикновено нападение.

В 18:30 часа иракско време самолетите напуснаха свръхвисоката височина, на която бяха летели, за да не бъдат засечени (може да се каже, че почти бърснеха главите на полските работници), и се издигнаха на 700 метра непосредствено преди да достигнат целта си.

Маневрата им беше така бърза, че радарите ги засякоха едва в последния момент, а слънцето, което светеше зад изстребителите, заслепяваше мерачите на зенитната батарея. Пилотите се спуснаха шеметно надолу един след друг, така че иракчаните успяха само да дадат няколко изстрела напосока без какъвто и да е ефект. Но нито една самонасочваща се ракета не бе изстреляна срещу нападателите и никакъв иракски самолет не беше пратен да ги преследва. Небезпокоявани от никого, те набраха голяма височина и се отправиха към Израел по възможно най-краткия маршрут направо през река Йордан, а зад тях в руините на завода останаха мечтите на Саддам Хюсеин да превърне Ирак в атомна сила.

Що се отнася до самия завод, той бе буквално опустошен. Огромният купол над реакторите беше отсечен от основата си, а

тежките многократно усилены стени на сградата — разбити на късове. Две други главни халета от стратегическо значение за целия завод бяха полуразрушени. На видеокасетата, която израелските пилоти бяха заснели, излъчена по-късно пред комисия на израелския парламент, ясно се виждаше как кожухът на реактора избухва и останките му се свличат в охлаждащия басейн.

Първоначалният план на Бегин беше ударът да бъде нанесен в края на април, тъй като „Мосад“ се сдобил с информация, че реакторът ще е в действие от 1 юли. Той отложи операцията, когато във вестниците излезе изказването на бившия министър на отбраната Езер Вайцман, който заявил пред приятели, че Бегин „подготвя авантюристично шоу“.

Втората дата „Х“, която всъщност беше 10 май, едва седем седмици преди общите избори в Израел, също не бе възприета, защото водачът на Партията на труда Шимон Перес изпрати на Бегин „лична“ свръхсекретна бележка, в която настояваше да се „въздържи“ от подготовяното нападение, защото „Мосад“ нямал обективен поглед върху нещата. Перес предсказваше, че нападението ще изолира Израел „като дърво в пустиня“.

* * *

Само три часа след излитането си изстребителите се прибраха благополучно в Израел. Премиерът Менахем Бегин вече чакаше новините повече от два часа в дома си на улица „Смоленски“, а с него бе и целият му кабинет.

Малко преди 19 часа генерал Рафаел Ейтан, началник на генералния щаб на израелската армия, се обади на Бегин, за да докладва, че мисията е изпълнена (последната част бе наречена операция „Вавилон“) без никакви жертви.

Твърди се, че Бегин изрекъл „Барух хашем“, т.е. „Благословен да е Бог“, на иврит.

Няма сведения каква е била първата реакция на Саддам Хюсеин.

ЧАСТ I
КАДЕТ 16

1. ВЕРБУВАНЕТО

В края на април 1979 година, след като бях прекарал две денонощни дежурства на борда на подводницата, моят пряк командир ми връчи заповед да се явя във военната база Шалишут в крайнините на неголямото предградие Рамт Ган.

По това време бях капитан и отговарях за изпитанията на различните оръжейни системи в израелските военноморски сили към генералния щаб в Тел Авив.

Роден съм в Едмънтън, Алберта, на 28 ноември 1949 година, но родителите ми са се разделили, докато съм бил още съвсем малък. Баща ми е служил в кралските военновъздушни сили на Канада и е летял безброй пъти над Германия с един бомбардировач „Ланкастър“. След края на Втората световна е участвал като доброволец във войната за независимост на Израел — бил е командир на военновъздушната база Сид Дов в северните покрайнини на Тел Авив.

Майка ми също е служила на своята страна през войната, превозвайки хранителни доставки от Тел Авив до Кайро за англичаните. След това е участвала активно в израелската съпротива — „Хагона“. Като учителка тя се премести заедно с мен в Лондон, Онтарио, по-късно живяхме известно време в Монреал и най-сетне в Холон, град, недалеч от Тел Авив. По това време още не бях навършил и седем години. Баща ми бе емигрирал от Канада в Щатите.

Майка ми искаше отново да се установим в Канада, но когато навърших тринадесет, се върнахме в Холон. В края на краищата тя окончателно се засели в Канада, но аз останах в Холон при родителите на майка ми, Хаим и Естер Марголин, които бяха избягали от Русия заедно със сина си Рафа по време на погромите от 1912 година. Другият им син загинал в метежа. В Израел им се раждат още две деца — момче на име Маза и дъщеря Мира, т.е. майка ми. Те бяха истински пионери на Израел. Дядо ми беше счетоводител, но докато се сдоби с документите си от Русия, които удостоверяваха това, бе принуден да мие подовете в ОЕА (Обединена еврейска агенция). По-късно той стана техен главен финансов ревизор и се радваше на всеобща почит.

Бях възпитан като ционист. Чичо ми Маза служеше в един от елитните отряди на все още несъздадената израелска армия — „Вълците на Самсон“ — и участва във Войната за независимост.

Дядо ми и баба ми бяха крайни идеалисти. Единствената ми представа за Израел в детските ми дни бе, че това е земя, в която текат мляко и мед. Вярвах, че си струва да се жертва всичко заради нея, че политиката ѝ е безгрешна, че никому не би причинила зло и че ще бъде за пример на всички народи. А ако все пак забележех нещо нередно в икономиката или политиката ѝ, го отдавах на долните ешелони на властта — дело на бюрократи, които несъмнено ще поправят сторената по недоглеждане грешка. С една дума, вярвах, че има хора, които бдят за правата ни, велики хора като Бен-Гурион, от когото наистина се възхищавах. За мен Бегин бе несравним герой. Политическата толерантност беше неотменимо правило в средата, в която израснах. Арабите бяха човешки същества също като нас самите. Преди сме живели в мир с тях и един ден отново щеше да има мир. Такава бе представата ми за Израел.

Веднага щом навърших 18, отидох да отслужа трите задължителни години в армията, а девет месеца по-късно вече бях младши лейтенант от военната полиция — най-младият офицер от израелската армия по това време.

Редовната ми служба бе при Суецкия канал, на Голанските възвишения и по течението на река Йордан. Бях там, когато Йордания отблъскваше частите на ООП, а ние разрешихме на йорданските танкове да минат през нашата територия, за да могат да ги обкръжат. Това беше странно. Йордания бе наш враг, но ООП бе по-лошият ни неприятел.

След като отбих военната си служба в края на ноември 1971, се завърнах в Едмънтън за пет години, където смених сума професии — от рекламен агент до управител на магазин за килими в търговски център, така че когато през 1973 избухна войната Йом Кипур^[1], не участвах в нея. Но разбирах, че за мен войната никога няма да свърши, докато не дам нещо от себе си. Върнах се в Израел през май 1977 година и влязох в състава на военноморските сили.

* * *

Щом пристигнах в базата Шалишут, ме въведоха в малък кабинет. Зад бюрото седеше непознат мъж и изучаваше някакви документи.

— От всички възможности компютърът се спря на теб каза непознатият. — Ти отговаряш на всички изисквания. Знаем, че вече служиш на родината, но има начин да го правиш и по-добре. Искаш ли да научиш какъв е той?

— Ами да, бих искал. Но какво трябва да направя?

— Най-напред няколко теста, за да преценим дали си подходящ. Ще се свържем с теб по-късно.

Два дни след това ме повикаха в осем часа вечерта в някаква квартира в Херцлия. Бях доста изненадан, когато на вратата се появи психиатърът от морската ми база. Това бе грешка от тяхна страна. Той ми обясни, че в момента работи за службите за сигурност и че не трябвало да споменавам това в базата. Отговорих му, че нямам нищо против да си мълча.

През следващите четири часа бях подложен на безброй психотестове: от мастилените петна до най-прецизните въпроси за това какво е отношението ми към всичко въображаемо.

Седмица по-късно отново ме повикаха в северната част на Тел Авив близо до Бейт Хааял. Вече бях казал на жена си за това. И двамата имахме чувството, че „Мосад“ е замесен в цялата работа. Нямахме как да не стигнем до този извод, защото бяхме израснали в Израел. Така или иначе, кой друг би могъл да е?

Това беше първата от поредицата срещи с човека, който се представи под името Игал и с когото най-често се срещах в кафенето „Скала“ в Тел Авив. Той непрекъснато ми повтаряше колко важни са всички подробности. Внасяше хъс в работата ни. Попълних стотици въпросници като този: „Ако се наложи да убиете някого заради отечеството си, ще сметнете ли това за зло дело? Важна ли е за вас свободата? Има ли нещо по-важно от свободата?“ И все в тоя дух. Тъй като разбирах, че всичко това е за „Мосад“, лесно можех да се досетя какви отговори биха ги задоволили. А аз наистина исках да ме вземат.

В продължение на четири месеца тези срещи се провеждаха на всеки три дни. И още нещо — във военната база ми бяха направили пълен медицински преглед. Когато си на служба, процедурата е обичайна — влизаш заедно със 150 други момчета. По-скоро прилича

на фабрика. Но сега имаше десет стаи и във всяка от тях лекар и медицинска сестра, които бяха там единствено заради мен. Бях сам. Всеки екип се занимаваше по половин час с моя милост, докато преминавах от стая в стая. Прегледаха ме по всички шевове. Имаха дори и зъболекар. Това ме караше да се чувствам някак си особено важен.

И след всичко това все още не знаех в какво се състои същността на работата, за която с такова усърдие ме подготвяха. Дори и така аз горях от нетърпение да започна, независимо от всичко.

Най-сетне Игал ми каза, че подготовката ми ще се провежда през повечето време в Израел, но няма да мога да се прибирам често вкъщи. Ще виждам семейството си веднъж на всеки две или три седмици. В края на обучението ми щели да ме изпратят в чужбина и тогава съм щял да ги виждам всеки втори месец. Най-напред отказах на Игал. Отсъствията бяха твърде дълги, това не беше за мен. Все пак, когато ме помоли да размисля, се съгласих. И така те се обадиха по телефона на съпругата ми Бела. През следващите осем месеца можех да общувам с нея само по този начин.

Тъй като вече бях на служба във въоръжените сили, няхах чувството, че пренебрегвам дълга си. Това бе достатъчна компенсация. На всичкото отгоре бях и доста десен в убежденията си — политическите, не социалните. Вярвах, че двете могат да съжителстват едновременно, особено в Израел. Както и да е, аз наистина исках тази работа, но просто не желяех да съм далеч от семейството си за толкова дълго.

По това време още не ми бяха казали точно с каква работа се захващам, но по-късно, когато вече бях в редовете на „Мосад“, научих, че съм зачислен в отряда „Кидон“ — групата от отдел „Месада“, която изпълняваше присъдите. (Новото име на „Месада“ е „Комемиут“ — отделът, отговорен за бойните операции.) Но все пак не бях наясно на какво си струва да посветя живота си.

* * *

През 1981 година напуснах флотата, след като бях служил в Ливан в началото на войната. С дипломата си художник график се

реших да започна собствен бизнес и се захванах със стъклопис. Създадох няколко цветни прозореца, но когато се опитах да ги продам, се оказа, че изписаните прозорци съвсем не са така популярни в Израел, защото отчасти напомняха на хората за църква. Никой не пожела да ги купи. Неколцина проявиха желание да изучат този занаят, така че се принудих да превърна магазина в училище.

През октомври 1982 година в дома ми пристигна телеграма, че в четвъртък между 9:00 и 19:00 трябва да се обадя на някакъв телефон и да питам за Дебора. Веднага позвъних. Дадох ми адрес на партера на „Хадара Дафна“, известно учреждение на булевард „Цар Саул“ в Тел Авив — една от ония сиви, бетонни грамади, така популярни в Израел. По-късно научих, че там се помещава главната квартира на „Мосад“.

Влязох във фойето. Вдясно се виждаше ярката табела на банка, а над входа вляво бе поставен незабележимият надпис „Набори на службата за сигурност“. Предишните ми преживявания все още витаеха в мен. Чувствах, че пропускам нещо съществено.

Бях пристигнал с един час по-рано, тъй като горях от нетърпение, затова отидох в кафенето на втория етаж, където входът е свободен. В тази част на сградата работеха няколко частни кантори, които придаваха на мястото доста ежедневен вид, само че главното управление на „Мосад“ е вместено като сграда в сградата. Взех си един сандвич със сирене — сигурно никога няма да го забравя. Докато похапвах, се оглеждах наоколо, за да разбера дали и някой друг не е бил повикан също като мен.

В уречения час слязох долу и ме поканиха в малка, оскъдно обзаведена стая с бюро от светла дървесина в средата. На него имаше телефон и кошче за документи, а на стената висяха огледало и портрет на мъж, чието лице ми се стори странно познато, макар и да не успях да се сетя кой всъщност е той.

Чаровният господин зад бюрото отвори някаква малка папка, прегледа я набързо и рече:

— Нуждаем се от хора. Главната ни задача е да спасяваме евреите навсякъде по света. Смятаме, че си подходящ. Ние сме като семейство. Работата е тежка, а може да се окаже и опасна, но не мога да ти кажа нищо повече, докато не минеш през някои тестове.

Човекът поясни, че след всяка серия тестове ще ми се обаждат. Всичко свършваше в момента, когато се провалях на някой от тях.

Подробностите около следващия поред тест щях да получавам само след като съм издържал предходния.

— Ако се провалиш или се откажеш, повече няма да се свързваш с нас. Не може да се иска преразглеждане. Решаваме и това е краят. Разбрано?

— Да.

— Чудесно. След две седмици искам да си тук в девет часа сутринта и започваме с тестовете.

— Значи ли това, че ще трябва често да отсъствам от къщи?

— Не, не значи.

— Добре. След две седмици ще дойда.

В уречения ден ме въведоха в просторно помещение. Освен мен там имаше още деветима седнали на ученически чинове. На всички ни раздадоха по един въпросник от тридесет страници с най-различни тестове, предвидени да определят що за човек си и как разсъждаваш. Веднага щом попълнихме въпросниците и им ги върнахме, ни беше казано:

— Ние ще ви потърсим.

Седмица по-късно отново ме повикаха при някакъв човек, който трябваше да провери моя английски, макар че говоря свободно, и то без израелски акцент. Попита ме за значенията на много жаргонни изрази, но явно бе малко по-изостанал от времето с някои от по-новите. Зададе ми също и доста въпроси за градове от Канада и Щатите, кой е президент на САЩ и други работи от сорта.

Срещите продължиха близо три месеца, но за разлика от първия път те се провеждаха в сградата в центъра на града, и то през деня. Имаше нови прегледи на здравословното ми състояние, но този път не бях сам. Държах също и два общообразователни теста. Непрекъснато ни се напомняше да не разказваме за себе си един на друг. Мотото бе: „Пази себе си в себе си.“

Тревогата ми растеше с всяка нова среща. Човекът, с когото работех, се казваше Узи, по-късно научих, че цялото му име е Узи Накдимон — началник отдел „Набиране на кадри“. Накрая той ми каза, че съм преминал успешно всичко освен последния тест, но преди това трябвало да се видят с Бела.

Занимавах се с нея повече от шест часа. Узи я пита за всичко, което се сети, не само за мен, но и за нейните политически убеждения,

за родителите ѝ, за достойнствата и слабостите ѝ и дори за подробно описание на отношението ѝ към Израел и мястото му в света. Служебният психиатър също присъстваше, макар и като мълчалив наблюдател.

После Узи ме повика при себе си и ми каза да се явя в седем часа сутринта. Трябваше да нося със себе си два куфара с дрехи — от джинси до официалния костюм. Това било необходимо за последния ми тест, който щял да продължи от три до четири дни. След това той поясни, че програмата предвижда двугодишно обучение и че заплатата ми щяла да бъде с един чин по-висока от тази, която съответстваше на настоящия ми военен чин. Реших, че последното не звучи никак лошо. Тогава бях майор, а с това вече ставах полковник. Бях повече от въодушевен. Всичко ставаше действителност. Чувствах, че трябва да съм нещо наистина специално, но по-късно узнах, че хиляди мъже се подлагат на същите тестове. Такъв курс се провежда горе-долу на всеки три години, стига да намерят достатъчно хора. От тях обикновено остават петнадесетина и понякога всички завършват, а друг път нито един. Нищо не обуславя окончателния резултат. Твърди се, че заради всеки един от последните петнадесет се пресяват по 5000 кандидати.

Нужно е да се изберат правилните хора, а не непременно най-добрите. Има съществена разлика. Повечето от тези, които се занимават с подбора, са тесни специалисти и се стремят да открият таланти с тясна насоченост. Но това никога не се показва открито. Просто те оставят да си мислиш, че си изключение — специално избран за тестовете.

* * *

Малко преди посочената дата вкъщи пристигна човек, който ми предаде бележка, потвърждаваща часа и мястото, и отново ми напомни да взема дрехи за различни случаи. В бележката също пишеше да не се представям с истинското си име. Трябваше да напиша името, което съм си избрал, на лист хартия заедно с измислената от мен самия автобиография и нова самоличност. Избрах си името Симон Лахав.

Баща ми се казва Симон, а знаех, че името Островски на полски или на руски е нещо като наточено острие. Лахав на иврит означава острие.

Писах се свободно практикуващ художник график, за да мога да се позова на действителния си опит в тази област, но без да посочвам никакви конкретни данни. Адресът, който дадох в Холон, изобщо не съществуваше.

Беше дъждовна сутрин, януари 1983 година, когато пристигнах отново в седем часа на мястото на срещата и заварих там две жени и осем други мъже. Освен тях имаше и трима-четирима, които приличаха на инструктори. Щом предадоха пликите, съдържащи новата ни самоличност, всички се качихме в един автобус, който ни откара в луксозния хотел, известен с името „Кънтри-клуба“ по магистралата от Тел Авив за Хайфа. Курортът се слави с това, че притежава най-добрата лечебна и спортна база в цял Израел.

Настаниха ни по двама в малки апартаменти и ни казаха незабавно да се явим в номер първи още щом оставим багажа си.

На възвишението срещу „Кънтри-клуба“ е разположена така наречената лятна резиденция на министър-председателя. В действителност името ѝ е „Мидраша“, учебният център на „Мосад“. В деня на пристигането си се загледах в този хълм. Всеки в Израел знае, че мястото има нещо общо с „Мосад“, така че се чудех дали в крайна сметка няма да се озова там. Стигнах до заключението, че всички останали са дошли именно заради моите тестове. Може би звучи параноично, но параноята беше само в плюс за този случай.

Първото нещо, което забелязах в апартамент номер едно, бе огромното фойе и отрупаната с изискани ястия маса в средата. В далечния край на помещението имаше бар, покрит с табли с храна — повече, отколкото бях виждал през целия си живот. Зад него стоеше готвач, готов да приеме всяка поръчка, стига някой да пожелае нещо специално.

Освен десетимата ми съкурсници наоколо се виждаха поне още дузина други, някои закусваха, а други просто разговаряха. Към десет и половина всички се преместихме в съседното помещение. Тук също имаше маса, подобна на първата, и курсистите насядаха около нея, а останалите седнаха зад масите покрай стените. Никой не ни караше да бързаме. Закуската напомняше по-скоро за парти, а накрая ни поднесоха и кафе. И естествено повечето си позволиха да запалят.

Узи Накдимон се обърна към нас:

— Добре дошли на теста. Тук ще бъдем три дни. Не правете нищо, с което мислите, че ще ни впечатлите. Преценявайте всичко от своя гледна точка независимо от обстоятелствата. Ние ще определим кои от вас са подходящи. Вече сте преодолели успешно повечето тестове. Бихме искали за последно да се уверим, че сте точно такъв тип хора, от каквито имаме нужда.

Всеки от вас ще има ръководител/инструктор — продължи той. — Всички сте си измислили име и професия. Не трябва да сваляте маската си, но в същото време задачата ви е да разкриете истинската самоличност на всеки един от останалите.

Това беше първата група тествани, в която бяха включени и жени, макар че тогава все още не го знаех. Съществуваха известни политически тежнения относно набирането на жени за катси и затова бяха решили да ги включат в тестовете, за да се провери дали са в състояние да ги издържат. Разбира се, всичко беше само за очи и никой нямаше намерение да го допусне в действителност. Просто форма на реверанс към управляващите. Наистина в тайните операции участват и жени, но те никога не стават катси. От една страна, жените са по-уязвими, но най-често действията на „Мосад“ са насочени срещу мъже. Араби. Те лесно могат да бъдат съблазнени от жена, обаче никой арабин не би работил за една жена. И точно поради това жена не може да ги вербува.

И така десетимата се представихме един след друг и всеки разказа измислената си автобиография. Когато някой свършеше с историята си, останалите почвахме да му задаваме въпроси. Понякога някой от инструкторите, седнали зад нас, също питаше говорещия.

Разказът ми допускаше известна свобода на действията. Не исках да споменавам името на която и да е фирма, където уж съм работил, защото някой от другите можеше наистина да е чувал нещо за нея. Казах, че имам две деца, но на бърза ръка ги превърнах в момчета, защото не трябваше да издавам каквато и да е подробност от действителния си живот. Въпреки това исках да съм колкото се може по-близо до истината. Беше лесно. Изобщо не се напънах. Играта ми харесваше.

Всичко продължи около три часа. По едно време, докато задавах въпросите си, някой от экзаменаторите се намеси:

— Извинете, как се казвахте?

И разни дребни уловки като тая — проверка на вниманието и т.н. Нужно бе непрекъснато да си нащрек.

Когато приключихме, ни казаха да се приберем по стаите си и да се преоблечем за излизане.

— Отивате в града. Разделиха ни в групи по трима, а във всяка от колите се качиха и по двама инструктори. Щом се озовахме в Тел Авив, към нас се присъединиха още двама от пресечката на булевард „Цар Саул“ и „Ибн Гевирол“. Беше четири и половина следобед. Един от инструкторите се обърна към мен и рече:

— Виждаш ли онзи балкон на третия етаж? Имаш три минути за размисъл. После ще влезеш в сградата и след шест минути искам да те видя на балкона заедно със собственика или човека, който живее там, а в ръката си трябва да държиш чаша вода.

Това вече ме стресна. Не носехме със себе си каквато и да е легитимация, а според законите на Израел всеки е длъжен да носи със себе си документи за самоличност. Бяха ни казали да използваме само измисленото си име и нищо друго. В Израел просто няма как да излезеш без паспорта си. В случай, че имахме неприятности с полицията, то и тогава трябваше да пробутаме измислиците си.

Как ли да постъпя? Първата ми задача бе да определя със сигурност за кой апартамент става въпрос. Сякаш минаха сто години, докато се наках да кажа на инструктора, че съм готов.

— Накратко, какво смяташ да правиш? — попита ме той.

— Накратко, правя снимки — отвърнах аз. Въпреки че от нас се очакваха мигновени решения, инструкторите все пак искаха да имаме някаква обща идея за действие, нежели да пресъздаваме арабския израз „Ала баб Аллах“. Или в превод: „Каквото ще да става, всичко е в ръцете на Аллах.“

Бързо се изкачих по стълбите, като за всеки случай броях вратите, за да не ги объркам. Почуках и скоро на прага се появи възрастна жена на около 65 години.

— Здравейте — казах аз на иврит. — Казвам се Симон. Работя за Министерството на транспорта. Сигурно сте забелязали, че на кръстовището пред вас стават доста често злополуки. — Поех си дълбоко дъх, за да имам възможност да проследя реакцията ѝ.

— Да, да, зная — рече тя. (Като се вземе предвид начинът, по който израелците шофират, няма начин на повечето кръстовища да мине без злополуки, така че идеята ми не ме излагаше на голям риск.)

— Бихме искали да наемем балкона ви, ако е възможно.

— Да наемете балкона?

— Точно така. Искаме да заснемем уличното движение на кръстовището. Никакви хора няма да ви се пречат. Само ще монтираме една камера на балкона. Ще може ли да хвърля един поглед от терасата, за да се уверя, че мястото е подходящо? Достатъчни ли са 500 лири на месец, ако решим да го наемем?

— Да, разбира се — отвърна тя и ме поведе към балкона.

— Прощавайте, между другото, ще може ли да ми дадете чаша вода? Днес беше голяма жегга.

Минута по-късно и двамата стояхме един до друг на балкона.

Почувствах се на седмото небе от щастие. Открих, че ни наблюдават. Щом жената погледна настрани, вдигнах чашата за поздрав. После поисках от стопанката името и телефонния ѝ номер и ѝ казах, че след като проверим на още няколко адреса, ще се обадим, за да я осведоим дали сме избрали нейната тераса.

Когато излязох на улицата, разбрах, че следващият също е изпълнил успешно задачата си. Трябвало да отиде при най-близкия автомат за осребряване на чекове и да „изпроси“ от първия срещнат сумата от десет долара. Обяснил на човека, че му се налага да вземе такси, защото жена му щяла да ражда, а за нещастие останал без пукната пара. После му поискал адреса с обещанието, че ще му върне парите в най-скоро време. Човекът му услужил.

Третият от нас обаче нямаше същия късмет. Казаха му да се появи на терасата на една от съседните сгради и той реши най-напред да се качи на покрива под предлог, че ще проверява антените. За негово нещастие още щом позвънил на вратата с измислената си история, се оказало, че наемателят работи към местната телевизионна компания.

— Какви ги разправяш? — попитал техникът. — Антените са си наред.

Докато се опитвал да замаже положението, оня го заплашил, че ще се обади в полицията, и самозваният „антенаджия“ си плюл на петите.

След като приключихме с това, ни откараха на улица „Хаяркон“ на самото Средиземноморско крайбрежие, където се намират повечето от луксозните хотели. Заведоха ме във фойето на „Шератон“ и ми наредиха да седна.

— Виждаш ли онзи хотел от другата страна на пътя, „Базел“ — посочи ми го един от инструкторите. — Ще идеш там и ще разбереш как се казва третият поред в списъка на гостите на хотела.

В Израел книгата за регистрация обикновено се държи заключена и както повечето подобни неща информацията в нея не е достъпна за всеки. Беше взело да се здрачава, когато се озовах пред зданието, но все още нямах идея как да получа интересуващото ме име. Знаех, че не съм сам. Знаех, че всичко е на игра. Но все пак се вълнувах и тревожих. Искях да се справя, въпреки че ако човек се замисли, възложената ми задача бе доста глупава.

Реших да говоря на английски, защото тогава се отнасят с тебе по-учтиво. Смятат те за турист. Запътих се към рецепцията с намерението да попитам дали няма някакво съобщение, оставено за мен. Сетих се за изтърканата шега да позвъниш на произволен телефон с въпроса дали Дейв си е вкъщи. Обаждаш се още няколко пъти все със същия въпрос докато човекът отсреща започне да ругае, че непрекъснато грешиш номера. Накрая се обаждаш и казваш:

— Здравсти, аз съм, Дейв. Някой да ме е търсил?

Човекът на рецепцията ме погледна и попита:

— Вие гост на хотела ли сте?

— Не, не съм — отвърнах аз. — Но имам уговорена среща тук.

Служителят ми отговори, че не са оставени никакви съобщения, и затова реших да „почакам“ във фойето. Половин час по-късно, през което време нетърпеливо поглеждах към часовника си, отново се запътих към гишетото:

— Може би вече е пристигнал, а аз не съм го забелязал — осмелих се да предположа.

— Как се казва? — попита ме той.

В отговор изломотих нещо, което звучеше като „Камалунк“. Онзи се зарови в регистратурата и попита:

— Как се пише?

— Не съм сигурен. Или е с „С“ или с „К“ — поясних и в същото време се надвесих над книгата, за да „търся“ заедно с него, а всъщност

да прочета третото поред име в списъка.

И тогава, сякаш изведнъж осъзнавайки грешката си, заекнах:

— Ама това е хотел „Базел“. А аз мислех, че съм в „Сити“. Ужасно съжалявам. Стана глупаво недоразумение.

Още веднъж се почувствах щастлив. После ми мина през ум как ли ще разберат инструкторите ми, че името, което им казвам, е същото. Но в Израел за тях няма тайни, те могат да получат всяка информация, която пожелаят.

Навън вече бе тъмно и хората взеха да се прибират по хотелите, така че заедно с инструкторите си тръгнахме нагоре по улицата. Единият ми подаде телефон с две жици, прикрепени към него, и ми каза, че това ще е последният тест за деня. Апаратът имаше сериен номер, гравирани върху слушалката, за да не стават злоупотреби. Задачата ми този път беше да вляза в хотел „Гал“ и да подменя слушалката на някой от обществените телефони с тази, която ми бяха дали, а после да се върна с другата, като при това оставя апарата в пълна изправност.

Пред телефона се бе събрала опашка, но си казах, че трябва да изпълня и последната задача. Когато ми дойде редът, набрах наслуки някакъв номер, поставих жетона и притиснах с рамо слушалката към ухото си. Коленете ми трепереха. Зад мен се бе събрала голяма опашка. Развинтих капачката на микрофона и извадих бележника от джоба си, сякаш имах намерение да записвам нещо. Същевременно бърборех нещо на английски, за да заблудя останалите, че приказвам, та пушек се дига.

На всичкото отгоре някакъв се беше лепнал за гърба ми и ми дишаше във врата. Оставих бележника си и се извърнах към него:

— Извинете.

Той отстъпи крачка назад, а аз успях да свържа новата част. Някой беше отговорил на произволното ми обаждане и питаше кой го търси. Естествено нищо не му отговорих, само завинтих капачката и затворих.

Когато прибрах микрофончето в джоба си, вече треперех целият. Никога по-рано не бях правил нещо подобно — не знаех какво значи да откраднеш. Отидох при инструктора ги и му подадох откаченото устройство. Почувствах ужасна слабост.

Скоро и петимата тръгнахме обратно към „Кънтри-клуба“.

По пътя почти не говорехме. След вечерята ни наредиха да предадем пълен доклад за събитията от деня, без да пропускаме нищо — колкото и маловажно да ни се е сторило.

Към полунощ и двамата с моя съквартирант бяхме капнали и гледахме с празни погледи в телевизора, когато на вратата се почука — беше инструкторът. Каза ми да се облека и да тръгвам с него. Закара ме с колата близо до някаква овощна градина и ми обясни, че скоро в района ще пристигнат хора на тайно съвещание. В далечината се носеше вой на чакали, а щурците свиреха пронизително.

— Ще ти покажа точното място — рече той. — Трябва да разбереш колко човека присъстват и за какво говорят. Ще мина да те прибера след два-три часа.

— Разбрано — отговорих аз.

Той зави надолу по някакво чакълесто шосе и спря на брега на едно „уади“ (поток, който се пълни с вода само през дъждовните периоди). На дъното му се виждаше полупресъхнала локва, а точно до пътя имаше неголям циментов дренаж.

— Ето — обади се той, сочейки към отвърстието на дренажа. — Мястото е удобно за скривалище. На дъното ще намериш купчина стари вестници, използвай ги рационално.

Това вече бе истинско изпитание за мен. Страдам от клаустрофобия и те го знаеха от психологическите ми тестове. Освен това не мога да търпя разните му дребни гадинки: хлебарки, червеи, плъхове. По същата причина не обичам да се къпя в езера и реки — заради противната тиня и наноси по дъното. Погледнах надолу по тръбата, но не можех да различа противоположния ѝ край. Това бяха най-дългите три часа в целия ми живот. И, разбира се, никой не се появи. Тайно съвещание нямаше. С мъка се удържах да не заспя. Непрекъснато си напомнях къде се намирам, за да не се отпускам.

Най-сетне инструкторът се върна.

— Искам изчерпателен рапорт за срещата — каза той.

— Жива душа не се е мяркала наоколо — отвърнах.

— Сигурен ли си?

— Напълно.

— А може би си заспал.

— Не, не съм.

— Да, обаче ако не друг, то поне аз бях със сигурност тук — рече накрая той.

— Трябва да си бил на някое място, което да е приличало на това. Тук нямаше никой.

На връщане ми бе наредено да не разказвам никому за случилото се.

На следната вечер ни казаха да се облечем с някакви по-обикновени дрехи. Закараха ни в Тел Авив и всеки от нас бе разпределен към някоя сграда, която трябваше да наблюдава и да записва и най-малките подробности, свързани с „шпионирането“ му. Естествено трябваше да си измислим и алиби за тази подозрителна дейност.

Към осем часа вечерта ме закараха в града в някаква малолитражка. С мен пътуваха двама други, единият от които се казваше Шай Каули — катса ветеран, чиято дългогодишна служба на „Мосад“ бе увенчана с безброй успешни операции^[2]. Оставиха ме малко преди улица „Дизингов“, главната улица на Тел Авив, и ми казаха да наблюдавам пететажното здание отсреща и да отбелязвам всички, които влизат.

В колко часа са пристигнали, кога са си тръгнали, как изглеждат, кои лампи в сградата светят и кои не и всичко това с точност до минутата. Накрая ми обясниха, че ще минат да ме приберат по-късно, а сигналът ще бъде премигване с фаровете.

Първата ми мисъл беше да се скрия някъде. Но къде? Бяха ми казали да стоя на видно място. Нямах никаква представа какъв бе планът им. После нещо ми просветна и реших да седна на тротоара и да почна да рисувам зданието. Информацията, която ме интересуваше, щях да впиша в самата картина, като използвам за целта английски букви, подредени отзад напред. А за да обясня защо рисувам нощем, реших следното: по това време е много по-спокойно, а освен това рисувам с молив и не ми трябва кой знае какво осветление.

Половин час по-късно душевната ми хармония бе грубо нарушена от скърцането на спирачки — някаква кола се качи на бордюра и спря. От нея изскочи униформен полицаи и ми показа значката си.

— Кажи ми името си! — нареди той.

— Симон Лахав.

— Какво правиш тук?

— Рисувам.

— Пристигна оплакване от един от съседите. Твърди, че наблюдаваш банката. (Наистина на първия етаж на сградата се помещаваше банка.)

— Не е вярно, само си рисувам. Ето, виж! — отговорих аз и му подадох творбата си.

— Я не ми ги пробутвай тия, ами се качвай в колата! Автомобилът бе „Форд Ескорт“ без регистрация, освен шофьора вътре имаше още един човек. Обадиха се по радиото, че са прибрали някакъв тип. Междувременно първият се намърда в колата до мен и потеглихме. Онзи, който стоеше отпред, се обърна към мен и попита:

— Кажи си истинското име, не ни баламосвай! Отново повторих „Симон“.

Оня пак зададе същия въпрос и тъкмо си отворих устата да повтора, когато юначагата до мен ме зашлеви през лицето и изрева:

— Млъквай!

— Зададох ми въпрос — опитах се да протестирам аз.

— Никакъв въпрос не са ти задавали! — рече той.

Сега вече изпаднах в паника. Чудех се къде ли са се запилели моите хора. Юначагата ме попита откъде съм. Казах, че съм от Холон, а полицаят от предната седалка ме чукна по челото и натърти:

— Попитах те как се казваш.

Щом повторих, че се казвам Симон и съм от Холон, човекът до мен се обади:

— На какъв се правиш, умнико? — След което ме блъсна напред и лепна с белезници ръцете ми зад гърба. Полицаят отпред псуваше като хамалин и ме наричаше мръсен и смотан наркотрафикант.

Плачливо обяснявах, че само съм си рисувал, а той ме попита какъв съм по професия и му казах, че съм художник.

Вече се движехме през някаква непозната част от града и полицаят на предната седалка рече:

— Ще те приберем на топло. Ще ти дадем да се разбереш.

Взе ми рисунките, смачка ги на топка и ги запокити на пода.

После ми наредиха да си изуя обувките — нещо, което ми се видя изключително трудно да направя с белезници на ръцете.

— Къде криеш наркотиците? — попита един.

— Какво искаш да кажеш? Не нося наркотици. Аз съм художник.
— Ако не проговориш сега, ще го направиш по-късно — заяви той.

Междувременно по мен се сипеха удари от всички страни. Един от тях така ме цапардоса по ченето, та ми се стори, че са ми избили някой зъб.

Онзи отпред ме придърпа към себе си и започна да ми крещи в ухото, да ме заплашва и все настояваше да призная къде крия наркотиците, а през цялото това време шофьорът караше безцелно из града.

Стигнах до заключението, че става въпрос за груба саморазправа. Бяха пипнали някакъв беззащитен нехранимайко и сега искаха да си го изкарат върху него. И по-рано бях чувал за подобни случаи, затова поисках да ме откарат в участъка и да ми бъде назначен адвокат. Около час след започването на тормоза един от полицаите поиска да му покажа в коя галерия са изложени творбите ми. Знаех по име всички галерии в Тел Авив, а също и че по това време са до една затворени, така че му посочих една наслуки. Щом пристигнахме, кимнах с глава към галерията, тъй като ръцете ми бяха все още в белезници, и рекох:

— Картините ми са изложени тук.

Другият ми проблем бе, че не носех със себе си никакви документи за самоличност. Обясних им, че съм ги забравил вкъщи. Тогава те ми свалиха панталоните, защото искаха „да ги претърсят за наркотици“. Ужасно се притесних, но в края на краищата полицаите поомекнаха и явно взеха да ми вярват. Казах им, че искам да ме върнат там, откъдето ме бяха прибрали в началото, но не мога да се оправя сам. После добавих, че съм останал без пукната пара, но един приятел щял да mine да ме прибере по-късно.

И така те ме върнаха в същия район и спряха на една автобусна спирка. Първият полицай взе рисунките ми от пода и ги изхвърли през прозореца. После ми свалиха белезниците, но се наложи още да почакам, докато съставят рапорта си. Зад нас спря автобусът. Моят „приятел“ до мен ме изрита навън и аз се строполих на асфалта. Метнаха подире ми панталоните и обувките и заминаха, като на изпроводяк ме предупредиха да не се мяркам тъдява, защото лошо ми се пишло, ако пак ме хванели.

Ето ме най-сетне паднал наред улицата и без панталон, а край мене се тълпят хората, слезли от автобуса. Обаче трябваше на всяка цена да се добера до скиците си и когато ги прибрах, се почувствах все едно току-що съм додрапал до връх Еверест. Какво приказно усещане за отлично изпълнена задача!

Тридесет минути след като се бях облякъл и подновил наблюденията си, забелязах примигването на фарове. Качих се в колата и скоро бях отново в „Кънтри-клуба“, където предадох доклада си. С „полицайте“ се срещнах още веднъж, но това стана много по-късно.

В крайна сметка се оказа, че те изобщо не са полицаи. Изглежда, всеки от съкурсниците ми бе имал среща с „ченгетата“ тази вечер. Това беше също част от теста.

Един от другите бил арестуван от полицайте, докато стоял под някакво дърво. Когато го попитали какво прави там, той отвърнал, че наблюдава кукумявките. Тогава ченгето рекло, че не вижда къорава кукумявка, а онзи му отвърнал: — Ами вие, момчета, ги подплашихте.

После и него го завели на „разходката“.

Друг пък го пипнали на „Кикер Хамдина“, известния площад. Често казват, че той символизира държавата Израел. През лятото там стои циркът, а през зимата не може да се прекоси от кал. Точно като Израел. През половината година е само кал, а през другата половина — непрекъснат цирк. Момчето обаче било кръгъл глупак. Казал им че участва в специална операция. Заявил, че работи за „Мосад“ и всичко това е тест. Очевидно се издънил.

Всъщност от десетимата, които започнаха последните изпитания заедно с мен, по-късно видях само една жена. Тя влезе в охраната на плувния басейн на „Мосад“, където служителите от управлението отиват заедно със семействата си през почивните дни.

На третата сутрин след закуската отново ни закараха в Тел Авив. Първата ми задача бе да вляза в един ресторант, където да завържа разговор с човек, когото са ми посочили преди това, и така да наредя нещата, че той да се съгласи да се срещне с мен още същата вечер. Докато обмислях плана си, преди да вляза, забелязах, че келнерът се върти доста често около същия господин, и заключих, че той може би е самият управител. Щом се настаних на съседната маса, открих, че чете някакво кинописание.

Прецених, че щом номерът с видеокамерата ми беше помогнал да се покажа от оня балкон, нищо не пречи да го използвам отново. Попитах келнера дали бих могъл да разговарям с управителя, защото правя филм и това място би могло да се окаже подходящо за част от снимките. Още преди да съм изказал желанието си, и той вече се беше настанил до мен. Казах му, че смятам да обиколя още няколко места и затова се налага да тръгвам, но бихме могли да си уговорим среща примерно довечера. Стиснахме си ръцете и се разделихме.

След това и десетимата ни закараха в парка близо до булевард „Ротшилд“ и ни казаха, че скоро покрай нас ще мине висок мъж с риза на черни и червени квадрати. Задачата ни бе да го проследим незабелязано. Десет човека могат да свършат нещо незабелязано трудно, още повече, ако двадесет други ги следят също така незабелязано. Всичко продължи около два часа. Някои следяха от терасите на близките блокове, други се криеха зад дърветата — навсякъде имаше „агенти“. Но тези, които наблюдаваха нас самите, се интересуваха от инстинкта ни — от подхода ни към задачата.

След като това свърши, представихме докладите си и отново ни разделиха. Откараха ме обратно на улица „Гевирол“, но този път колата спря пред банка „Хапоалим“. Казах ми да вляза вътре и да получа колкото може повече информация за директора, най-вече името и домашния му адрес.

Трябва да се има предвид, че Израел е страна, в която всеки винаги се отнася с подозрение към всички и всичко.

Облякох новия си костюм и отидох при чиновника на първото гише, за да го питам как се казва управителят на банката. Той ми отговори и ми обясни как да намеря кабинета му на втория етаж. Щом се качих горе, казах на секретарката му, че трябва да говоря лично с него, защото се връщам в Израел, след като съм живял дълги години в Щатите, и възнамерявам да прехвърля значителна сума на нова банкова сметка.

Щом влязох в кабинета му, забелязах, че на бюрото е поставена значка на „Б'ней Брит“. Поприказвахме си на тази тема и преди да се усетя, вече бях поканен да му гостувам. Скоро щял да замине за Ню Йорк като помощник-управител в тамошния клон. Разменихме си адресите и обещах да му дойда на гости. Обясних му, че все още не съм се установил за постоянно в Израел и затова нямам телефон, но

бих могъл да му се обадя, ако ми даде номера на своя. Той дори ме почерпи с едно кафе.

За начало обях, че ще прехвърля около 150 000 щатски долара. По-късно, ако всичко потръгне добре, щях да прехвърля още пари. Всъщност с деловата част приключихме за 10–15 минути, след което преминахме на по-леки теми. За по-малко от час вече знаех всичко за него.

Щом изпълних и тази задача, ме откараха в хотел „Тал“ заедно с още двама колеги и ни наредиха да чакаме там, докато пристигнат и другите. Бяха минали едва десет минути, когато във фойето влязоха шест души. Един от тях ме посочи и каза:

— Ето го.

— Тръгвай с нас — рече другият. — Нали не искаш да вдигаме гюрултия в хотела.

— Какво значи това? — попитах аз. — Не съм направил нищо нередно.

— Тръгвай с нас! — повтори оня, изваждайки служебната си значка.

И тримата ни качиха в някакъв фургон, завързаха ни очите и тръгнахме на зигзаг из града. Накрая ни отведоха в някаква сграда все така с вързани очи и ни разделиха. Чувах, че наоколо минават хора. Скоро ме затвориха в някакво тясно помещение и ми казаха да чакам.

След около два-три часа ме изведоха навън. През всичкото време бях седял върху тоалетната чиния в малка баня. Действието се развиваше в Академията (учебната академия на „Мосад“) на втория етаж, макар че тогава дори и не подозирах къде се намирам. Отведоха ме в друга тясна стая на същия коридор. Щорите бяха спуснати, а пред мен стоеше мъж с вид на бияч. В окото му имаше черна точица: изглеждаше, сякаш е с две зеници. Изгледа ме мило и взе да ме пита за разни работи. Името ми. Какво съм търсил онзи ден в хотела, когато съм разглобил телефона. Бомба ли съм искал да поставя? Къде живея?

По едно време каза, че ще ме закарат вкъщи. Знаех, че мястото всъщност е голо поле, и се разхилих неудържимо. Попита ме защо се смея, и му отвърнах, че намирам ситуацията за много комична. Мислех си какво ли ще стане, когато ме закарат там и аз изрева:

— Къщата ми! Къде ми е къщата? — Въобще не можех да спра да се смея.

— Сигурно се шегувате — изхълцах аз. — Какво всъщност искате?

Той каза, че искал жилетката ми. Беше чудна дреха, производство на Пиер Балман. И я прибра. След това ме накара да се съблека. Когато ме върнаха обратно в банята, бях чисто гол. Малко преди да вляза вътре, някой изля отгоре ми цяла кофа леденостудена вода.

Оставиха ме да треперя от студ двадесетина минути и пак ме заведоха при същия човек.

— Още ли ти е смешно? — попита ме той.

Четири-пет пъти ме разкарваха между кабинета и тясната баня. Ако някой почукаше на вратата на кабинета, се налагаше да се крия под масата. Това се случи поне три пъти. Най-сетне човекът ми рече:

— Не го взимай навътре. Получи се недоразумение.

Върна ми дрехите и ми каза, че ще ме закарат там, откъдето ме бяха прибрали. Отново ми вързаха очите и ме вкараха в колата, но тъкмо да потеглим, и някой се провикна:

— Чакай малко! Върнете го! Проверихме адреса, а там няма нищо.

— Не разбирам какво имате предвид — обадох се аз, но те отново ме прибраха в банята.

Минаха още двадесет минути и те ме повикаха в кабинета, където ми казаха:

— Съжالياваме, станала е грешка!

После ме откараха в „Кънтри-клуба“, отново се извиниха и си тръгнаха.

На четвъртата сутрин от първата ни седмица всички ни събраха пред една стая и взеха да ни привикват поотделно за разговор.

Попитаха ме:

— Е, какво мислиш? Справи ли се?

— Не зная — отвърнах. — Не знам какво сте очаквали от мен. Казахте ми да постигна най-доброто, на което съм способен, и аз се постарях.

Някои ги държаха вътре по двадесет минути. Аз стоях едва пет.

Накрая ми казаха:

— Благодарим ти. Ще ти се обадим по-късно.

След две седмици те наистина се обадиха. Трябваше да се представя за рапорт рано на следващата сутрин.

Значи бях вътре. Сега щеше да се почне с главния тест.

[1] Наречена е на името на най-големия еврейски празник Йом Кипур (Денят на изкуплението), когато на 6.Х.1973 г. Египет и Сирия нападат Израел. — Б.пр. ↑

[2] Вж. Глава 9: Стрела. ↑

2. НА УЧИЛИЩЕ

В Израел съществуват няколко групи хора, които смятат, че страната непрекъснато е в опасност. Силната армия не винаги гарантира безопасността. Бях повярвал в това и аз.

Знаех, че има крещяща нужда от сигурност и че съществува организация, наречена „Мосад“. Официално тя не фигурира в израелския бюджет, но всеки е чувал за нея. Обаче това, което е известно, е епитом, върхът на айсберга. Осъзнаваш, че това е дълбоко засекретена организация и след като веднъж си влязъл в нея, правиш каквото ти се каже, защото вярваш, че всичко е заключено с върховно заклинание, което ще ти се изясни с течение на времето.

Ако си израснал в Израел, това няма как да не ти се насади в главата. Всичко започва още от юношеските бригади. Там се бях изучил да стрелям и на 14 години вече бях втори в Израел по стрелба в цел. Стрелях с карабина, тип „Щуцер“, и направих 192 точни попадения от двеста възможни, само на четири точки зад победителя.

Доста време прекарах и в армията. Така че знаех — или поне си мислех, че зная — с какво се захващам.

Не всеки израелец ще се хвърли сляпо напред, но хората, които подбират кандидати за „Мосад“, които правят психологическите тестове, търсят ентузиастични, готови на този етап да постъпват така, както им се каже. Ако задаваш прекалено много въпроси, по-късно това би могло да издъни наистина сериозна задача.

По това време членувах в Партията на труда в Херцлия и бях относително активен. Убежденията ми можеха да се окачествят като либерални, така че от този момент нататък възникна един непрестанен конфликт между тях и каузата, на която служех. Системата използваше за начало подходящите кандидати, а с течение на времето те биваха подлагани на добре организирана пропаганда и в крайна сметка излизаха с коренно противоположни възгледи. По този повод е казано, че ако смяташ да сплескаш домати, ще подбереш за целта някой по-узрял. Защо ти е зелен? И той може да се смачка, но по-трудно.

* * *

Първите ми шест седмици не протекоха много гладко. Работех в кантората в центъра на града като писар. Обаче един мразовит ден през февруари 1984 се качих заедно с още 14 други в малък автобус. Никога по-рано не бях ги виждал, но всички се почувствахме еднакво въодушевени, когато автобусчето се заизкачва по познатия стръмен хълм и накрая спря пред охранявания портал на масивната двуетажна академия.

Вече бяхме кадети. И петнайсетимата се изсипахме в просторната зала с маса за тенис в средата. Наоколо имаше въздушни снимки на Тел Авив, а зад стъклената стена се виждаше зимна градина. В другия край на залата едно вито стълбище водеше към втория етаж. Цялата сграда бе от бели тухлички, а подовите от мрамор.

Веднага разбрах, че и по-рано съм идвал тук. Когато ме влачеха към тясната баня по време на предварителните тестове, успях да зърна същото стълбище изпод превръзката на очите си.

Не след дълго се появи някакъв мургав мъж със сивееща коса и ни отведе през задната врата в една от четирите класни стаи. Каза ни, че след малко при нас ще дойде директорът.

И това помещение бе просторно, с прозорци от двете страни и черна дъска отпред. В средата бе поставена дълга Т-образна маса и шрайбпроектор отгоре ѝ. Нашият випуск щеше да се води като „Кадет 16“, защото бе шестнадесетият поред, който влизаше в Академията на „Мосад“.

Скоро чухме бързи стъпки по чакълестия паркинг отвън и в стаята влязоха трима души. Първият бе нисък и мургав с доста приятна външност. Вторият, който ми се стори познат, беше по-възрастен и с фини черти, а третият бе поне метър и осемдесет и пет сантиметра, с руса коса и очила с позлатени рамки. Изглеждаше на около 50 и носеше риза с къс ръкав и жилетка. Насочи се към председателското място, докато останалите двама седнаха в другия край на стаята.

— Казвам се Ахарон Шерф — представи се той — и съм директор на Академията. Добре дошли в „Мосад“. Пълното название на организацията е „Ха Мосад, ле Модийн ве ле Тафкидим

Майюхадим“ (Институт за разузнаване и специални операции). Девизът ни е: „Чрез измама ще спечелиш войната си.“

Почувствах, че се задушавам. Знаехме, че ще работим за „Мосад“, но да осъзнаеш, че всичко е вече действителност! Господи, трябваше да си поема дъх. Шерф — по-известен с прякора си Аралех (вместо Ахарон) — стоеше облакътен на масата, после внезапно се изправяше и пак се облягаше. Изглеждаше строг и волеви.

— Вие сте екип — продължи той. — Избрани сте измежду хиляди. Пресели сме безброй хора, за да сформираме тази група. Вие притежавате необходимите качества за всяка задача, която бихме ви поставили. Имате възможността да служите на родината си по начин, за който малцина са достойни.

Трябва да разберете, че за нас не съществуват никакви ограничения относно броя ви, тук нямаме квоти, нито щат. Бихме желали обаче всички вие да завършите, защото ужасно се нуждаем от нови кадри. От друга страна, не ще допуснем нито един, който няма 100% квалификация. Ако това означава да не пуснем никого, добре, така да бъде. И преди се е случвало.

Тази академия е единствена по рода си. Ако искате да ускорите обучението си, ще трябва да се промените из основи. На този етап сте просто суровина, що се отнася до целите на разузнаването. Когато излезете оттук обаче, ще бъдете най-добрите разузнавачи в целия свят.

Хората, които ще ви обучават, не са учители. Те са служители на „Мосад“ и посвещават част от времето си на Академията като ваши инструктори. По-късно отново ще се върнат в разузнаването. Ще се отнасят с вас като с бъдещи партньори и колеги, а не като с ученици.

Нищо от това, което ще ви кажат, не е издълбано на камък като неотменимо правило. Всичко трябва да се докаже на практика и за различните хора важат различни методи. Но знанията им почиват върху опита, който са натрупали, а точно от това се нуждаете вие. С други думи, те ще се опитат да ви предадат опита си и живата памет на „Мосад“ така, както самите те са го получили — с годините на служба, на успехи и провали.

Играта, в която се намесвате, е опасна. Има много да се учи. Никак не е просто. И животът не е върховна ценност в тази игра. Винаги помнете, че в тая работа зависите един от друг — ако не искате да увиснете един до друг.

Аз съм директорът на Академията и отдела за набиране го на кадри. Винаги съм на ваше разположение. Вратата ми е широко отворена. Желая ви късмет. А сега ви оставям с вашите инструктори.

И си излезе.

По-късно щях да открия иронията в надписа над вратата на Шерф. Той е цитат, приписван на бившия президент на Щатите Уорън Хардинг, и гласи следното: „Добрата цел не оправдава неморалните средства“ — пълна противоположност на веруюто на Академията.

Докато Шерф говореше, в стаята влезе още един човек и седна. Щом директорът приключи, същият набит господин със северноафрикански акцент излезе пред нас и се представи:

— Казвам се Ейтан. Завеждам отдел „Вътрешна безопасност“. Трябва да ви кажа някои неща, но няма да ви отнема много време. Ако имате някакви въпроси, не се колебайте да ме прекъснете и да питате. — Не след дълго разбрахме, че всеки инструктор започва лекцията си по същия начин.

— Това, което искам да ви кажа, е, че и стените имат уши. Въведени са някои секретни технологии в работата ни — ще научите за тях с течение на времето, но има и други, за които дори и ние не знаем. Бъдете дискретни. Разбираме, че всички вие имате някакъв военен стаж, но секретността тук е още по-строга. Моля ви, не го забравяйте нито за миг.

Второ, забравете думата „Мосад“. ПРОСТО Я ЗАБРАВЕТЕ! Не искам никога да я чувам от вас. Никога! Отсега нататък това ще бъде само „службата“. Във всеки разговор тя ще е службата. Не искам да чувам за „Мосад“.

Ще кажете на приятелите си, че работите в Министерството на отбраната — продължи Ейтан. — И че ви е забранено да говорите за работата си. Защото те ще усетят, че не сте в банка или във фабрика. Така че ще трябва да им дадете някакво обяснение, в противен случай любопитството им ще ви създаде проблеми. Ще отговаряте, както ви научих. А с нови хора няма да се сприятелявате без нашето одобрение. Разбрано?

Още нещо, няма да използвате домашния си телефон за разговори около работата си. Само да хвана някой от вас да говори за службата по телефона, ще има много да пати.

Не ме питайте как ще разбера какво сте говорили по домашния си телефон. Отговарям за безопасността и знам всичко.

Ако има нещо, което искам да науча, ще използвам всякакви средства, за да се добера до него. Също искам да знаете, че историята, която се разказва за мен за работата ми към „Шабак“ (тайната държавна полиция), не е вярна. Уж съм бил откъснал топките на някакъв тип по време на разпит — това е измислица.

Веднъж на всеки три месеца ще бъдете подлагани на тест с детектор на лъжата. И по-късно, всеки път, когато са връщате от чужбина — било от специална задача, било от нещо друго, — ще имате такъв тест.

Разбира се, имате право и да откажете да се тествате, което автоматично ми дава право да ви застрелям.

Ще се срещаме с вас и за в бъдеще, за да ви разясня и останалите подробности около работата ви. След ден-два ще получите карти за самоличност. Сега ще мине фотографът, та да си увековечите мутрите. Също така искам да ми донесете всички документи, които имате от чужбина — паспорти, лични карти, ваши, на съпругите ви или на децата. Тъй като в близко бъдеще няма да ходите никъде, ние ще ви ги пазим.

За мен това означаваше да предам канадските паспорти на цялото си семейство.

Щом свърши, Ейтан само кимна и излезе. Всички бяхме зашеметени. Държанието му бе грубо, направо цинично. Човек трудно би могъл да го определи като приятен. Всъщност след около два месеца той изчезна и повече не го видях.

Още не се бяхме свързали, и мургавият мъж излезе отпред и каза, че името му е Орен Риф и ни е курсов ръководител.

— Аз отговарям за вас, дечица. Ще направя всичко, което е по силите ми, за да си прекарате приятно тук. Надявам се да научите колкото е възможно повече — рече той и представи по-дребния господин — Рен С. („Донован“ от операция „Сфинкс“), който сега играеше ролята на пръв помощник. Изискано облеченият човек с фините черти се казваше Шай Каули, втори поред в йерархията на Академията и един от първите ми екзаминатори.

Преди да премине към същината на работата, Риф ни разказа малко повече за себе си. Беше работил в службата дълги години. Една

от първите му мисии била да окаже помощ на кюрдите в борбата им с Ирак по време на войната за независимост. Като катса в парижкия клон бил свързка към кабинета на Голда Меир. Бил е свързка и в десетки други страни по света.

— Положението сега е такова — оплака се той, — че в Европа се броят на пръсти страните, където бих бил в безопасност.^[1]

После Риф добави, че ще започнем с двете дисциплини, на които ще отделим особено внимание през следващите два или три месеца. Първата от тях бе сигурността — лекциите щели да водят инструктори от „Шабак“, а втората се наричаше НАКА^[2] — съкращение, което буквално означаваше единна писмена система.

— Всъщност това значи, че докладите трябва да се пишат по един определен начин и само по него. Ако направите нещо, което не сте описали в доклада, все едно че изобщо не сте го направили. От друга страна, ако впишете нещо, а не сте го направили в действителност, то ще се води като извършено — поясни той, смеейки се. И така — обяви Риф, — да започваме с НАКА.

Когато ставаше въпрос за операционни съобщения, не се допускаха никакви отклонения от нормата. Листът задължително е бял: квадратен или правоъгълен. В горния ъгъл се вписва индексът по сигурността, подчертан така, че да обозначава дали се касае за секретна, строго секретна или несекретна информация.

От дясната страна на страницата се изписва името на този, за когото е предназначена информацията, а също така и за кого се говори в съобщението. Може да е само един човек, а би могло да са двама или трима, но всяко име трябва да е подчертано. По-долу следват имената на всички останали, които трябва да получат копие от съобщението, но не се налага прякото им участие по случая. Подателят обикновено се обозначава като отдела, където работи, а не като конкретна личност.

Датата се пише от лявата страна на страницата заедно с бързината, с която съобщението трябва да се предаде — бързо, експресно или нормално. Освен това е необходим и кодов номер на листа.

По-долу, в средата, следва текстът на съобщението със заглавие в рамките на едно изречение и с двоеточие, и всичко това подчертано.

Най-долу може да се пише например: „за справка към писмо 31“, а също и датата към справката. Ако гореспоменатото писмо засяга част

от хората, посочени от вас, а те от своя страна не разполагат с негово копие, то вие сте длъжни да им изпратите такава.

Когато темите в съобщението са няколко, те се излагат под поредни номера. Всеки път, когато се пише цифра, примерно: „Поръчах 35 рула тоалетна хартия“, информацията трябва да се повтори още веднъж: „Поръчах 35X35 рула...“ Така, дори ако нещо не е в ред с компютъра, информацията ще остане достоверна. Щом приключиш с всичко се подписваш с кодовото си име.

Щяхме да изкараме безброй часове в упражненията по НАКА, тъй като главната цел на службата ни бе да се събира и обработва информация.

На следния ден лекцията по сигурността беше отложена, а на всички ни раздадоха вестници, в които определени статии бяха заградени. Всеки от нас получи по една тема за работа и ни казаха да съберем цялата достъпна информация и да я представим в доклад, като за база данни използваме вестниците. Щом достигнем предела на базата, следваше да напишем в доклада „няма повече информация“, което значи, че по конкретния източник не може да се работи по-нататък. Другото, което усвоихме, бе да пишем заглавието едва след като оформим рапорта.

По това време все още ни караха на занятия всеки ден. Тогава получихме малки бели карти, на които нямаше нищо друго освен снимката и личния ни код под нея.

Към края на първата седмица Риф съобщи, че ще започнем да изучаваме правилата за лична безопасност. Едва беше открил лекцията си, когато вратата се отвори с шут и в стаята нахлуха двама човека. Единият държеше револвер, тип „Орел“, а другият — автомат. Моментално започнаха да стрелят на поразия. Кадетите се хвърлиха отчаяно на пода, само Риф и Рен С. политнаха назад към стената, облени в кръв.

Преди да сме преброили и до три, двамата се метнаха в някаква кола отвън и изчезнаха. Бяхме изпаднали в пълно вцепенение. Но още докато лежахме на пода, Риф се изправи и посочи към Джери С., един от кадетите, и каза:

— Е, вече съм мъртъв. От тебе искам да опишеш кой ме застреля, колко изстрела си чул и какво друго забеляза, което може да ни помогне да заловим убийците.

Джери разказа какво е видял, а Риф го записа на черната дъска. После се поинтересува от мнението на останалите и излезе, за да „залови убийците“. Те нямаха нищо общо с описанието ни. Въобще не ги познахме.

Всъщност двамата „терористи“ бяха Муса М., завеждащ отдел „Подготовка по операциона безопасност“, или съкратено АПАМ, и помощникът му Дов Л., който много приличаше на Тели Савалас.

— Ще ви обясним защо беше нужен целият този ребус рече Муса. — Най-често сме принудени да действаме в чужбина. Всичко за нас е или опасност, или мишена. Нямаме доброжелатели. Никога и никъде.

И все пак не трябва да се превръщаме в манияци. Не можеш непрекъснато да мислиш за опасността, която те заплашва, нито да живееш във вечен страх, че някой те следи или наблюдава. Ако си изпаднал до това положение, няма да успееш да изпълниш задачата, за която си изпратен.

АПАМ е само допълнително удобство. То е съкращение от „Автахат Пайлут Модъенит“, или обезопасяване на разузнавателната дейност. Неговата роля е да осигури островчета на спокойствие и сигурност, така че да свършите работата си както трябва и да ви коригира, ако евентуално сбъркате. Обаче за АПАМ грешките са недопустими. Свети Архангел Гавраил може и да ви даде право на втори опит, но тук грешките са фатални.

Ще усвоявате изкуството на сигурността по етапи. Няма никакво значение колко добри сте по останалите дисциплини, нито колко сте умни и съобразителни. Ако не преценя, че сте научили АПАМ както трябва, значи сте въвн от играта. Тук не се изисква някакъв по-особен талант, но е нужно старание. Трябва да знаете що е страх и как да се оправяте с него. Нито за миг не забравяйте за работата си.

Системата, в която ще бъдете обучени през следващите две-три години, е безпогрешна. Изпитана е на дело. Усъвършенствана е. И ще става все по-съвършена. Логиката и е такава, че дори и да бъде разбрана от противника, пак ще сте в безопасност.

Муса каза, че Дов ще ни стане инструктор, но и той самият щял да води част от лекциите, а също и упражненията ни. После взе разписанието на заниманията ни, вдигна го високо и рече:

— Виждате ли прозореца между последния час за деня и първата лекция на следващия ден? Ето кога ще сте на мое разположение.

Радвайте се на последната си седмица като слепци, защото от следващата ще почнем да ви отваряме очите. Вратата ми е широко отворена. Ако имате някакви проблеми, не се колебайте, а направо идвайте при мен. Но ако ми поискате съвет, ще очаквам от вас да постъпите според него.

Последната новина, която научих за Муса, бе, че е станал шеф по безопасността на всички операции в Европа. Както Ейтан, той също бе работил по-рано в „Шабак“. Преди това е бил в състава на поделение 504 към военното разузнаване за нелегално преминаване през границите. Беше строг, но не жесток. Хареса се на всички ни. Служеше с чисто сърце на идеалите си, а също така умееше да цени добрата шега.^[3]

Преди да ни пуснат за почивните дни, заведоха всички кадети при Рути Кимчи — училищната секретарка. По едно време съпругът ѝ бе завеждащ отдел „Набори“, а по-късно като заместник-министър на външните работи изигра важна роля за участието на Израел в безсмислената ливанска война. По-късно се замеси и в аферата с „Иранските контри“.

* * *

Учебните занятия обикновено се разделяха на пет блока: от 8 до 10, 10 до 11, 11 до 13, 14 до 15 и от 15 до 20 часа вечерта. Междучасията бяха по 20 минути, а обядът от 13 до 14 часа. Столовата се намираще в друга сграда надолу по хълма. Когато отивахме там, минавахме покрай едно павилионче, където се продаваха цигари, бонбони и сладкиши почти на вересия. По това време пушех два-три пакета цигари на ден. Почти всеки в Академията пушеше по толкова.

Занятията се разделяха на четири главни дисциплини: НАКА, АПАМ, общовоенно и прикриване.

В часовете по общовоенно изучавахме всичко, свързано с танковете, военновъздушните сили, флота, устройството на базите, съседните държави и тяхната политическа, религиозна и обществена

структура. Тези последните обикновено се водеха от университетски преподаватели.

С течение на времето ставахме все по-уверени, разказвахме си вицове в час и обикновено бяхме в най-добро настроение. Три седмици след започването на курса към нас се присъедини още един — Йоси С., на 24 години. Той бе приятел с друг от кадетите, Хаим М., 35-годишен, едър плешив мъж с нос като патладжан, който владееше арабски и непрекъснато се хилеше под мустак. Хаим бе женен с две деца.

Йоси беше работил заедно с него в Ливан към поделение 504 и току-що се бе върнал от Йерусалим, където беше завършил шестмесечен курс по арабски. Владееше езика свободно, въпреки че английският му беше отчайващ. И той бе женен, а жена му вече бременна. Ортодоксален евреин, Йоси винаги носеше косата си сплетена на ярмулка^[4], но това, с което го запомнихме, бе успехът му сред жените. Беше просто невероятен. Жените се лепяха за него като за магнит, а той се възползваше от това в пълна мяра.

След края на занятията обикновено се отбивах в „Капулски“, едно от кафенетата на прословутата верига в Рамат Хашарон на път за дома ми в Херцлия. По-късно се присъединих към отбора верни другари Йоси, Хаим и Мишел М., специалист към френските свръзки, който се беше преселил в Израел преди войната Йом Кипур и служил в поделение 8200. В Европа бе помагал на „Мосад“, преди да дойде при нас като „експерт с препоръки“. Тъй като френският му бе матерен език, кандидатурата му беше преценена като подходяща. Така го зачислиха при нас по втория начин.

По време на висенето ни из кафенетата често правехме разни комбинации и спорехме около различния подход. Йоси винаги казваше:

— Почакайте малко. — Поръчваше торта и кафе и изчезваше нанякъде. След около половин час се връщаше и заявяваше, че тя се казвала еди-как си.

— Трябваше да й помогна — споделяше той. Интересното беше, че непрекъснато „помагаше“.

Казахме му, че накрая ще прихване нещо, но той отвърна:

— Млад съм и Бог е с мене.

Не можех повече да споря с него, а и всички се щегувахме, че това ще се превърне в негова втора професия.

Техниката на прикриването ни се преподаваше най-вече от катсите Шай Каули и Рен С. Каули ни каза:

— Когато сте на работното си място като разузнавачи, вие вече не сте Виктор, Хаим или Йоси, вие сте катси. Когато вербуваме някой, почти винаги работим под чужда самоличност. Не можеш просто да отидеш при човека и да му кажеш:

— Здравсти, аз съм от израелското разузнаване и бих искал да ми разкажеш някои неща, а аз ще ти платя добре за това.

Работите прикрити. Ще рече, че не сте този, за когото се представяте. Катсата трябва да е гъвкав. В един и същи ден може да ви се съберат три срещи и на всяка от тях трябва да сте някой друг, а това значи съвсем различен човек до най-дребните подробности. Тук е ключовата дума — гъвкавост.

Какво значи добро прикритие? Нещо, което може да обясните с една дума. Нещо с възможно най-много разклонения. Ако някой ви попита с какво се занимавате и вие му отговорите, че сте зъболекар, значи сте си избрали великолепно прикритие. Всеки знае с какво се занимава един зъболекар. Разбира се, ако човекът си отвори устата и помоли да го прегледате, тогава загазвате.

Сума време отиде в упражнения по прикриване, в изучаване на разни градове чрез информационните банки на библиотеката, така че ако се наложеше да говорим за някой град, да изглежда, че целия си живот сме прекарвали там. Също така тренирахме и изграждане на чужда личност и усвояване на нова професия в рамките на един-единствен ден. Имаше и срещи с опитни катси, където прикритията ни се подлагаха на проверка в свободен диалог.

Упражненията се провеждаха в аудио-визуален кабинет, така че и останалите кадети да могат да следят разговора от класната стая.

Едно от първите неща, които научихме, бе да не даваме твърде много информация на един път. Това в никакъв случай не бе в реда на нещата. Първият, който разбра този урок, беше Цви Г., 42-годишен психолог. Щом се озова в кабинета с катсата, той се разприказва и не млъкна, докато не сподели всичко, което знаеше за „родния“ си град и новата си професия. Катсата не обели и дума. При нас в класната стая падна голям хилеж. Когато приключиха, той се върна при нас и рече:

— Уф, свърши се. — Беше наистина щастлив.

Почти всички ние имахме военни професии и затова чувството ни за солидарност бе силно развито, така че щом Каули ни попита какво мислим за проведения току-що разговор, отговорих, че Цви е изучил старателно предмета и добре познава града. Някой друг добави, че е говорил свободно по темата, а и доста изчерпателно.

Тогава Рен стана и ни прекъсна:

— Я чакайте. Да не би да искате да кажете, че сте доволни от онази галимация? Не открихте ли каква грешка допусна този „пуп“. И на всичкото отгоре е психолог. Умеете ли изобщо да мислите? Това ли сте научили от целия курс? Искам да разбера какво мислите. Ама наистина мислете. Да започнем с Цви Г.

Цви разбра, че се е престарал, че е разказал твърде много. Това ни освободи от всякакви задръжки. Рен ни каза просто да говорим каквото мислим, защото всеки от нас щял да мине през същото и ако не се представел както трябва, горко му.

— Някой ден от това ще зависи животът ви — изтъкна той.

За някакви си 90 минути Цви беше превърнат в нищожество. Всеки гуцер, който би прибягал през класната стая, щеше да бъде счетен за по-умен от него. Стигнахме дотам, че даже поискахме да повторят записа, за да изтъкнем някой особено глупав момент. И при това прекрасно се забавлявахме.

Ето какво става, когато се изоставят правилата на цивилизованото поведение в група от потенциални конкуренти. Грубостта изпъква твърде ярко. Когато си спомням сега за това, просто се ужасявам. Всичко се превърна в чиста проба ругателство, състезание кой ще успее да се изкаже по-язвително и да клъвне по-уязвимо място. Всеки път, когато ругателствата спираха или разговорите станеха по-спокойни, Рен и Каули отново подклаждаха враждата с нови въпроси.

Имахме такива упражнения два или три пъти седмично. Бяха брутални, но във всеки случай ни помогнаха да се усъвършенстваме.

Бяха минали 11 седмици от началото на обучението ни. В част от упражненията дори обсъждахме разните сортове вина: как да се прецени дали едно вино е хубаво, какво е уместно да се каже за него и какъв е произходът му. Имаше и упражнения по хранене в трапезарията на министър-председателя в Академията. Менюто беше

винаги от най-добрите ресторанти по света, за да се изучим какви ястия са подходящи в различните случаи и какъв е съответният етикет на хранене.

В залата за тенис имаше също и телевизор, който работеше двадесет и четири часа в денонощието с видеозаписи от канадски, британски, американски и европейски канали, включително и със сериали от рода на „Обичам Люси“ и други телевизионни сапунени опери. Естествено целта бе да имаме понятие и от шоубизнес. Например достатъчно бе да чуем даден сигнал, за да определим за кое предаване става въпрос и да можем спокойно да го обсъждаме. Също като с новите канадски монети от един долар. В Канада ги наричат „хаховци“, но ако някой те попита за тях, а ти не схванеш какво се има предвид, веднага ще те уловят, че не си канадец, независимо колко добре си прикрит.

В часовете по АПАМ трябваше да овладеем тактиката на проследяването — първо по групи, а после и индивидуално. Как да се смесиш с тълпата, да използваш евентуални предимства или да се скриеш, ако е необходимо, каква е разликата в следенето на „бърз“ терен (оживени улици, където се налага да следваш обекта от малко разстояние) или на „бавен“ терен, а също и идеята за „пространство и време“, което всъщност значи да умееш да прецениш вярно разстоянието, което някой ще премине за определено време. Например да допуснем, че „обектът“ завие зад ъгъла в някоя пресечка, а когато и ти излезеш на пресечката, него вече го няма. В такъв случай трябва да се изчисли точно колко време е минало от момента, когато си го загубил от поглед, и дали е имал възможност да свие зад следващия ъгъл. Ако не, значи просто е влязъл в някоя сграда и е нужно да се изчака.

След като усвоихме следенето, трябваше да изучим системата, по която да съобщаваме, че самите ние сме следени — наричаше се „обратна връзка“.

Заведоха ни в нова стая в главната сграда. Беше на втория етаж, просторно помещение с 20 кресла, подобни на тези от самолетите, имаха сгъваеми масички и пепелници, монтирани в облегалките. Отпред се намираще нисък подиум с маса и стол, а зад него широка плексигласова плоскост, зад която се прожектираха части от плана на Тел Авив. Всеки от нас трябваше да обясни „маршрута“ си в края на

упражненията. Маршрутът е в основата на всичко. Не бихме могли да действаме без него.

На кадетите се раздаваха разни адреси, след което те отиваха лично на мястото в определено време, минаваха по дадения маршрут и когато се върнеха, трябваше да докладват дали са били следени или не. Ако са били, следваше пълно описание на хората, които са ги следили, кога и колко точно са били на брой. Кадетите, при които всичко е било чисто, докладваха къде и кога са се проверили, как и по какви признаци съдят, че не са били следени, и пр. Всичко това трябваше да се изпише със специални маркери върху плексигласа над плановете.

Кадетите обикновено се явяваха на рапорт на следващата сутрин и едва когато и петнайсетимата минехме по реда си, ни се казваше кой е бил следен и кой не.

Да знаеш, че не си следен, е не по-малко важно от това да усетиш, че си. Ако смяташ, че някой се влачи подире ти, няма да можеш да свършиш работата, за която си пратен. В Европа например, ако някой катса докладва, че го наблюдават, целият сектор прекъсва изпълнението на операцията за един месец напред, докато въпросът бъде проучен из основи. Рисковано е да твърдиш, че си следен, защото веднага ще изникне проблемът кой би могъл да те следи и защо.

Казаха ни също, че къщите, в които живеем, са всъщност тайни квартири. Трябва да сме сигурни, че не водим „опашка“, когато излизаме по работа рано сутрин или се прибираме посред нощ. Един вид Академията беше в ролята на сектора в чужбина, а домовете ни — тайни квартири.

Маршрутът обикновено се разделяше на две основни части. Често го планирахме на картата. Каквото и място да изберахме, следваше да се държим напълно естествено. Търсеха се предимства — място, където присъствието ти да е в реда на нещата, но така, че лесно да се наблюдава изходната точка в операцията, при това самият ти да останеш незабелязан. Да допуснем, че на третия етаж в някоя сграда има зъболекарски кабинет. Оттам обаче се вижда ясно и улицата, по която си дошъл. Ако се качиш догоре по заобиколен път, лесно би могъл да забележиш някой, който върви след тебе. Щом веднъж си го видял, просто трябва да изчакаш, докато се махне.

Ако има подозрения, че те следи цял екип, тогава нещата стават по-сложни. Излизах примерно от хотел и вървиш бързо в една посока

около пет минути, така че веригата им да се изпъне. После се шмугваш в някоя сграда, откъдето да се вижда как се прегрупират „противниците“. После трябва да изключиш всяка възможност за случайни съвпадения. Качваш се на някой автобус и повтаряш същите действия само че в друга част на града, и то така, че да имат възможност да те проследят, ако наистина са такива намеренията им.

Това, което не бива да допускаш, ако си следен, е да изгубиш от поглед преследвачите си. След подобно неблагоприятие от твоя страна вече нищо не може да се удостовери със сигурност. Така че, ако познатите ти физиономии се появят отново и разбереш със сигурност, че те наблюдават, следва да се прекратят всички планирани действия. Дори ако намерението ти е било да идеш на кино. Нещата са такива, че и при най-малък пропуск с тебе е свършено.

Всеки от нас носеше по една шапчица в джоба си, така че, когато разбяхме, че ни следят, я слагахме и се обаждахме по телефона от най-близката кабина, за да съобщим кои сме и какво сме забелязали. После се прибирахме по домовете си. Често след края на тренировките се събирахме някъде, за да обсъдим ситуацията.

От началото на упражненията до края им допуснах само една грешка. Казах, че ме следят, без да е така. Това стана защото един от другите кадети бе избрал същия маршрут като мен, но с пет минути разлика. Видях екипа, който го следеше, и реших, че са тръгнали след мен. Той пък от своя страна изобщо не ги забеляза.

По това време класът вече се бе разделил на няколко групи, в това число и моята. Човек се чувстваше уязвим. Често си изложен на нападки, а в класната стая никой не е застрахован срещу това. Но след часовете започнахме да се събираме по трима или четирима, да си даваме съвети и дори да се опитваме да „вербуваме“ преподавателите в полза на нашата групичка. Използвахме наученото срещу самите си учители.

Бяхме достигнали етапа, когато инструкторите започнаха да обясняват практическото приложение на усвоения от нас материал.

— Сега, след като сте научили как да се пазите, ще продължим с това как трябва да се вербува — казаха ни един ден.

Мястото, където възнамерявате да работите, трябва да е безопасно. Следва задачата, с която сте изпратени, а когато

приключите, изпращате доклада по системата НАКА. А вие знаете как да извличате нужната ви информация. Спомням си, че Муса рече:

— Е, приятели, вече мога да кажа, че сте на път да счупите черупката на яйцето.

Но все още имахме жълто около устата си.

[1] Вж. Глава 10: Карлос. ↑

[2] Вж. Приложение III. ↑

[3] Вж. Глава 13: В помощ на Арафат. ↑

[4] Ритуална плитчица, която мъжете и момчетата носят при тържествени случаи. — Б.пр. ↑

3. ПЪРВОКУРСНИЦИ

До този момент като кадети бяхме усвоили доста теоретични познания, но беше крайно време да се научим да ги прилагаме на практика. Първото, с което започнахме, бе серията упражнения с условното наименование „бутици“. Целта беше да се научим как да си осигурим трайна връзка със субекта, който трябва да се вербува, при положение че вече сме се запознали лично с него.

Пак се събирахме в аудио-визуалния кабинет, за да наблюдаваме мъките на някой кадет, след което го подлагахме на унищожителна, а често и злонамерена критика. Всяко от упражненията продължаваше 90 минути, а от тях наистина ни побиваха тръпки.

Всичко, което кажихме, се гледаше под микроскоп и обсъждаше. Всеки жест, всяко действие.

— Мислиш ли, че примамката бе достатъчна? Какво целеше, като му каза, че костюмът му е хубав? Защо го попита затова? А за онова?

Ако сбъркаш нещо в бутика, това, макар и дразнещо, не е фатално. Обаче грешката, допуснатата от разузнавач по време на действителна операция, почти винаги е. А всички ние искахме да станем истински разузнавачи.

Искахме да натрупаме колкото е възможно повече плюсове, които да покрият евентуалните ни бъдещи провали. Ужасно се бояхме от издънка. Работата в „Мосад“ ни привличаше като магнит. Изглеждаше, сякаш извън „Мосад“ за нас няма живот. Какво бихме могли да правим навън? Нима ще намерим работа, която да ни качва адреналина така, както ставаше тук?

Следващата възлова лекция ни беше изнесена от Ами Яар, завеждащ отдел „Африка и Далечният изток“ в „Тевел“ (свързващото звено). Разказът му бе тъй увлекателен, че когато свърши, всички се развикахме:

— Как трябва да се запишем?

Към отдела на Яар работеха хора, разположени из Далечния изток, които не се занимаваха със същинско разузнаване, а по-скоро

подготвяха почвата за бъдещи търговски и дипломатически връзки. Например в Джакарта живееше човек с британски паспорт, който работеше за нас. Индонезийското правителство обаче знаеше, че той е служител на „Мосад“. Измежду мерките за безопасността му бяха и така нареченият аварийен изход от страната, а също и кредитни карти с доста крупни суми в тях. Главната му задача бе да улеснява търговията с оръжие в района. Имаше постоянно разположени агенти в Япония, в Индия, в Африка, а понякога и в Шри Ланка и Малайзия. Всяка година се провеждаше „конференция“ на Яар и подчинените му служители на Сейшелските острови. Изобщо той доволно се забавляваше, а рисковете, които поемаше, бяха нищожни.

Африканските сътрудници на Яар също работеха с милиони долари от търговията с оръжие. Тези свързки обикновено действаха на три етапа. Първо влизаха в контакти, за да разберат от какво точно се нуждае дадената страна, какви са ѝ уязвимите точки и кои се смятат за нейни външни врагове — тази информация се събираше на място. Целта бе да се използват тия нужди, да се изгради стабилна основа, след което Израел даваше да се разбере, че е готов да помогне на местното правителство с муниципии и военни специалисти в зависимост от конкретното положение. Последната стъпка бе да се каже на силния на деня, след като вече се е хванал на въдицата на „Мосад“, че освен останалото трябва да внесе, да речем, и някаква селскостопанска техника. Оттук нататък единственото възможно развитие на нещата е да се установят официални дипломатически връзки с Израел, за да се „укрепи“ сътрудничеството между двете държави. По принцип целият процес протичаше при закрити врати, без да става достояние на широката публика, но така или иначе сделките с оръжие бяха твърде примамливи и нашите агенти не се притесняваха особено, че предложенията им могат и да се отхвърлят.

Интересно е това, което се случи в Шри Ланка. Ами Яар първи разучи обстановката, а после страната бе обвързана чрез оръжейните доставки, най-вече на патрулни катери за брегова охрана. Същевременно Яар и сие доставиха и оборудване на тамилите, за да могат по-ефикасно да стрелят по правителствените сили. Израелците също така подготвяха специални части и за двете враждуващи страни, без те да подозират това. За капак на всичко помогнаха на Шри Ланка

да заблуди Световната банка и останалите инвеститори с милиони долари, които отидоха за изплащане на доставените от Израел оръжия.

Правителството на Шри Ланка се тревожеше от брожението между фермерите — икономическите проблеми на страната не датираха от вчера, — така че искаше да ги разпръсне някак си из другите части на острова. Но за това бе нужна правдоподобна причина. Точно тогава на „помощ“ се притече Ами Яар. Той измисли грандиозния проект „Махауели“ — инженерния замисъл, който трябваше да обърне течението на река Махауели към сухите райони от другата страна на острова. Това щяло да удвои производството на електричество и да освободи нови 750 000 акра обилно напоявана земя. Освен Световната банка в проекта вложиха средства на обща стойност 2,5 милиарда щатски долара Швеция, Канада, Япония, Германия, ЕИО и САЩ.

От самото си начало проектът бе твърде претенциозен, но Световната банка и останалите инвеститори не го осъзнаха и що се отнася до тях, те все още смятат, че строежът напредва. Първоначалният срок беше 30 години, но впоследствие бе драстично съкратен, когато през 1977 година президентът на Шри Ланка Джунуис Джаяурдене откри, че с малко помощ от „Мосад“ проектът би добил първостепенна важност.

„Мосад“ прибягна до помощта на двама израелски учени, първия — икономист от Университета на Йерусалим, а втория — професор по селско стопанство. Техните научни разработки трябваше да убедят Световната банка да отпусне кредита от 250 милиона щатски долара предвид изключителното значение на този проект и това, че е напълно осъществим, макар и с цената на големи разходи. „Солел Бонах“, една от най-големите израелски строителни компании, получи изключителни права при осъществяването на проекта.

От време на време представители на Световната банка отиваха в Шри Ланка за проверка на място, но тамошните власти бяха обучени как да се справят с подобни инспектори, като ги прекарват по кръгови маршрути с обяснението, че става въпрос за охрана и безопасност, и отново да ги връщат в изходната точка, където наистина имаше някакви частични подготвителни работи, колкото за очи.

По-късно, когато вече работех в отдела на Яар към главната квартира на „Мосад“, ми се случи да ескортирам снахата на

Джаяурдене — казваше се Пени — по време на тайното ѝ посещение в Израел. Името, с което ѝ бях представен, беше Симон.

Водехме я навсякъде, където пожелаеше. Говорехме на общи теми, но тя настоя да ми разкаже повече подробности около проекта и как парите отивали за превъоръжение на армията. Оплака се, че всъщност работата изобщо не напредвала. Целият проект бил претекст за получаване на пари от Световната банка, с които да се изплащат новите оръжия.

По това време Израел нямаше дипломатически отношения с Шри Ланка. Официално те дори ни бяха обявили ембарго. Но тя спокойно ми разправяше за всички тайни политически ходове. Смешното е, че когато нещата излязоха наяве, в пресата се появиха материали, според които в Шри Ланка работели 150 катси на „Мосад“. Та ние не разполагахме с толкова катси в целия свят. Всъщност там бяха само Ами и помощникът му, и то за съвсем кратко време.

Заедно с останалите си колеги отидох на лекция в главната квартира на „Мосад“ и там пред очите ни се разкри един нов свят. Този път темата беше ПАХА, отдел за „Пайлут Хабланит Ойенет“, или враждебни саботажни действия, по-специално тези на ООП. Неофициалното название на отдела е „Външна ПАХА“. Тези, които работят там, са предимно чиновници и се смятат за най-добрите аналитици в цялата организация. Най-често се разследват действителни операции.

Бяхме просто изумени. Заведоха ни в просторно помещение на шестия етаж и ни обясниха, че там се обработва цялата информация за дейността на ООП и други терористични организации. Инструкторът отвори пред нас огромната сгъваема стена, беше приблизително 30 метра дълга. На нея имаше гигантска карта на света — без Северния полюс и Антарктида. Под картата стояха десетки компютърни терминали. Стената беше разделена на миниатюрни фасетки от светлоизлъчващи диоди. Ако например избереш на клавиатурата „Арафат“, на картата ще светне точното място, където се намира в момента той. Ако напишеш „Арафат, три дни“, ще светне всяко място, където е ходил човекът през последните три дни. Последното местоположение винаги свети най-ярко, колкото по-отдавна е ходил там, толкова по-слаба е светлината.

В паметта на картата можеха да се поберат много хора. Например, ако се интересуваш от действията на десет от най-активните членове на ООП, е достатъчно да посочиш имената им и всеки от тях ще бъде обозначен на картата с различен цвят. Естествено всичко това може да се извади и на хартия, ако е необходимо. Картата беше от особено значение, когато ставаше въпрос за експресни справки. Например нека допуснем, че осем от посочените десетима са били в Париж по едно и също време. Повече от вероятно е, че замислят нещо и следва да се подготвят ответни действия.

В главния компютър на „Мосад“ имаше повече от 1 500 000 имена. Всеки, който фигурираше в терминалите на „Мосад“ като член на ООП или на друга враждебна организация, се наричаше „паха“ по името на отдела. Отделът разполагаше със свой собствен компютър, но често прибягваше и до паметта на главния компютър. Компютрите на „Мосад“ бяха „Бъроус“, докато военните и другите разузнавателни служби използваха IBM.

Конзолните екрани също имаха огромна разделителна способност, до най-дребните подробности — примерно по градусе. Ако ставаше въпрос за ООП, компютърът посочваше и конкретния източник на информация. Операторът можеше да извади копие на принтера (това също се отбелязваше на екрана заедно с точния час, когато е било извадено копието). Едва ли имаше нещо, което ООП би могла да предприеме някъде по света, без това да се отбележи на гигантския екран на „Мосад“.

Първото нещо, което правеше операторът, когато застъпеше на смяна, бе да поиска пълна справка за последните 24 часа. Така се разбираше какво са правили активистите на ООП през изтеклото денонощие. Например, ако има база на ООП в Северен Ливан и нашият наблюдател докладва, че там са пристигнали два камиона, тази информация моментално ще достигне до дежурния оператор. Следващата стъпка ще е да се установи какво са докарали камионите. Връзката с акива тайни наблюдатели се осъществява ежедневно, а понякога дори и ежечасно, в зависимост от местоположението им и потенциалната заплаха, която текущите събития представляват за Израел.

Всъщност опитът ни беше показал, че често привидно безвредни неща бележат предстоящите опасности. Веднъж точно преди

избухването на войната в Ливан един от наблюдателите докладва, че в лагера на ООП е пристигнал товар от говеждо месо първо качество. Това не беше често събитие в базите им в Ливан. „Мосад“ знаеше, че ООП подготвя нападение, но нямаше представа кога се очаква то. Доставка на говеждо ги предупреди. Била е предназначена за празничния обяд. Въз основа на тази информация израелските морски пехотинци нанесоха изпреварващ удар и плениха 11 десантчици на ООП още докато се качваха в гумените си лодки.

Ето още един пример колко важни могат да се окажат такива незначителни подробности — и колко необходимо е докладите да са прецизни.

* * *

В началото на втория месец всички кадети получихме личните си оръжия, 22-калиброви „Берета“ — официалното оръжие на катсите от „Мосад“, макар че малцина ги носят със себе си по време на работа, защото могат да доведат до сериозни неприятности. Във Великобритания например носенето на оръжие е незаконно, така че не си струва риска да бъдеш хванат с подобна вещ. Щом си вършиш работата както трябва, няма да имаш нужда и от оръжие. Ако можеш някак си да се измъкнеш без излишна олелия и пукотевица, толкова по-добре.

Обаче обучението, което получавахме, гласеше, че ако разумът ти казва да вадиш оръжие и да убиеш, то ръката следва да се подчини. Човекът пред теб трябва да е мъртъв още в момента, когато си го помислиш. Или ти, или той.

И все пак употребата на оръжие изисква практика. То е като балета — всяко движение се заучава поотделно.

Пистолетът се носи плътно пристегнат до бедрото. Някои катси използват кобури, но повечето не. Беретата е идеална, защото е малка. Наредиха ни да пришием плоски оловни тежести към пешовете на саката си: това ги кара да се люшват встрани, когато посегнем към оръжието. Движението е особено — завърташ се и се привеждаш едновременно, така че да представляваш по-малка мишена, времето за разкопчаването на сакото може да ти струва живота.

Когато се наложи да стреляш, е нужно да изгърмиш в целта си колкото е възможно повече патрони. Щом противникът ти падне на земята, трябва да идеш при него и да го простреляш в главата още веднъж. Само така можеш да си сигурен.

Катсите обикновено използваха куршуми с плоски върхове или дум-дум, които са кухи и със сплескани носове и се пръскат, след като са изстреляни, така че да нанесат по-тежки рани. Упражненията ни по стрелба се провеждаха във военната база близо до Пета Тиква, където израелците обучават и чуждестранните военни части. Часове наред сме стреляли по мишени, а също и на полигона, където пред нас изневиделица изскачаха чучела от картон.

Имаше още едно приспособление, което наподобяваше хотелски коридор. Влизахме вътре и вървахме първо напред, после надясно и пак надясно, като носехме със себе си дипломатическо куфарче и „ключ от стаята си“. Понякога стигахме до „стаите“ си без инциденти, но друг път някоя от вратите се отваряше и оттам се показваше чучело от картон. Учиха ни моментално да захвърлим всичко, което носим, и да стреляме.

Бяхме упражнявали и стрелба в ресторант. Ако станеше нужда, трябва да бутнем стола си назад и падайки по гръб, да стреляме изпод масата или пък да ритнем масата и падайки назад, да стреляме, и всичко това в едно-единствено движение (никога не успях да го постигна, но някои от нас станаха доста добри).

Ами какво става с невинните очевидци? Казаха ни, че в случаите, когато става въпрос за стрелба, такова понятие не съществува. Очевидецът ще освидетелства или твоята смърт, или тази на някой друг. Ако ще е твоята, какво значение има дали ще го раниш по погрешка? Никакво. Целта е оцеляването. Трябва да забравиш всичко, което знаеш за справедливостта. В случаи като този правилото е „убий или умри“. Длъжен си да защитиш собствеността на „Мосад“, т.е. себе си. Щом веднъж разбереш това, изчезва всякаква тревога и срам от собствения ти егоизъм. Нещо повече — егоизмът се превръща в ценно качество, достойнство, от което не можеш да се освободиш дори когато се прибереш вкъщи след работа.

Щом се върнахме отново в класната стая след напрегнатите упражнения по стрелба, Риф ни каза:

— Сега вече знаете как се стреля с револвер. Така че забравете го. Това няма да ви е нужно.

Как така, та нали сме станали най-добрите дула на Дивия запад, а сега ни се казва, че всичко е било излишно. Ама че разочарование. Все пак си рекохме: „О, той само така си приказва, но всъщност не можем да минем без това.“

По това време лекциите ни ставаха все по-дълги, а за упражненията отново ходехме в Тел Авив, за да доусъвършенстваме способностите си да следим и/или да бъдем следени. Едни от най-скучните лекции тогава се водеха от най-стария майор в израелската армия. С тих и монотонен глас той разказваше по повече от шест часа дневно за видовете камуфлаж и методите на разпознаването му. Показваше ни стотици снимки на скрити съоръжения. Единственото движение, което правеше по време на лекция, бе да се пресегне и да смени показваната снимка. Често казваше:

— Това е египетски танк. Това е въздушна снимка на четири замаскирани египетски танка.

Изненадващо малко може да се види на фотография с пустинен пейзаж и четири замаскирани египетски танка. Твърде много прилича на пустиня без танкове. Разглеждахме също и сирийски джипове, замаскирани или не. Това бяха най-досадните лекции в живота ми. По-късно чухме, че с всички е така.

Следващата лекция беше по-увлекателна. Водеше я Пинхас Адерет. Темата ѝ беше документацията: паспорти, лични карти, кредитни карти, шофьорски книжки и т.н. Най-важните документи за „Мосад“ са паспортите и те биват четири вида: висши, второстепенни, операционни и маскировъчни.

Маскировъчните паспорти са или случайно намерени или откраднати и се използват само в случаите, когато някой трябва просто да ги зърне. Те не се използват за легитимация. Снимката се подменя, а понякога и името, но целта е да се променят колкото е възможно по-малко. Обаче този документ няма да послужи при по-задълбочена проверка. Обикновено хората от „Невиот“ (тези, които влизат тайно по домовете, поставят подслушватели и пр.) ги използват.

Употребяват се в Израел за тренировки или за вербуване, но само на територията на страната.

Заедно с всеки издаден паспорт се даваше и второ копие с името и адреса, а също и с описание на района, в който се намира посоченият адрес. Жилището е отбелязано на картата, има и снимка и всички останали подробности около съседите. Ако се случи да попаднеш на някой, който познава мястото, няма да бъдеш изненадан от елементарен въпрос.

Ако използваш маскировъчен паспорт, трябва да знаеш и предишната му история. Ако, да речем, искаш да го използваш в „Хилтън“, а някой е бил там с него наскоро, работата няма да стане. И още нещо — трябва да имаш готово обяснение на всички визи и печати от паспорта.

Операционните паспорти се използват за кратък престой в чужбина, но не се употребяват за прекосяването на границите. Всъщност катсите рядко работят с фалшиви документи, когато отиват от една страна в друга, освен ако с тях не пътува някой, а по принцип те се опитват да избягнат това. Фалшивият паспорт се пренася с дипломатическа пратка, запечатана с „бордеро“, восъчен печат с телчица, така че веднага да се забележи, че не може да се отвори, без да се повреди. Използва се в дипломатическата поща и в целия свят е известно, че не трябва да се отваря. Приносителят се ползва с дипломатически имунитет. (Естествено паспортите могат да се доставят на катса в чужда държава и чрез „бодел“, или пратеник.) Восъчните печати са така изработени, че да се отварят и затварят, без да се повреждат.

Второстепенните паспорти са всъщност редовни документи, но са издадени според съответните прикрития на катсите и зад тях няма реално съществуващ човек.

Висшият паспорт освен прикритието включва в себе си и човека, който би го потвърдил. Такъв документ може да мине през всякаква проверка, включително и справка със страната, която го е издала.

Паспортите се правят на различни видове хартия. Разбира се, канадското правителство никому няма да продаде от хартията, с която се правят канадските паспорти (но „Мосад“ ги предпочита повече от останалите). Обаче фалшив паспорт не се фабрикува с каква да е хартия, затова „Мосад“ разполага с огромна лаборатория в подземните етажи на Академията, където се произвеждат различните видове

паспортна хартия. Химиците анализират хартията на оригиналните паспорти, след което създават нейно абсолютно копие.

Хартията се съхранява в просторно помещение, където се поддържа точно определена температура и влажност на въздуха. По лавиците е подредена хартията на почти всички държави по света. В друг сектор на лабораторията се печатат йордански динари. С тях успешно се купуваха щатски долари и на всичкото отгоре наводниха Йордания и увеличиха инфлацията ѝ.

Когато посетих фабриката като кадет, забелязах цяла връзка празни канадски паспорти. Сигурно са били откраднати. Приличаше на цяла пратка. Бяха повече от хиляда. Не си спомням някога да съм чувал за загубата на такава пратка. Поне не в средствата за масова информация.

На много имигранти в Израел също се предлага да предадат паспортите си за спасяването на други евреи. Примерно човек, който току-що се е установил в Израел и е дошъл от Аржентина, няма да има нищо против да подари аржентинския си паспорт. Последната спирка на този паспорт ще е в огромната зала, където се съхраняват хиляди и хиляди такива паспорти, подредени по държави, градове и дори квартали, с еврейски и нееврейски имена, по възраст — и всичката тази информация въведена в паметта на компютър.

„Мосад“ притежава и солидна колекция от паспортни марки и печати, които използва за собствените си цели. Те се пазят в специален сейф. Много от тях са получени с помощта на полицията, която задържа паспорта временно и преснима разните марки и печати, преди да го върне на притежателя.

Дори подпечатването на един фалшив паспорт се прави методично. Ако например паспортът ми носи печат от Атина, то отделът ще прерови цялата памет на компютъра, за да провери датата от печата, така че ако някой поиска справка от съответния служител в Атина, всичко да съвпадне до последния щрих. Те се гордееха с работата си. Понякога им се случваше да преправят до 20 печата в един-единствен паспорт. С основание твърдяха, че никога операция не се проваляла заради неизправни документи.

В допълнение към паспорта си получавам и резюме на това какво съм правил в Атина през едnodневния си престой, което трябва

да запамята и унищожа: времето, местните заглавия и злободневните теми, къде съм отседнал, какво съм правил там и т.н.

С всяка нова задача катсите получават и напомнящ лист за предишните им изпълнения: примерно, не забравяй, че на тази и тази дата беше отседнал в хотел „Х“ и името ти беше еди-какво си. Изреждаха се и всички хора, с които си се срещнал или разговарял — ето още една причина да се споменава всяко нещо в докладите, независимо колко незначително ни се струва то.

Ако трябва да вербувам някого, компютърът ще изрови всички, с които съм имал вземане-даване: дори само ако съм се разминал с тях. Същата проверка ще се направи и за човека, който трябва да бъде вербуван. Защото, ако искам да ида на някаква забава с него, не бива да налетя на друго, с когото вече съм се занимавал, и то под чуждо име.

* * *

Всеки ден през следващите шест седмици имахме по два часа с професор Арнон. Темата беше „Ислямът в съвременността“. Занимавахме се с различните ислямски секти, историята и обичаите, празниците им и какво е разрешено на правоверните — а също и какво си позволяват да вършат в действителност и какво им забранява канонът. Изобщо всичко, което би допълнило образа на врага и слабите му места. Последния ден ни накараха да напишем мнението си по конфликта в Близкия изток.

Следващото поред беше „бодлим“ („бодел“ в единствено число). Това са хората, които носят съобщенията между посолството и тайните квартири или между отделните тайни квартири. Основното обучение на един „бодел“ е по АПАМ, да знае дали го следят или не и да работи с дипломатически пратки. Приносителите на такива пратки се ползват с дипломатически имунитет и притежават съответните документи. Главната им задача е да носят на катсите паспорти и други документи и да връщат докладите им обратно в посолството. Катсите не винаги могат да ходят в израелското посолство, особено ако работата им не позволява.

„Бодлим“ са обикновено младежи на двадесет и няколко години и работят като такива за година-две. Често това са израелски студенти,

които са били в някоя от военизираните младежки организации, и се смята, че на тях може да се разчита. Въпреки че е съществено да са обучени в изкуството да не водят след себе си опашка, те могат да вършат работата си успоредно със студентството си. Броят ги за едно от най-низшите звена в бранша, но дори и така като за студент работата не е лоша.

Повечето бази разполагат с двама или трима „бодлим“. В задълженията им влиза също и да поддържат тайните квартири. „Бодлимите“ могат да живеят, да речем, в шест апартамента, така че съседите да не се чудят излишно защо в празното жилище до тях непрекъснато се трупа поща. „Бодлим“ живеят безплатно в тайните квартири и се грижат хладилниците да бъдат винаги заредени с храна и напитки, сметките да са платени и пр. Ако тайната квартири трябва тогава „боделът“ наемател може да се премести в някоя от другите или да отиде на хотел, докато „теренът“ отново се освободи. „Бодлим“ не могат да водят приятели или гаджета в тайните квартири, които поддържат, но сумата, посочена в договорите им, обикновено се движи между 1000 и 1500 долара на месец, в зависимост от броя на апартаментите, за които се грижат. Като се вземе предвид, че не плащат наем, нито сметки за храна, а и образованието им е безплатно — всичко се урежда от „Мосад“, — сделката се оказва доста сносна.

Следващата дисциплина в програмата на кадетите беше „Мишласим“, или на разузнавателен жаргон „до поискване“. Първото, което научихме, беше, че в „Мосад“ писмата до поискване са само еднопосочни: от нас за останалите. Никой не праща на катса съобщение до поискване, защото това лесно би могло да се превърне в клопка.

Екип на „Мосад“, който се занимаваше с тези неща, ни разясни основите на изкуството „до поискване“:

След като си определил съобщението (предмета, който трябва да подхвърлиш някому), има четири възлови момента, определящи успеха ти: трябва да свършиш всичко във възможно най-кратък срок; по време на пренасянето на материала той не бива да бие на очи; мястото, където си го оставил, трябва да може лесно да се открие; и когато адресатът го получи, да може също така незабелязано да го отнесе.

Направих си малък контейнер от пластмасова сапунерка и го боядисах в сиво като цвета на електрическите стълбове, след което

нарисувах червена светкавица отгоре. Залепих четири болта към кутията, а на дъното ѝ поставих магнит. После прикрепих цялата система под каросерията на колата си и спрях до уговорения електрически стълб, за да „поправя“ нещо в двигателя. Залепих кутията към стълба и потеглих. Никой не би я забелязал там, а дори и да я видеха, нямаше да я докоснат, защото бе с „високо напрежение“. Щом партньорът ми я откриеше, щеше да я отнесе по същия начин, както я бях донесъл.

Учеха ни също как да правим „процеп“, скривалище в къща или апартамент, което да може лесно да се достига, но трудно да се открива. По-добро е от сейф. Ако трябва да скриеш нещо бързо, няма нищо по-лесно от това да направиш „процеп“ с подръчни материали като амбалаж или дори бакалски стоки.

Едно от най-достъпните скривалища е вратата от две плоскости с рамка в средата. Достатъчно е само да се пробие дупка в горната част на вратата и нещата да се пъхат вътре. Не лош вариант е и тръбата, на която висят закачалките в гардероба. Вместимостта ѝ е голяма. Дрехите ти със сигурност ще бъдат свалени от закачалките и претърсени, но на малцина ще им мине през ум да търсят нещо в тръбата.

Друг начин да се прекарат секретни документи или пари през митницата е да се купят два еднакви вестника и да се изреже част от единия, така че да се образува джоб, който се затваря от другата страна със съответната част от другия.

Трикът е стар, но ефективен. Караха ни да четем сума материали за фокусници. С такъв вестник можеш да минеш през всяка митница и дори да го дадеш на митничаря да го подържи, докато те проверят.

В следващата поредица упражнения, на които казвахме „кафе и сладки приказки“, ни разделиха на групи по трима. Йоси, Арик Ф., двуметров гигант, който беше и страшно религиозен, и моя милост заедно с Шай Каули като наш инструктор отивахме на улица „Хаяркон“, сядяхме в някое кафене, а после ни водеха поотделно във фойето на хотела.

Имахме фалшиви паспорти и съответно прикритие, Каули идваше с нас и си набелязваше някого, с когото после трябваше да влезем в контакт. Понякога те бяха подставени лица, друг път нищо

неподозиращи граждани, но и в двата случая бе нужно да изкопчим от тях възможно най-много информация и да се уговорим за нова среща.

Отидох при един господин, който се оказа репортер на „Африк Ази“, и го помолих за огънче. Завърза се разговор и в крайна сметка се представих добре. Разбрах, че не е подставен, макар че е бил катса и е присъствал на тайна конференция на ООП в Тунис като независим репортер.

По-късно публикувал няколко статии за тях.

Обикновено след всяко подобно упражнение трябваше да напишем доклад как сме установили връзката, за какво сме говорили и всичко, което се е случило. На следващия ден се критикувахме в класната стая. Обаче винаги се чувствах много странно, когато влезех в клас и откриех, че темата на обсъждане е седнала насред стаята.

Както и всички останали упражнения и това също се повтаряше десетки пъти. Животът ни и досега течеше бързо но взе да става трескав. Обучението ни продължаваше, но у нас започнаха качествени промени. Развивахме особено професионално заболяване. Улавяхме се, че дори и в приятелски разговор подхвърляме на събеседника си уловки. Обикновено, когато вербуваш някого, е най-добре да се държиш право, но с това не бива да се прекалява. От друга страна, не трябва да говориш с недомлъвки, за да не те вземат за мошеник.

Същността на обучението ни бе изкуството на мимикрията — училище, което подготвяше свършени хамелеони в служба на родината си.

Един от проблемите, които възникваха след упражнение, където съм бил, да речем, в ролята на богат предприемач, бе да вляза обратно в собствената си кожа. Изведнъж вече не съм богат: ставам пак чиновник, служещ на обществото, с нищо повече от интересната си професия и трябва да седам и да пиша доклад.

Понякога след „кафето“ нещата се усложняваха. Не всички кадети даваха подробно описание на случилото се, като смятаха, че щом техните хора не са подставени, биха могли да преувеличат разказа си.

Един от нас, Йоад Авнец, ни напомни за птицата „ой-ой“ или „ох-ох“. Тая птица не била от най-умните, но под краката ѝ висели големи топки, така че всеки път, когато трябвало да кацне, казвала „ох-ох“.

Всеки път на „кафе“ Йоад ни разправяше тая фантазмагория — освен ако не беше с вътрешен човек. Това се повтаряше отново и отново, докато един ден по време на закуска при нас дойде Шай Каули и го повика по име.

— Да? — отзова се той.

— Обирай си партакешите и изчезвай!

— Какво! — възкликна Авнец с още недояден сандвич в ръка. —
Защо?

— Сещаш ли се за упражнението вчера? Тая капка преля чашата.

Йоад отишъл при посочения му човек и го попитал дали може да седне при него. Мъжът кимнал, но после Йоад не си отворил устата, а в рапорта си предал оживения разговор, който били водили. В този случай мълчанието не се оказало злато, а с кариерата на Йоад било свършено.

Първият половин час от деня сега беше посветен на упражнението „Да“ или „Зная“. Това включваше подробен анализ на някаква злободневна тема. Занятието допълнително ни обременяваше, но от нас се очакваше да знаем всички последни новости. В положение като нашето е много лесно да загубиш представа за реалността, а това може да се окаже фатално в буквалния смисъл на думата. Нещо повече, упражненията правеха речта ни по-гладка и придобихме навика да се ровим из вестниците всеки ден. Ако някой вземаше страна по какъвто и да е въпрос, ние също можехме да се намесим, а при малко късмет дори и да оборим тезата му.

Не след дълго започнахме така наречените „зелени“ упражнения. Целта им беше да се изгради у нас правилен подход към проблемите. Да допуснем, че е надвиснала някаква заплаха, опасност от ПАХА срещу някой агрегат от стратегическите ни производства. Докато стане ясно как да се анализира и прецени тази опасност, са нужни дълги обсъждания. В общия случай, ако опасността грози чужда страна и няма нищо общо с Израел, не е необходимо да се назовава източникът на информация, а само да се уведомят заинтересованите чрез анонимно телефонно обаждане или чрез човек за свързка. Ако е възможно да се мине без разконспириране на информатора, добре, но въпреки това предупреждаващият трябва да се легитимира, за да знаят кому дължат услугата по-късно.

Ако мишената е израелска, трябва да се използват всички възможни средства да се предотврати злото, дори и да се налага разконспирирането на информатора. Дори ако е необходимо да се жертва агентът в чуждата страна, за да се защити отечеството, пак ще постъпим по същия начин. Подобни загуби са несравними. (Всички арабски държави се наричат „страни-мишени“, а останалите, в които „Мосад“ има клонове, са само „базови държави“.

Ако заплахата не е пряко насочена към Израел, но за предотвратяването ѝ се налага да издадеш информатора си тогава просто не се месиш. Това вече не е работа на „Мосад“. Най-многого, което можеш да направиш, е да изпратиш формално предупреждение, мъгляво съобщение за предстоящи неприятности. Разбира се, повече от вероятно е това предупреждение да се загуби измежду хиляди подобни.

Тези шаблони за поведение трябваше да се издълбаят в главите ни. Ще правим само това, което е добро за нас, без да се съобразяваме с останалите, защото те и бездруго не биха ни помогнали. Колкото по-десен си в Израел, толкова по-често ще чуваш това. В Израел, ако никога не променяш политическите си възгледи, това означава автоматично да ставаш все по-ляв, защото изглежда, че цялата страна върви шеметно надясно. Израелците казват: „През Втората световна за нас имаше само три неща — ако не ни хвърляха в пещите, ни помагаха, а ако не ни помагаха, значи просто ни пренебрегнаха.“ Но все пак не си спомням някой да е излизал на демонстрации в Израел, когато в Камбоджа загинаха толкова много хора. Така че защо да очакваме всички да се грижат за нас? Фактът, че и евреите са страдали, дава ли ни право да караме други да страдат?

Към „Цовет“ учехме също и как се изпраща агент в „страна-мишена“. Редовите агенти, а те често се използват, се наричат „предупредители“. Те могат да бъдат санитарни в болница, чиято задача е да уведомят „Мосад“, ако забележат, че се подготвят допълнителни легла, отварят се нови крила или се докарват необичайно големи количества лекарства — изобщо всичко, което може да се окаже подготовка за война. Предупредители има и на пристанищата, които следят за по-оживен трафик на кораби. Те работят и в пожарната и съобщават за усиления приготвяне: дори и в библиотеките, където

могат да станат неочаквани съкращения в персонала, защото работата им не е от съществено значение за отбраната.

Войната има отражение върху много странични неща и това трябва да се вземе предвид, когато се извлича информация от предупредителите. Ако президентът на Сирия заплаши с война — нещо, което той често прави — и не последва нищо обезпокоително, тогава няма причина за излишна тревога. Но ако той заплаши с война и се появят всички възможни логически последствия на предвоенната подготовка, с основание може да се допусне, че този път е говорил сериозно.

Дейвид Даймънд, шеф на „Касаат“, по-късно прекръстен на „Невиот“, ни учеше как да проникнем в дадена недвижима собственост или сграда. Всичко беше на теория, нямахме практически занятия. Той ни даваше различни примери. Да предположим, че човекът, който ни интересува, е на шестия етаж на някакво здание и има документ, важен за нас. Как да се доберем до него? Трябва да се започне с наблюдение на сградата, каква е планировката ѝ, движението из нея, полицейските патрули, опасните точки. И да не се стои твърде дълго в района, особено ако става въпрос за банка или нещо от сорта. Важно е да се обмисли най-подходящото време и място за проникване в зданието.

После започнахме с изучаването на тайните съобщения, разделени на приемане и предаване. „Мосад“ можеше да изпраща съобщенията си по радиото, писма, телефони, „до поискване“ или направо лично. Всеки агент с портативно радио има определено време от деня, когато да приеме лично съобщение от специалната компютризирана 24-часова емисия. Примерно: „Това е за Чарли“, след което следват закодирани букви в групи по пет. Съобщението се променя само един път в седмицата, за да може агентът да го получи. Портативното радио обикновено се държи в дома или в местоработата на агента.

Друг специален метод на свързка е с така наречения флотер, малък микрофилм, прикрепен към вътрешната страна на плик. Агентът трябва да постави микрофилма в чаша с вода. След като го извади навън, вече може да го прочете с помощта на фотоклетка.

Обратната връзка между агентите и катсите става по телефон, телекс, писма, писма със симпатично мастило, лични срещи или

„компресираны съобщения“ — система, по която с определена честота се предават късчета информация. Трудна е за проследяване, а и всеки път, когато агентът използва този метод, се употребява различен кристал и съответно различна честота. Промените в честотата са предварително определени.

Целта е да се направи връзката възможно най-проста. Но колкото по-дълго агентът е бил в „страната-мишена“, толкова повече информация има — и с толкова по-съвършено оборудване се налага да работи. Това представлява и проблем, защото е много опасно човекът да бъде хванат с подобна техника. Агентът трябва да свикне с новата техника и колкото повече свиква, толкова по-нервен става.

За да се налее масло в огъня на ционизма ни, класът прекара цял ден в Музея на диаспората към университета на Тел Авив, където се съхраняват безброй макети на синагоги от целия свят и други материали за историята на еврейската народност.

После имаше важна лекция от госпожа Ганит, завеждаща отдел „Йордания“. Темата беше крал Хюсеин и палестинският проблем. След това имаше семинар за действията на египетската армия. После два дни, през които „Шабак“ ни обясняваше методите и дейността на ПАХА в Израел, и двучасова лекция от Липеан, историка на „Мосад“. С това приключи и първата част от програмата ни. Беше юни 1984 година.

В основната си част обучението ни се състоеше в изграждането на контакти с нищо неподозиращи хора. Виждаш някой и си казваш: „А, ето този изглежда подходящ. Трябва да говоря с него и да се срещнем отново. Може да се окаже полезен.“ Всичко това изграждаше странна самоувереност. Сякаш минувачите по улицата се превръщаха в машини. Мислиш си, че би могъл да ги задействаш, стига да искаш. Ще натиснеш някой бутон, и готово. Лъжата се превръщаше в начин на живот: истината ставаше нелепа. Значение имаше само ползата — ето още един подходящ уред. Как ли да го включа? Как да го накарам да работи за мен — добре де, за моята страна?

И за миг не забравих коя е сградата на върха на онзи хълм. А и другите. Понякога тя наистина беше само лятна резиденция на министър-председателя или пък тук отсядаха разни важни клечки. Голда Меир я използваше неведнъж. Само че ние знаехме и другото ѝ

предназначение. И няма как да не го знаеш, ако си израснал в Израел — беше собственост на „Мосад“.

Израел е военизирана държава, което значи, че пряката схватка с врага е на висока почит. Това превръща „Мосад“ във върховен символ на държавата. А сега и аз бях част от него. Чувствах, че нося в себе си неописуема мощ, невероятно усещане. Струваше си всички усилия, които бях вложил, за да го изпитам. Зная също, че на пръсти се броят хората в Израел, които не биха си сменили мястото с мен.

4. ВТОРОКУРСНИЦИ

На кадетите постоянно им се повтаряше да бъдат гъвкави и да се нагаждат към всичко така, както го изисква ситуацията, да изграждат необходимите умения. Всичко, което правехме, щеше в бъдеще да бъде нашият актив, затова ни насърчавах да учим колкото се може повече. Мишел М. и Хаим М., и двамата неразделна част от моята малка, затворена клика, бяха, разбира се, дошли в курса през задната врата. И двамата говореха много. Знаеха повечето лекции и обикновено разправяха как щели да вербуват генерали и други висшестоящи. Бях най-добър по английски в курса освен Джери С. и имах най-добро оперативно мислене, което ще рече да предвидиш какво ще се случи в бъдеще, да си наясно с проблемите, преди те още да са реално съществуващи.

Тъй като Хаим и Мишел бяха по-разговорливи, аз търсех компанията им и в замяна те ме взеха под крилото си. Живеехме в един и същи район и пътувахме заедно към занятия, като обикновено поостанахме вечер в „Капулски“ на кафе и приказки. „Капулски“ — това е мястото, където сервират най-хубавата торта „Блек-Форест“.

Бяхме направо неразделни. Обмисляхме всичко тримата, оспорвахме и атакувахме заедно. Обикновено опитвахме да се включим заедно в различните упражнения, защото можехме да разчитаме един на друг. И никой не се опита да ни попречи.

Орен Риф, главният ни инструктор, винаги подчертаваше изключителната важност на съгласуваността. Между 60 и 65% от информацията идва от медиите — радио, преса, телевизия; около 25% — от сателитите, по телексите и телефоните и от радиокомуникациите; от 5 до 10% се получава от свръзките и едва от 2 до 4% — от хората на Хуминт^[1] при „Цомет“ (по-късно отдела, преименуван в „Мелука“). Но този минимален процент представлява най-важната част от събраната информация.

Между лекциите във втората част от курса бе и двучасовата дисертация на Зейв Алън, незаменимата свръзка на „Мосад“ с ЦРУ Алън говори за САЩ и Латинска Америка. Разяснява надълго как,

когато имаш работа със свързка от друга организация, в неговите очи ти си свързващ елемент, източникът, пък и за теб той трябва да е същото. Ти му предаваш това, което шефовете ти считат за необходимо, и обратно. Твоето главно задължение е да осъществиш връзката. Но тъй като това предполага срещи с друг човек, темпераментът е важен — той трябва да бъде контролиран в зависимост от характера на човека срещу теб.

Поради това, ако е необходимо, свързките могат да бъдат заменяни. Ако темпераментът ти съответства на отсрещната страна, тогава се създава възможност за лични контакти. А с развитието на тези контакти идва и симпатията, т.е. идеята е да се сведе разузнаването до такова личностно ниво, сякаш срещу теб стои приятел. Наред с това обаче не бива да се забравя, че той е част от голяма организация. Той знае много повече, отколкото е в правото си да каже.

Понякога има случаи, когато се нуждаеш от информация, която той може да ти даде доброволно, като на приятел, знаейки, че това няма да му навреди и че ти няма да го предадеш. Тази информация е много ценна и в писмените ви доклади ще се класифицира под названието „Джъмбо“. Алън се взря в нас през очилцата, тип „Джон Ленън“, и се похвали, че в „Мосад“ няма човек, който да е събрал повече „Джъмбо“ от него.

От друга страна, ние, офицерите от „Мосад“, не издаваме „Джъмбо“. Ние подготвяме достоверна „Джъмбо“-информация, която даваме в замяна на онази другата, „личната“. Предаването на автентичен „Джъмбо“ е чиста проба измяна.

Алън ни каза колко много приятели имал в разузнаването на САЩ.

— Но аз винаги помня най-важното — каза той, като замълча, за да придаде по-голяма тежест на думите си. — Когато съм седнал с някой приятел, за въпросния не може да се каже същото. — След тази забележка той си излезе.

Следващата лекция засягаше техническото сътрудничество между агенциите. От нея стана ясно, че „Мосад“ най-добре от всички се справя с отварянето на ключалки: например различни предприятия в Англия, произвеждащи ключалки, изпращат новосъздадени механизми на британската разузнавателна служба, където чрез тест се проверява

доколко са надеждни. Техните служби пък изпращат моделите на „Мосад“ за анализ. Процедурата е следната. Нашите хора ги анализират, разбират как трябва да се отвори и в края на краищата го изпращат обратно със следното заключение: „Не подлежи на отваряне.“

Следобед Дов Л. изведе класа отвън на паркинга, където бяха паркирани седем бели форд-ескорта. (В Израел повечето от колите на „Мосад“, „Шабак“ и полицията са бели, въпреки че шефът на „Мосад“ тогава караше „Линкълн Таун“ с цвят на бургундско.) Същността на това занятие бе да се научим да забелязваме кога умишлено сме следени от някоя кола, нещо, което непрекъснато упражнявахме. В него няма и частица от това, което сте свикнали да виждате във филмите или да четете в книгите, като например тези малки жички, прикрепени на врата на героя, които го предупреждават, че някой го следва. Това е нещо, което се учи с постоянна практика.

Всяка вечер, когато се прибирахме вкъщи, и сутрин, когато пътувахме към училище, трябваше да се уверим, че никой не ни следва.

На другия ден Рен С. изнесе лекция за „саяним“, уникална структура в операциите на „Мосад“. Саяним, което означава помощници, трябва да бъдат 100% евреи. Те живеят в чужбина и въпреки че не са израелски поданици, с тях можеш да се свържеш чрез роднините им в Израел. Израелец, който има роднина в Англия например, може да изпрати писмо, че приносителят служи в организация, чиято главна цел е спасяването на евреите. Би ли могъл британският роднина да помогне по някакъв начин?

По света има хиляди саяними. Само в Лондон две хиляди от тях развиват активна дейност, а пет хиляди е наличният потенциал. Всички те имат различни професии.

Автомобилният саяним например, който държи агенция за коли под наем, може да помогне на „Мосад“ да наеме кола, без да има нужда да попълва традиционната информация. Саянимът наемодател може да осигури квартира, без да те гледа с подозрение, саянимът в банката може да ти даде пари винаги, когато имаш нужда, дори и през нощта, а саянимът лекар може да оправи огнестрелната ти рана, без да съобщи за това на полицията, и т.н. Идеята е да има колкото се може повече хора на разположение, които да направят необходимото, но да

си държат езика зад зъбите от лоялност към каузата. Плащат им се само разходите. Често лоялността на саянимите е оскърбявана от катси, които се ползват от услугите им само за свои собствени нужди. За саянимите няма начин да го проверят.

Едно е сигурно обаче, че дори някой еврейин да не се съгласи да работи с теб за „Мосад“, той никога няма да те предаде. Следователно имаш на разположение абсолютно безопасна система на вербуване, която ти предоставя огромен брой евреи, които във всеки един момент те пазят от външния свят. Много по-лесно е да се възползваш от възможностите на място, а саянимите представляват за „Мосад“ една невероятна опора. Но те никога не биват поставяни в рискови ситуации, както и никога не ги посвещават в тайните.

Например, ако по време на операция се наложи катсата да се прикрие зад някоя професия, да речем, притежател на магазин за електроника, саянимът би могъл да му е от полза. Едно обаждане по телефона, и за нула време катсата е снабден с най-разнообразни системи: 50 видеоапаратури, 200 видеосистеми и т.н., изобщо всичко, необходимо за магазин, чието оборудване възлиза на по-малко от 3–4 милиона долара.

Тъй като основната дейност на „Мосад“ е в Европа, за предпочитане е бизнесадрес в Северна Америка. Така че има саяними, ангажирани с адресите, и саяними, следящи телефонните обаждания. Ако се наложи катсата да даде телефонния си номер или адреса, той може да използва този на саянима. И ако саянимът получи писмо или му се обадят, той знае как да процедира. Някои бизнес-саяними имат на разположение по 20 оператори, които пишат писма, отговарят на телефонните обаждания, изпращат факсове, т.е. всички те представляват още един фронт на „Мосад“. Има една шега, че 60% от работата на телефонните компании в Европа идва от „Мосад“.

Единствената слабост на системата, изглежда, е, че не се е погрижила да не бъде накърнена репутацията на евреите, ангажирани в тази дейност, ако всичко това някога се разкрие. Отговорът, който ще получите по този въпрос, е следният: „Какво чак толкова лошо може да се случи на тези евреи? Ще се върнат в Израел? Чудесно!“

Катсите в различните клонове на „Мосад“ отговарят за саянимите, като най-активните биват посещавани веднъж на два-три месеца, което за катсата обикновено означава между две и четири

срещи лице в лице със саяними на ден, заедно с множество телефонни обаждания. Системата позволява на „Мосад“ да се ползва в работата си от този голям опорен апарат. Ето защо например, ако в някой клон на КГБ работят сто човека, то в подобна служба на „Мосад“ има едва 6–7.

Хората погрешно смятат за недостатък факта, че „Мосад“ няма клон в някои очевидни страни-мишени. САЩ например имат централа в Москва и руснаците от своя страна разполагат с централи в Ню Йорк и Вашингтон. Израел обаче няма централа в Дамаск. Те не разбират, че „Мосад“ счита целия свят извън Израел за мишена, включително и Европа и Съединените щати. Повечето арабски страни не произвеждат свое оръжие. Повечето нямат даже военни колежи. Ако трябва да вербуваш сирийски дипломат, не е нужно да го правиш в Дамаск, след като можеш да го свършиш и в Париж. Ако искаш данни за арабските ракети, можеш да ги получиш от Париж, Лондон или Щатите, където тези ракети се произвеждат. В самата Саудитска Арабия ще ти кажат много по-малко за тази страна, отколкото би могъл да научиш за нея в Америка. Какво има в Саудитска Арабия? „Аякс“? Та това са „Боинг“, а те са американски. По мое време в Саудитска Арабия сме вербували всичко на всичко едно аташе в японското посолство и толкова.

Ако ще се насочваш към по-висши офицери, трябва да ти ясно, че всички те се обучават в Англия или Щатите. Пилотите им тренират в Англия, Франция или Щатите, командосите им — в Италия и Франция. Би могъл да ги вербуваш там на място. Много по-лесно и безопасно е.

Рен С също водеше часовете и за т.нар. „бели агенти“, вербувани директно или индиректно, които може да знаят, а може и да не знаят, че работят за Израел. Обикновено те не са араби и притежават тънки технически умения. Тук, в Израел, сме предубедени, що се отнася до техническите познания на арабите. Има даже виц, където се разправя за един човек, който продавал арабските мозъци по 150 долара паунда, а еврейските по 2 долара. Когато го попитали защо арабските са толкова скъпи, той отговорил: „Защото са почти неупотребявани.“ В Израел това схващане е твърде разпространено.

С белите агенти рискът е много по-малък, отколкото с черните или с арабите. От друга страна, работещите в чужбина араби са защитени от техните служби и ако те хванат с някой от тях като твой

агент, ще поискат да те убият. Докато най-лошото, което може да се случи на катса, заловен във Франция с бял агент, е да бъде депортиран. Разбира се, самият бял агент може да бъде обвинен в предателство. Правиш каквото можеш да го предпазиш, но въпреки това опасността си съществува, и то основно за него. Ако работиш с арабин, тогава опасността съществува еднакво и за двама ви.

Паралелно със занятията в класната стая продължаваха и упражненията навън в колите. Изучавахме т.нар. техника „Молтер“ — за използването на колата при проследяване или импровизирано преследване, когато предварителното обмисляне на нещата не е било възможно. Карахме из непознати райони без предварително изготвен маршрут, изпълнявахме редица команди и процедури — завои вляво, вдясно, маневри, спиране и т.н., като през цялото време трябваше да сме наясно дали някой ни следи или не. Често ни напомняха, че не сме „вързани“ за колите. Ако сметнехме, че не можем да отклоним преследвача, то тогава по-умно бе да паркираме някъде и да тръгнем пеша.

Друга една лекция от катсата Рабиц разглеждаше проблемите на централата в Израел или местния клон, който обхваща Сирия, Египет, Гърция и Турция. Неговите катси се наричат „летящи“, защото работеха извън Израел и вербуваха агенти, като прескачаха за ден-два до определените места, оперирайки с агентите и саянимите. В тези страни бе опасно да се работи, защото всички те подкрепяха ООП.

Израелската централа обикновено не оперираше посредством „катси“. През цялата лекция Рен С. не престана да се връща към този въпрос. По ирония на съдбата той по-късно бе избран за шеф точно на този отдел.

* * *

През почивката се състезавахме с 25 души от курса за общи служители — подготвящ чиновници, програмисти, секретари и др. Те получаваха само основни познания за организацията на административните работи, но за сметка на това винаги се държаха много по-сериозно от нас.

Често, за да ги държим настрана от така скъпата на всички ни тенис-маса, ние криехме топчетата и хилките, но на баскетболното игрище те наистина се сражаваха. Ние, кадетите, играехме баскетбол, за да победим, да смажем противника с всички средства. Например имахме си момче, което само чакаше под коша да реализира топките, които му подавахме, и така ние винаги печелехме. Другите често се караха по този повод, но така или иначе трябваше за известно време да се срещат с нас веднъж седмично, всеки вторник от 1 часа следобед.

Междувременно уроците следваха един след друг, тежки и напрегнати. След като изучихме триковете на вербуването, преминахме към някои указания по финансовите въпроси. Например, преди да се пристъпи към действие, трябва да се определи точно финансовото състояние на потенциалния агент. Не бива да се засипва с пари беднякът, тъй като това би могло моментално да предизвика подозрения.

Да предположим, че този агент се връща в страната-мишена и трябва да му се окаже финансова подкрепа. Например той е на двегодишен договор, според който „Мосад“ му дава по четири хиляди долара на месец. Ако този агент харчи по хиляда на месец, без това да промени с нещо стандарта му на живот, катсата ще открие за него банкова сметка и ще депозира в нея целогодишната му заплата. Така че агентът ще си получи дванадесетте хиляди и отделно ще има 36 000, депозирани в банката. За втората година, при двегодишна сделка, ще му бъде даден нов аванс от 12 000 и отделно ще му се прехвърлят други 36 000. Така че по този начин ти му осигуряваш не само ежедневното съществуване, но и бъдещето, като го обвързваш все повече със себе си. Ти защитаваш своите интереси.

Съществува и структура за допълнително плащане: за всяко писмо — определено възнаграждение, зависещо от качеството на информацията и статуса на агента. Плащанията варират средно между 100 и 1000 долара, но, да кажем, някой сирийски министър би могъл да получи между 10 000 и 20 000 долара.

На всеки от 30 — 35 катси, опериращи в даден момент, се падат поне двадесет агенти. Това прави около шестстотин и повече души, като всеки от тях получава средно по 3000 на месец плюс други 3000 долара извънредни (много от тях биха могли да изкарат значително повече), което прави близо 4 милиона долара на месец само за

издръжка на агентите. В допълнение съществуват и разходи, свързани с вербуването, тайните квартири, провеждането на операции и безброй други, които допълват гореспоменатата цифра до стотици милиони месечно.

Обикновено катсата изразходва между двеста и триста долара на ден само за обеда и вечери, а общо около хиляда долара дневно. Кое то означава нови 30 — 35 хиляди долара на ден за покриването разходите на катсите. Естествено това не включва заплатата на отделния катса, която варира от 500 до 1500 долара месечно в зависимост от неговия чин.

Никой не е казал, че разузнаването излиза евтино.

Следващото ни занимание с Дов беше да се научим как да изградим „безопасен маршрут“. Това ще рече маршрут под чужда охрана. Узнахме за връзките с „Ярид“ (помагачите) от операционната безопасност и гледахме дълъг учебен филм по въпроса.

Групите на „Ярид“ се състоят от пет до седем човека. По онова време съществуваха всичко на всичко три такива групи. Когато тези групи бяха в Европа, се намираха под прякото ръководство на шефа на „Европейска безопасност“.

Главната цел на този урок бе да покаже каква подкрепа групата на „Ярид“ оказваше на катсите, а също така да обясни как да си осигурим безопасен маршрут, когато те не са подръка.^[2] След като научих това, пред мен се разкри цял нов свят. Обикновено ходех в кафенетата на Тел Авив и постепенно започна да ми прави впечатление всичката тая дейност, която преди ми беше убягвала — как полицията следеше хората. То си е съществувало през цялото време, но за необучения си остава незабелязано.

След това дойде ред на лекцията на Йехуда Гил, засягаща тънкостите на вербуването. Гил бе направо легендарен и Риф ни го представи като „учителя“.^[3] Той започна с това, че има три основни примамки при вербуването: пари, емоции (в тях влизат отмъщението или идеологията) и секс.

— Искам да запомните, че през цялото време трябва да се пипа обмислено и деликатно — каза Гил. — Тренирайте. Понякога ще ви се случи да срещнете човек от малцинствата в дадена страна, който е бил изигран лошо и иска да си отмъсти. Той би могъл да бъде вербуван. И когато му плащате с пари и той ги взима, вие знаете, че той е вербуван,

а и той си го знае. Всеки разбира, че пари не се дават без нищо, и никой не очаква да му се плати, без да е направил нещо в замяна.

След това идва сексът. Полезно нещо, но в никакъв случай не може да се счита за начин на отплата, защото повечето хора, които вербуваме, са мъже. Има една поговорка, която казва: „Жените дават и забравят, мъжете взимат и забравят.“ Ето защо сексът не може да бъде отплата, но парите могат, защото хората никога не ги забравят.

След това Гил каза, че дори една работа да е доведена до успешен край, това не означава, че е извършена по правилния начин. Ако начинът е правилен, всичко е наред, но ако не е, може да последват и неприятности. Той разказа историята за един арабин, „отер“ („кука“), който трябвало да му уреди среща с човек, когото Гил искал да вербува. Гил чакал в кола, докато „отерът“ отишъл да доведе човека. Гил даже се подготвил да се представи като бизнесмен. И въпреки че арабинът бил работил дълго време за „Мосад“, след като довел човека при Гил и ги представил с имената Алберт и Ахмед, изтърсил:

— Ахмед, това е момчето от израелското разузнаване, за което ти говорих. Алберт, Ахмед иска да работи за теб срещу 2000 долара на месец. Готов е да направи каквото поискаш.

„Отерите“ — при всички случаи араби — са необходими, защото малко катси говорят арабски и винаги е по-лесно да използваш един арабин при запознанство с друг. „Отерът“, така да се каже, разтопява леда и веднага след това катсите откриват колко голяма полза има от тях.

В историята, която Гил ни разказа, директният подход се е оказал сполучлив. Ахмед бил вербуван, но очевидно е имало и по-подходящ начин за това. Гил ни учеше, че животът обикновено подсказва този начин, че нещата трябва да се развиват естествено. Например знае се, че човекът, който искаш да вербуваш, ще е в някое парижко бистро по определено време. Известно е също, че говори арабски. Гил сяда до него, а „отерът“ е в другия край на бара. Изведнъж „отерът“ забелязва Гил, поздравява го и двамата започват да си говорят на арабски. Не след дълго седящият помежду им човек се намесва. Те знаят с какво се занимава въпросният и насочват разговора към неговите интереси.

Гил може след това, уж между другото, да попита „отера“:

— Не си ли на среща?

В този случай „отерът“ отговаря така:

— Да, само че тя ще води и приятелката си, та не можем да го правим пред нея. Защо не дойдеш и ти?

Гил казва, че е зает, и в този момент другият твърде явно обявява, че е свободен, и тръгва по пътя на собственото си вербуване.

— Помислете върху тази уловка — продължи Гил. — Ако този разговор се водеше на иврит в някой парижки бар, вие също можехте да бъдете вербувани. В чужда страна хората винаги се стремят към тези, които говорят езика им.

Триковете при завързване на познанства трябва да се прилагат непринудено и с финес, сякаш са нещо съвсем естествено. По този начин човек дори и нищо да не постигне, поне не си изпуква патроните. Човекът, който трябва да бъде вербуван, не бива нито за миг да си помисли, че е взет на мушка. Нещо повече, преди още да си се доближил до него, ти трябва да си изчел всичките налични документи, досиета и т.н. Трябва да си открил всичко — какво харесва и какво не, какво му е разписанието както за конкретната вечер, така и изобщо. И най-малкият елемент на случайност трябва да бъде отстранен и едва тогава да се рискува.

Следващата важна лекция бе от Йецак Нафи, който донесе със себе си хиляди карти и диаграми, за да обясни нагледно подкрепата, която „Цомет“ (отделът за набиране на катси) получава. Помощта е огромна, като се започне със саянимите и се мине през колите и апартаментите, парите и т.н. Основната подкрепа е на базата на документите. Катсата може да твърди, че притежава компания за производство на бутилки или че е изпълнителен директор на някой чуждестранен клон на Ай Би Ем. Тя е подходяща, защото е голяма, а това дава възможност да укриваш с години своята легенда като изпълнителен директор. Ние даже имаме магазини, които използваме в екстремни ситуации, имаме офиси, обслужващ персонал — изградили сме цяла система, а Ай Би Ем даже и не подозират.

Но да започнеш бизнес, пък бил той и фалшив, не е така просто. Нужни са визитни картички, бланки, телефони, телекси и прочие. „Мосад“ разполага с хиляди компании, всички с точен адрес и регистрационен номер, готови във всеки момент да започнат работа. „Мосад“ отпуска на тези компании определени суми за изплащане на данъците и др.

В главното управление има пет помещения, във всяко от тях по осем реда полици с по 60 чекмеджета, където се съхранява цялата документация на фирмите и компаниите, подредени по азбучен ред. Те съдържат история на компанията, финансово състояние, регистрация, изобщо всичко, което се очаква да послужи на един катса.

* * *

След около шест месеца, в края на семестъра, имахме събрание — т.нар. „баблат“, съкращение от еврейското „Билбул Байтсин“, което означава „да говориш“, да говориш за всичко часове наред. Събранието продължи пет часа. Два дни преди това проведохме едно упражнение. Колегата ми Арик Ф. и аз трябваше да чакаме в едно кафене на улица „Хенриета Солд“ близо до „Кикер-Хамдина“. Попитах Арик дали е „чист“ и той каза, че никой не го е проследил. Тогава отбелязах:

— Окей, знам за себе си, че съм „чист“. Ти казваш, че също си чист, защо тогава оня ей там така се е вторачил в нас? Струва ми се, че е по-добре да се измитаме. Аз тръгвам.

Арик ми отговори, че не можем да тръгнем, трябвало да дойдат да ни вземат.

— Чудесно — казах. — Ако искаш да стоиш, стой си. Аз тръгвам.

Арик се опита да ме убеди, че правя грешка, но му отговорих, че ще го чакам при „Кикер Хамдина“.

Дадох му 30 минути. След като излязох, реших, че бих могъл да наблюдавам кафенето. Имах време, така че минах по заобиколен път и щом се уверих, че никой не ме следи, се върнах. Качих се на покрива на една съседна сграда, откъдето можех безпрепятствено да наблюдавам. Десет минути по-късно мъжът, когото чакахме, влезе в заведението, а след две минути пристигна полицията и заварди мястото. Видях как извлякоха двамата ми колеги навън и ги биха до посиняване. Вдигнах тревога. По-късно открих, че цялата работа е била нагласена. Просто още едно упражнение, провеждано от Академията на „Мосад“ съвместно с тайния отдел на телавивската полиция. Ние бяхме стръвта.

Арик, по това време 28-годишен, говореше английски и много наподобяваше Тери Уайт, отвличения пратеник на англиканската църква. Преди да се включи в курса, Арик бе служил във военното разузнаване и беше най-големият лъжец на света. Ако кажеше „добро утро“, човек бе длъжен, преди да отговори, първо да погледне през прозореца. Арик не го биха така жестоко, защото не спираше да говори, без съмнение лъжеше, но все пак говореше. Той знаеше, че ако говориш, няма да те бият.

Колкото до другия, Яков, той непрекъснато повтаряше:

— Не разбирам какво искате.

Тогава едно яко ченге така го фрасна по главата, че той отхвъркна и се залепи за стената. Два дни не дойде на себе си, а отгоре на всичко лежа шест седмици в болница с фрактура на черепа. Когато излезе, му изплатиха заплатата за една година напред и той напусна курса.

Това, че ни биха, бе нещо като награда за полицаите в едно голямо състезание, което те се опитваха да спечелят и така да докажат, че са по-добри от нас. Бе много по-лошо, отколкото наистина да те хванат. Командирите и от двете страни казваха:

— Обзалагам се, че не можете да пречупите момчетата ми.

А после:

— Какви волности мога да си позволя? Оплакахме се на „баблата“, че не е имало смисъл така жестоко да ни бият. Отговориха, че когато ни хванат, не бивало да се предаваме, трябвало да говорим. Докато говорим, нямало да ни сторят нищо.

Всеки път, когато излизахме на упражнения, съществуваше опасност да ни спипат ченгетата. Това ни научи да бъдем предпазливи и да взимаме мерки.

По програма на следващия ден трябваше да слушаме лекцията на Марк Хеснер.^[4] Тя засягаше съвместните операции. Нещо като „Операция Бен Бейкър“, дело на „Мосад“ и френското разузнаване. Приятелите ми и аз решихме да се изявим и за целта отидохме вечерта преди лекцията в каса № 6 на втория етаж на Академията да се просвещаваме по въпроса.

Бе петък вечер, август 1984 година. Бяхме толкова погълнати, че забравихме да погледнем часовника. Когато накрая си тръгнахме и заключихме касата, приближаваше полунощ. Бяхме оставили колата си

близо до столовата и тъкмо тръгнахме натам, когато чухме страхотна врява откъм басейна.

— Какво, по дяволите, е това? — попита Майкъл. — Да идем да видам.

— Не, не, почакай — каза Хаим. — По-добре да се промъкнем незабелязано.

— А най-добре ще е — додадох аз — да се върнем обратно на втория етаж и оттам да видим какво всъщност става.

Шумът продължаваше, докато се изкачвахме към втория етаж на Академията. Настанихме се пред прозореца в малката баня, където ме държаха по време на първоначалния тест, преди да ме приемат в курса.

Никога няма да забравя това, което видях. Бяха около 25 човека в басейна и край него — всичките голи-голенички. Там бе и зам.-шефът на „Мосад“ — днес шеф на службата, също и Хеснер, и множество секретарки. Беше невероятно.

Някои от мъжете изобщо не представляваха приятна гледка, но повечето момичета бяха направо страхотни. Бих казал, че така изглеждаха много по-добре, отколкото в униформа.

Бяха едва 18-20-годишни, от военните на служба в офиса.

Някои групички се плацикаха във водата, други танцуваха край басейна, а имаше и такива, които, вкопчени един в друг, си спомняха доброто старо време, търкаляйки се по одеялата. Никога преди не бях виждал подобно нещо.

— Да направим списък кой е тук — предложих аз.

— Не, по-добре да намерим камера — каза Хаим.

— Аз изчезвам — прекъсна го Майкъл. — Ще ви чакам в офиса.

Йоси се съгласи с него и Хаим реши, че действително не е много разумно да се правят снимки.

Престояхме в банята 20 минути. Бяха все големи клечки. Разменяха си партньорите. Бях истински шокиран. Не това очаквах от тях, та те бяха нашите кумири, ние им подражавахме, а изведнъж ги сварваме да се търкалят около басейна... Странно, но Хаим и Майкъл съвсем не изглеждаха изненадани.

Изнизахме се на пръсти, отидохме до колата и я избутахме през портала. Не включихме двигателя, докато не се спуснахме по хълма.

По-късно се заинтересувахме по този въпрос и открихме, че подобни партита се провеждат непрекъснато. Басейнът беше най-

безопасното място в Израел. Никой не можеше да стигне дотам, освен ако не бе от „Мосад“. Така че какво толкова? Някой кадет ще ги види. И какво от туй? Винаги могат да отрекат. На следващия ден ми бе някак странно да слушам Хеснер и да си водя записки, след като го бях видял предната нощ в такова положение. Спомням си, че му зададох въпрос. Налагаше се.

— Как е гърбът ви?

— Защо?

— Ходите, сякаш сте си разтеглили сухожилие.

Хаим ме погледна и ченето му увисна.

Лекцията на Хеснер, доста дълга и досадна, бе последвана от друга, засягаща военните структури на Сирия. Едвам се удържах да не заспя. Ако се намирахме на Голанските възвишения, всичко това би било действително интересно, но поднесено така, като суха теория, бе направо отчайващо. Губехме връзката между нещата, а те целяха точно това.

* * *

Следващата дисциплина в курса бе подсигуряване на срещите в базовите страни. През първата лекция ни прожектираха учебен филм, продукция на „Мосад“. Филмът не ни впечатли особено. През цялото време някакви хора висяха по ресторантите. Важно е да се избере подходящ ресторант и време за срещата. Естествено преди това трябва да се провери дали наоколо е „чисто“. Ако имаш среща с агент, оставяш го той да влезе пръв и да се настани, за да се увериш, че никой не е дошъл с него. Всичко в тази работа се определя от правила. Ако не ги спазваш, все едно си мъртъв. Ако чакаш агента си в ресторанта, ти си просто седяща мишена. Дори ако стане от масата, за да иде до тоалетната, е по-добре да се омиташ незабавно.

Подобно нещо се случило навремето в Белгия, когато катсата Цадок Офир имал среща с един арабски агент в ресторанта. След като поговорили няколко минути, арабинът станал и казал, че трябва да донесе нещо. Когато се върнал, Офир все още го чакал. Агентът извадил пистолет и направил Офир на решето. Той по чудо оцелял, а

агентът бил убит по-късно в Ливан. Сега Офир разказва на всеки тази история, за да покаже колко опасен може да е и най-дребният пропуск.

Непрекъснато ни учеха как да се пазим. Повтаряха ни:

— Това е, като да се научите да карате велосипед: когато излезете оттук, не бива да мислите за него.

Вербуването прилича на търкалянето на скала по нанадолнище. Използвахме думата „ледардер“, което значи да седиш на върха на възвишение и да буташ надолу камъни. Ето така се вербува. Взимаш някого и постепенно го тласкаш да извърши нещо незаконно или неморално. После го буташ надолу. Но ако се е вкопчил здраво в земята, няма да ти бъде от полза. Не става за такава работа. Основната цел е да се използват хората, но за да успееш, трябва първо да ги оформиш по калъп. Ако пред теб стои някой, който не пие, не иска секс, не му трябват пари, няма политически проблеми и е напълно доволен от живота, никак не можеш да го вербуваш. Работата ни се опира на предателите. Всеки агент е предател, независимо до каква степен е наясно с това. Винаги търсим възможно най-лошите хора. Често казваме, че не сме ние тези, които ги превръщат в негодници. Това не ни е необходимо, защото си ги подбираме такива. Просто ги движим по нашите релси.

Е, някой да е казал, че сме благотворителна организация?

[1] Разузнаване чрез агенти. Б.пр. ↑

[2] Вж. Приложение I. ↑

[3] Вж. Пролог: Операция „Сфинкс“, Глава 12: Шахмат, и Гл. 15: Операция „Мойсей“. ↑

[4] Вж. Глава 9: „Стрела“. ↑

5. „СТАРИ ПУШКИ“

Най-сетне в началото на март 1984 година дойде време да напуснем класната стая.

В групата все още бяхме 13 и ни разделиха на три подгрупи, които бяха настанени в различни квартири в околностите на Тел Авив. Нашият апартамент бе в „Гиватаим“, а другите бяха съответно на улица „Дизенгоф“ и на булевард „Бен Гурион“ в северната част на града.

Всеки апартамент трябваше да бъде едновременно център и тайна квартира. Нашият бе мезонет на четвъртия етаж с два балкона към кухнята и всекидневната, две спални, баня и тоалетна. Бедно обзаведеният апартамент принадлежеше на катса, заминал в чужбина.

Шай Каули бе шеф на моята тайна квартира (център). „Старите пушки“, които бяха с мене, се казваха Цви Г., психологът, Арик Ф., Авидор А., аверът ми и още един на име Ами, натегач полиглот, който при всичките си ужасни недостатъци бе и заклет непущач, и то сред хора, за които пушенето бе станало свещен ритуал.

Ами беше ерген от Хайфа и имаше физиономията на кинозвезда, но непрекъснато се страхуваше, че някой ще го бие и ще съсипе прекрасното му лице. Така и не разбрах как изобщо са го допуснали след основния тест.

Петимата пристигнахме в 9 часа сутринта с куфарите си и с по 300 долара в джобовете, доста крупна сума, като се вземе предвид, че по онова време такива като нас не получаваха повече от 500 долара на месец.

Не позволихме на Ами да участва в разговора ни, защото и без това едва го траехме. Обсъждахме какво ще правим, когато дойде полицията, как най-лесно се понася болката, само и само да изтормозим Ами още повече. И това ни носеше удоволствие — същински копелета.

Щом се почука на вратата, Ами подскочи, без да може да скрие тревогата си. Беше Каули, който ни носеше някакви пликове. Ами извреця срещу него:

— Писна ми всичко това! Каули му каза да се върне в Академията и да се види с Аралех Шерф, директора.

По-късно Ами отиде в групата на улица „Дизенгоф“, но една нощ, когато полицията разбила вратата на апартамента, той се събудил и заявил:

— Е, стига ми толкова! — и просто си излязъл, за да не се върне никога вече.

Станахме дузина.

В пликовете на Каули намерихме нашите задачи. Аз трябваше да се свържа с човек на име Майк Харари, тогава това име нищо не ми говореше. Трябваше да събера и информация за някакъв, когото приятелите му наричали „Мики“ — бивш пилот доброволец от войната за независимост в края на 40-те.

Каули ни каза, че трябва да си помагаме един на друг при изпълнението на задачите си. Това включваше съставянето на план за действие и схема за подсигуряване на апартамента. Всеки получи някакви документи — отново бях „Симон“, — даде ни също формуляри за доклади.

Най-напред трябваше да намерим скривалище за документите си, после да измислим обяснение защо всички се намираме едновременно в апартамента в случай, че полицията ни арестува. Най-добрият начин бе да се измисли „верижна причина“. Щях да обясня, че съм от Холон и съм дошъл в Тел Авив, където съм срещнал Джек, собственика на апартамента, в някое кафене.

— Джек ми рече, че мога да се настаня, защото заминавал в чужбина за два месеца — казвам аз. — После се видях с Арик в един ресторант. Познаваме се с него още от армията в Хайфа, така че и той дойде с мен.

Авигдор пък е стар приятел на Арик с тяхна си версия и т.н. Поне звучеше убедително. Колкото за Каули, казахме му сам да си измисли прикритие.

Документите скрихме в масата във всекидневната, чийто дървен плот бе покрит със стъкло. Поставихме втори, „фалшив“ плот. Достатъчно бе само да вдигнеш стъклото и да махнеш плота — лесно достъпно, а същевременно малцина биха се сетили да търсят на такова място.

Измислихме също и тайно почукване на входната врата: два пъти, после веднъж, два пъти и пак веднъж — така другите щяха да знаят, че е един от „своите“. Всеки път, преди да се приберем в апартамента, щяхме да се обаждаме с кодирано съобщение. А ако къщи няма никой, тогава на балкона се окача жълта кърпа.

Бяхме в страхотно настроение. Сякаш ходехме по въздуха. Вършехме истинска работа, пък било то и само като тренировка.

Още на същия ден, преди Каули да си тръгне, бяхме изготвили плановете си как да се срещнем с нашите хора и да получим от тях нужната ни информация. Тъй като знаехме адресите им, първата стъпка бе да наблюдаваме. И така Авигдор отиде пред дома на Харари вместо мен, а аз се отправих към местоработата на човека на Арик, който бе собственик на компанията „Вукис Тойс“.

Всичко, което знаех за Харари, бе името и адресът му. Нямаше го в телефонния указател. Обаче в библиотеката открих Харари в каталога „Кой кой е в Израел“. Но пишеше малко за него, само че е президент на застрахователната компания „Мигдал“, една от най-големите в страната. Централата и се намираще близо до района „Хакирия“. Там са съсредоточени и повечето правителствени учреждения. В каталога бе отбелязано, че съпругата на Харари работи като библиотекарка в университета на Тел Авив.

Реших да подам документи за работа в компанията „Мигдал“. Изпратиха ме в техния отдел „Кадри“, където се наредих на опашката. На едно от бюрата работеше човек на моя възраст, към когото колегите му се обръщаха с „Яков“.

Приближих се по него и казах:

— Яков?

— Да. Кой сте вие? — попита той.

— Казвам се Симон. Помня те. Бяхме заедно в Тел Хашомер — това бе главната наборна военна база, през която минават всички израелци.

— Коя година беше там? — поинтересува се той. Вместо да му отговоря направо, рекох:

— От 203-ти съм. — Споменах началото на цялата серия набори, което обхваща известен период от време, а не конкретна година или месец.

— И аз съм от 203-ти — рече Яков.

— Военновъздушните?

— Не. Танковете.

— А, ти завърши като „понгос“ — засмях се аз. („Понгос“ е израз на иврит, който се свързва с думата фунгус, или лишей, и често се използва за танкистите, защото в танка е тъмно, а често и влажно.)

Обясних, че познавам бегло Харари, и попитах Яков дали имат някакви свободни работни места.

— Ъ, да, в момента търсят търговски агенти — каза ми Яков.

— А Харари още ли е президент?

— Не, не — отвърна той и спомена някакво друго име.

— О! Знаеш ли с какво се занимава сега?

— Дипломат е — рече Яков. — Но също има солидно представителство за внос-износ в „Кър“.

Това вече ми прозвуча познато, защото Авигдор ми бе казал, че пред дома на Харари бил паркиран Мерцедес с бял дипломатически номер. Тогава това ми се стори странно. Много е подозрително за човек с израелско име да контактува с чужди дипломати. Всички чужди дипломати в Израел се смятат за шпиони. Ето защо, ако някой израелски войник пътува на автостоп, няма право да спира коли с дипломатически номера, в противен случай отива директно пред военния съд. Но когато Авигдор видя мерцедеса пред къщата му, не разбрахме, че това е неговата кола. Решихме, че е на някой външен посетител.

Яков и аз побъбрихме още малко, докато една жена ми каза, че е дошъл моят ред за интервю. За да не събудя никакви подозрения, отидох на интервюто и нарочно го издъних.

Вече знаех къде работи съпругата на Харари — в университета на Тел Авив — и че самият той е дипломат. Но къде? И за кого? Разбира се, можех и да проследя колата му, но ако Харари бе дипломат, той притежаваше някаква разузнавателна подготовка, не исках да се проваля още в първия си случай.

На втория ден казах на Каули, че смятам да действам отделно за всяка задача. Първо ще се свържа с Харари и чак тогава ще се опитам да открия кой е Мики.

Всеки път, когато излизахме от апартамента, можеше да ни проследят. Ако това се случеше, трябваше да предупредим останалите,

че тайната квартира вече е разкрита. Разбира се, всеки знаеше с какво се занимават другите, защото рапортите ни отиваха при Шай Каули.

По това време вече правех и насън АПАМ. На четвъртия ден, когато отивах към сградата на „Кър“, забелязах, че някой тръгна след мен, щом навлязох в „Хакирия“. Обиколният маршрут, по който най-често пътувах, бе да хвана автобуса от „Гиватаим“ до „Дера Пета Тиква“ и да слеза на пресечката на улица „Каплан“, която излиза направо в „Хакирия“.

Щом слезох от автобуса, направих една широка обиколка, бях сторил същото и преди да се кача от „Гиватаим“. Огледах се и не видях нищо вдясно, но на паркинга от другата страна стояха някакви хора в лека кола.

Имаше нещо нередно около тях и веднага реших здравата да ги изпотя.

Тръгнах на юг по „Дера Пета Тиква“ — широка магистрала с по три ленти във всяка посока. Колата зад мен трябваше да ме изпревари или щяха да ме изгубят от поглед.

Стигнах до моста над „Пета Тиква“, който води до сградата на „Калка“. Беше към 11:45 часа и движението бе особено натоварено. Щом стъпих на моста, погледнах надолу и видях, че шофьорът на колата ме наблюдава, мислейки, че не го забелязвам. Зад мен имаше друг човек, но нямаше как да се приближи, без да го видя. От другата страна на моста имаше още един, готов да тръгне след мен в случай, че поема на север. Трети чакаше да се отправя на юг. От моста можех спокойно да ги наблюдавам.

Под моста имаше място, където колите можеха да направят обратен завой. Вместо да мина под моста, аз се плеснах по челото, като че бях забравил нещо, обърнах се и тръгнах обратно към „Каплан“, без да бързам, за да могат по-лесно да ме настигнат. Едва не се захилих, когато чух зад себе си трясъка на сблъскващи се автомобили. Моите хора се опитваха да направят обратен завой в натовареното движение под моста.

По „Каплан“ можеха да ме следят само в колона. Стигнах до половината на улицата, военната поща пред „Викторова врата“ — кръстена е на мое име по времето, когато бях най-младият офицер от израелската армия. После пресяхох и от отсрещния павилион си взех „Газоз“, газирана вода с есенции.

Както стоях там, видях, че колата бавно се приближава. Тогава открих, че шофьорът е Дов Л. Довърших си закуската и се насочих право към колата — стояха на светофара и нямаше къде да мръднат. Почуках по покрива и се отдалечих. Зад мен Дов натисна няколко пъти клаксона, би-бип, сякаш казваше:

— Добре. Един на нула. Хвана ме.

Чувствах се на седмото небе от щастие. Толкова ми бе весело. По-късно Дов ми каза, че никой не му бил скроявал такъв номер и бил ужасно смутен.

Щом се уверих, че никой не ме следи, взех такси до друга част на Тел Авив, където отново направих голяма обиколка, за да съм сигурен, че не е било просто номер за отвличане на вниманието ми. После се върнах в „Кър“ и казах на гишето за информация, че имам уговорена среща с Майк Харари. Насочиха ме към четвъртия етаж, където открих табелка с надпис „Превоз, внос-износ“.

Реших да отида на мястото през обедната почивка, защото в Израел шефовете рядко работят по обяд. На този етап исках само да говоря с някоя секретарка и да взема телефонния му номер плюс малко информация. Надявах се да не попадна на самия Харари.

За щастие заварих там само секретарката. Тя ми каза, че фирмата работи главно със свои продукти, най-често от Южна Америка, но понякога взема и „стопаджии“, т.е. допълнителни товари за попълването на някоя пратка.

Обясних й, че съм научил от застрахователната компания, че Харари работи тук.

— Не, не — рече тя. — Той е съдружник, но не работи тук. Посланик е на Панама.

— Извинете ме — казах аз (лош отговор, но ме бяха хванали неподготвен), — мислех, че е израелец.

— Да — отвърна тя. — Но също така е и почетен посланик на Панама.

Тръгнах си и се прибрах вкъщи по заобиколен път, после написах подробен рапорт за всичко, станало през деня.

Когато Каули разбра какво съм направил до момента, ме попита как смятам да осъществя контакта.

— Отивам в панамското посолство.

— Защо? — поинтересува се той.

Вече бях измислил план. „Перленият архипелаг Панама“ развиваше процъфтяваща търговия с обработени бисери. В Израел Червено море е много подходящо за отглеждането на бисерни миди. Тихо е, има добро съдържание на сол, а преди Персийския залив често се срещат бисерни миди. Всичко това, а в частност и процеса по отглеждането на бисерни миди бях научил в библиотеката. Щях да ида в посолството като съдружник на богат американски бизнесмен, който иска да създаде ферма за бисерни миди в Ейлат. Предвид високото качество на панамските перли искахме да закупим от тях цял контейнер с бисерни миди и да ги отглеждаме в Израел. В плана се споменаваха, че акционерите в тази сделка са изключително богати и имат сериозни намерения. Не търсят бърза печалба, защото знаят, че няма никаква възвращаемост на вложените средства поне в първите три години. Каули го одобри.

Сега трябваше да си уредя среща с Харари, а не с официалния посланик на Панама. Щом им позвъних, се представих като Симон Лахав. Казах, че имам предложение за инвестиции в Панама. Секретарят каза, че трябва да говоря с аташето на посолството, но аз отвърнах:

— Не, бих искал да се видя с някого с опит в бизнеса.

— Може би трябва да се срещнете с г-н Харари. Уговорихме се за следващия ден.

Обясних, че могат да се свържат с мен в хотел „Шератон“. Бях регистриран там от „Мосад“, а също и в разни други хотели: катсите често се регистрират на различни места за по-голяма сигурност при получаването на съобщения.

Привечер получих бележка, където се казваше, че Харари ще се срещне с мен в 6 часа следобед на другия ден. Това ми се видя странно, защото всички учреждения затварят в пет.

Панамското посолство се намира точно на брега, южно от летището „Сид Дов“, над приземния етаж в една жилищна кооперация. Пристигнах облечен в изискан костюм и готов за всякакъв бизнес. Бях поискал фалшив паспорт, защото не се представях за израелец, а за бизнесмен от Канада, провинция Британска Колумбия. Вече разговарях с кмета на Ейлат, Рафи Хочман, с когото се познавах лично още от времето, когато живях в Ейлат за една година. Бяхме съученици в гимназията. Естествено не се представих на Хочман с истинското си

име, но обсъдих предложението с него в случай, че Харари го приемеше.

За съжаление Каули не ми набави необходимия паспорт, така че се принудих да действам без него. Реших, че дори Харари да пита, ще му кажа, че съм роден в Канада и нямам навика да нося паспорта със себе си, затова съм го оставил в хотела.

Когато пристигнах в посолството, разбрах, че там няма никой друг освен Харари. Влязохме в разкошно обзаведения му кабинет и той седна зад масивното бюро, за да изслуша плана ми.

Първият му въпрос бе:

— Със собствени финансови източници ли действате, или зад вас стоят някакви банки?

Обясних, че капиталовложението се смята за рисковано и поради това работим с наши пари. Харари се усмихна. Тъкмо щях да се впусна в подробности около бисерните миди, но той ме прекъсна:

— Каква сума имате предвид?

— Колкото е необходимо, но не повече от 15 милиона щатски долара. Но това е в краен случай. Смятаме, че инвестициите през първите три години няма да надхвърлят 3,5 милиона.

— Защо тогава таванът е толкова висок? — попита Харари.

— Защото потенциалната печалба също е висока, а съдружникът ми е склонен да рискува.

Сега вече наистина трябваше да премина към техническите страни на плана си, да намеся името на кмета на Ейлат и всичко останало. Но Харари ме отрязва насред думата, наведе се през бюрото и рече:

— За споменатата цена в Панама можете да се сдобие почти с всичко.

Това вече ме постави пред значителен проблем. Бях дошъл да говоря с него, да го изпързаям по склона, докато не цопне в калта и с двата крака. Играех ролята на чистия, но още преди да успея да си отворя устата, той вече ме буташе надолу. Бях в посолството и говорех с почетния посланик. Той не бе чувал за мен, а вече намекваше за подкупи. И така, принудих се да му отвърна:

— Какво имате предвид?

— Панама е смешна страна — каза Харари. — Не прилича много на държава. По-скоро напомня на магазин. Познавам нужните хора,

или казано по друг начин, приятел съм на магазинера. В Панама едната ръка мие другата. Днес вие искате облекчения за търговията ви с перли. Утре може би ние ще поискаме нещо от вас. Това е търговски договор, само че ние бихме желали да го направим дългосрочен.

Харари замълча и след малко добави:

— Но преди да продължим, бих искал да погледна документите ви за самоличност.

— Какви документи по-точно?

— Ами канадския ви паспорт.

— Обикновено не го нося със себе си.

— В Израел човек не бива да се разделя с документите си. Когато си го вземете, пак се обадете и ще продължим разговора си — каза той. — Сега, както знаете, посолството е затворено.

После стана и ме изпрати до вратата, без да каже нищо повече.

Издъних се, когато Харари ми поиска паспорта. Поколебах се, почти заекнах. Вероятно това му направи впечатление и той застана нащрек. Внезапно взе да изглежда ужасно заплашителен.

Прибрах се в апартамента по обичайния си заобиколен път и към десет бях готов с рапорта си. Тогава се появи и Каули, явно, за да го прочете.

Каули си тръгна и не след дълго пристигна полицията. Разбиха вратата на апартамента заедно с рамката. Всички ни откараха в полицейския участък в „Рамат Ган“ и ни сложиха в отделни килии за разпит. Целта на маскарада бе за пореден път да ни се подчертае, че при работата в центъра най-големият ни враг могат да се окажат местните власти. Например, ако забележиш, че те следят, в рапорта си трябва да напишеш кои според теб те наблюдават — местните власти или друг.

Пуснаха ни посред нощ, но когато се прибрахме, вратата на апартамента вече бе оправена. Десетина минути по-късно телефонът иззвъня. Беше Аралех Шерф, директорът на Академията.

— Виктор? — попита той. — Зарязвай всичко. Искам те тук. Веднага!

Взех такси до „Кънтри-клуба“, а оттам стигнах до Академията пеш. Нещо не бе наред, чувствах го. Може би бяха открили, че производителят на играчки също е бивш служител на „Мосад“, какъвто

бе случаят и с човека на Авигдор, собственик на фабрика за спиртни напитки.

Шефът пристъпи направо към въпроса:

— Няма да те мотая. Майк Харари беше шеф на „Месада“. Единственият му провал бе в Лилехамер, когато ръководеше операцията.

Шай Каули много се гордееше с тебе. Той ми даде твоя отчет, но от него излиза, че Харари не е свестен. Описваш го като мошеник. Така че снощи му позвъних и го попитах за мнението му. Прочетох му доклада. Той заяви, че всичко е пълна измислица.

След това Шерф ми преразказа версията на Харари.

Според него съм пристигнал, чакал съм го 20 минути и съм говорел с лошо английско произношение. Взел ме за някакъв навлек и ме изритал навън. Не знаел нищо за никакви перли и ме обвинил, че съм си измислил цялата история.

— Харари ми беше шеф — рече Шерф. — На теб ли да вярвам, някакъв си новобранец, или на него?

Почувствах, че кръвта ми се качва в главата. Бях почнал да се ядосвам.

Наистина лошо помнех имена, но докладите ми бяха изрядни във всяко едно отношение. Преди разговора си с Харари бях включил касетофончето, скрито в дипломатическото ми куфарче, и сега подадох касетата на Шерф.

— Тук е записан целият разговор. А ти ще прецениш на кого ще вярваш. Рапорътът ми бе написан дума по дума от касетата.

Шерф взе касетата и излезе от кабинета. Върна се след 15 минути.

— Искаш ли да те закарат обратно в апартамента? — попита той. — Явно е станало недоразумение. Ето, в тези пликосе са парите за групата ти.

— Мога ли да си прибера касетата? — попитах аз. — Там са записани и части от една друга операция.

— Каква касета? — учуди се Шерф. — Виж сега. Знаем, че си прекарал тежка нощ в полицейския участък. Съжалявам, че трябваше да те разкарвам чак дотук само за да отнесеш парите на колегите си. Но понякога стават такива работи.

В един по-късен разговор Каули ми каза, че страшно се зарадвал, задето съм направил запис.

— Иначе — рече той — щяха да ти разкатаят фамилията, а вероятно и да те изхвърлят от курса.

Никога вече не видях онази касета, но добре си научих урока. Това омърси прекрасната представа, която имах за „Мосад“. Ето го значи големия герой. Много бях чувал за подвизите на Харари, но само под кодовото му име „Кобра“. Вече знаех какво всъщност представлява той.

Когато Съединените щати нахлуха в управляваната от генерал Мануел Нориега Панама малко след полунощ на 20 декември 1989 година, в първите комуникета се спомена, че и Харари е бил заловен. В новините го описваха като „човекът в сянка, бивш служител на «Мосад», който по-късно станал един от най-влиятелните съветници на Нориега“. Говорителят на новото проамериканско правителство в Панама изрази задоволството си от задържането му с думите:

— Харари бе вторият по важност човек в Панама след Нориега.

Обаче радостта беше преждевременна. Хванаха Нориега, но Харари изчезна и малко по-късно отново се появи, този път в Израел, където е и до ден днешен.

* * *

Оставаше ми да изпълня втората си задача — събирането на информация за бившия пилот „Мики“. Баща ми Сид Остен (по-късно се поевропейчил като Островски), който живее в момента в Омаха, Небраска, също е бил доброволец в израелските военновъздушни сили, така че знаех за дръзките им нападения и героизъм по време на Войната за независимост. Преди това повечето от тях са били пилоти във военновъздушните сили на САЩ, Великобритания или Канада през Втората световна война, след която са се сражавали доброволно за Израел.

Много от тях са били разпределени към летището „Сид Дов“, където баща ми навремето е бил командир на базата. Доста имена изрових от архивите, но там не фигурираше никакъв „Мики“.

Тогава поисках от шефа на сигурността Муса М. да ме регистрира в „Хилтън“. После си набавих картон и стативи и накарах офицера за свръзка с ВВС да ме представи за канадски кинорежисьор, дошъл да снима документален филм за доброволците, помогнали за възстановяването на държавата Израел. Казах, че ще остана в „Хилтън“ два дни и бих искал да се видя с колкото е възможно повече ветерани.

Само един месец преди това на ветераните от ВВС бяха раздали ордени, така че адресите им бяха скорошни. Свръзката потвърди, че се е свързал с 23-ма от тях и 15 обещаха да дойдат в „Хилтън“. Ако ми трябвало още нещо, да се обадя пак.

От картоната направих табели с крещящи надписи „Ослепителни небеса: историята на Войната за независимост“. По-горе добавих: „Канадски документални филми“.

В петък, десет часа, Авигдор и аз влязохме в „Хилтън“ с табелите. Аз бях с официален костюм. Авигдор постави пред главния вход една от табелите, на която пишеше в коя стая ще се проведе срещата, и още една във фойето. Никой от хотела не ни попита какво правим.

Близо пет часа разговарях с хората, на масата бе поставен касетофон. Един от тях, без да се усеща, дори ми разправяше разни случки с баща ми.

По едно време, докато два или три разговора вървяха успоредно, реших да се намеся:

— Мики? Кой е Мики? — въпреки че никой не бе споменавал името.

— О, това е Джейк Коен — рече един от мъжете. — Той беше лекар в Южна Африка.

После поприказвах известно време за „Мики“, който сега прекарвал половината година в Израел, а другата половина в Съединените щати. Малко след това благодарих на хората и им казах, че трябва да тръгвам.

Никому не дадох визитна картичка. Не се ангажирах с никакви обещания. Записах имената на всички, а те до един ме поканиха на обяд. Все едно бях сложил медуза в калъп, можех да направя с нея каквото си поискам. Но не се увлякох. После се върнах в апартамента, написах си отчета и казах на Каули:

— Ако в тази касета има нещо, което не искаш да пиша, по-добре ми кажи още сега.

Той се засмя.

* * *

Когато приключвахме и с тази част от курса през март 1984 година, Арлех Шерф ни позволи да присъстваме на шоуто на известния израелски продуцент Амос Етингер в „Концертния център“ на Тел Авив на годишното събиране на „Мосад“, което щеше да се проведе след по-малко от 48 часа. Тамар Авидар, съпругата на Етингер, е известна журналистка, която по едно време бе и културно аташе към израелското посолство във Вашингтон.

Събитието беше един от редките случаи, когато „Мосад“ прави нещо публично, макар че всички външни хора, които щяха да присъстват, бяха по-скоро продължение на странното „семейство“ — политици, хора от военното разузнаване, ветерани и неколцина редактори на вестници.

Бяхме изтощени. Все още имахме да предаваме отчети на Каули, а и не бяхме мигнали предната нощ, защото трябваше да репетираме за голямото шоу. Йоси ни предложи да идем в къщата му, за да дремнем за час-два, защото и бездруго трябваше да останем заедно. Но после Йоси се сети, че бил обещал на някаква дама да я посети, така че не успя изобщо да мигне.

Казах му:

— Но ти си се оженил съвсем наскоро. Ще имате дете. Защо се ожени? Та ти непрекъснато хойкаш. Като риба във вода си. Поне една твоя част винаги плува.

Той обясни, че роднините на жена му държали магазин на площад „Кикер Хамдина“ (нещо, подобно на баровското Пето авеню в Ню Йорк), така че парите не били проблем. Също така бил и ортодоксален евреин и родителите му очаквали внук.

— Това отговаря ли на въпроса ти? — попита ме Йоси.

— Донякъде — отвърнах. — Не обичаш ли жена си?

— Поне два пъти седмично — каза той.

Единственият, който си съперничеше с Йоси по сексуална разюзданост, бе Хаим. Но Йоси поне бе умен за разлика от него. Онзи бе истинско чудо. Така и не разбрах как в „Мосад“ е бил допуснат толкова глупав човек като Хаим. Той бе събрал цяла банда улични хубавици, но само толкова. Единственото, което искаше, бе да засенчи Йоси. Дори и Джими Дуранте би спечелил конкурс по красотата, ако се състезаваше с Хаим. Носът му беше несравним. Само че в онази работа гонеше само количеството, но не и качеството.

Много хора се сащисват, когато разберат, че работиш за „Мосад“. Това показва, че разполагаш с голяма власт. Моите колеги винаги си доставяха удоволствията, впечатлявайки жените с връзката си с „Мосад“. Това бе опасно и нарушаваше всички правила. Но те рискуваха и винаги се хвалеха с новите си придобивки.

Хаим бе женен и често идваше на гости у нас със съпругата си. Веднъж тя каза на жена ми Бела, че не се тревожи за Хаим, защото бил „най-верният съпруг в целия свят“. Много се изненадах, когато го чух.

За мен най-страшният случай на Йоси бе свързан с „тихата стая“ на четиринадесетия етаж в главната квартира в Тел Авив, откъдето се телефонираше на агентите. Системата бе снабдена с байпас, който позволяваше на катсата да разговаря с агента си, да речем в Ливан, но ако някой проследеше сигнала, щеше да реши, че повикването е от Лондон, Париж или някоя друга европейска столица.

Когато стаята е заета, отвън свети червена лампа — особено подходяща за случая — и никой не влиза. Йоси заведе в стаята някаква секретарка, сериозно нарушение на правилника, и успя да я свали, докато разговаряше с агента си в Ливан. За да докаже, че наистина го е направил, каза на Хаим, че ще остави бикините на жената под един от мониторите в стаята. По-късно Хаим отиде там и наистина ги откри. Взе ги и отиде при жената да я пита дали са нейни. Тя се смути и отрече, но Хаим ги подхвърли на бюрото и си тръгна с думите:

— Ее, хайде да не се лъжем сега.

Всички знаеха за този случай. Моята праволинейност ми попречи да създам много връзки. Останалите се чувстваха по-сплотени, знаейки общите си тайни. Но мен това ме разочарова. Мислех, че съм попаднал в израелския Олимп, а всъщност се оказах в Содом и Гомор. Цялата работа бе пропита с това. Сексът обвързваше всички, беше цяла система от услуги. Аз съм ти длъжник и ти си ми

длъжник. Помогни ми, и аз ще ти помогна. Така катсите растяха в службата и си проправяха пътя към върха.

Повечето от секретарките бяха много хубави. По този критерий ги подбираха, но прекаляваха, това пречеше на работата. Все пак никой не задиряше собствената си секретарка. Това само усложняваше нещата. Понякога шпионите отсъстваха по две, три или дори четири години от домовете си. Катсите, които отговаряха за тях в „Месада“, ги свързваха със семействата им. Всяка седмица те се виждаха със съпругите им, за да им носят новини, но скоро разговорите преминаваха в по-интимни закачки и накрая те спяха с тях.

Наистина в ръцете на този човек ти поверяваш живота си, но не можеш да му повериш и жена си. Ти си в някоя арабска страна, а в същото време той я сваля. Толкова бе разпространено, че ако поискаш да работиш в „Месада“, първото, което ще те питат, е:

— Защо, да не са ти сложили рога?

Това, което представихме на сцената, се казваше „Сенките“ и бе шпионска пиеса, изиграна зад три полупрозрачни екрана, за да се виждат само силуетите ни. Тъй като щяхме да ставаме катси, не трябваше да се показваме пред публика.

Пиесата започна с ключек и подходяща турска музика, а зад екраните минаваше човек с дипломатическо куфарче. Това бе една кулоарна шега. Казват, че можеш да разпознаеш катсата по три неща: дипломатическото куфарче, „Севън Стар“ (подвързания с кожа дневник) и часовника „Сейко“.

Във второто действие бе показано вербуване. После се отваряха разни дипломатически пратки и сцената внезапно се превърна в лондонски апартамент — в едната стая някакъв мъж говореше, а в другата (или по-точно на другия екран) седеше човек със слушалки и следеше разговора.

После имаше лондонско тържество и разни араби със странни прически, които пиеха и ставаха все по-весели. На другия екран един катса се срещаше с араби на улицата. Размениха си куфарчетата. Накрая цялата трупа се събра зад екраните, стиснаха си ръце и изпяха еврейската песен „Чакам утрешния ден“, музикален еквивалент на старото пожелание „Догодина в Йерусалим!“, с което са се поздравявали евреите преди възстановяването на Израел.

Два дни след това направихме парти със скара в откритата градина във вътрешния двор на Академията точно до залата за тенис по случай завършването. Там бяха жените ни, инструкторите, всички, които бяха взимали пряко участие.

Продължавахме!

Беше март 1984 и направихме първата крачка.

ЧАСТ II
ОТВЪТРЕ И ОТВЪН

6. БЕЛГИЙСКАТА МАСА

През април 1984 година все още не бяхме станали катси, но вече не бяхме и кадети. На практика се водехме за нещо средно между младши катси и новобранци. В управлението за нас важаха редица ограничения, които щяха да отпаднат едва след като завършихме и втори курс и станехме истински катси.

Бях разпределен към разследването. Една сутрин Шай Каули ни обясни, че през следващата година и нещо всички новобранци ще прекарат по два месеца на работа в различните отдели, за да получат най-пълна представа за дейността на „Мосад“, което ще им бъде от полза за втория курс.

След дългото обсъждане, прекъсвано през равни интервали от кафета, цигари и шеги, Каули обяви, че Ахарон Шахар, шефът на „Комемиут“ (известен по-рано като „Месада“, но името бе сменено заедно с тези на много други отдели, когато през юли 1984 от резидентурата в Лондон изчезна книгата с кодовете), иска да ни каже няколко думи.

Той избра двама от нас за своя отдел. Цви Г., психолога, и Амирам, тих и симпатичен човек, който бе дошъл при нас направо от армията като подполковник. Те щяха да станат командири на диверсионни групи.

„Комемиут“, което в превод означава „независим от никого“, е нещо като „Мосад“ в самия „Мосад“. Действа в строга секретност и ръководи диверсантите, истинските „шпиони“, които са израелци, изпратени в арабски страни с отлични прикрития. В този отдел има и една по-малка единица, наречена „Кидон“, или „щик“, която е разделена на три подгрупи, всяка с около 12 човека. Те са ликвидаторите, известни с евфемизма „дългата ръка на израелското правосъдие“. Обикновено два от трите екипа се обучават в Израел, а последният е в чужбина с някаква задача. Те не знаят нищо за останалата част от „Мосад“, дори и имената на другарите си.

От друга страна, шпионите действат винаги по двойки. Единият е в страната-мишена, а другият е в базовата страна. Те не шпионират в

приятелски страни като Англия, но биха могли да въртят съвместен бизнес там. Когато се наложи, този от страната-мишена отива на „работното си място“, като използва компанията, в която е работил за прикритие. В същото време партньорът му от базовата държава се превръща в нещо като пъпна връв за него и го снабдява с всичко необходимо.

Успоредно с развитието на Израел през годините тяхната роля също се е променяла. По едно време „Мосад“ разполагаше с хора, които работеха в арабски държави с години наред, но често се случваше да ги разкрият, защото с течение на времето ставаха все по-подозрителни. Обикновено за тази работа се разчиташе на „арабисти“, израелци, които говореха свободно арабски и знаеха как да се държат в тамошната среда. В дните, непосредствено след възстановяването на държавата, когато много евреи пристигаха в Израел от арабски страни, намирането на арабисти не беше проблем. Това вече не е така, а арабският, който се изучава в училищата, не е подходящ за добро прикритие.

Сега повечето шпиони се представят за европейци. Те подписват четиригодишен договор. Изключително важно за доброто им прикритие е да имат някакъв действителен бизнес, който им позволява често да пътуват, без да дават за това излишни обяснения. „Мосад“ им изнамира „съдружник“ — човека от базовата държава. Всъщност той поема бизнеса. Това не е просто прикритие, а действителност — обикновено внос/износ на готова продукция.

В около 70% от случаите базовата страна е Канада. Единствената връзка на шпионите с офиса им е чрез техния катса. Всеки командир на такава група (катса) ръководи не повече от четири шпионски двойки.

В един от клоновете на „Комемиут“ работят близо 20 експерти в бизнеса. Те анализират всяка компания и съответния ѝ пазар, като предават тази информация на командира, който на свой ред съветва шпионите какви сделки да сключват.

Шпионите се вербуват от целия израелски народ. Те са хора от всички сфери на живота — лекари, адвокати, инженери, учени, които са готови да отдадат четири години от живота си в служба на родината. Семействата им получават средната израелска заплата като

компенсация, но в допълнение шпионинът разполага с банкова сметка, която непрекъснато расте.

В края на четирите години там обикновено има около 20 000 — 30 000 долара.

Шпионите не се занимават с пряко разузнаване — наблюдения от сорта на оръжейни доставки или разширяване на болничните отделения като подготовка за предстоящи военни действия. Те търсят косвени разузнавателни данни, което означава следене на икономическите показатели, слуховете, настроенията, морала и пр. Те могат свободно да се движат и да наблюдават всичко това без реална опасност за тях самите. Те не изпращат доклади от страните-мишени, но понякога внасят там разни неща — пари или съобщения. Много мостове в арабски държави са минирани още по време на строежа им от шпиони, които задължително се запознават с методите на пиротехниката, преди да бъдат пратени по задачите си. Ако избухне война, всички тези мостове биха хвъркнат във въздуха.

Във всеки случай, щом Цви и Амирам бяха разпределени в „Комемиут“, Шай Каули се обърна към останалите.

Ставаше въпрос за ваканцията, която ни бяха обещали.

— Както знаете — започна той, — всички планове подлежат на изменения. Разбирам, че се интересувате от ваканцията, но първо работата, а после забавленията. Вие ще сте първият випуск, който е минал през интензивния курс за работа с главния компютър. Това ще ви отнеме не повече от три седмици, след което ще си прекарате колкото е останало от ваканцията.

В „Мосад“ бяхме се научили да очакваме подобни неща. Често се случваше да ни кажат, че излизаме в отпуска от 12.00 часа в петък, обаче когато петъкът дойдеше, някой ни съобщаваше, че се налага да останем още 24 часа. Даваха ни 20 минути, за да се обадим вкъщи и да отложим всичко запланувано, след което се втурвахме като стадо към телефона.

За действащите катси имаше специална съобщителна система, която се включваше, ако е необходимо. В дома им се обаждаше телефонен секретар с обичайната новина:

— Здравсти, обаждам се от службата. Съпругът ти няма да си дойде, както се бяхте уговорили. Ще ти позвъни веднага, когато се

освободи. Ако междувременно възникнат някакви проблеми, обади се на Яков.

Това се правеше нарочно. Не можете да си представите колко важен е сексът в живота на един катса. Факторът на несигурност означаваше пълна свобода. Ако катсата е хвърлил око на гаджето на някой войник и иска да прекара с нея съботата и неделята, е, жена му вече и бездруго е свикнала той да отсъства през празниците. Всеки копнееше за такава свобода. Но смешното нещо в цялата работа бе, че не можеш да станеш катса, ако не си женен. Нямах право да излизаш в чужбина. Смята се, че очите на неженения шарят повече и по-лесно може да се хване на въдицата на някоя, която е била вербувана от враговете. От друга страна, всички останали се послушваха, за да хванат някого, че хойка, и да злословят по негов адрес. Всичко това си остана пълна мистерия за мен.

Една стая на втория етаж в Академията беше освободена за компютърния курс и масите бяха наредени в дъга с конзолни екрани на всяка, за да могат всички да участват. Инструкторката прожектираше картините на стената пред нас: първото, което научихме, бе да създаваме файл въз основата на лични данни според така наречената „морковна страница“, оранжева страница със серия от въпроси, на които трябва да се отговори, за да получиш достъп до паметта на компютъра. Тези тренировъчни конзоли наистина работеха, бяха директно свързани с главното управление и черпеха информация от действителните файлове. От тях разбрахме как да оперираме със съществуващата програма и да получаваме нужната ни информация.

От курса съм запомнил един забележителен случай, свързан със системата „Кшарим“ („възли“), което значи записи на личните връзки на даден човек. Веднъж, когато инструкторката ни отсъстваше, Арик Ф. седна на нейното място и набра на монитора „Арафат“ и „кшарим“. Тъй като Арафат бе шеф на ООП, той беше записан с предимство в компютъра. С колкото по-голямо предимство се ползва някой в паметта, толкова по-бързо ще получиш информация за него.

Малцина имат по-голямо предимство от Арафат, но същинският проблем се състои в това, че той е свързан със стотици, дори хиляди хора, така че когато се заредиха безкрайни списъци с имена, системата се претовари и всички останали терминали преустановиха работата си. Компютърът разполагаше с толкова много данни, че не можеше да

прави нищо друго, освен да ги вади от паметта. Арик задръсти компютъра на „Мосад“ за повече от осем часа. Системата не можеше нито да спре, нито да изпълни някаква друга команда. Оттогава промениха програмата, така че да не могат да се искат с една команда повече от 300 списъка, а и самите команди трябваше да бъдат по-конкретни. Например не можеш да искаш списъците на всички лични връзки на Арафат, ако те интересуват само сирийските.

* * *

След компютърния курс и жалкия остатък от ваканцията — три дни — моето първо разпределение бе следовател към бюро за Саудитска Арабия, което бе пряко свързано с бюро за Йордания с шеф Ганит. Бях пряко подчинен на някаква жена на име Аерна. И двете бюра не се считаха за особено важни. В Саудитска Арабия „Мосад“ разполагаше с един-единствен източник на информация — човекът работеше към японското посолство. Всичко останало от региона се научаваше от пресата и другите средства за масова информация, а също и с подслушвателните съоръжения на поделение 8200.

Аерия се занимаваше с родословното дърво на кралското семейство на Саудитска Арабия. Също така търсеше подробности около предложението за изграждане на втори нефтопровод през цялата страна, в който искаха да се включат и иракчаните, за да прекарват безопасно нефта си до пазарите и да плащат за скъпо струващата война с Иран. Войната беше превърнала превозването на нефта с танкери през Персийския залив в изключително рискована задача. Видяхме много интересни доклади за Саудитска Арабия от британското разузнаване. Те бяха изключително добри и напомняха по-скоро на политически анализи на положението, отколкото на разузнаване. Но англичаните не бяха никак склонни да споделят с други данните на своето разузнаване. В един от рапортите им се казваше, че саудитците смятат, че приходите от петрола ще се увеличават, затова била и идеята за втори нефтопровод. Но самите англичани твърдяха, че скоро кризата в икономиката им ще се задълбочи, защото дотациите за здравеопазването и безплатното образование са на изчерпване.

Всички данни на британското разузнаване се приемаха сериозно, но често се чуваше, че може и да нямат вярна представа за действителността поради „Кучката“. В „Мосад“ Маргарет Тачър бе известна с това прозвище. Бяха я заклеймили като проводник на антисемитизма. Каквото и да се случеше, първият въпрос, който се задаваше, бе: „Добро ли е за евреите или не?“ Политиката и всичко останало минаваха на заден план. Единствено това имаше значение и в зависимост от отговора хората се определяха като антисемити, заслужено или не.

Получавахме дълги листове хартия, които напомняха на бяло индиго, със записани върху тях телефонни обаждания, а също и разговори между саудитския крал и роднините му, разбира се, преведени. Имахме подслушани телефонни разговори на принца с негов роднина в Европа. Казваше, че му трябва пари, и някой друг взимаше слушалката, за да продължи с уговарянето. Така ставаше ясно, че за Амстердам пътува танкер с милиони галони нефт и роднината трябваше да промени регистрацията на името на принца, а парите да се прехвърдят на швейцарската му сметка. Саудитците боравеха с огромни суми и смятаха това за нормалното положение на нещата, просто невероятно!

В един паметен разговор Арафат поиска помощ лично от краля, защото не можеше да се свърже с Асад^[1] в Сирия. Така че кралят се обади на Асад, като го четкаше с прозвища от сорта на „Баща на всички араби“ и „Син на Светия меч“. Асад отговори на обаждането на саудитския крал, но не се съгласи да приеме Арафат.

По това време се запознах с Ефраим (за кратко Ефи). Работил бе като свръзка на „Мосад“ с ЦРУ във Вашингтон. Ефраим се хвалеше, че именно той е причинил свалянето на Ицхак Рабин от власт през 1977 година, след като е бил само три години министър-председател от Партията на труда. „Мосад“ не харесваше Рабин. Бивш посланик на Израел в САЩ, през 1974 той се завърна, за да поеме ръководството на партията и да наследи министърпредседателското кресло от Голда Меир. Рабин изискваше суровите данни от разузнаването, а не обработената версия, която обикновено се предлагаше. Това създаваше доста трудности на „Мосад“ да пробутват информацията по предпочитания от тях начин.

През декември 1976 Рабин и кабинетът му подадоха оставка, след като бяха принудени от тримата министри от Националната религиозна партия, които напуснаха правителството и от това последва вот на недоверие в Кнесета. Рабин остана министър-председател на временното правителство до изборите за Кнесет през май 1977, когато Менахем Бегин стана премиер за радост на „Мосад“. Обаче това, което довърши Рабин, бе „скандалът“, раздухан от известния израелски журналист Дан Маргалит малко преди изборите.

Беше свързано със закона, че израелски поданик няма право да държи банкова сметка в чужда държава.

Съпругата на Рабин имаше такава сметка в Ню Йорк с по-малко от 10 000 долара в нея. Тя я използваше, когато ходеха там, въпреки че като съпруга на министър-председателя правителството трябваше да финансира всичките ѝ разходи. Все пак „Мосад“ знаеше за тази банкова сметка, а и Рабин знаеше, че те го знаят, но не го вземаше на сериозно. И сгреши.

Когато подходящият момент настъпи, те подсказаха на Маргалит, че Рабин държи сметка в чужбина. Според Ефраим, когато Маргалит пристигнал в Съединените щати, за да провери на място, той лично му доставил всичката необходима документация за тази сметка. Последвалите събития и скандалът били решаващи за победата на Бегин над Рабин. Всъщност Рабин бе честен човек, но „Мосад“ не го харесваше. Затова се отърваха от него. Ефраим непрекъснато се фукаше, че той е човекът, от когото е зависело свалянето. Никога не чух някой да му възрази.

През първата година ни заведоха на обиколка из Израелската авиационна индустрия (ИАИ). От саудитското бюро научих, че израелците продават бордови резервоари от тази фирма чрез трета страна (не разбрах коя) на Саудитска Арабия. Така техните изстребители можеха да носят допълнително количество гориво за по-продължителни полети, ако се наложеше. Израел имаше договор със САЩ за доставка на същите резервоари.

Саудитците се усетиха, че новата техника им излиза твърде солено, и се обърнаха към американците с молбата да закупват резервоарите от тях. Това изправи Израел на нокти — в никакъв случай не трябваше да стане! Всичките еврейски връзки в Щатите бяха задействани, защото уж саудитските Ф-16 щели спокойно да стигат до

Израел. Все пак знаехме колко несправедливо е всичко това, защото нашата цена надхвърляше многократно тази, която американците биха предложили, а и ние работехме под цивилно прикритие. Много неща се продаваха на саудитците по този начин. Те са голям пазар.

Отдел „Разследване“ се намираше под земята и на партера в главната квартира на „Мосад“. Там бяха шефът на целия отдел, заместникът му, библиотеката, компютърната зала, печатницата и свръзките за допълнителните разследвания. Основната част от хората работеха в 15-те бюра за разследване и събиране на информация: Съединените щати, Южна Америка, Общото бюро (там влизаха Канада и Западна Европа), атомното бюро (известно още и като бюро „Канут“), Египет, Сирия, Иран, Ирак, Йордания, Саудитска Арабия и Обединените арабски емирства, Либия, Мароко (Алжир), Тунис (известни като МАГРЕБ), Африка, Съветския съюз и Китай.

В „Разследването“ се издаваха кратки сводки за деня, с които всеки се запознаваше още рано сутрин. Излизаше също и по-обширен седмичен бюлетин в четири страници на светлозелена хартия, където се отбелязваха по-значителните събития в арабския свят. Имаше и ежемесечно издание от 15 до 20 страници с големи подробности, карти и схеми.

Подготвих една карта на предложения нов нефтопровод с коментар към нея и схема, в която се посочваха шансовете на петролен танкер да премине необезпокоявано през Персийския залив. По онова време вероятността за успешно преминаване възлизаше на 30%. Предвидено бе, ако тя надхвърли 48%, „Мосад“ да започне да издава на всяка от враждуващите страни местонаходженията на противниковите кораби. Имахме човек в Лондон, който поддържаше връзка едновременно с иранското и иракското посолство и им даваше информация, представяйки се за патриот и в двата случая. Те даже искаха да му плащат, защото данните му винаги бяха точни. Но той заявяваше, че прави всичко от патриотизъм, а не за пари. Позволявахме на определен брой ирански и иракски кораби да преминават, но ако надхвърлеха границата, страните бяха своевременно уведомявани и сами си „коригираха“ бройката. Така бойният дух на враждуващите се поддържаше на ниво. А щом се трепеха помежду си, нямаше да им остават сили да се бият и с нас.

* * *

След няколко месеца в „Разследването“ ме прехвърлиха в един от най-интересните според мен отдели, „Кайсарут“, или „Свързки“. Бях разпределен в секция „Дардасим“, или „Смърфове“, където се занимават с Далечния изток и Африка. Работех при Ами Яар.

Беше като железопътна гара, миниатюрно чуждестранно представителство на страни, с които Израел няма официални взаимоотношения. Генерали от запаса и разни клечки от службите за сигурност се мотаеха наоколо през цялото време, носеха значки на външни посетители и се опитваха да използват старите си връзки с „Мосад“ за собствения си бизнес — обикновено търговия с оръжие. Тъй като тези „консултанти“ не можеха да идат в определени страни като граждани на Израел, отдел „Свързки“ ги улесняваше, като им издаваше фалшиви паспорти и други документи.

Това не беше законно, но никой не протестираше. Всеки чувстваше, че един ден и той ще стане „бивш“ служител и ще му се налага да прави същото.

Ами ми каза, че ако получа някакви необичайни молби, не трябва да задавам въпроси, а само да го информирам за всичко. Веднъж при мен дойде един човек и каза, че иска да му се подпише договор, за който е необходимо одобрението на министър-председателя. Договорът бе за продажба на трийсетина американски изстребителя „Скайхоук“ на Индонезия, а това нарушаваше спогодбите на Израел със САЩ за доставки на оръжие. Нямахме право да препродаваме такова въоръжение без одобрението на Щатите.

— Добре — рекох аз. — Мини утре, ако нямаш нищо против, или пък ми остави телефонния си номер. Ще ти се обадя веднага щом е готово.

— Не, ще почакам тук — каза той.

Докато бяхме обикаляли из ИАИ, забелязах около 30 изстребителя „Скайхоук“ на пистата, опаковани в яркожълта пластмаса и готови за транспортиране. Когато попитахме за тях, ни казаха, че са износ в чужбина, но така и не разбрахме закъде точно. Бях сигурен, че американците никога няма да одобрят тази продажба на Индонезия. Това би нарушило равновесието на силите в региона. Но нищо не

зависеше от мене. Така че когато онзи заяви, че ще чака позволенията на премиера Перес, аз се разрових из чекмеджетата.

— Шимон, Шимон! — После се обърнах към него: — Съжалявам, но господин Перес в момента отсъства.

Онзи направо побесня и ми каза да повикам Ами. Дори не си направих труда да го питам кой е. Щом обясних на Ами положението, той доста се развълнува.

— Къде е човекът? Къде е?

— В преддверието.

— Веднага да дойде с договора — нареди Ами.

20 минути по-късно човекът излезе от кабинета на Яар и мина покрай мен. Бутна договора под носа ми, за да го видя, и се ухили до ушите.

— Очевидно господин Перес все пак е бил тук.

В действителност Перес бе в Йерусалим и едва ли е разбрал къде се слага подписът му. Подобни документи са известни в кулоарите на „Мосад“ с името „покрийзадник“, защото служат само за удостоверение на транспортната компания, че сделката е обезпечена финансово, след като е одобрена от министър-председателя.

Разбира се, по закон „Мосад“ е подчинен на премиера. Той е в течение на паричните операции, но често дори не подозира за действителните сделки. И много пъти това му изнася. Понякога е по-добре да не знаеш, защото иначе си отговорен за решенията си. А така, ако американците все пак надушеха работата, той просто щеше да се измъкне с обяснението, че не е знаел. В Щатите подобно нещо се нарича „приемлива безотговорност“.

Зданието „Азия“, собственост на богатия израелски индустриалец Саул Айзенберг, бе точно до главната квартира. Поради връзките на Айзенберг с Далечния изток той беше свързката на „Мосад“ с Китай. Той и хората му осъществяваха значителна част от търговията с оръжие на Израел. Доста от продажбите бяха на употребявано руско въоръжение, заловено от Сирия или Египет през някоя от войните. Когато се свършиха руските АК-47, Израел започна да продава по целия свят автомати собствено производство, нещо средно между „Калашников“ и американските М-16, наричани „Галил“.

Да обслужваш всичките частни консултанти, приличаше по-скоро на работа в магазин. Те трябваше да са наши оръдия, но оръдията ставаха неконтролируеми. Имаха повече опит от всеки от нас и на практика те ни използваха.

Една от задачите ми в средата на юли 1984 бе да придружавам група от индийски ядрени физици, които се тревожеха от възможността да се създаде ислямска атомна бомба (по-скоро пакистанска) и бяха дошли в Израел на тайно посещение, за да обменят информация с израелските експерти. Оказа се, че израелците на драго сърце взеха техните данни, но индийците не получиха нищо в замяна.

Един ден след тяхното заминаване Ами ме повика в кабинета си за две поръчения. Първото бе да помогна в екипирането на групата израелци, заминаващи за Южна Африка, за да обучават тамошните тайни служби. След това трябваше да отида в някакво африканско посолство, за да придружа до летището едного, който щеше да се връща в родината си. Първо трябваше да го заведа в дома му в „Херцлия“, а след това да го прекарам през митническия контрол на аерогарата.

— Ще те чакам на летището — каза Ами, — защото пристига една група от Шри Ланка за обучение в Израел.

Ами вече чакаше да обявят полета от Лондон, с който пристигаха хората от Шри Ланка, когато се присъединих и аз.

— Когато се появят тия — обясни той, — не прави никакви физиономии. Изобщо нищо.

— Какво искаш да кажеш? — попитах аз.

— Ами момчетата мязат малко на маймуни. Не са кой знае колко цивилизовани. Наскоро са слезли от дърветата, така че не очаквай много.

Ами и аз придружихме деветимата шриланкци през задния вход на летището до един фургон с климатична инсталация. Тези бяха първите пристигнали от общо 50-те. По-късно ги разделиха на три по-малки групи:

№ 1. Антитерористична група, пратена за обучение в базата близо до Пета Тиква Кфар Сиркин: как да действат с отвлечени автобуси или самолети или в случаите, когато похитителите са окупирали някое здание. Спускане от хеликоптери по въже и други

антитерористични тактики. И, разбира се, щяха да закупят „Узи“ и друго израелско оборудване, включително и предпазни жилетки (противокуршумни), самонасочващи се гранати и пр.

№ 2. Група по доставките, която да закупува оръжия от Израел на едро. Например те купиха седем или осем патрулни катера тип „Девора“ за охрана на северните брегове на Шри Ланка срещу тамилите.

№ 3. Група от висши офицери, които искаха да закупят радари и друга военноморска апаратура, за да се справят с тамилите, миниращи цялото северно крайбрежие.

На мен възложиха да охранявам Пени^[2], снахата на президента Джаяурдене, докато разглежда туристическите забележителности за няколко дни, след което щафетата щеше да бъде поета от другия.

Пени бе приятна жена, напомняше ми на индийски вариант на Корасон Акино^[3]. Тя беше будистка, както и мъжът ѝ, но някак странно беше запазила и християнските си разбирания, затова искаше да види всички свети места. На втория ден я заведох във „Верен Хагил“, или „Галилейската роза“ — приятен ресторант в планините, където се отглеждаха и коне. Гледката бе красива и храната си я биваше. Там можехме да обядваме безплатно.

По-късно ме изпратиха като придружител на висшите офицери, които искаха да закупват радари. Казаха ми да ги заведа при една фирма в Ащод „Алта“, където можеха да помогнат. Обаче, когато разбра какво искат, представителят на „Алта“ рече:

— Само си търсят работа. Няма да купят нашия радар.

— Защо? — попитах.

— Спецификациите не са написани от тези маймуни — отговори ми човекът. Те са на един британски производител на радари, „Дека“, така че тези вече знаят какво точно ще купят. Дайте им по няколко банана и да си ходят. Губите си времето.

— Добре, но какво ще кажете за някоя брошулка или нещо подобно, та поне да си тръгнат доволни?

Разговорът се водеше на иврит, докато всички пиеха чай и кафе със сладки. Човекът от „Алта“ каза, че няма нищо против да изнесе една лекция, за да не изглежда, че са ги отпратили, без да им обърнат никакво внимание.

— Щом така и така ще го правим, нека поне се позабавляваме.

Тогава той отиде в съседния кабинет и донесе две огромни схеми на почистваща инсталация за отстраняване на нефтени разливи от пристанищните зони. Показа цели комплекти от цветни чертежи. Надписите бяха на иврит, но той говореше на английски за „изключителните достойнства на това радарно устройство“. Едва се сдържах да не се захия. Той говореше тъй убедително, та накрая излезе, че този тип радари могат да засекаат плувец и дори да определят кой номер обувки носи, името и адреса му, а също и кръвната му група. Когато свърши, шриланкците му благодариха и казаха колко са изненадани от невероятните технически данни на това изобретение, но за съжаление то не било подходящо за корабите им. Е, те имаха предвид своите кораби, но не се сещаха, че и ние знаем чие производство са те. Израелско!

Щом ме взеха от хотела, Казах на Ами, че шриланкците няма да купят радара.

— Аха, знаехме го — отвърна той.

Тогава Ами ми нареди да отида в Кфар Сиркин, където тренираха спецслужбите на Шри Ланка, и да им доставя всичко, от което имат нужда, а привечер да ги отведе в Тел Авив. Но изрично ме предупреди да съгласувам работата си с Йоси, който наскоро бе прехвърлен в същия отдел.

Йоси бе прикрепен към друга група, обучавана от израелците. Но те не биваше да се срещат с моята. Бяха тамили, най-непримиримите врагове на моите синхали.

Тамилите, които в мнозинството си са хиндуисти, твърдят, че след обявяването на независимостта на Шри Ланка от Великобритания (под името Цейлон) са били дискриминирани от преобладаващите на острова будисти, известни като синхали. От 16-те милиона население 74% са синхали и само 20% тамили, съсредоточени главно в северните области на страната. През 1983 година група тамилски партизани, известни с прозвището „Тамилските тигри“, започват въоръжена борба, чиято крайна цел е създаването на независима държава под името Илам. Битката се води и досега, а жертвите и от двете страни възлизат на хиляди.

Тамилите намират най-широка подкрепа в южния индийски щат Тамил Наду, където живеят близо 40 милиона техни братя. Много тамили от Шри Ланка са се заселили там бягайки от кръвопролитията,

и шриланкското правителство обвинява властите в Индия, че въроръжават и тренират тамилите. А би трябвало да обвиняват за това „Мосад“.

Тамилите се обучаваха в морската база на командосите. Усвояваха десантните техники, минирането, съобщенията и как най-лесно да се справят с кораби от типа на „Девора“. Групите бяха от по 28 човека, затова решиха Йоси да заведе тамилите в Хайфа, а аз синхалите в Тел Авив. Така щяхме да избегнем случайни срещи.

Истинският проблем се появи след около две седмици, когато и тамилите, и синхалите заминаха за тренировки в Кфар Сиркин едновременно, естествено, без да го подозират. Базата е сравнително голяма, но въпреки това веднъж двете групи се разминаха на десетина метра, докато правеха сутрешната си разгривка. Щом приключиха с основните тренировки в Кфар Сиркин, синхалите заминаха за военноморската база, за да изучат техниките, току-що усвоени от тамилите. Разминаха се за минути. Трябваше да измисляме какви ли не наказания или среднощни упражнения, за да не се засекат и двете групи едновременно в Тел Авив. Действията само на един човек (Ами) можеха да обърнат с главата надолу цялото политическо положение в Израел, ако тези групи се бяха срещнали. Сигурен съм, че Перес не би мигнал през нощта, стига да знаеше какво става. Но, разбира се, той така и не узна.

Когато трите седмици вече бяха към края си и синхалите се подготвяха да заминават за Атлит, строго секретната военноморска база на командосите, Ами ми каза, че няма да иде с тях. „Сейрет Маткал“ щеше да поеме обучението им. Това беше елитен разузнавателен отряд, именно те проведеха известното нападение при Ентебе. (Командосите са еквивалентни на американските морски пехотинци.)

— Виж, възниква проблем — рече Ами. — Пристигат 27 индийци от техните антитерористични части.

— Господи — възкликнах, — сега пък тези! Най-напред синхали, после тамили, а накрая и индийци. Кой ли още има да идва?

Индийците трябваше да тренират в същата база, където бяха Йоси и тамилите. Неприятно, а и нестабилно положение. На всичкото отгоре имах да върша и работата си в офиса и да предавам ежедневни отчети. Всяка вечер водех групата от Индия на ресторант, като

предварително се уверявах, че няма шанс да се засечем с другите. Ежедневно получавах по 300 долара в израелски пари, за да покривам разходите около индийците.

По това време се срещнах с г-н Кей. Той беше генерал от военновъздушните сили на Тайван и бе дошъл в Израел като представител на тяхното разузнаване. Работеше към японското посолство и искаше да закупи оръжие. Наредиха ми да му покажа какво предлагаме, но нищо да не му продавам, защото тайванците щяха да започнат серийно производство на всичко, което купеха от нас, и Израел щеше да се сдобие с нов конкурент на оръжейния пазар. Заведох го в Галилея, в заводите „Султан“, където се произвеждаха минохвъргачки и муниции за тях. Направиха му силно впечатление, но производителят ми обясни, че нищо не може да му продаде; първо, защото е от Тайван, и, второ, защото всичко е и бездруго предплатено. Казах му, че не съм предполагал, че Израел отделя толкова голямо внимание на минохвъргачките, а той рече:

— Ние не, но иранците много ги използват.

Всъщност на това се крепеше доходът на компанията.

По-късно уговориха пристигането на цяла група тайванци за обучение. Беше компромис и от двете страни. Онези искаха от „Мосад“ да им осигури шпиони в Китай, но нашите не се съгласиха. Вместо това сформираха от тайванците отряд, подобен на „Невиот“, и ги обучиха да събират информация чрез наблюдения.

По същото време в отдела пристигаха и много африканци с различни поръчения. Останах на работа там с два месеца повече от предвиденото по настояване на Ами. Това бе за мен както комплимент, така и полезна отметка в личното ми досие.

Често се разказваше историята с „цямбур-машината“ като илюстрация на странните и безполезни неща, за които африканците харчеха парите си. Попитали един африкански държавен глава дали притежава цямбур-машина. Той няма, затова му предложили да му построят една за 25 милиона долара. Над реката прехвърлили гигантско скеле, дълго повече от 300 метра и високо близо 200. Тогава конструкторът отново отишъл при държавния глава и казал, че му трябват още 5 милиона за довършителни работи. После поставил под скелето мощен елеватор, който носел кълбо от неръждаема стомана с диаметър 20 метра. Когато всичко било готово, в деня на откриването

на брега се събрали десетки високопоставени служители и делегации от съседни африкански държави, за да видят как работи чудната машина. Щом я пуснали, елеваторът бавно тръгнал към края на скелето, отворил се и огромното кълбо паднало във водата — „цамбур“.

Това е само виц, но не е много далече от истината.

Никога по-късно не видях толкова много пари закуп в ръцете на най-различни хора, както когато работех при Ами. „Мосад“ смяташе, че всички тези сделки създават основата за бъдещи дипломатически отношения, така че парите нямаха особено значение. Но, разбира се, бизнесмените търсеха максималната печалба и прибираха солидните си проценти.

Последната ми задача при Ами бе четиридневната обиколка из Израел с мъж и жена от комунистически Китай, които искаха да закупят електронна апаратура.

Те се ядосаха, че им показваме оборудване с по-ниско качество от това, което самите те произвеждат. Дори се оплакаха:

— Какво всъщност искат да ни продадат, чорапи ли?

Това ми се стори много смешно, защото самият аз често казвах, че ако можехме да продаваме чорапи на китайската армия, икономиката ни ще процъфти. Всички щяхме да се захванем с плетене.

Но никой не обърна достатъчно внимание на двойката от Китай, и то защото Ами реши на своя глава, че не са високопоставени. Той взимаше еднолично решения за външните работи на Израел, без да се допитва до никого. Бе удивително. През целия си живот Ами бе работил на държавна служба, с държавна заплата, но живееше в палат на север от Тел Авив сред малка дъбрава, негова лична собственост. Понякога се отбивахме там през празниците да пийнем по нещо и винаги срещахме бизнесмени, шляещи се по моравите му със скара на открито. Веднъж го попитах:

— Как го правиш всичко това? А той ми отвърна:

— Работа здраво, спестявай, и ти също ще го постигнеш.

Да, несъмнено.

* * *

Следващото ми разпределение беше в „Цовет“ (или „Мелука“) към бюро за Белгия, Холандия и Люксембург (Бенелюкс), където част от работата ми се състоеше в това да одобрявам молбите за датска виза.

Това бюро в „Цовет“ е в служба на централите, а не ги ръководи. В „Цовет“ командващият център е шеф и в повечето случаи е равен по чин с началника на съответния клон. (За разлика от „Кайсарут“, където доскоро бях работил. Там решенията за съответните клонове се вземат в бюро, така че свръзката в Лондон например е пряко подчинена на началника на лондонското бюро в Тел Авив, който има пълна власт.)

Първият клон в „Цовет“ има няколко бюра. Едно от тях е „Бенелюкс“ и отговаря също и за скандинавските страни (централите са в Брюксел и Копенхаген); после идват Френското и британското бюро с центрове в Лондон, Париж и Марсилия.

Вторият главен клон е съставен от италианското бюро с центрове в Рим и Милано; германското и австрийското бюро в Хамбург (покъсно го прехвърлиха в Берлин); а също и „летящото бюро“ в Тел Авив, чиито катси летяха до Гърция, Турция, Египет и Испания, когато се наложеше.

Началникът на център е равен по чин с началника на клон и дори понякога е по-високо от него, защото може направо да се обърне към шефа на отдела. Йерархията обаче често не се зачита, защото, ако не получи разрешение от шефа на отдела, той би могъл да поиска такова от командващия на всички европейски клонове в Брюксел. А що се отнася до изпълнението на текущите задачи, той (началник-центърът) е по-високо дори от шеф на отдел. Обаче по този въпрос непрекъснато имаше разногласия и с всяка смяна в личния състав се променяше и балансът във властта.

В „Мосад“ не съществува понятие като заповед. Така е по-добре. Никой не се дразни излишно, а и никой не е задължен да изпълни това, за което е помолен. Повечето имат по един или двама шефове в своя защита — първият е явен, а вторият скрит. Явният те буца нагоре в йерархията, а скритият е, за да те измъкне, когато оплескаш нещо. Затова непрекъснато се душеше кой зад кого стои и защо.

Когато в компютъра влезе информация от агент, помощник военен аташе към сирийското посолство в Париж, че командващият военновъздушните сили на Сирия (той е и началник на сирийското

разузнаване) се кани да идва в Европа, за да закупи някаква скъпа мебелировка, първото нещо, за което се сетиха в главното управление, бе как да инсталират подслушвател в новото обзавеждане.

Компютърът откри всички „саяним“, които се занимават с търговия с мебели. И така висшите офицери от сирийските военновъздушни сили се сдобиха с „говореща маса“. Центърът в Лондон изпрати в Париж катса, който да поеме нещата в свои ръце, макар „Мосад“ да знаеше, че генералът смята да купи обзавеждането си в Белгия, а не във Франция, (Не стана ясно защо.)

Преди пристигането на генерала лондонският катса си създава име на човек, който може да ти достави каквато мебел пожелаеш, само че по-евтино. Естествено генералът нямаше да се трогне особено от отстъпка в цената. Беше богат, а и плащаше в брой, защото парите му идваха направо от посолството. Затова трябваше да се доберем до адютанта, който ще закупи стоката, а не до самия генерал. Оставаха обаче по-малко от три седмици.

Свързахме се с един саян, известен дизайнер, и направихме снимки на изделията му. За два дни сглобихме богато илюстрирана брошура на компания, занимаваща се с производството на качествено обзавеждане на разумни цени. Планът за среща с адютанта на генерала се състоеше от три точки. Най-напред щяхме да се свържем директно с него. Ако се хванеше на въдицата, след като разгледа брошурата, щеше да закупи обзавеждането направо от „Мосад“. В случай, че това не свършеше работа, щяхме да открием откъде смята да закупи мебелите и да монтираме апаратурата на място. Ако и това не успееше, оставаше само да отвлечем мебелировката.

Знаехме в кой хотел смята да отседне генералът в Брюксел и че ще остане там три дни заедно с бодигардовете си, преди да отпътува за Париж. Проследихме генерала и адютанта му, докато обикаляха по магазините, последният си водеше бележки. Катсата реши, че няма да успее да говори с адютанта този ден. Просто не знаехме какво да предприемем. Генералът се прибра в хотела. Нашият човек в сирийското посолство ни уведоми, че на следния ден генералът ще отпътува за Париж, но един от билетите е отказан. Преценихме, че става въпрос за адютанта, който оставаше, за да осъществи покупката.

Така и стана. На следващата сутрин проследихме адютанта от хотела до един от най-люксовите мебелни магазини. Той доста време

говори с продавачите и катсата реши, че това е добра възможност да се намеси. Влезе след него в магазина и взе да разглежда. Някакъв саян се приближи до катсата и шумно изрази благодарността си за отличното обзавеждане, което му е набавил с хиляди долари отстъпка от цената.

Щом саянът си тръгна, адютантът на генерала погледна след него с любопитство.

— Търсите нещо подходящо? — попита катсата.

— Да.

— Ето, разгледайте това — каза той и му подаде брошурата.

— В магазина ли работите? — попита адютантът, леко озадачен.

— Не, не. Само правя покупки за клиентите си — поясни катсата. — Купувам на едро и затова предлагам големи отстъпки. Освен това осигурявам превоза, а давам и значителни облекчения при изплащането.

— Какво имате предвид?

— Навсякъде имам свои клиенти. Те си избират това, което им харесва, а аз им го купувам направо от производителя. После го превозвам до исканото от тях място, а те плащат едва след доставката. Така те няма защо да се притесняват, ако нещо е счупено. Избягват се излишните разправии. Не се налага да искат обезщетения и пр.

— А каква е гаранцията, че ще платят?

— Това не представлява проблем.

Сега вече нещо просветна в главата на адютанта. Разбра, че може и да спечели нещо лично за себе си. Три часа бяха необходими на катсата да изготви списък на вещите, които генералът искаше да купи. Обзавеждането излезе на стойност 180 000 долара, без да се смятат разходите по транспорта, но катсата го „продаде“ само за 105 000. Адютантът гушна на минутата 75 000 долара.

Смешното в цялата работа бе, че адютантът посочи за адрес на доставката пристанището Литакия, но даде фалшиви имена за себе си и генерала. Единственото вярно нещо бе адресът. Каза ни, ако искаме потвърждение, да се обърнем към сирийското посолство в Париж. Половин час по-късно след като се раздели с катсата, адютантът телефонира на нашия човек в посолството и му нареди да потвърди името и адреса на всеки, който се интересува от тях, защото било въпрос от международна важност.

Два дни по-късно една изящна белгийска маса замина за Израел. Там в нея монтираха електроника и радиооборудване на стойност 50 000 долара, в това число и специална батерия със срок на годност от три до четири години.

Апаратурата бе затворена по такъв начин, че никой не би я открил, освен ако не разсечеше масата на две. После върнаха масата обратно в Белгия, откъдето я пратиха в Сирия.

В „Мосад“ все още чакат да получат някакъв сигнал от изключителната маса. Отдавна са изпратени шпиони с радиоприемници, за да търсят сигналите ѝ, но до момента нищо не са хванали. Всъщност чудо щеше да е, ако нещо бе излязло от цялата работа. Разбира се, масата може да е и в някой бункер край Дамаск. Те са строени от руснаците и са радионепроницаеми. Но явно не знаят къде се намира, защото иначе биха я използвали.

Иначе работата ми в отдела бе доста монотонна. Попълвах формуляри, схеми и дневни планове, повечето от които бяха за разни шефове, чиито съпруги се обаждаха да ги търсят, а аз трябваше да отговарям, че са по някаква специална задача. Както и останалите, и аз карах стажа си на полов диспечер.

[1] Президентът на Сирия Хафез Асад. Б.пр. ↑

[2] Вж. Глава 3: Първокурсници. ↑

[3] Президентка на Филипините. Б.пр. ↑

7. КОСА

Беше 27 октомври 1984 година. Аз и колегите ми бяхме приключили с разпределенията си на кандидат-кати в главното управление и щяхме да започваме с курса за оперативни офицери отново в Академията. Този път ни пратиха в просторно помещение на втория етаж на главната сграда. Първоначалната група от 15 души се бе намалила на 12, но към нас се присъединиха трима нови, останали от предишните випуски, където малцина бяха завършили обучението си докрая. Тримата ни нови колеги се казваха Оded Л., Пинкас М. и Йегал А.

Имаше и други промени. Аралех Шерф бе напуснал поста директор на Академията, за да оглави отдела „Цафририм“, или „Утринен повей“. На негово място беше дошъл Давид Арбел, бивш началник на парижкия център, уволнен след случая в Лилехамер — той бе разказал всичко на местните власти. Шай Каули все още бе там, но Оren Риф беше прехвърлен към кабинета на шефа на „Мосад“. Новият ни курсов ръководител бе Ицик Е.^[1], друг катса, чиято кариера не можеше да се нарече безупречна — той беше един от двамата на летището, „Орли“, които се разприказвали на иврит, след като изпратили таен агент за Рим, и в ООП разбрали за предателството.

Арбел бе нисък, белокож и незабележим човек, който нито внушаваше, нито излъчваше доверие. От друга страна, Ицик бе заел позата на кадърен катса, пристигнал направо след изпълнението на някаква специална задача като зам.-шеф на парижкия център. Говореше свободно френски, английски и гръцки и веднага се сдушиха с родения във Франция Мишел М. Двамата винаги приказваха на френски помежду си и този снобизъм само засили неприязънта на останалите към Мишел. В началото той беше от нашата клика, но отношенията ни постепенно изстиваха. Най-вече защото използваше родния си език, за да се сближава с Ицик и да се разграничава от нас, в това число и от мене.

Наричаха Мишел „жаба“, макар и да не приличаше. Когато го видяха, че идва, другите правеха с дланите си движение като на

подскачаща жаба. Мишел вечно разправяше колко добра е френската кухня, френското вино, всичко френско. Много харесвахме вица за израелеца, който отишъл във френски ресторант.

— Имате ли жабешки бутчета? — попитал той.

— Да, сир, но разбира се.

— Тогава бъдете така любезен да подскочите до кухнята и да ми донесете зеленчукова салата.

Мишел вече не бе от моята тайфа, но Йоси и Хаим бяха в добри отношения с мен. Иначе в групата останахме малцина, но нахитрели като бременни хлебарки — истински копелета. Мислехме, че знаем всички трикове в играта. Последната ни задача, както казваха инструкторите, бе да овладеем същността на разузнаването. Досега бяхме тренирали тактики на поведението и събиране на информация на ниско ниво. Оставаше ни да задълбаем в самата структура на процеса.

Най-напред при нас дойдоха Нееман Леви и един друг, на име Тал, които бяха от службата за сигурност. Показаха ни видеофилм, собствена продукция на „Мосад“ със заглавие „Всичко стана заради гвоздейчето“ — тъжна история как била загубена една война, защото в решителната битка се оказало, че от подковата на коня на главнокомандващия липсва гвоздейче. Естествено поуката беше, че и най-незначителната подробност не бива да се пренебрегва, защото това може да доведе до провала на цяла отлично планирана операция. Заниманията по този въпрос продължиха четири часа плюс лекция за сигурността, обмислените действия и гаранциите.

След това имахме един час с Ури Динур, новия ни инструктор по НАКА. После карахме ускорен курс по международни икономически отношения — общи понятия от бизнеса, кореспонденцията, мениджмънта, отношенията между изпълнителен съвет и акционери, задълженията на председателя на такъв съвет, борсови операции, международни договори, превоз на стоки ЗМ или ВС (със заплащане на местоназначението или с цена, включена в сделката). Изобщо всичко необходимо, за да знаем как действа една компания, ако се наложеше да я използваме за прикритие. Този бизнес-курс продължи от началото до края на последния ни срок с двучасови лекции поне по два пъти седмично, както и с многобройни тестове и въпросници, които трябваше да попълваме.

При Ицик започнахме ново упражнение — как да извличаме информация от агентите до най-малките подробности. По-късно това прерасна в тренировки как да се ликвидира агент, който е станал неудобен, ако положението не позволява на „Месада“ да изпрати „Кидон“, за да свърши с тази работа. Разделиха ни на три групи от по петима човека. Всяка група имаше свой обект, от който да получава информация и когото да „ликвидира“ накрая.

Моята група се справи със задачата за три дни. Единственото обичайно действие за нашия обект бе, че всеки ден в пет и половина си купуваше по два пакета цигари от местната бакалия. По него можеше да си сверяваш часовника. Очевидно това беше най-добрата възможност за среща. Имахме си шофьор, отделен човек, а аз седях на задната седалка. Когато се обадих на „агента“, той разпозна катсата си и веднага се качи в колата при нас. Излязохме извън града и на определеното място поставихме на устата му парцал с етер и го упоихме. Разбира се, всичко беше само упражнение.

По-нататък трябваше да направим убийството да изглежда като случайна злополука. Изготвихме следния план: скриваме колата зад една крайпътна скала, оставяме упоения вътре, след което му сипваме водка в гърлото (тя гори добре) и изчакваме, докато алкохолът проникне в кръвта. В случай, че се направи експертиза по-късно, останалата водка се разлива по седалките и накрая подхвърляме в купето запалка и недогорял фас като „причина за избухването на пожара“.

Една от групите забеляза, че техният човек има навика всяка вечер да посещава някакъв клуб. Те обаче подходиха директно към въпроса. Посрещнаха го на улицата недалеч от клуба и го „простреляха“ пет пъти с халосни патрони.

После се качиха в колата и изчезнаха.

Междувременно усъвършенствахме прикритията си, като се упражнявахме в използването на различни паспорти. Арестуваха ни наред улицата и при разпита трябваше да потвърдим с разказа си документите си за самоличност, после ни пускаха, срещаме се с някой бодел, който ни даваше нов паспорт, и, хоп, друг полицаи отново ни арестуваха и пак потвърждавахме новата си самоличност.

Учехме също и за „Цифририм“ и „рамките“, които евреите бяха изградили като защитен механизъм по целия свят.

Тук се появи сериозен проблем поне за някои от нас. Просто не може да се съглася с идеята, че навсякъде трябва да се създават групи за охрана. Например смятах, че рамките в Англия, където дори еврейските деца се учеха как да строят амбразури за отбрана на синагогите си, носят повече вреда, отколкото полза за израелската общност. Основният ми аргумент бе, че ако дадена група хора е била репресирана в миналото и дори подложена на повсеместно изстребление, какъвто е случаят с евреите, това пак не ѝ дава право да действа срещу законите на едно демократично общество. Ако това се случеше в Чили или Аржентина, или в която и да е държава, където хората изчезват безследно без съд и присъда, бих го разбрал, но не и за страни като Англия, Франция или Белгия.

Фактът, че съществуват антисемитски групи, действителни или въображаеми, не може да бъде извинение, защото в задния двор на Израел също има полулегални антипалестински групи. Но означава ли това, че признаваме на палестинците правото да се въоръжават или да организират отряди за самозащита? Или по-скоро го наричаме тероризъм?

Разбира се, да се говорят такива неща в „Мосад“ не бе особено умно, най-вече в случаите, когато обсъждахме хитлеристкия план за „окончателно решаване на еврейския въпрос“.

Без съмнение това бе един от най-трагичните случаи в цялата ни история като народ. Моят тъст, бащата на Бела, е прекарал четири години в Аушвиц, а почти цялото ѝ семейство е загинало в концентрационните лагери. Но в онази война загинаха още 50 милиона други хора. Германците искаха да унищожат и циганите, различните религиозни малцинства, руснаците, поляците. Пещите можеха да се превърнат, а според мен даже се и превърнаха в нещо, което обедини хората от различни народи, вместо да ги раздели. По това беше само мое мнение, никой друг не го споделяше.

В седмичната ни спортна програма също настъпиха драматични промени, включиха нова дисциплина, където едва не се изпотрепахме. Отивахме в една сграда във военната база близо до Херцлия и там ни караха да бягаме нагоре-надолу по някакво стълбище и да стреляме с бойни патрони, докато по нас се стреляше с дървени куршуми. Нараняванията бяха много болезнени особено от близко разстояние.

Целта бе да усъвършенстваме прикриването и стрелбата, докато пистолетът и тялото ни се слееха в едно.

Тренирахме също и катерене по стена — спускахме се и се качвахме по въже от външната страна на някоя сграда. Спускахме се по въже и от хеликоптер, а също и разни други техники от арсенала на командосите като „скачай и стреляй“, когато ставаше въпрос за отвлечен автобус.

Друг момент от курса бе „вербуването на агент с помощта на приятелско разузнаване“, т.е. съвместно вербуване с, да речем, ЦРУ. Ето как лекторът ни представи същността на нещата.

— Как се прави това? — питаше той и сам си отговаряше: — Не се прави. Просто не е в наш стил. Естествено ще им сътрудничим, ако искат да се доберат до някого, и отстрани ще изглежда, че работим заедно и агентът е общ. Но ако можем да се справим сами, няма да искаме ничия помощ.

Учеше ни как да откраднем агент от приятелско разузнаване, като представяме нещата за съвместна операция, после го прехвърляме в друга държава и му даваме отделни инструкции, а същевременно уведомяваме съдружниците си, че връзката с агента е изгубена. Процедурата е проста. Данните на агента отново се преценяват и ако получат одобрение, заплащането му се удвоява и той става наш. Наричаме такива агенти „синьо-бели“ заради цветовете на израелското знаме.

Едно от любопитните неща в курса бе филмът „Президент под кръстосан огън“ — подробно разследване на убийството на Джон Ф. Кенеди на 22 ноември 1963. Теорията на „Мосад“ е, че убийците, наемници на мафията, а не Лий Харви Осуалд всъщност са искали да застрелят губернатора на Тексас, Джон Конали, който е бил в колата заедно с Дж. Ф. К., но се е отървал само с нараняване. Осуалд е бил въввлечен в аферата само за прикритие, докато истинската цел на атентаторите е била да отстранят Конали, който е пречел на незаконната търговия с петрол. В „Мосад“ смятат, че официалната версия за убийството е грубо съшита с бели конци. Те дори са проверили това на практика — на полигон са стреляли по движещо се чучело в естествени размери, но дори и обучените снайперисти с оръжия, много по-добри от това на Осуалд, не са могли да улучат от разстояние повече от 80 метра.

Планът им е бил отличен. Ако убият Конали, всички ще решат, че е станало случайно, а целта е била Кенеди. Защото, ако са искали да ликвидират президента, можели са да го сторят винаги. Един куршум е минал през главата на Кенеди, излязъл е от гърдите му и е ранил Конали. Но на филма не се вижда нищо подобно, значи официалната версия не е вярна. Защото иначе излиза, че този вълшебен куршум е танцувал валс.

„Мосад“ разполага с всички материали за убийството в Далас, снимки от околността, топографски чертежи, въздушни снимки, изобщо всичко. На полигона многократно е преповтаряна президентската кавалкада с манекени в цял ръст.

Очевидно са пипали професионалисти. Щом ще използвам такава мощна карабина, на пръсти се броят местата, подходящи за стрелба. Естествено ще застана там, където ще имам най-много време за прицелване, да е близо до мишената, а същевременно да е относително безопасно. След като се вземе всичко това предвид, остават две или три добри места, още повече че са стреляли няколко човека от различни ъгли. Осуалд е поръчал по пощата автоматична карабина „Манлихер-Каркано“, 6,5 мм, с оптичен мерник за четирикратно увеличение. Купил я е по каталог за 21,45 долара, Избрал е също и 38-калибров револвер „Смит и Уесън“. Така и не се разбра дали е стрелял два или три пъти, ясно е само, че е използвал бойни патрони със скорост при изстрела 700 метра в секунда.

По време на симулациите „Мосад“ използваше много по-съвършена техника. Карабините се поставяха на стативи и в избрания момент по високоговорителите се даваше сигнал за огън, а невидим лазерен лъч проследяваше траекториите на куршумите, за да няма никакво съмнение къде са попаднали. Изводът, до който стигнахме, бе, че по всяка вероятност карабината е била насочена към тила на Конали. Дж. Ф. К. е застанал случайно на мушката в последния момент, а може и убиецът да се е поколебал.

Всичко беше само упражнение. Но доказа, че Осуалд не е можел да извърши онова, което му приписваха. Та дори той не е бил професионалист. Погледнете какво е разстоянието до шестия етаж на онази сграда и с какво оръжие е разполагал. Осуалд дори не е подсиллил куршумите. Само си е купил карабината. Всеки знае колко

време е необходимо, докато се свикне с едно ново оръжие. Официалната версия е просто неправдоподобна.

* * *

Все пак имаше един, комуто повярвахме. Той пристигна в първия месец на последния ни срок. Едва ли имаше и метър и шестдесет и пет сантиметра, а отдалеч приличаше на голям квадрат. Веднага щом дойде при нас, рече:

— Името ми не е от значение, но ще ви разкажа нещо от моя живот. Работех с един господин на име Амикан. Отрядът ми се наричаше „Кидон“, а задачата ни бе да ликвидираме шеф от ООП и помощника му в Атина. Споменах за Амикан, защото той беше религиозен човек, метър и деветдесет на ръст и много напомняше трикрилен гардероб.

Говорещият се казваше Дан Дрори, а събитията, които описваше, бяха известни като „ПАСАТ“, успешна операция на „Мосад“ от средата на 70-те в Атина.

Дрори, който явно обичаше работата си, отвори някакво дипломатическо куфарче и каза:

— Този ми харесва — и постави на масата „Парабел“, германски пистолет, подобен на „Лугер“. — И този ми харесва, но не ми позволяват да го нося със себе си. — На масата се появи „Ийгъл“, магнум със собствено въздушно охлаждане, произвеждан в Израел. — Но пък мога да използвам този — добави той и ни показа „Берета“, 22-и калибър. — Предимството му е, че не ти трябва заглушител за него.

После замълча за миг и рече:

— Но това ми е най-любимото от всички. — Със съскане от калъфа си излезе „Стилет“, страховита кама, чието острие се разширяваше към края, а върхът ѝ бе по-остър от игла. — Можеш да я забиеш до дръжката, а когато я изтеглиш, не предизвиква външен кръвоизлив. Плътта се затваря зад нея. Чудесна е, защото може да промуши нечий ребра и да се завърти в раната, така че да разкъса всички кръвоносни съдове. После само я изтегляш.

Накрая ни показа специална ръкавица с две остриета, прикрепени към палеца и показалеца. Той си я сложи и нагласи

остриетата — едното се прибираще подобно на швейцарски армейски нож, а другото приличаше на резец за балатум.

После прикрепи към ръкавицата и метален нокът и рече:

— Ето това предпочита Амикан. Хващаш някого за гърлото и само си свиваш ръката. Като ножици е. Реже всичко. А е и безшумно. Много е ефикасно, но не умъртвява моментално. Точно затова Амикан го харесва. Минава време, докато човек умре. Но ако искате да си служите с него, трябва да сте силни физически. Като Амикан.

Веднага разбрах, че нямам желание да се срещна с този Амикан. Не беше мой тип.

— Амикан винаги настояваше да носи „ярмулката“ си, тъй като беше дълбоко религиозен. Обаче обикновено работеше сред неприятели, а и работата му изискваше дисекретност, затова не можеше да се движи с „ярмулка“, без да привлича нечии нежелани погледи. Така че той обръсна част от темето си и изтъка „ярмулка“ от коса, за да не събужда излишен интерес.

Когато дойде време да се справят с двамата човека от ООП, Дрори, Амикан и останалите от екипа заминаха за Атина. Откриха адресите им. И двамата имаха апартаменти в града и докато подготвяха някаква задача, не се срещаха помежду си.

По онова време Институтът все още се възстановяваше от неблагоприятния обществен отзвук, последвал събитията в Лилехамер, където загина невинен човек. Новият началник на „Мосад“, Ицхак Хофи, искаше лично да проверява всеки случай, преди да даде разрешение за ликвидация.

Искаше да види жертвите, преди да бъдат застреляни. За по-просто ще наричам шефа от ООП Абдул, а помощника му Саид. След като нашите хора проучиха положението, решиха, че работата не може да се свърши в апартамента на Абдул. Обаче двамата палестинци често се срещаха в един хотел на сравнително оживена улица — обикновено два пъти седмично във вторник и четвъртък. Там идваха и други членове на ООП. Следиха ги повече от месец, преди да вземат някакво решение.

И двамата бяха снимани многократно, а досиетата им минаха през десетки проверки, за да се изключи и най-малката възможност за грешка. Наистина в младежките си години Абдул е бил арестуван в Източен Йерусалим от йорданската полиция, а след израелската

окупация досието му е било запазено. Дори се сдобиха с някаква чаша, с която Абдул бе пил в хотела, за да сверят отпечатъците от пръстите му с тези в досието. Човекът бе един и същ, в това нямаше съмнение.

След срещите Абдул потегляше към дома на своята приятелка. Саид тръгваше в друга посока. Пристигаше на срещите небрежно облечен, после за 20 минути се прибираще вкъщи с първа класа на метрото и се преобличаше в по-официални дрехи, преди да излезе отново привечер. Живееше на втория етаж в една двуетажна сграда с общо четири апартамента. Под земята имаше четири гаража. Той паркираше във втория поред, след което влизаше в сградата през главния вход. Гаражите бяха отлично осветени, а точно пред тях имаше една улична лампа.

Абдул се занимаваше повече с политика и не се грижеше много-много за сигурността си. Саид обаче имаше работа с военните. Делеше апартамента си с трима други членове на ООП и поне двама от тях бяха негови въоръжени телохранители. Беше нещо като тайна квартира на ООП.

Улицата пред хотела бе с двупосочно движение и имаше оградка между двете платна. Зоната не бе от най-натоварените, а и пешеходците бяха малко. За посетителите на ресторанта бе отделен специален паркинг, където спираха и Абдул, и Саид. За гостите на хотела имаше отделен паркинг.

Щом прецениха всички факти, Дрори и Амикан решиха да причакат хората след една от срещите в четвъртък.

Точно срещу хотела имаше уличен телефон, а срещу дома на Саид още един. Тъй като Саид винаги напускаше хотела по-рано, планът бе Абдул да се ликвидира веднага щом излезе от хотела, а със Саид щяха да се справят, преди да се е прибрал вкъщи.

Амикан ръководеше групата за Саид. Наредиха му да използва 9-милиметров пистолет и командирът му два пъти провери дали не го е заредил с патрони дум-дум. Известно е, че „Мосад“ ги предпочита, а те искаха да прехвърлят вината за това двойно убийство на една от фракциите в ООП, вместо да запазят нападките или одобрението за себе си.

В уречената нощ от другата страна на улицата, на тротоара срещу хотела, бе паркиран малък фургон. Във фоайето щеше да чака един човек, докато Дрори приближи главния вход откъм паркинга,

плътно следван от Ицхак Хофи. Дрори и Хофи трябваше да чакат в колата си, докато ги повикат по портативната радиостанция с уговорения сигнал — това щеше да значи, че е време да тръгват.

Обаче по някаква причина този четвъртък Абдул и Саид излязоха заедно — за първи път, — затова никой не се намеси. Неуспелите ликвидатори безучастно гледаха как двамата се качват в колите си и потеглят.

Следващия вторник екипът отново бе на линия. Този път Саид си тръгна около 21 часа и се запъти към колата си. Хората на „Мосад“ придвижиха своята кола малко по-напред, сякаш току-що пристигаха, и я паркираха. Междувременно Саид потегли.

Две минути по-късно чува уговорения сигнал от човека във фоайето. Абдул също си тръгваше. Хотелът имаше две врати, една обикновена, а другата въртяща се. „Мосад“ бе залостил обикновената врата, за да принуди Абдул да мине през другата.

Човекът от фоайето мина през въртящата се врата веднага след Абдул и спря пред нея, така че никой друг да не може да го последва. Друг човек стоеше при телефона близо до апартамента на Саид.

Абдул слезе надолу по стълбите и сви наляво към паркинга, където го пресрещнаха Дрори и Хофи. Хофи рече:

— Абдул?

Онзи потвърди. Тогава Дрори го простреля два пъти в гърдите и в главата и той падна мъртъв на паважа. Хофи вече пресичаше улицата, за да се качи във фургона, който бавно се приближаваше. Същевременно предадох на останалите съобщението:

— С първия е свършено.

Пристъпваха към втория етап на операцията.

Колкото до Дрори, той просто се запъти към страничния паркинг, където се качи в колата си и изчезна. Човекът от фоайето се върна обратно и излезе през задната врата.

Отвън го чакаше друга кола. Всичко стана за около десет секунди. Ако някой външен бе стоял във фоайето, щеше само да види как някакъв човек излиза и после се връща, като че ли е забравил нещо. Тялото на Абдул бе открито цели десет минути по-късно на паркинга.

Когато Саид паркира в своя гараж, Амикан вече чакаше в храстите между двата блока. Уличната лампа беше строшена, но в

отразената светлина от гаража Амикан видя, че Саид е взел някого със себе си по пътя. Проблемът се усложняваше, защото не можеше да определи кой от двамата е Саид, затова приближи изотзад и стреля 11 пъти в главите им, ту в единия, ту в другия.

След като се убеди, че и двамата са мъртви, Амикан се оттегли. Главите им бяха станали на решето.

Стрелбата приключи бързо, но се вдигна излишен шум. Амикан използваше заглушител, но счупените стъкла и рикошетите привлякоха вниманието на телохранителите на Саид, които се показаха от балкона на втория етаж. Светлината остана зад тях и те мигаха на парцали, викайки Саид по име. Един от нашия екип, който стоеше непосредствено до сградата, в случай че Амикан има нужда от помощ, се провикна към тях на арабски:

— Слизайте! Слизайте по-бързо! — И те слязоха. Междувременно Амикан и помощникът му пресякоха тичешком улицата, качиха се в колата, където ги чакаше и човекът от телефона, и изчезнаха в нощта...

Много добре си спомням как Дрори описваше операцията, сякаш говореше за някакъв разкошен обяд с приятна компания в скъпо заведение. Никога няма да забравя начина, по който Дрори разказа за двойното убийство. Движеше ръцете си така, като че ли стреляше с пистолет. Беше цяла пантомима. И по мене са стреляли, и сам аз съм стрелял, но изражението на Дрори в онзи миг бе неописуемо. Толкова се беше развълнувал, че чак скърцаше със зъби.

После Дрори отговори на въпросите ни. Някой попита как се чувства човек, когато застреля другиго, но не при самоотбрана или на бойното поле.

— Това беше национална самозащита — отвърна той. — Наистина оня не стреляше по мен, но фигуративно казано, бе насочил оръжието си срещу моя народ. Чувствата нямат нищо общо с това. Между другото не е чак толкова неприятно.

Когато го попитаха какво ли може да е чувствал колегата му Амикан, докато е чакал скрит в храстите да пристигне плячката му, Дрори обясни, че най-вероятно е гледал часовника си, защото е станало късно и е искал да вечеря. Гледал е да свърши по-бързо с работата, за да може да хапне нещо на спокойствие — както и всички други, чиято работа не ги оставя да се нахранят като хората.

Не му зададохме много въпроси след това.

* * *

Скоро щяхме да започнем ускорен курс по фотография, за да можем да използваме различните видове камери и да проявяваме филми с помощта на две химически таблетки, поставени в малко хладка вода. Филмът се потапя в разтвора за около 90 секунди, за да не се прояви изцяло, което може да се свърши и по-късно, но все пак да си личи, че снимките са станали. Упражнявахме се също и с различни лещи и как да снимаме през скрити приспособления като ръчни чанти и пр.

Пинкас Майдан, един от тримата новодошли в групата през последния семестър, реши да превърне уроците си по фотография в средство за добра печалба.

Недалеч от „Кънтри-клуба“ има една местност на север от Тел Авив, която се нарича Тел Барбак, разположена е на самия бряг на морето. Там обикновено се навъртаха разни проститутки, които чакаха някой да ги прибере по пътя с колата си и да се позабавлява с тях зад пясъчните дюни. Пинкас реши да вземе апаратурата за нощно снимане и да се скрие зад дюните, където да снима мъжете в компанията на уличниците. Успя да направи някои отлични снимки с висококачественото оборудване и мощните телескопични лещи. Вече знаехме как да проникнем нелегално в паметта на компютъра на полицията, така че Майдан изрови имената и адресите на собствениците само по номерата на колите им и започна да ги изнудва. Обаждаше им се по телефона и им казваше, че разполага с някои компрометиращи материали за тях, които ще останат неизвестни срещу определена сума.

Хвалеше се, че парите били за него като вестници. Той не казваше колко точно е спечелил, но в края на краищата някой се оплака и изворът му пресъхна. Мислех, че ще го изхвърлят от курса. Обаче явно някой реши, че случаят свидетелства за инициативност. Сигурно, ако се оваляш целият в лайната, няма да ти направи впечатление, че нещо друго мирише зле.

Разбира се, според „Мосад“ подобни снимки могат да се окажат мощно средство за вербуване, а може и да не свършат работа. Разказваше се как веднъж висш служител на Саудитска Арабия бил заснет с една курва в леглото, която била инструктирана да застане по такъв начин, че камерата да хване едновременно лицето на човека и самия акт. По-късно „Мосад“ уреди среща със служителя и му показа всички снимки:

— Може би ще се съгласиш да ни сътрудничиш.

Но вместо да се стъписа от изумление и страх, саудитецът изпаднал в екстаз при вида на снимките:

— Прекрасно, прекрасно! — възкликнал той. — Искам по два екземпляра от тези, три от онази, трябва да ги покажа на приятелите си.

Няма нужда да споменавам, че конкретният опит за вербуване пропаднал.

В курса продължихме с изучаването на различните арабски разузнавания. Бъдещите катси трябваше също така да говорят със служители на сигурността по хотелите, за да знаят и тяхната гледна точка. Тъй като често се налагаше да отсядаме в хотели, не биваше излишно да привличаме вниманието на хотелската безопасност — дори да ставаше дума за съвсем незначителни неща. Например, ако прислужничката влезе в стаята и всички млъкнат, това може да ѝ направи впечатление и да събуди нечии подозрения. Обаче ако разговорът продължи свободно, сякаш нея я няма, всичко ще е в реда на нещата.

Имахме и серия от лекции за европейската полиция, за всяка страна поотделно. Анализирахме и проучвахме силните им страни и недостатъците им. Разказваха ни за ислямската бомба и посетихме много военни бази, а също и ядрения завод в центъра за изследвания „Димона“ в пустинята Негев на около 40 мили североизточно от Беершеба. Първоначално твърдыха, че било текстилна фабрика, после „помпена станция“, докато през 1960 ЦРУ не направи въздушни снимки на мястото от самолет U-2 и разбраха, че там има ядрен реактор. Имаше и един по-малък реактор, наречен КАМГ (съкращение от „Кюр Гарни Ле Мачкар“ или помощно средство за ядрени изследвания), в Нахал Сорек, тайна военновъздушна база, южно от Тел Авив. Бях и в двата завода.

Щом тайната излезе наяве през 1960, Давид Бен-Гурион официално заяви, че това е проект за мирно използване на атомната енергия в Израел, макар че само незначителна част от него може да се нарече „мирна“.

През 1986 роденият в Мароко израелец Мордехай Вануну, който бе работил в „Димона“ от 1976 до 1985, преди да замине за Австралия, обяви, че е внесъл тайно камера в подземията и е направил 57 снимки на строго секретното производство, което се извършваше на няколко нива под земята. По онова време там имаше плутоний, достатъчен за направата на 150 ядрени и термоядрени устройства. Също така той потвърди, че израелците са помогнали на Южна Африка при провеждането на ядрения опит в южната част на Индийския океан над ненаселените острови Принц Едуард и Марион.

Поради това Вануну получи 18 години зад решетките за шпионаж след процес при закрити врати в Йерусалим. Той бе заловен от „Мосад“, след като бе отишъл на излет с яхта в Средиземно море заедно с една чаровна агентка на Института. Лондонският „Сънди Таймс“ се готвеше да публикува разказа и снимките на Вануну, но докато се намери, човекът бе упоен с наркотици и изпратен в Израел с наш кораб, където го осъдиха по бързата процедура и го пратиха в затвора.

Всъщност цялото отвличане бе празна работа. Вануну не бе терорист, нито представляваше заплаха, но нещата се подредиха така, че обществеността научи за случая.

Операцията приключи успешно, но „Мосад“ не можеше да се гордее с нея.

Въз основа на личните си наблюдения в завода „Димона“ смятам, че описанието на Вануну е доста точно. Нещо повече: обясненията му също са прецизни. Той заяви, че бомбите се конструират на място и че в случай на нужда ще се използват. Това е вярно. Не е тайна, а в Института дори се говори открито, че помагаме на ЮАР в ядрената им програма. Ние им доставяхме почти цялата военна техника. Тренирахме специалните им отряди. Работили сме ръка за ръка от години. И двете страни смятаха, че трябва да притежават оръжието на апокалипсиса и бяха готови да го използват.

Секретността на „Димона“ беше така строга и по още една причина — ракетите земя-въздух „Хоук“ и „Чапарал“. Когато бяхме на

посещение в производствения център на „Хоук“, чухме да казват, че този тип ракети бягали от целта като дявол от тамян. За нищо не ставаха. И все пак по-късно ги продавахме на Иран. Голям майтап падна.

Бъдещите катси бяха запознати и с международната съобщителна система, в частност със средиземноморския канал, който тръгваше от Палермо, Сицилия и се свързваше със сателитите, които предаваха повечето арабски програми. Израел се бе вмъкнал там чрез поделение 8200 и така узнаваше почти всичко, изпращано от арабите.

Другото характерно нещо за курса ни бе тестът по „социометрия“, който се провеждаше на всеки няколко седмици. Трябваше да даваме преценки един за друг в различните категории: колко струват другарите ни в операция, може ли да се разчита на тях, сърдечни ли са, жертвоготовни и т.н. Справях се добре с това, но не беше честно. Резултатите не трябваше да се знаят, а все пак ги научавахме. Ако някой не ти допада, естествено е, че ще го представиш в лоша светлина. И тъй като всеки си имаше кусури, Йоси, Хаим и аз проверявахме тестовете на другите за по-сигурно.

Сега вече бяхме готови за последното упражнение. След по-малко от две седмици щяхме да бъдем пълноправни катси.

[1] Вж. Пролог: Операция „Сфинкс“. ↑

8. ЗДРАВЕЙ И СБОГОМ

Един ден преди началото на последното двуседмично упражнение се обади колегата ми Джери С. Тогава не можех дори да си въобразя огромното значение на това привидно невинно телефонно обаждане.

Джери, по онова време на 32 години, бе американски гражданин. Имаше брада и мустаци, а косата му сивееше. Беше строен и преди да дойде при нас, бе работил като адвокат в частната кантора на Сайръс Ванс, държавен секретар на САЩ по времето на Джими Картър. Бях приятел с Джери независимо от слуховете, че бил хомосексуалист. Веднъж той заяви на всеослушание, че има приятелка, която пристигнала наскоро от Щатите и в момента живеела при него, но трябвало да се връща, защото била женена. Слуховете обаче продължаваха да се носят, защото никой така и не я видя. Джери ми бе гостувал вкъщи много пъти, а и аз му бях на гости. Често му помагах в учебната работа. Като изключим дребните спречквания, с него се разбирах добре. Затова нямаше нищо странно, че ме кани на гости. Каза, че искал само да поговорим и да ми покаже нещо. Отговорих, че няма проблеми, защо не?

Щом пристигнах, той ми поднесе любимото си питие — водка с лед и ягодов сок, приготвен в миксер. Преди да седне, сложи някаква касета във видеото.

— Искам да ти покажа нещо — рече той, — но преди това трябва да знаеш, че разполагам със сигурен източник вътре и отсега нататък ще ми е известно дали ни следят или не. Ще ти казвам винаги кога или къде ни наблюдават. Вече не е нужно да се тревожим.

— Ще бъда искрен с теб, Джери — отвърнах аз. — Не се притеснявам дали ме следят. Всъщност дори ми харесва. Вълнуващо е.

— Слушай — прекъсна ме той. — Казах на Рен Х. (наш съкурсник, който имаше сериозни проблеми с АПАМ) и сега той е много спокоен.

— Не се учудвам. Но според теб на кого правиш услуга?

— Е, все пак трябва да знаеш как точно те следят — отговори Джери малко троснато.

— Окей, Джери, действай тогава — казах. — Не ме интересува. Ако мислиш, че това ще ти е от полза, чудесно. Но съм любопитен. Как се сдобиваш с тази информация?

— Ами онази жена, дето Ицик движи с нея — рече той. — Тя е прословутият номер четири. И аз се виждам понякога с нея, а тя ми дава тия данни.

— Преувеличаваш нещо.

— Знаех си, че няма да ми повярваш, затова просто се отпусни и гледай видеото.

Малко преди това Джери минал покрай дома на Ицик и видял, че някаква жена си тръгва оттам. Привлекателна, с хубав тен, светлокестенява коса и прелестна фигура. Джери я изчакал да се отдалечи и после отишъл у Ицик, чиято съпруга в момента отсъствала. Нищо не споменал за жената.

„Ярид“, групата, която се занимаваше с европейската безопасност, естествено се обучаваше в Израел. Едно от най-добрите упражнения бе да следят някой бъдещ катса.

Подобни групи си служеха с номера, а не с имена и катсите не трябваше да знаят кой какъв номер има. Съобщаваха на „Ярид“ един ден по-рано кого трябва да проследят, точния час и изходната точка. Показваха им и снимка на обекта. Конкретната жена бе известна като № 4.

Джери я бе забелязал от по-рано на едно упражнение и макар и да не знаеше коя всъщност е тя, бе споменал за нея в рапорта си. Но после, когато я видял да излиза от дома на Ицик, направил връзка. Той я проследил до колата ѝ, записал номера и го сверил по-късно в компютъра на полицията. Така разбрал името и адреса ѝ.

Искаше да се възползва от информацията ако не за друго, то поне да опровергае слуховете, които се носеха за него. Също така искаше да знае кой ще бъде следен на всяко ново упражнение, за да не се тревожи излишно за АПАМ. Не бе особено добър в това и имаше намерение да го заобиколи някак си, защото бе много важно за курса. Катсата не може да иде в чужбина, без да е издържал преди това АПАМ.

Апартаментът му бе претърпан с всички възможни електронни приспособления, имаше също и някакъв внушителен уред за

гимнастика, наречен „Солофлекс“. Представляваше пейка и лост, окачен на здрава рамка. Едно от упражненията е да вържеш глезените си със специални гуми, които се закачаха на лоста. После почваш да правиш коремни преси, висейки надолу с главата.

Още едно хитроумно устройство бе камерата, монтирана в малко дипломатическо куфарче — използваше се много често. При нужда можеше да се вземе на заем от Академията. Човек никога не би се усетил, че го снимат с подобно нещо, а и снимките бяха с изключително качество.

Филмът започна с общи кадри от стаята. Пердетата бяха спуснати, но светлината беше достатъчна. В кадър се хващаха част от стената и трапезарията, но центърът се заемаше от тренажора.

В началото Джери и № 4 само си говореха. После взеха да се целуват и да се гаят.

— Да се поупражняваме — рече той, щом тя си свали бикините, и я отведе при „Солофлекса“ и привърза глезените ѝ с гумите. После я остави да виси надолу с главата под лоста.

Не можех да повярвам. Мислех си: „Боже мой, това не би могло да е истина.“ Но беше.

Докато тя висеше така, Джери отстъпи назад и разпери ръце като за пред камерата и рече:

— Тъй, тъй!

Ризата ѝ бе паднала над главата и гърдите ѝ се виждаха.

Джери я разсъблече, надвеси се над нея и леко я попривдигна. Отново се целуваха. След това започна да я гали между краката. Малко по-късно и той самият се съблече и в последните няколко минути на филма ясно се виждаше как тя му духа, висейки надолу с главата, а той седи гол на пейката.

— Джери, не е трябвало да я снимаш, за да я накараш и ти сътрудничи — обадох се аз, когато филмът свърши.

— Може би не. Но реших да го използвам само в случай, че откаже да ми помогне. Бива си го, нали?

— Да, в известна степен — отвърнах аз предпазливо.

— Знаеш ли какво се говори за мене в службата?

— Какво, че си хомо ли? — Да.

— Това си е твой проблем, а не мой. Не съм дошъл да те съдя.

Той стана и се премести до мене. Много близо.

— Виж, сега вече разбра, че не съм хомо.

— Джери, защо ми казваш всичко това? — попитах аз, леко изнервен.

— Слушай, харесват ми и двата начина — обясни той. — Мисля, че с теб можем чудесно да се прекараме. По-хубаво, отколкото си сънувал.

— Джери, наистина ли имаш предвид това, което си мисля?

— Надявам се.

Бях много смутен, но вече се ядосах. Станах от кушетката и тръгнах към вратата. Джери ме хвана за рамото и се опита да ме задържи. Тогава ми причерня пред очите. Блъснах ръката му и го ударих с всичка сила. Улучих го в стомаха, никога по-рано не ми се беше случвало така да цапардосам някого. Спуснах се надолу по стълбите и изхвърчах на улицата като тапа. Задъхвах се. Бягах близо 40 минути по целия път до Академията, вероятно четири или пет мили. Не бях в най-добрата форма. Кашлях непрекъснато, но не спирах.

В Академията отърчах направо при Ицик.

— Ицик, трябва да ти кажа нещо — рекох. — Това не може да продължава повече.

— Ела в кабинета ми.

Разказах му цялата история. Не твърдя, че съм му дал най-разбираемото описание на случая, защото се задъхвах и заеквах. Но поне бе достатъчно ясно. Казах му, че Джери е заснел филм как чука приятелката му и че после е предложил същото и на мен.

— Успокой се, успокой се — каза Ицик. — Дай да те откарам до вас.

Благодарих му, но отказах; защото велосипедът ми бе в Академията и предпочитах да се прибера с него.

— Чуй ме сега — рече Ицик. — Разказа ми за станалото. А сега го забрави.

— Какво искаш да кажеш? Да го забравя?!

— Да, да го забравиш. Не искам да чувам повече за това.

— Ама кой стои зад това копеле, че с пръст не можеш го бутна — възнегодувах аз. — Троянски кон ли има?

— Забрави го!

Почти нищо не можех да направя. Не можех да повярвам, че Ицик ме кара да забравя, без дори да провери лично случая.

Той добави:

— И не искам да чуя, че това се е разнесло между останалите. Не казвай нито на Хаим, нито на Йоси, нито на когото и да било друг. Разбираш ли?

— Окей, ще го забравя. Но ще ти предам писмено обяснение и искам копие от него към файл.

— Чудесно, напиши го. Копие към файл означава копие от писмо, което не бива да става достояние на друг освен на адресата. Запечатва се в плик и се изпраща в компютърен файл, където не са отваря. Но получателят трябва да се подпише, че го е прочел и датата се записва. Да предположим, че някой катса уведоми началниците си, че сирийците подготвят нахлуване на следващата седмица, но предупреждението бъде пренебрегнато. После, когато те наистина нахлуят, хората ще питат защо не са знаели. Ако катсата разполага с копие към файл, той просто ще го извади, за да докаже, че е изпълнил своята част от работата.

По пътя за вкъщи минах през дома на шефа за сигурността Муса М. и му разказах цялата история.

— Трябва да промениш програмата и да изключиш момичето от нея — заявих аз.

— Каза ли на Ицик?

— Да.

— А той какво отговори?

— Да забравя за станалото.

— Мисля, че няма да мога да изключа момичето — сподели Муса, — защото тогава Ицик ще разбере, че си ми казал.

* * *

Първата задача, която ни възложиха в началото на последното триседмично упражнение в средата на октомври 1985, беше трите ни групи, всяка от пет човека, да се настанят в своя апартамент. Едните бяха в Хайфа, вторите в Йерусалим, а моята на третия етаж на някаква сграда близо до кино „Муграби“ на пресечката на улиците „Аленби“ и „Бен Йехуда“ в южната част на Тел Авив, мръсен квартал с много проститутки.

Освен Джери в групата ми влизаха Арик, Овед Л. и Мишел. Щом направихме тайника си в бюфета и подготвихме всичко необходимо за работата ни в тайната квартира, получихме паспортите си и ни заведоха на аерогарата. Там трябваше да минем през митническа и паспортна проверка, сякаш току-що пристигахме в Израел. Аз бях с канадски паспорт.

После взех такси от летището до апартамента, проучих района и разбрах къде са уличните телефони. Когато пристигнах в 1 часа следобед, оставаше още много време до обичайната ни среща. (От време на време ни се позволяваше да отскачаме до домовете си, но за това имаше график, защото апартаментът не биваше да остава празен през нощта.) Когато се прибрах в апартамента, сякаш нищо не се бе случило между Джери и мен, само дето знаех, че не мога и с пръст да го бутна, нито пък да се предпазя от него. „Гърбът“ му бе доста як.

Първото ни поръчение бе да идем в хотел „Гранд Бийч“ на пресечката на „Дизенгоф“ и булевард „Бен-Гурион“ точно срещу старата сграда на „Шератон“. Сега тя бе преотстъпена на американците, които строяха самолетни писти в Негев като част от Кемпдейвидското споразумение, според което Израел се отказваше от пистите си в Синай. Наех стая в „Гранд Бийч“ по телефона, а Джери трябваше да се срещне с някакъв човек във фойето на хотела. Човекът носеше документи в дипломатическо куфарче в багажника на колата си, а ние щяхме да се доберем до него и да преснимаме документите, след което отново да го върнем на мястото му, без никой да забележи.

Вече имахме ключа от колата, която трябваше да бъде паркирана шеста поред надолу от входа на бившия „Шератон“. Оказа се обаче, че е трета, и то точно пред погледа на портиера.

Задачата на Джери бе да говори с човека във фойето на „Гранд Бийч“, но така, че да не види, когато влизам с дипломатическото куфарче и се качвам в асансьора. Когато документите бъдат преснимани в хотелската ми стая, всичко трябва да се върне на мястото му. Отпечатъците да се избършат от куфарчето и отново да го отнеса в колата. Щом приключа с това, трябва да дам сигнал на Арик, който на свой ред да се обади на Джери, че може да свършва разговора си с човека. Естествено всичко ставаше без неговото знание.

Единственият проблем в цялата работа бе, че колата беше паркирана на видно място. Затова помолих Арик да извади всичко от

портфейла си освен малко дребни пари, които лесно да се виждат, след което да каже на портиера, че го е намерил на земята и иска да го върне на собственика. Така ще отвлече вниманието му, докато тършувам из багажника на колата.

Когато се върнах долу, Арик вече бе научил името на портиера и спешно го повика. Портиерът отиде да види какво става, а аз поставих куфарчето обратно в багажника.

Два часа по-късно се срещнахме в апартамента. Всички мълчахме, но явно нямаше никакви проблеми. Скоро пристигнаха Ицик и Шай Каули. Разказахме в подробности какво се бе случило, но щом мълкнахме, Джери се обърна към Ицик и рече:

— Искам да подам оплакване срещу Виктор заради поведението му.

Бях смутен. Направих каквото се очакваше от мен, а този малък негодник подаваше оплакване. Но Джери продължи:

— Когато Виктор работеше със смърфовете в „Кайсарут“, той доведе някакви африканци в същия този хотел. Той изложи на риск цялата операция, защото действаше на място, където го познават.

— Чакай малко — рекох. — Провеждали сме операции във всеки проклет хотел в този град. Обаче хипотетично тази задача се изпълнява в Париж, а там не ме познават в нито един хотел.

Но независимо от това Ицик го изслуша и отбеляза в тефтера си: „Уместна забележка.“

Извърнах се към Каули:

— Шай!

— Виж — продума Каули, — не ме намесвай в това.

* * *

На следния ден поисках веднага втората задача. Щеше да ми даде възможността да отсъствам няколко дни от тайната квартира. Вече ми приляваше да стоя заедно с Джери.

Трябваше да се свържа с британски дипломат, който отговаряше за поддържането на военните гробища в Израел (най-вече от Първата световна война). Кантората му се намираще в Рамла, на изток от Тел Авив, непосредствено до голямото гробище, където имаше и клон на

британското посолство в Тел Авив. „Шабак“ неколкократно бе наблюдавал как човекът се отбива с колата си от магистралата и снима военните обекти, след което се прибира. Подозирахме, че работи или в британското разузнаване, или е агент на някое друго. В резултат на това „Шабак“ изпрати молба да проучим подробно човека.

Най-напред трябваше да измисля повод, за да се срещна с него. Защо да не използвам отново киното? Взех си стая в хотел „Карлтън“, точно срещу военноморското училище в Тел Авив на улица „Хаяркон“. После отидох при паметника, недалеч от мястото, където през Първата световна война войските на английския генерал Аленби са пресекли река Яркон, за да сложат край на четирите века отоманско владичество в Светата земя. Запомних датите на битките и имената на бригадите и се отправих към друго голямо английско гробище в покрайнините на Хайфа. Там открих един надгробен камък с името Макфий, загинал по онова време.

Представих се за канадец от Торонто с куп визитни картички и обясних, че правя филм за едно семейство, преместило се от Англия в Канада, но един негов член е загинал в боевете за Светата земя. Най-напред се обадох в Рамла и разказах всичко това на някаква жена, християнка от арабски произход. Тя ми каза телефона на моя човек от посолството и аз му позвъних със същата история, дадох му името Макфий, като обясних, че не зная къде е погребан. Добавих, че съм отседнал в хотел „Карлтън“, и предложих да се срещнем. Нямамо никакви проблеми.

Разбира се, англичанинът се появи с още един човек и тримата разговаряхме близо час и половина. Дипломатът бе топограф по професия и наистина искаше да ми помогне. Скоро той ми каза къде мога да намеря гроба. Вярваше, че всичко е нормално, и дори обсъдихме заедно възможността да ми помогне при снимките на големите батални сцени, които смятах да правя. Обясних му, че се налага да отсъствам за кратко време, но ще се свържа с него след около месец. Инструкторите ми бяха наредили да не предприемам нищо, след като установя контакт с човека.

Следващото поръчение бе да се свържа със собственика на магазин за сувенири на улица „Саладин“ в Източен Йерусалим. Разучих района, направих снимки със скрита камера и наистина се

сприятелих с човека, който бе член на ООП. Ето защо искаха да знаят повече за него.

За следващата ми задача Ицик ме заведе в жилищна кооперация в Тел Авив и каза, че на третия етаж в един от апартаментите е дошъл гост. В срок от 20 минути трябваше да завържа разговор с новодошлия.

— Това е „чуцпах“ — споделих аз.

— 100% „чуцпах“ — утеши ме Ицик.

Ако се изкензаш пред нечия врата и почукаш, за да помолиш за тоалетна хартия, това се нарича „чуцпах“.

Отскочих до близкия магазин и купих две бутилки „Мютон Кадет кларе“. Влязох в сградата и проверих имената на съкооператорите, натиснах наслуки един звънец и обясних, че трябва да предам пакет на някаква жена.

— О, вероятно търсите Дина — каза гласът.

— Дина омъжена ли е? — попитах.

— Не — гласеше отговорът.

Позвъних на вратата на Дина, но за щастие тя не си беше вкъщи. Тогава тръгнах нагоре по стълбите: сградата бе от ония, в които минаваш покрай всяка врата. Щом се качих на третия етаж, където бяха моите хора, извадих една от бутилките вино и я треснах в цимента точно пред вратата на апартамента. Почуках на вратата.

— Ужасно съжалявам — изплаках, когато вратата се отвори. — Трябваше да се видя с Дина, но тя не си беше вкъщи.

Изпуснах, без да искам, бутилката. Бихте ли ми дали нещо, с което да почистя?

Човекът и гостите му ми помагаха. После предложих да изпием заедно другата бутилка и останах с тях още два часа, през което време узнах биографиите и на двамата. Задачата бе изпълнена.

Междувременно групата в Хайфа се занимаваше със силите на ООН за опазване на мира, по-специално с канадците. Канадците бяха разкошна мишена. Много приятелски настроени и приятни хора. В Израел се чувстваха почти като у дома си и изобщо не се притесняваха за разлика от някои арабски страни. Е, нима, ако искаш да се забавляваш, ще идеш в Дамаск?

Имаше няколко канадски „дувшаним“ (буквално меденки, част от сините каски на ООН, които пренасяха съобщения и пратки). Те често ни помагаха, като прекарваха наши пратки през границите. В две

от упражненията се налагаше да проникнем в полицейски участъци. Веднъж в главното управление на телавивската полиция на улица „Дизенгоф“, а втория път в отдела за специални разследвания на полицията в Йерусалим. Тамошният ръководител на един от големите отряди за разследване се казваше Зигел. Случаят, по който работеха тогава, се наричаше „Файл Праскова“ („Тик Афарсет“ на иврит).

Когато проникнахме в главното управление, доведохме със себе си „експерт“, който ни каза кои папки да вземем. „Прасковата“ се оказа разследване, свързано с бившия министър по религиозните въпроси, един от най-старите членове на парламента в Израел — Йозеф Бург. Той толкова дълго се задържа на политическата сцена, че хората си разправяха вица за тримата археолози — американец, англичанин и израелец, — които веднъж попаднали на египетска мумия отпреди 3000 години. Когато отворили гробницата, мумията се събудила и попитала американеца:

— Откъде си?

— Америка. Тя е велика страна отвъд океана. Най-могъщата държава в целия свят.

— Никога не съм чувал за нея — рекла мумията и се обърнала към англичанина със същия въпрос. И за Великобритания нищо не знаела. Накрая попитала и израелеца.

— От Израел — отвърнал той.

— А, да, Израел. Чувал съм го. Между другото Бург още ли е министър?

Не зная какво е имало в онзи файл или за какво е бил разследването, но разбрах, че „Прасковата“ е била изискана от самия министър-председател и цялото разследване пропадна поради липса на документация. А дали е засягал Бегин, Перес или Шамир, това не бе от значение. Ако веднъж се сдобиеш с оръжие, няма причина да не го използваш. „Мосад“ винаги го използваше.

Бъдещите катси правеха само няколко подобни упражнения, но хората, които тренираха за „Невиот“, редовно се занимаваха с това. Само трябваше да се избере някое охранявано място. Полицейският участък пасваше идеално.

Тази практика ме притесняваше и веднъж попитах защо правим такива неща, щом те са срещу собствената ни страна. Нали трябваше да работим извън страната, а не на нейна територия.

Орен Риф, когото смятах за приятел, отвърна:

— Когато загубиш нещо, тръгваш да го търсиш там, където си го изпуснал, а не където е по-светло. — С това загатваше за случая с човека, който изгървал нещо в тъмното, но го търсел само из осветените места. Когато го попитали защо търси там, а не където го е загубил, той отвърнал, че не може да вижда на тъмно.

— Затова по-добре млъквай и си гледай работата — завърши Риф, — защото всичко това хич не те засяга.

После Риф ми разказа за дивака, който застанал веднъж на една жп линия. Чул свиренето на идващия влак, но не знаел какво е. Гледал как огромното нещо приближава към него, но никога по-рано не бил виждал влак, затова не се помръднал и бил сгазен. Обаче все пак оцелял и след дълъг престой в болницата се прибрал у дома, където приятелите му устроили тържество. Някой решил да направи чай и сложил чайника над огъня, но щом чул свиренето на парата, дивакът скочил, грабнал една тояга и смазал чайника с нея. Когато го попитали защо постъпил така, оня рекъл:

— Трябва да ви река нещо. Тези неща ги убивайте, докато са още малки!

Тогава Орен ми каза:

— Затова си отвори ушите добре. Спри да свириш като влак. Ще свиркаш, когато станеш по-голям от тези, за които свириш.

Изпаднах в ярост и креснах:

— Цуни ме отзад! — и изхвърчах от кабинета. Мислех, че съм прав.

Когато говорех с другите хора в службата, дребни рибки като мен самия, всички бяха съгласни. Но никой не смееше да си отвори устата, защото искаха да заминат в чужбина и друго не ги интересуваше. Поведение като моето можеше само да ти докара беля. А и бездруго нямаше смисъл.

* * *

Завършихме курса в средата на ноември 1985 и най-сетне станахме катси. Трябваха ни три години за това. Атмосферата обаче бе толкова лоша, че дори не го отпразнувахме. Одед не завърши, но стана

експерт по съобщенията към отдела за Европа. Авигор също не завърши. Майк Харари му издейства назначение някъде в Южна Америка като инструктор. Мишел отиде в Белгия, а Агаси И. стана свръзка в Кайро. Джери се прехвърли в „Цафририм“ на работа при Аралех Шерф. Последното, което чух за него, бе, че подготвя операция в Йемен за прехвърлянето на някакви евреи в Израел. Хаим, Йоси и аз бяхме пратени във вътрешния отдел за Израел.

Бях завършил много добре курса, но вече имах мнозина влиятелни врагове. Например Ефраим Халеви, шефът на свръзките, който ме нарече „трън в задника“.

Все пак беше предвидено и аз да отида в Белгия, което бе голяма чест — новопостъпил да се присъедини в групата на действащите катси. Това подразни Ицик. В крайна сметка свободните места не бяха толкова много. След като се върнех, щяха да ме държат без работа от три до пет години.

Междувременно бях в екипа на „леляците“ под командването на Рен, докато се наложи той да замине за Египет, за да вербува. Египетската телевизия бе излъчила филм за „Мосад“ с яростни упреци за нас, озаглавен „Човекът със съблазняващите очи“. Голяма част от информацията в него бе достоверна. Обаче вместо да отблъсне зрителите, филмът предизвика наводнение от доброволци, които идваха в посолството с молба да станат наши агенти.

Две седмици след като бях постъпил на работа в отдела за Израел, ми наредиха да изпратя някакъв пакет, пристигнал с полет на „Ел Ал“ от Далечния изток за Панама. Майк Харари ми даде адреса. Отидох в Субуру, за да го взема, но когато пристигнах на летището, с удивление разбрах, че пакетът е с размери 2X4X1,5 метра, опакован в пластмасово фолио и се състоеше от много по-малки части — не можеше да се побере в колата. Повиках камион да го откара в службата за преопаковане и изпращане в Панама.

Попитах Ами Яар какво съдържа.

— Не е твоя работа — рече Яар. — Само го изпрати. На летището пакетът не бе натоварен на панамски самолет, както ми бяха казали преди това, а на израелски военен самолет. Попитах ги да не би да е станала някаква грешка, а те отговориха:

— Не, не. Този самолет е взет под наем от Панама. Беше транспортен „Херкулес“. Щом се върнах в службата, подадох

оплакване. Знаех какво изпращаме, не бях толкова глупав. Ние не посредничехме в оръжейния бизнес на Далечния изток. Не можеше да е нищо друго освен наркотици. Попитах защо тогава трябва да използваме израелски самолет и ми казаха, че командващият панамските военновъздушни сили е Харари, така че какъв е проблемът?

Бяха ме подслушали на обяд и в службата, че се оплаквам, защото поддържаме Харари в тази му дейност. Разбира се, имаше и кутия за жалби, където човек можеше да подаде оплакването си и компютърът автоматично го препращаше в службата за вътрешна безопасност. Оплаках се официално. Проблемът обаче при този канал е, че високопоставените служители имат достъп: така Харари се е добрал до него.

Това препълни чашата на търпението. Отново бях засегнал Харари. От самото начало нещата между нас двамата не потръгнаха добре. Не се харесахме.

* * *

По онова време стана един случай, който доведе до изпращането ми в Кипър. Не очаквах да изпратят мен, но Ицик настояваше. Това ме изненада много, но бях и не по-малко радостен.

Задачата ми бе да се представя за посредник в операция, която вече бе в ход. Не знаех подробности, освен че трябва да се срещна с някакъв човек, с когото да подготвя канал за пренасянето на експлозиви в Европа. Дори името му ми бе неизвестно. Беше европейец, а в Кипър дошъл като свръзка на ООП и същевременно въртеше търговия с оръжие. Целта ни бе да ударим с един куршум два заека. Клиентите на човека също бяха търговци на оръжие и преценихме, че ако успеем да ги подведем, те ще решат, че виновна е някоя от по-войнствените фракции на ООП.

Трябваше да се уверя, че замесените лица ще се срещнат в Брюксел, за да получат пратката. Избрахме Брюксел, защото експлозивите и детонаторите бяха изпратени от главната квартира на „Мосад“ в Тел Авив до седалището на Европейската общност в

Брюксел по дипломатическата поща. Поради специфичния си статус дипломатическата поща за Брюксел бе често претоварена.

Купувачите бяха търговци на оборудване от Белгия и Холандия. Целта ни бе, след като ги обвържем със сделката, да предизвикаме полицейско разследване в родните им страни и да си получат заслуженото от своите. Естествено полицията искаше доказателство. „Мосад“ доставяше доказателството без знанието им.

В част от плана влизаше и Мишел заради перфектния си френски. Той трябваше да се обажда в полицията от време на време и да им подхвърля по нещо, докато пратката пристигне на място.

Бях отседнал в хотел „Сън Хол“ с изглед към пристанището в Ларнака. Оборудването трябваше да се пренесе в Белгия и да се остави в някаква кола. У мен бяха ключовете, които следваше да предам на хората в Кипър и да им кажа къде точно да намерят колата. Искаха да се срещнат с мен в „Бътърфлай Хил“, но аз настоях да предам ключовете в моя хотел.

Белгийската полиция ги залови на място точно когато идваха да приберат колата, в това число и човека, комуто бях дал ключовете. Това стана на 2 февруари 1986. Конфискуваха повече от 100 кг пластични експлозиви и 200 или 300 детонатора.

След това бях готов да се връщам обратно вкъщи. Не осъзнавах, че всъщност са ме изпратили в Кипър с друга цел — част от операция, за която знаех съвсем малко от служебния компютър.

Новите нареждания бяха да остана в хотела и да чакам телефонно обаждане от човек на „Месада“, който наблюдаваше летището в Триполи, Либия. Вълшебното съобщение бе: „Пилетата изхвърчаха от полога.“ Щом чуех това, трябваше да включа автоматично устройство, което на всеки 15 секунди да повтаря: „Пилетата изхвърчаха от полога.“ Това щеше да се улови от безпилотен катер, стоящ наблизо, и да се предаде в израелските военновъздушни сили, който на свой ред да изпратят изстребители, за да принудят излетелия либийски „Гълфстрийм II“ да кацне в Израел.

Въпросните „пилета“ бяха някои от най-опасните и търсени терористи от ООП, по-специално: Абу Халид Амли, Абу Али Мустафа, Абдул Фатах Гамен и Араби Ауад Ахмед Джабраил от главното командване на Организацията за освобождение на Палестина. Джабраил извърши отвличането на кораба „Акиле Лауро“ и толкова бе

наплашил американския полковник Оливър Норт, че последният пръсна маса пари, за да си осигури охрана на дома.

Държавният глава на Либия Моамар Кадафи бе свикал тридневна среща в Триполи на така нареченото Обединено командване на революционните сили на арабската нация с представители от 22 палестински и други арабски организации. Проведоха я в неговата крепост — казармите „Баб ал Азизия“. Кадафи протестираше срещу морските маневри на Съединените щати около бреговете на Либия и делегатите одобриха създаването на ескадрони на смъртта за самоубийствени нападения срещу американски цели на и извън територията на Щатите, ако последните нахлуят в Либия или в която и да е друга арабска държава.

Естествено „Мосад“ следеше мероприятиято. И естествено палестинците подозираха това. Разнесе се слух, че висшестоящите представители на ООП възнамеряват да отпътуват рано сутринта и през югоизточния бряг на Кипър да кацнат в Дамаск. „Мосад“ разполагаше с двама агенти, които не се познаваха — нещо съвсем обичайно. Те чакаха на телефона. Единият наблюдаваше летището. Щом видеше, че хората се качват на самолета и излитат, той трябваше да съобщи на другия, който да телефонира в моя хотел. От мен се очакваше само да включа предавателя.

Бях пристигнал в Кипър под името Джейсън Бъртън. До острова ме докара израелски брегови катер, а в пристанището влязох с частна яхта. Паспортът ми обаче носеше печата на митницата на аерогарата.

Беше студено и ветровито и наоколо не се мяркаха много туристи. Обаче в моя хотел бяха отседнали група палестинци. Щом приключих с първата си задача, ми оставаше само да изчакам телефонното обаждане. Нямах какво толкова да правя. Можех да излизам от стаята си, но не и от хотела, затова просто помолих на рецепцията да ми предадат съобщенията, където и да се намирам в хотела.

Беше вечерта на 3 февруари 1986, когато забелязах човека във фойето. Беше облечен много добре, носеше очила със златни рамки и три масивни пръстена на дясната си ръка. Имаше козя брадичка и мустаци и изглеждаше на около 45. Черната му коса бе започнала да сивее. Носеше скъпи кожени обувки и отлично ушит вълнен костюм от най-високо качество.

Той седеше във фойето и разглеждаше някакво арабско списание, но забелязах, че вътре е сгънал брой на „Плейбой“. Знаех, че е арабин, и усещах, че се смята за важен. Помислих си, е, по дяволите, и бездруго нямам какво да правя, и реших да го заговоря.

Пристъпих направо. Приблжих се до него и казах на английски:

— Имате ли нещо против да разгледам тази в средата?

— Моля, не ви разбрах? — отвърна той на английски с ужасен акцент.

— Ами госпожицата. Момичето в средата.

Той се засмя и ми я показа. Представих се за английски бизнесмен, който е прекарал по-голямата част от живота си в Канада. Завърза се много приятен разговор и скоро решихме да обядваме заедно. Човекът бе палестинец и живееше в Аман и „също като мен“ се занимаваше с международна търговия. Обичаше да си пийва, така че след като похапнахме, отскочихме до бара, където той здравата се наля.

Междувременно изразих силното си одобрение за палестинската кауза. Дори споменах, че съм изгубил много пари с една пратка за Бейрут, която изчезнала по време на войната.

— Мръсните израелци — додадох аз.

Човекът непрекъснато разправяше за търговските сделки, които въртял в Либия, и накрая, подтикнат от алкохола и очевидната ми благонадеждност, заяви:

— Утре ще накараме израелците да ядат лайна.

— Страхотно. И как смятате да го направите?

— Научихме от сигурен източник, че Израел следи срещата с Кадафи. Ще им изиграем един номер на летището. Израелците си мислят, че всички онези големи клечки ще се качат заедно на самолета, но не е така.

С мъка запазах самообладание. Разбира се, от мен не се очакваше да се свържа с някого, но беше наложително да сторя нещо. Накрая към 1 часа след полунощ оставих „приятеля“ си и се върнах в стаята, за да телефонирам по спешност. Искях да говоря с Ицик.

— Не можете да се свържете. Зает е.

— Но аз трябва да говоря с него. Спешно е. Свържете ме тогава с шефа на „Цовет“.

— Съжалявам, и той е зает.

Вече се бях легитимирал като катса с кодовото си име, но просто невероятно, не искаха да ме свържат. Тогава позвъних в дома на Аралех Шерф, но го нямаше там. Най-сетне позвъних на един приятел от морското разузнаване и поисках да открие къде са се събрали шефовете. Бяха в една от квартирите на поделение 8200, във военновъздушната база в Галилея.

Разбира се, Ицик се обади:

— Защо ме търсиш тук?

— Слушай, цялата работа е капан. Онези няма да се качат на самолета.

— Откъде знаеш?

Обясних му, но Ицик рече:

— Прилича ми на ЛАП (психологическа война). Освен това ти не си упълномощен да влизаш в контакт.

— Това не е от твоята компетентност — отвърнах аз. Вече си крещяхме. — Защо издребняваш? Непростимо е!

— Слушай, знаем какво трябва да правим. Ти си гледай твоята работа. Освен ако не си я забравил.

— Не съм. Но искам да се отбележи, че съм ви предупредил.

— Окей. А сега си гледай работата.

Не можах да мигна през тази нощ, но към обяд на следния ден съобщението дойде. „Пилетата изхвърчаха от полога.“ За нещастие на „Мосад“ те не бяха. Все пак предадох съобщението, след което незабавно напуснах хотела, отидох на пристанището и се качих на частната яхта, която ме откара до бреговия катер. Така се върнах в Израел.

* * *

Същия ден, 4 февруари, израелците принудиха частния самолет да кацне във военновъздушната база „Рамат Давид“ близо до Хайфа. Но вместо хората от ООП деветимата пътници бяха дребни сирийски и ливански чиновници, което предизвика международен скандал за „Мосад“ и Израел. Четири часа по-късно те ги освободиха, но преди това Джабраил свика пресконференция и обяви:

— Нека целият свят знае, че никой не трябва да пътува с израелски и американски самолети. От този ден нататък кръвта на хората, които пътуват с такива самолети, ще лежи на собствените им глави.

В Дамаск сирийският министър на външните работи Фарук ал Шараа поиска свикването на извънредно заседание на Съвета за сигурност на ООН. То беше проведено незабавно още същата седмица, но САЩ наложиха вето на решението, заклеймяващо действията на Израел. В Сирия генерал-майор Хикмат Шехаби, началник на генералния щаб на армията, заяви:

— Ще отговорим на това престъпление, като дадем на тези, които го извършиха, урок, който те никога няма да забравят. А начина, времето и мястото ще изберем ние.

Кадафи оповести нареждането, което е дал на своите военновъздушни сили — да принуждават всички израелски самолети, летящи над Средиземно море, да кацат в Либия, за да ги претърсват за „израелски терористи“. Либия обвини също така Шести американски флот за участието му в операцията.

Охуленият министър-председател Шимон Перес обясни пред Кнесета и комисията по външните работи, че е била подадена информация за много опасен член на ООП, който е бил на борда на самолета.

— Решихме, че това трябва да се провери. Източникът на информацията се смяташе за достоверен и имахме всички основания да принудим самолета да кацне... За съжаление това се оказа грешка.

Министърът на отбраната Ицхак Рабин добави:

— Не намерихме това, което търсехме.

Докато ставаше всичко това, аз все още бях на борда на катера на път за вкъщи. Скоро узнах, че „Мосад“ прехвърля отговорността върху мен и за да са сигурни, че няма да присъствам и да се защитя лично, наредиха на капитана на катера, когото познавах още от службата си във флота, да симулира повреда в двигателя на около 11 мили от Хайфа.

Когато машината замлъкна, си пиех кафето. Попитах капитана какво става.

— Казаха ми, че имало повреда в двигателя — отвърна той.

Останахме там два дни. Не бях упълномощен да използвам радиото. Всъщност капитанът бе командир на цяла група от 11 брегови катера, но го бяха избрали специално за целта. Предполагам, решили са, че мога лесно да подмамя някой по-неопитен.

Този капитан не беше от плашливите. Беше си заслужил името години по-рано, когато в една мъглива вечер видял на екрана на радара някакво неясно петно. Явно нещо в техниката му не е било в ред. Можел е само да предава, но не и да приема. Тъй като сянката се приближавала все повече и повече, той изпратил предупреждение:

— Спри или ще стрелям!

Тъкмо когато бил готов да стреля с малкото зенитно оръдие на бака на катерчето си, от мъглата се показал гигантският корпус на американския ядрен самолетносач „Нимиц“ и го осветил с мощните си прожектори. Секунди му оставали, докато открие огън. Котвата на „Нимиц“ била по-голяма от целия брегови катер. Голям майтап падна покрай този случай.

Обаче никой не бе в настроение да се смее след принудителното кацане на либийския самолет — освен арабите и палестинците. Когато най-сетне стъпих на брега, Орен Риф ми каза:

— Този път наистина се осра.

Опитах се да му обясня какво всъщност се е случило, но той ме прекъсна:

— Изобщо не искам и да зная.

Непрекъснато се опитвах да говоря с Наум Адмони, шефа на „Мосад“, но той не пожела да се срещне с мен. Тогава шефът на отдел „Кадри“ ми каза, че щели да ме уволнят. Препоръча ми сам да си подам оставката. Обясних му, че нямам намерение да напусна, а Арнон рече:

— Окей, ще си получиш своето.

Отидох при Риф и му казах, че все още искам да говоря с Адмони, а той отвърна:

— Той не само че не иска да разговаря с теб, но не желае да му се пречкаш по коридорите или в асансьора. А ако се опиташ да го спреш извън сградата, ще прецени това за нападение над личността му.

С една дума, щеше да нареди на телохранителите си да ме застрелят.

Говорих с Шерф, който каза, че с нищо не може да ми помогне.

— Но това е скалъпена работа — възразих аз.

— Няма значение — отговори Шерф. — Нищо не можеш да направиш.

И така се отказах. Беше последната седмица на март 1986 година.

На следващия ден един приятел от флота ми позвъни, за да ме пита защо папката ми е извадена от лавицата, където обикновено стоят, така че служителите на „Мосад“ да не бъдат викани в запас. (Повечето хора в Израел отслужват запас 30, 60 или 90 дни в годината. В това число влизат неомъжените жени и всички мъже на възраст до 55 години. Колкото е по-висок чинът, толкова повече е службата.)

Обикновено, когато някой напусне „Мосад“, папката му се връща при другите, но със забележка, че този човек не трябва да участва в бойни действия, защото знае твърде много. И така моят приятел, абсолютно сляп за вътрешните проблеми, се чудеше защо папката е преместена. Предположи, че е направено по моя молба, защото обикновено минаваха пет или шест месеца след напускането на „Мосад“, докато папката се премести.

Един ден бях излязъл. Като се прибрах, ме чакаше още по-лоша новина — към папката било дадено и нареждане да ме прехвърлят като свързка в армията в Южен Ливан, което бе равнозначно на смъртна присъда за бивш служител на „Мосад“.

Прецених, че нещата са отишли твърде далеч. Затова говорих с Бела, опаковах си багажа и взех първия чартърен полет на „Гауър Еър“ за Лондон, а после с „ТИА“ до Ню Йорк. Няколко дни по-късно отидох да видя баща си в Омаха.

Един ден след моето заминаване в дома ми в Тел Авив се получила повиквателна за армията. Обикновено за това са необходими 60 дни и още 30 за подготовка.

Бела взела заповедта. Но на следващия ден се обадили по телефона, за да ме търсят за набора. Защо още не съм се явил пред комисията. Тя обяснила, че съм извън страната.

— Как е възможно? — зачудил се служителят. — Та той не е получил разрешение от армията.

Всъщност бях получил. Е, не точно от армията. Сам си бях изготвил разрешително, подпечатах си го и изхвърчах от „полога“.

Отидох във Вашингтон за няколко дни с намерение да говоря със свързката на „Мосад“. Но не сполучих. Никой не ми отговори, а пък аз

не исках да издам къде се намирам. После и Бела дойде във Вашингтон, а двете ни дъщери заминаха за Монреал. Накрая се установихме в Отава.

* * *

Не съм сигурен, че проблемът ми е бил само в това, че много говорех. Бяха ме използвали за изкупителна жертва и ме бяха изхвърлили. Случват се такива неща.

Но помните ли онзи палестинец в Кипър, който ми разказа за капана? Той ми каза нещо още по-странно. Сподели, че имал двама приятели, които говорели иврит като родени израелци. Араби, израснали в Израел, които се занимавали с разузнаване в Европа, сякаш били от израелските служби за сигурност, и вербували израелци, за да им помагат в изготвянето на учебници за обучение на саботажни групи. Това е залъгалка. Всичко, което са правили, е да събират информация — да карат израелците да говорят свободно, както обичат да правят, когато смятат, че са сред свои. Когато споменах това на неколцина приятели в службата, те ми казаха, че съм полудял, че това не можело да е истина, а и бездруго не бивало да излиза наяве, защото щяло да предизвика скандал. Попитах ги защо мислят така, та нали трябва да предупредим хората за тази опасност. Те обаче бяха на обратното мнение.

Палестинецът вероятно говореше така открито с мен защото знаеше, че е късно през нощта и остава съвсем малко време до началото на операцията: бяхме в един бар в Ларнака и какво ли толкова бих могъл да предприема? Наистина нашият агент в Триполи е видял как големците от ООП се качват в самолета. Не е видял обаче как слизат зад един хангар, докато самолетът се е насочвал към пистата за излитане.

Трябваше да ме оставят да довърша докрай операцията с онзи арабин. Очевидно той знаеше доста неща. Но не ми дадоха тази възможност. Ако нещата бяха нормални, никога нямаше да оставят лични дразги да надделеят над обаждането на един катса. Можехме да си спестим този скандал и дори да скроим същия номер на враговете си.

На всичкото отгоре този ход можеше да се предвиди.

Та нали онези хора бяха изплашени до смърт от нас. А ние вярваме, че петима от тях ще се качат на един и същи самолет, за да ги хванем накуп? Те всички разбираха от конспирация, имаха страшно много опит и бяха хитри. Лесно можеше да се допусне, че става въпрос за капан. Още повече, че „Мосад“ не се нуждаеше от някакъв си посредник в Кипър, за да предаде съобщението. Трябвала им е изкупителна жертва и точно такава се оказах аз.

Проблемите ми бяха започнали още докато бях кадет, но инструкторите ми се надяваха, че с времето ще се приспособя по-добре към системата. Ставах за тази работа и ми възлагаха много надежди. Освен това не всички бяха срещу мен, затова трябваше да мине известно време, докато преценят, че нося повече неприятности, отколкото полза. Може би случаят с Джери препълни чашата на търпението им. Явно неговият човек бе страшно влиятелен — за мое нещастие.

Очевидно „Мосад“ не харесва хора, които критикуват системата или искат да я променят. Предпочитат се тези, които безропотно я приемат такава, каквато е и дори я използват в своя изгода. Никой няма да им възрази, докато не започнат да клатят лодката.

Но дори и така узнах много през времето на усиленото ми обучение и кратката си кариера на катса. Водех си дневник и събирах подробна информация за различните операции на „Мосад“.

Голяма част от учебните дисциплини се водеха от хора, взимали лично участие в операциите на „Мосад“. Изучавахме ги до най-дребните детайли, репетирахме, докато всяка подробност ни станеше ясна. В допълнение свободният достъп, който имах до компютъра на „Мосад“, ми помогна да си съставя пълна картина за организацията и дейността ѝ. Предстои ви да прочетете много за нея и вероятно ще ви е за първи път.

ЧАСТ III
ЧРЕЗ ИЗМАМА

9. „СТРЕЛА“

На 28 ноември 1971 година четирима терористи извършиха дръзко покушение срещу йорданския премиер Уасфи Тел, когато той влизаше в „Шератон-Кайро“. Тел изразяваше прозападните настроения в арабския свят и беше склонен да води преговори с Израел, затова стана първата жертва на терористичната група от палестинци, които се наричаха „Черният септември“, или „Айлул ал-асуад“ на арабски. Името идваше от същия месец през 1970, когато кралят на Йордания Хюсеин разгроми палестинските партизани в страната.

Съвсем скоро след атентата срещу Тел тази крайна групировка федаини (арабски термин за боец партизанин), която сама се наричаше „Черният септември“, разстреля петима йордански поданици, живеещи във ФРГ, защото имало подозрения, че извършват шпионска дейност в полза на Израел. После имаше опит за атентат срещу посланика на Йордания в Лондон, а по-късно поставиха мощни експлозиви в хамбургски завод за производство на електронно оборудване за Израел, а също и в една рафинерия в Триест, където уж се произвеждало гориво за проционистките фирми в Австрия и Германия.

На 8 май 1972 година група от двама мъже и две жени отвлече самолет на авиокомпанията „Сабена“ с 90 пътници и 10-членен екипаж от международното летище „Лод“ в Тел Авив. Целта беше да се принуди израелското правителство да освободи 117 федаини, излежаваци присъдите си в затвора. На следния ден двамата мъже бяха убити от израелските командоси, а жените получиха доживотни присъди. На 30 май същата година трима японски наемници, въоръжени с автомати, откриха огън на летище „Лод“. Загинаха 26 туристи, а други 85 бяха ранени.

После на 5 септември 1972, в навечерието на XX олимпиада в Мюнхен, екип на „Черният септември“ атакува израелския сектор в олимпийското село и уби 11 израелски атлети и треньора. Разследването на немската полиция се предаваше пряко по телевизията из целия свят. Членовете на групата отдавна работели в Германия, а една седмица преди началото на олимпиадата в Мюнхен пристигнали

неколцина други поотделно и пренесли със себе си цял арсенал „Калашников“, револвери и ръчни гранати.

Три дни по-късно Израел даде да се разбере, че ще отговори на жестокостта. 75 самолета бяха изпратени да бомбардират партизанските лагери в Сирия и Ливан — най-тежката бомбардировка след войната от 1967 година. Загинаха 66 души, а стотици други бяха ранени. Над Голанските възвишения бяха свалени три сирийски изстребителя, израелците загубиха два. Сухопътните сили на Израел нахлуха в Ливан, за да се справят с палестинските терористи, които минираха израелските пътища, а сирийската армия се прегрупира около ливанските граници, в случай че враждебните действия прераснат в тотална война.

Израелците, които вече бездруго бяха сериозно обезпокоени от предходните събития, изпаднаха в шок, когато на 7 декември вътрешното контраразузнаване, „Шин Бет“, арестува 46 души с обвинение в шпионаж в полза на сирийското разузнаване (Г-2) или просто за това, че са знаели за шпионската мрежа, но не са съобщили, където трябва. Обаче това, което бе действително шокиращо, се оказа фактът, че четирима от арестуваните бяха евреи, а двама от тях и шефът на цялата мрежа — „сабри“, т.е. хора, родени в Израел, които шпионират за арабска държава.

Веднага след случилото се в Мюнхен министър-председателката Голда Меир обяви всенароден траур. По това време тя беше вече баба на повече от 70 години и с прискърбие говори за мюнхенското клане, като обеща, че „отмъщението в този случай се превръща в свещена война, която Израел ще води с хитрост и коварство, с всички възможни средства и по всички фронтове“. В превод това означаваше че с работата ще се заеме „Мосад“ или както казваха те: „Никой не ще избегне дългата ръка на израелското правосъдие.“ Меир подписа смъртните присъди на 35 от по-известните терористи на „Черният септември“, между които и техния водач, по това време в Бейрут, Мохамед Юсуф Наяр, известен като Абу Юсуф. По-рано той бе работил като висш офицер в Ясер-Арафатовия „Ал Фатах“. В групата влизаше и прословутият и брутален Али Хасан Салама, когото „Мосад“ наричаше „Червения принц“ и който бе дал идеята за мюнхенското клане. Тогава той действаше от Източна Германия. В края на краищата

получи заслуженото си през 1979, когато колата му бе взривена в Бейрут.

Тъй като Меир бе дала на „Мосад“ заповеди да се ликвидират активистите на „Черният септември“, самата тя се превърна в цел на терористите. А за „Мосад“ това означаваше да развърже ръцете на отряда екзекутори на „Месада“ — прословутия „Кидон“.

Първият, при когото отидоха след мюнхенското изпълнение, беше представителят на ООП в Рим — Абдел Уаил Зуайтер, 38-годишен, който бе прострелян дванадесет пъти в упор, докато чакаше асансьора в блока си на 16 октомври 1972.

На 8 декември пълномощният представител на ООП във Франция, Махмуд Хамшари, 34-годишен, вдига телефона в парижкия си апартамент.

— Ало.

— Хамшари ли е?

— Да.

Буум! Екип на „Мосад“ беше монтирал експлозив в телефона: когато той вдигна слушалката и се представи, бомбата бе задействана дистанционно. Хамшари беше тежко ранен и почина месец след взрива.

В края на януари 1973 Хусейн Ал Башир, 33-годишен и формален шеф на „Палмира Ентърпрайзис“, пътуващ със сирийски паспорт, се канеше да си ляга в стаята си в хотел „Олимпик“ в Никозия. Минута по-късно мощна експлозия разби на парчета стаята заедно с Башир — представител на „Ал Фатах“ в Кипър. Убиецът просто бе изчакал Башир да загаси лампите в стаята си, а после дистанционно беше взривил експлозива под леглото му.

В памет на загиналия си другар Арафат се закле да отмъсти, но не „в Кипър, нито в Израел, нито в окупираните територии“. Това беше ясно предупреждение, че подготвя ескалация на терористичните действия по целия свят. Общо „Мосад“ ликвидира около дузина членове на „Черният септември“ в „отмъщението на Меир“.

В продължение на подетата кампания „Мосад“ започна да публикува некролози на заподозрените терористи в местния арабски печат, независимо че последните бяха все още живи. Други получиха анонимни писма, където се описваха подробности от интимния им живот, по-специално сексуалните им предпочитания, а също и съвети

да напуснат града. Освен това много араби пострадаха в Европа и в Близкия изток при отварянето на писма с монтирани експлозиви в тях. Въпреки че „Мосад“ можеше да постигне същия резултат и с други средства, в „похода за отмъщение“ пострадаха и доста невинни.

Но ООП също изпращаше писма-бомби: на разни израелски представители по света, а и на по-известни еврейски дейци. Писмата носеха печати от Амстердам. На 19 септември 1972 Ами Шахори, 44-годишен, почина на място, когато отвори подобен плик. Той беше съветник по селскостопанските въпроси към израелското посолство в Лондон. Безпрецедентната бройка атентати срещу хора на „Мосад“ по онова време всъщност беше просто „бял шум“: паника по вестниците, насаждана от самия „Мосад“, за объркване на вниманието. Класически пример за това бе случилото се на 26 януари 1973, когато израелският бизнесмен Моше Ханан Ишай (по-късно обявен за катсата Барух Коен, 37-годишен) бе застрелян в една от оживените мадридски улици от терорист на „Черният септември“, когото уж бил следял. Всъщност той никого не следеше. Просто „Мосад“ искаше да накара хората да си го мислят.

Друг пример беше смъртта на сирийския журналист Кодр Кану, 36-годишен, през ноември 1972. Твърдеше се, че бил двоен агент, когото хората от „Черният септември“ застреляли на прага на дома му в Париж, защото докладвал за действията им на „Мосад“. Лъжа. Но убийството му бе представено на средствата за масова информация именно по този начин. Въпреки че много се пише за двойните агенти, в действителност такива се броят на пръсти. А и те трябва да работят като стабилни бюрократи, ако искат номерът им да мине.

* * *

През есента на 1972 Меир се опитваше да отклони вниманието на хората от ужасите на международния тероризъм и растящата изолация на страната след шестдневната война.

Поне от политически съображения тя се нуждаеше от диверсия. Израел отдавна бе изразил желанието си за аудиенция при папа Павел VI в Рим. И така през ноември, след като получи съобщение от Ватикана, че аудиенцията е потвърдена, Меир възложи на

пълномощниците си да се заемат с уреждането на формалностите. Обаче тя им каза и друго:

— Не ща да ходя в Каноса.

Изразът се радва на голяма популярност в Израел и намеква за италианския замък, където през 1077 година е отишъл императорът на Свещената римска империя Хенрих IV и коленичил пред папа Григорий VII, облечен с власеница като каещ се грешник. Нарочно бил държан три дни пред вратите и оттам насетне посещението му станало символ на върховно унижение.

Беше решено Меир да отиде първо в Париж на неофициалната международна социалистическа конференция на 13–14 януари, която френският президент Жорж Помпиду яростно критикуваше, после следваше посещението ѝ във Ватикана на 15 януари и още два дни с президента на Брега на слоновата кост Феликс Хуфо-Бони, преди да се върне обратно в Израел.

Една седмица по-рано аудиенцията ѝ с папата бе потвърдена, но въпреки това за нея не бе съобщено публично.

Тъй като около 3% от населението на Израел са араби католици (100 000 души), ООП има доста силни позиции в кулоарите на Ватикана по въпрос, който засяга израелските интереси. Ето как Абу Юсуф своевременно се добра до информацията за планираното от Меир посещение. Той незабавно изпрати до Али Хасан Салама (в ГДР) съобщение, което гласеше: „Нека източим кръвта на онази, която проливаше нашата кръв из цяла Европа.“ (Това съобщение, а и доста други неща, споменати в тази глава, не бяха достояние на израелците до 1982 година, когато плениха архива на ООП по време на ливанската война.)

Практическото провеждане на атентата срещу Меир, а също и точното му време бяха оставени на „Червеният принц“, но решението вече бе взето, а и той не изпитваше угризения на съвестта. Освен факта, че Меир бе най-отявленият им враг, Юсуф съзираше в атентата блестящата възможност да покаже на света, че „Черният септември“ е все още в зенита си и с него следва да се съобразяват.

* * *

В края на ноември 1972 в центъра на „Мосад“ в Лондон се обади мъж на име Акбар. Той бе палестински студент, който си докарваше по нещо отгоре, като продаваше информация на „Мосад“, но от доста време не се беше появявал на хоризонта.

Въпреки че не бе от най-надеждните агенти, Акбар имаше известни връзки с ООП и настояваше за лична среща. Тъй като беше минало много време от последната му „активност“, едва ли щяха да го свържат с някой конкретен катса, независимо че се представи с позивните си имена. Затова той трябваше да даде и телефонен номер, на който да го потърсят по-късно. Съобщението му щеше да бъде нещо от рода на: „Кажете на Робърт, че се обажда Исак“, плюс телефонния номер и града, тъй като можеше да става въпрос за някой, който обикновено работи в Париж и случайно се обажда от Лондон. Съобщението моментално се въвежда в компютъра от дежурния оператор и така скоро стана ясно, че Акбар всъщност е дошъл да учи в Англия с надеждата, че ще успее да се измъкне от „разузнавателния бизнес“. Той беше бивш „черен“ (или арабски агент). В досието му бе отбелязано кога за последен път се е обаждал. Там също имаше и негови снимки. Те бяха подредени по следния начин: една голяма в началото на страницата и три по-малки в края, които го показваха в профил, а също и със и без брада.

Когато има взимане-даване с ООП, без значение от какво разстояние се върши работата, винаги се взимат допълнителни предпазни мерки, така че преди срещата между катсата и Акбар в ход влезе цялата програма на АПАМ.

След като се доказва, че Акбар не представлява опасност, срещата се проведе и той разказа, че е получил инструкции от ООП да замине за Париж. Подозираше, че се касае за голяма операция — ето защо се бяха обърнали към някои редови членове на организацията. Но в момента не можеше да съобщи никаква по-подробна информация.

Искаше пари. Беше напрегнат и развълнуван. Наистина не желаше да се набърква отново във всичко това, но знаеше, че няма голям избор, след като ООП знае къде се намира. Катсата даде веднага пари на Акбар и телефонен номер, на който да се обади в Париж.

Тъй като е трудно, особено когато става въпрос за кратки срокове, да се викат цели екипи от арабските страни, където хората не са свикнали с европейския начин на живот и е по-лесно да бъдат

забелязани в нетипичната за тях обстановка, ООП често прибегва до услугите на студенти и работници, които вече са се установили в Европа и могат свободно да пътуват, без това да е подозрително или да изисква специално прикритие. По същата причина те често се обръщат към други европейски терористични организации, въпреки че към тях не питаят нито доверие, нито уважение.

Сега беше ред на Акбар и той отлетя за Париж за среща при „Пирамидите“, спирка от метрото, с други хора от ООП. Центърът на „Мосад“ в Париж трябваше да изпрати хора, които да проследят Акбар до мястото на срещата. Но работата нещо се обърка. Когато пристигнаха, Акбар и останалите бяха изчезнали. Ако бяха успели да запишат и заснемат срещата, тогава може би много по-лесно щяха да разгадаят преплетената паяжина от интриги, която „Черният септември“ тъчеше в бяса си да погуби Меир.

Като мярка за вътрешна безопасност след получаването на инструкциите си хората на ООП се движеха по двойки, но Акбар все пак успя да звънне на посочения му номер, докато партньорът му отиде до тоалетната. Каза, че се предвижда още една среща.

— Коя ще е мишената? — попита катсата от „Мосад“.

— От вашите — отвърна той. — Сега не мога да говоря. И затвори.

Всички изпаднаха в паника. Веднага беше разпратено съобщението, че ООП подготвя удар срещу самия Израел. Но никому и през ум не му минаваше кой точно бе мишената. До пътуването на Меир оставаха още два месеца, а то не беше и публично оповестено, затова никой не се сети за нея.

На следващия ден Акбар отново се обади и каза, че се налага да замине за Рим. Трябваше му пари и искаше лична среща, но не разполагаше с време, защото му се налагаше незабавно да отиде на летището. Намираще се недалеч от спирката на метрото „Рузвелт“, така че му наредиха да вземе следващия влак до площад „Конкорд“ и оттам да тръгне в определена посока, като вземе преди това всички предпазни мерки.

Срещата трябваше да се състои в хотелска стая. Но привидно простата задача да се наеме стая в хотел в шпионската работа беше всичко друго, но не и лесна. Достатъчно е само да се знае, че са нужни поне още две помещения и видеокамера в „основната стая“, така че

въоръжените хора в другите две стаи да могат да нахлуят моментално, ако агентът направи някакво подозрително движение по посока на катсата. Катсата от своя страна трябва също да разполага с резервен ключ от помещението, за да не губи време долу на рецепцията.

Тъй като Акбар трябваше да вземе самолета за Рим, нямаше време да се наема стая в хотел и затова го прибраха с кола направо от улицата. Той обясни, че каквато и да е операцията, явно се предвижда и някаква техника, специална апаратура, която следва да се внесе контрабандно в Италия. Именно тази привидно маловажна подробност по-късно щеше да се окаже основният фактор за разплитането на загадката. Тъй като с проблема се бе захванал парижкият клон, взе се решение заедно с Акбар за Рим да отпътува и катса като негова свързка.

Двама души от службата за безопасност трябваше да откарат Акбар до летището. Случи се така, че и двамата бяха катси поради недостиг на кадри. Единият от тях, Ицик, по-късно стана мой учител в Академията на „Мосад“. Но действията му през този ден съвсем не бяха еталон за катси. Точно обратното.^[1]

Тъй като идваха от обезопасена среща и в кола без обозначителни знаци, Ицик и колегата му не се чувстваха застрашени от нищо. И все пак регламентът гласи, че катсите не трябва да се мотаят около аерогарите, за да не се набиват в очи и по-късно да бъдат разпознати в друга ситуация и на друго летище. Нито пък да излизат извън прикритието си, без да са проверили терена предварително.

Когато пристигнаха на летище „Орли“, единият катса отиде в близкото кафене, а другият придружи Акбар до билетната каса и проверката на багажа, за да е сигурен, че той наистина се е качил на самолета. Може би са си представяли, че Акбар е единственият палестинец, пътуващ за Рим, но явно сметката им е била без кръчмаря.

От документите, отмъкнати години по-късно през ливанската война, „Мосад“ научи, че на летището е имало и друг човек, член на ООП, който забелязал Акбар и спътника му. После предпазливо проследил катсата и така стигнал до кафенето, където открил и другия. Там двамата, които следвало отдавна да са напуснали района на аерогарата, се разприказвали на иврит. Тогава човекът от ООП незабавно отишъл в близката телефонна кабинка и докладвал в Рим, че Акбар не е чист.

Акбар, а и „Мосад“ скъпо щяха да заплатят глупостта на Ицик и партньора му.

* * *

Али Хасан Салама, известен с прозвището Абу Хасан и наречен от „Мосад“ Червения принц, беше дързък човек с авантюристични наклонности, чиято втора съпруга бе прочутата ливанска красавица Джорджина Ризак, мис Вселена за 1971 година. Той беше колкото ловък, толкова и брутален и с прецизна жестокост бе планирал атентата в Мюнхен. Сега той беше решил да използва руски управляеми снаряди тип „Стрела“, които руснаците наричаха СА-7, а в НАТО бяха известни под кодовото название „Граал“. Идеята му беше да взриви самолета на Голда Меир, когато кацне на римското летище „Фиумичино“.

Самонасочващите се снаряди се изстрелваха с американски установки тип „Редай“, които тежаха 10,6 кг и се носеха на рамо. Самият снаряд беше 9,2 кг и имаше тристепенен ракетен двигател с твърдо гориво и инфрачервено насочване, като максималната им далекост бе 3,5 км. Полетът им трудно би могъл да се определи като особено лек, но несъмнено е смъртоносен, защото може да открие целта си само по остатъчната топлина на двигателите. Ако се използват срещу бързоманеврени, свръхзвукови изстребители, липсата на гъвкавост ги прави почти безполезни. Но когато става въпрос за големи и бавни мишени като пътнически самолети, ефективността им е ужасяваща.

Да се доставят „стрели“ не беше трудно. ООП разполагаше с такива в тренировъчните си лагери на територията на Югославия, така че просто трябваше да се намери начин да се пренесат нелегално през Адриатическо море в Италия. По това време ООП имаше и една скромна яхта със спални каюти, закотвена близо до Бари на източния бряг на Италия, точно срещу Дубровник, Югославия.

Салама посети няколко долнопробни бара в Хамбург, най-голямото германско пристанище, и най-сетне попадна на един тип, който разбираше нещо от мореплаване и беше готов на всичко, за да

припечели. В друг бар нае две жени, които също се интересуваха от пари, секс и приятно пътешествие по Адриатическо море.

Германците бяха пратени със самолет до Рим, а оттам до Бари, където се качиха на яхтата на ООП. Естествено преди това тя бе порядъчно заредена с храна, наркотици и пиене. Единствените нареждания, които получиха, бяха да отплават до малък остров недалеч от Дубровник и да чакат там, докато не дойдат някакви хора да натоварят трюма с разни дървени сандъци, след което да пуснат котва на север от Бари, където сандъците ще бъдат свалени и всеки от тях ще получи по няколко хиляди долара. Казаха им също добре да се забавляват и поне три-четири дена да се отдадат на всички познати земни удоволствия — тези последни нареждания те без съмнение са изпълнили с религиозно усърдие.

Салама се спря на германците, защото, ако случайно ги хванеха, властите щяха да си помислят, че се касае за фракцията „Червената армия“ или някоя подобна организация, а не за ООП. За тяхно нещастие Салама не бе от хората, които оставят работата си недовършена след успешно изпълнена задача. Когато германците се върнаха с оръжието, хората от ООП ги разтовариха с една малка лодка, а после отведоха и тримата и им прерязаха гърлата, пробиха дъното на яхтата и тя потъна на около четвърт миля от брега.

„Стрелите“ бяха натоварени в един „Фиат“ и от Бари екипът на ООП ги откара в Авелино, после в Терачина, Анцо, Остия и в Рим, като избягваха главните пътища и се движеха само денем, за да не предизвикват подозрения. Накрая стовариха всичко в апартамента в Рим, където „стрелите“ щяха да останат до уречения час.

* * *

В Бейрут водачът на „Черният септември“ беше своевременно информиран, че Акбар е подставено лице. Но вместо да го ликвидира на минутата и така да провали цялата операция, Юсуф реши да го използва, за да отклони израелците от следата. Той знаеше, че „Мосад“ подозира нещо, но няма пълна представа, защото Акбар не разполага с цялата информация.

— Ще направим нещо, което да заблуди израелците, та да се плеснат по челата и да си кажат: „А, ето каква била работата!“ — обясни Юсуф на сподвижниците си.

Ето защо на 28 декември 1972, по-малко от три седмици до предвиденото на 15 януари посещение на Меир в Рим, „Черният септември“ проведе необяснимото тогава нападение над израелското посолство в Банкок, Тайланд. Очевидно това беше небрежно планирана работа.

Същия ден принц Вайралонгкорн се появи пред парламента като престолонаследник и на церемонията присъстваха почти всички чуждестранни дипломати, включително и израелският посланик Рехевам Амир.

Списание „Тайм“ описа нападението над посолството на „Сой Ланг Суан“ (булевард, където се намираше то) така:

„Под горещото тропическо слънце по обед двама мъже в кожени дрехи прескачат оградата, докато двама други, облечени в елегантни костюми, минават свободно през главния портал. Преди охраната да успее да даде сигнал за тревога, в двора на посолството вече се носят автоматични откоси. Арабските терористи от «Черният септември» са отново в действие след мюнхенското клане.“

Това бе вярно, но все пак си беше чиста проба диверсия. След като завладяха посолството, те окачиха зелено-бялото палестинско знаме на прозореца. Позволиха на охраната и на останалите тайландски служители да излязат навън, но задържаха като заложници шестима израелци, в това число и посланика в Камбоджа Шимон Авимор. Около 500 тайландски полицаи и редовни армейски части обкръжиха сградата и терористите дадоха ултиматум, че ако Израел не освободи 36 палестински затворници, посолството ще бъде взривено в срок от 20 часа заедно с всички намиращи се в него.

В края на краищата в посолството бяха допуснати заместник-министърът на външните работи и главнокомандващият военновъздушните сили Дауи Чуласапя заедно с египетския посланик в Тайланд Мустафа ел Есауей и започнаха преговори. Израелският посланик Амир остана отвън, където бе инсталиран телекс, за да е в постоянна връзка с Меир и кабинета ѝ в Йерусалим.

След по-малко от час преговори терористите се съгласиха да освободят заложниците, ако им бъде гарантирано безпрепятствено

напускане на Тайланд. После здравата си похапнаха печено пиле с кърри и го поляха с шотландско уиски — учтивост от страна на тайландското правителство, а призори на следния ден отпътуваха за Кайро със специален тайландски самолет. С тях замина и Есауей заедно с двама представители на Тайланд.

Списание „Тайм“ в коментара по събитието добави, че благодарение на Есауей това било „рядък пример на израело-арабско сътрудничество... Още по-необичаен бил фактът, че терористите все пак са се вслушали в здравия разум. Инцидентът бележи и първия случай, когато хората от «Черният септември» са приели компромиса.“

Разбира се, журналистите нямаше как да знаят, че това е станало по план. Нито пък израелците подозираха, с едно съществено изключение — Шай Каули, който по това време бе шеф на миланската централа на „Мосад“. Останалите смятаха, че Акбар беше имал предвид именно тази операция.

За да са сигурни, че „Мосад“ ще налага въдицата, още преди операцията в Тайланд хората от ООП съобщиха на Акбар, че трябва да остане в Рим за известно време, но ударът се подготвя в страна, която няма нищо общо с обичайната зона на терористични действия — Европа или Близкия изток. Естествено Акбар предаде тази информация на „Мосад“, така че когато нападението в Банкок се проведе, тия от главното управление в Тел Авив не само се убедиха, че това е бил подготвяният удар, но дори се радваха, че никакви израелци не са загинали, нито ранени. Голяма олелия се вдигна из „Мосад“, че въпреки предупреждението точното място на атентата не е било известно до последния момент. Още по-натегнато беше положението в „Шабак“, които по принцип носят отговорност за безопасността на израелските посолства и инсталации в чужбина.

Акбар твърдо вярваше, че Банкок е бил плануваната мишена, и затова се свърза с катсата си в Рим и поиска нова среща. Тъй като службите за безопасност на „Мосад“ са педантични, палестинците решиха да не рискуват да проследят Акбар на някоя от срещите му, за да не ги забележат и това да подскаже на „Мосад“, че Акбар е заподозрян. Основната им цел бе да му дават фалшива информация, която той донасяше на „Мосад“.

Сега, щом работата приключи, Акбар очакваше още пари. Тъй като скоро щеше да се връща в Лондон, задачата му беше да предаде на

тамошния катса колкото може повече документи от тайната квартира на ООП. Срещата се проведе в малко село южно от Рим и започна по стандартния начин — Акбар направи голяма обиколка из Рим — и естествено всички предвидени от АПАМ мерки бяха взети.

Това, което не беше предвидено, се случи малко по-късно.

Когато Акбар влезе в колата на катсата и метна на предната седалка куфарчето си, охраната го отвори. Колата моментално хвъркна във въздуха, Акбар, катсата и двамата човека от охраната загинаха на място. Шофьорът оцеля, но пострада така, че и до днес вегетира.

Отзад се е движела още една кола на „Мосад“ с трима души в нея и един от тях се кълнеше, че чул по радиостанцията как Акбар казва ужасено: „Не го отваряй!“ — сякаш е знаел какво ще последва.

„Мосад“ обаче така и не разбра със сигурност дали Акбар е знаел за взрива в куфарчето.

Веднага хората от другата кола повикаха втори екип с линейка, доктор и медицинска сестра — всичките местни саяними. Останките от тримата им мъртви колеги и тежко раненият шофьор бяха изнесени и по-късно върнати в Израел. Осакатеното тяло на Акбар оставиха в колата, за да го открие италианската полиция.

Впоследствие се оказа, че ООП е допуснала грешка с убийството на Акбар преди атентата срещу Меир. Нищо не им пречеше да изчакат, докато той се завърне в Лондон. Въпреки че „Мосад“ пак щеше да разбере кой го е направил, за тях това вече не би имало значение.

Междувременно Меир беше пристигнала във Франция като начало на пътуването си, чиято основна цел бе посещението в Рим. Служителите на „Мосад“ се подхилваха, защото тя не водеше със себе си Израил Галили, министър без портфейл, с когото тя отдавна имаше интимни връзки. Те двамата често прекарваха времето си заедно в Академията на „Мосад“ и романът им вече бе станал една от любимите теми за разговор в целия Институт.

* * *

Марк Хеснер^[2], шеф на отдела в Рим, напълно бе повярвал на банкокското изпълнение на ООП. Но в Милано Шай Каули все още смяташе, че в сценария нещо не е наред. Каули се бе посветил напълно

на работата си. Изключително трудолюбив, той се ползваше с репутацията на педант. Това имаше и своите недостатъци, например веднъж бе задържал едно спешно съобщение, за да поправи някаква граматическа грешка. Но в повечето случаи педантизмът му беше от полза. В конкретния случай това щеше да спаси живота на Голда Меир.

Той непрекъснато пресяваше докладите, отнасящи се до Акбар и връзката му с ООП. Не виждаше какво общо би могло да има между Акбар и атентата в Банкок: защо това е предполагало внасянето на контрабандно оборудване в Италия? А после, когато Акбар бе убит, Каули стана още по-подозрителен. Защо иначе биха го убили, освен ако не са знаели, че е израелски агент? Но щом са знаели, тогава банкокското нападение е било кърорфишек. Логиката му бе неоспорима.

И все пак той не разполагаше с никакви логически доказателства, за да продължи нататък. Отделът обвини катсата от Лондон за провала, защото, когато поискал от Акбар документите, не го предупредил как да се пази.

Колкото до Хеснер, личната му неприязън към Каули щеше да се окаже допълнителна пречка в последвалите събития. Когато Хеснер бил още кадет в Академията, няколко пъти бил хващан, че кръшка. Веднъж на място го хванал самият Каули, който по това време му бил инструктор. Хеснер не подозирал, че го следят, и вместо да изпълни възложената му задача, се прибрал направо вкъщи. Когато Каули го накарал да даде отчет, онзи здравата го налъгал. Фактът, че след това не са го изхвърлили, означава, че явно е имал як гръб в кулоарите на организацията, но така или иначе той не прости на Каули, че го е пипнал. От своя страна Каули никога не възприе Хеснер като истински професионалист.

Покрай посещенията на Меир всички служби за сигурност бяха на нокти. Каули отново и отново препрочиташе докладите в опитите си да сглоби липсващите детайли.

* * *

Както често става в подобни ситуации, Каули разбра всичко от съвсем неочаквано място. Една жена с неподозирани таланти, а и полиглот, поддържаше в Брюксел апартамент за ООП, където

уморените бойци намираха временен приют в непрестанната си война с Израел. Услугите ѝ бяха високо ценени и ООП често я търсеше. „Мосад“ подслушваше телефона и апартамента ѝ и неведнъж се получаваха записи на любовните игри на госпожицата и приятелите ѝ. Това бе станало любимо развлечение за служителите на „Мосад“ по целия свят. Казваха, че при силна сексуална възбуда стенела на не по-малко от шест езика.

Само няколко дни преди пристигането на Голда Меир в Рим някой — Каули смяташе, че е Салама, макар и никога да не разбра със сигурност — в брюкселския апартамент каза на жената, че иска да се обади в Рим. Когато го свързаха, той поясни на хората отсреща, че трябва да освободят апартамента и да вземат със себе си и „четирнадесетте торти“. Обикновено едно телефонно обаждане в Рим не би предизвикало подозрения, но предвид посещението на Меир, а и съмненията, които и бездруго глождеха Каули, действието ставаше повече от наложително.

Каули беше роден в Германия, на ръст бе само метър и шейсет, с остри черти, светлокестенява коса и светъл тен.

По природа бе свит и не беше свикнал да се налага на другите, ето защо работеше в Милано — малък отдел, а Хеснер ръководеше римската централа.

Когато Каули прослуша брюкселския запис, веднага се обади на свързката си, който пък позвъни на приятеля си в италианското разузнаване, Вито Микеле, и го помоли да му даде колкото може по-бързо един адрес по телефонния му номер. (Каули беше в „Цомет“ — вербуването, регистриран като аташе към консулството и следователно не можеше да се представи за катса пред местното разузнаване. Затова трябваше друг да се обади на Микеле вместо него.)

Микеле отговори, че не може да направи това без разрешение от шефа си, Амбурго Вивани. Затова свързката поясни, че ще говори направо с шефа, което и направи. Каули не се интересува по какви канали е действало италианското разузнаване, за да получи искания адрес. Разбра само, че човекът в римския апартамент трябва да напусне на следващия ден, а времето нямаше да им стигне да проучат мястото и да решат дали всичко това е свързано с ООП.

Вивани издири адреса, но за нещастие свързката в Рим го изпрати в римския отдел вместо в Милано на Каули. Там естествено не

знаеха нищо за важността му, нито пък за враждата между Каули и Хеснер. Така бе загубен още един ден.

Накрая Каули сам издири адреса и позвъни в Рим, като им каза да проверят незабавно апартамента, защото може да е свързан с посещението на Меир. Каули все още работеше само с предположения, но вече беше убеден, че се готви нещо много сериозно.

Когато „Мосад“ откри апартамента, той вече бе опразнен. Но след като го претърсиха, откриха нещо важно: къс хартия, на който бе нарисувана задната част на самонасочващ се снаряд тип „Стрела“ и няколко думи на руски, които обясняваха действието му.

Сега Каули просто полудя. Оставаха два дни до пристигането на министър-председателката, а наоколо гъмжеше от хора на ООП. Операцията бе в пълен ход, самонасочващи се снаряди, а Меир се кани да каца. Но от всички тези неща сигурно бе само последното.

В резултат все пак Меир бе уведомена за съществуващата опасност, но отговорът ѝ до шефа на „Мосад“ гласеше:

— Ще се срещна с папата. От тебе и момчетата ти зависи безопасността ми.

Тогава Каули реши да се види с Хеснер, за да обсъдят дали да помолят за помощ местните служби за сигурност. Хеснер се полакоми да се заеме с всичко сам и затова благодари на Каули за сътрудничеството и добави:

— Ти работиш в Милано. Това е Рим. — И така го отпрати. Като шеф на „Цомет“ в Рим Хеснер автоматично поемаше цялата отговорност по случая. Ако някой от началниците му в Израел проявеше желание да се захване с работата, трябваше да се дигне и да дойде в Рим, за да ръководи нещата. По онова време такова нещо не ставаше, но днес може би положението е различно.

Все пак Каули се тревожеше повече за безопасността на министър-председателката, отколкото за юрисдикцията. Затова се опъна на Хеснер.

— Оставам — настоя той.

Хеснер побесня и се свърза с главното управление, за да се оплаче, че Каули внася смут в дейността на организацията. Тогава от Тел Авив наредиха на Каули да се оттегли моментално обратно в Милано.

Но Каули не напусна Рим. Със себе си доведе двама от миланските катси, а тамошната база остана празна. Обясни на Хеснер, че само ще обикалят наоколо, без да се намесват в работата им. Хеснер не бе във възторг и от това, но юрисдикцията и бездруго вече бе нарушена, така че изпрати целия личен състав на летището и в околностите му, за да търсят и най-малкия намек за терористична дейност. Обаче ООП допускаше, че „Мосад“ знае повече, отколкото в действителност бе, и затова взеха допълнителни предпазни мерки — пренощуваха недалеч от брега в колите си. Ето защо „Мосад“ неоткри нищо, независимо че провериха всеки хотел и туристическа спалня в околностите на Лидо ди Остия, а също и явките на ООП. Това стана през нощта на 15 януари, часове преди пристигането на Голда Меир.

Понеже знаеха обсега на този тип снаряди, поне можеха да се ориентират къде да търсят преди приземяването на самолета на Меир, въпреки че районът бе доста голям — около пет мили широк и тринадесет дълъг. Проблемът допълнително се усложняваше от глупавото решение на Хеснер да не казва нищо на местната полиция. „Стрелата“ може да се задейства и от разстояние. Когато мишената влезе в зоната на поразяване, се задейства електронен сигнал: веднъж изстреляна, тя и сама ще достигне целта. Терористите можеха да нагласят апаратурата специално за времето на пристигане на самолета на Меир, тъй като знаеха от собствените си агенти кога е тръгнал от Париж. Знаеха също, че е самолет на „Ел Ал“ — единственият по това време на деня.

Римското летище „Леонардо да Винчи-Фиумичино“ по това време беше наричано от служителите на „Алиталия“ не иначе, а „най-лошото в света“. Претърпкано, с вечни недоразумения, самолетите почти винаги закъсняваха, понякога и с повече от три часа, защото летището разполагаше само с две писти, които обслужваха по 500 самолета дневно във върховите натоварвания.

Разбира се, Меир щеше да се ползва с първостепенно предимство, но суматохата из аерогарата допълнително усложняваше работата на „Мосад“. Трудно можеше да се открие дори група терористи, въоръжени с ракетни установки.

Биха могли да се скрият навсякъде — на самата аерогара, в близките халета или в полето около летището.

Докато Каули обикаляше наоколо, неочаквано налетя на един от римските катси и попита къде са хората за свързка на „Мосад“. (Именно те щяха да уведомят италианската полиция, ако станеше необходимо, а не самите катси.)

— Какви свързки? — отвърна човекът.

— Искаш да кажеш, че не са тук! — Каули просто не можа да повярва.

— Не — отговори римският катса.

Каули незабавно се обади на свързката в Рим и му каза да предаде на Вивани за какво става въпрос.

— Нека вземе всички предпазни мерки. Отчаяно се нуждаем от подкрепления тук.

Изглеждаше по-вероятно терористите да са извън периметъра на летището и все пак в обсега на самолета на Меир, защото в околността имаше доста подходящи скривалища. Все пак те претърсиха всичко, а скоро към тях се присъедини и Адальо Малти от италианското разузнаване.

Малти не предполагаше, че мястото е пълно с хора на „Мосад“. Той беше там заради съобщението, че ООП вероятно подготвя атентат и възнамерява да свали самолета на Голда Меир с помощта на съветски ракетни снаряди. Информацията бе получена чрез италианска свързка и на нея можеше да се разчита. (Естествено това съобщение бе предварително одобрено от главната квартира на „Мосад“ в Тел Авив, преди да се предаде на италианците.)

* * *

Терористите вече се бяха разделили на две групи. Първата с четири установки се отправи към южния сектор на летището, а втората с осем — към северния. Фактът, че две от четирнадесетте „торти“, не се появяват по време на операцията, не бе никак маловажен, но това стана ясно по-късно. По това време северната група монтираше две установки до фургона, с който бяха пристигнали.

Обаче не мина много време, и един от хората на „Мосад“ по сигурността, който претърсваше участъка, ги забеляза. И се развика. А те откриха огън. Вдигна се страшна олелия. Италианската полиция

пристигна и човекът от „Мосад“, който не я очакваше, защото Каули ги бе повикал на своя глава, си плю на петите, за да не го забележат. В суматохата един от терористите се опита да избяга, но офицерите от „Мосад“, които следяха всичко, го хванаха, вързаха го и с една кола го откараха незабавно в някакъв запустял хангар.

Там той отнесе голям бой и накрая си призна, че са искали да убият Голда Меир, но не пропусна и да се похвали:

— Вече нищо не можете да направите.

— Какво искаш да кажеш с това, че нищо не можем да направим? Нали ви пипнахме! — отвърна един от офицерите и отново продължиха с боя.

Междувременно Каули бе научил по портативната си радиостанция за заловения терорист и незабавно се отправи към хангара. Там му казаха, че освен този италианците са прибрали и други, заедно с девет или десет самонасочващи се снаряда.

Но Каули си спомняше телефонното обаждане от Брюксел и „четирнадесетте торти“. Проблемът пред „Мосад“ изобщо не бе разрешен, а оставаха по-малко от 30 минути до пристигането на Меир. Някъде имаше и други гранатомети. Но къде?

Пленникът вече бе в безсъзнание. Каули изля кофа вода отгоре му.

— С вас е свършено — каза му Каули. — Този път се издънихте. След четири минути тя ще кацне. Нищо не можете да сторите.

— Вашата министър-председателка е мъртва — подразни терористът мъчителите си. — Още не е свършено с всички ни.

Това потвърди и най-лошите страхове на Каули. Някъде навън имаше един самонасочващ се снаряд съветско производство и върху него пишеше „Голда Меир“.

Един от биячите така цапардоса терориста, че той отново изгуби съзнание. Когато го заловиха, откриха у него взривател от типа „подскачащата Бети“, каквито терористите често използват. Забива се в земята подобно на подземна мина, но към него се прикрепя и къса жица. Сега монтираха цялото устройство до него, удължиха жицата и напуснаха сградата. Когато дръпнаха жицата, от човека не остана колкото и да се събере в супена лъжица.

Напрежението растеше непрекъснато. Каули се свърза с Хеснер по радиото и го помоли да предаде на пилота на Меир да отложи

кацането. Не се разбра дали това стана или не. Ясно е само, че един от хората на „Мосад“, докато обикаляше с колата си по близката магистрала, внезапно забеляза нещо странно около някакъв фургон за търговия на дребно досами пътя. Вече бе минал два пъти покрай него, но на третия път просто се сащиса: от покрива се подаваха три комина, но само един от тях пушеше. Терористите бяха убили собственика, след което пробиха две дупки в покрива и оттам провряха дулата на „стрелите“. Планът им беше следният: когато самолетът на Меир се приближи достатъчно така че сигналът се включи, просто щяха да дръпнат спусъка и след приблизително 15 секунди всичко щеше да е свършено.

Без да губи нито миг, човекът от „Мосад“ обърна напред платното и връхлетя с колата си право върху фургона, като го преобърна, а двамата терористи останаха под него. Излезе, за да се увери, че там наистина има две установки и че терористите са здраво заклещени. Тогава забеляза, че към него се насочват няколко полицейски коли, така че скочи в автомобила си и отпраши към Рим още преди да са го видели. Веднага щом уведоми колегите си от „Мосад“, всички те се изпариха от мястото, сякаш никога не са били там.

Италианската полиция арестува петима от „Черният септември“, но странно, въпреки факта, че ги бяха хванали на местопрестъплението в опит да ликвидират Меир, всички бяха освободени няколко месеца по-късно, след което отлетяха за Либия.

[1] Вж. Глава 7: Коса. ↑

[2] Вж. Глава 4: Второкурсници. ↑

10. КАРЛОС

На 21 февруари 1973 година израелците изпратиха два изстребителя „Фантом“ срещу пътническия „Боинг-727“ на либийските авиолинии, който летеше за Кайро, но внезапно се бе отклонил от курса си. Когато го свалиха, се оказа, че са загинали 105 от общо 112 души. Това се случи само 12 часа след като израелските командоси проведоха въоръжена операция в Бейрут, взривиха инсталациите на ООП, отнесоха голяма част от документацията и ликвидираха неколцина от лидерите на ООП, в това число и шефа на „Черният септември“ Абу Юсуф заедно с жена му.

Взривяването на пътническия самолет се оказа непростима грешка. По това време Израел бе получил ултиматум, че самолет, натоварен с бомби, ще бъде изпратен към Тел Авив. Злощастният „Боинг“ премина направо над една от най-големите военни бази в Синай и когато главнокомандващият на военновъздушните сили не бе намерен, заповедта за стрелба беше дадена от някакъв капитан.

Щяха да минат още шест години, докато „Мосад“ най-сетне се саморазправеше с „Червеният принц“, но едноличната вендата на Голда Меир срещу „Черният септември“ коренно промени ролята на Института. ООП стана основна част от работата на „Мосад“ — неприятно положение, защото на другите врагове се отделяше по-малко време. Дори на такива като Египет и Сирия, които непрекъснато проповядваха война и всъщност се и готвеха за нея. Ануар Садат беше организиран комитети по целия Египет, които открито се наричаха „военни“. Но „Мосад“ посвещаваеше почти изцяло времето си на терористите от „Черният септември“.

На 6 октомври 1973, само няколко месеца след историята около „стрелите“ в Рим, генерал Илайху Зейра, шеф на израелското военно разузнаване, заяви на една пресконференция в Тел Авив:

— Няма да има война.

По средата на изказването му в стаята влезе някакъв майор и подаде на генерала телеграма. Щом я прочете, Зейра излезе, без да каже нито дума.

Египет и Сирия бяха предприели офанзива, започваше войната Йом Кипур и само през този първи ден загинаха повече от 500 израелци, а ранените бяха около 1000. Няколко дни по-късно нещата се обърнаха и нашествениците започнаха да отстъпват, но войната завинаги промени представите за Израел — както отвън, така и в страната — като за неумолима и невидима сила.

Голда Меир все още бе между живите благодарение на „Мосад“, но освен всичко друго войната доведе и до оставката ѝ от поста министър-председател, която тя подаде на 10 април 1974 година.

Колкото до Шай Каули, той знаеше, че има още две самонасочващи се ракети, които не бяха заловени след опита за атентат срещу Меир. Обаче след като непосредствената опасност бе отстранена, той се върна в Милано и скоро проблемите около войната изместиха всичко друго на заден план.

След инцидента на летището италианската полиция загуби много от репутацията си. В края на краищата ставаше дума за атентат срещу политическа фигура от голяма величина буквално под носа им, а те нищо не направиха, освен дето пристигнаха със закъснение на мястото и събраха огризките, оставени от „Мосад“. Италианското разузнаване до последния момент не разбра за плана за убийството на Меир. Обществеността така и не научи нищо за епизода, но хората от разузнаването все пак узнаха. Затова италианците помолиха Израел да не прави случилото се обществено достояние.

„Мосад“ смяташе, че като помогне в подобна ситуация на другите, печели известно предимство за себе си. Никога не отказваше помощта си за опазването на нечия репутация — особено когато въпросната страна го знаеше. Естествено в очите на „Мосад“ италианците си оставаха некадърници.

Ето как ЛАП или „Лохамак Сайклогит“, психологическият отдел на „Мосад“, пое задачата да измисли невярно обяснение на случилото се. По това време положението между Египет и Израел беше изключително напрегнато, но тъй като вниманието на „Мосад“ бе изцяло погълнато от шайката на „Черният септември“, бяха пропуснати най-съществените белези от подготовката на противника за война. Когато по целия свят действат едновременно не повече от 35–40 катси, а те трябва да следят цялата дейност на ООП, която има хиляди

членове, това просто няма как да не оголи фланговете към другите не по-маловажни врагове на Израел.

Във всеки случай ЛАП измисли версия, която италианците оповестиха, и в същото време казаха на британското, френското и американското разузнаване цялата истина около случая. В разузнаването има един закон, известен като „правилото на третия“. Ако например „Мосад“ дава някаква информация на ЦРУ защото двете организации се ползват с взаимно доверие, то ЦРУ не може да я предава другиму, защото идва от чуждо разузнаване. Естествено правилото може и да се заобиколи, като информацията просто се перифразира, така че да мине под друга форма.

По времето на инцидента на римското летище, а и по-късно „Мосад“ често изпращаше на ЦРУ списъци на съветските оръжия, които се изпращат в Египет и Сирия, включително сериите им и личните номера на всяко едно от тях. Целта бе двойка: да се повдигне реномето на „Мосад“, който се сдобиваше с тези данни, а също и да се получи точна представа за равновесието на силите в Близкия изток. Това щеше да е и допълнителен коз в ръцете на ЦРУ в опитите му да убеди правителството на Съединените щати в необходимостта от нови помощи за Израел. ЦРУ не можеше да каже на Конгреса откъде са се сдобили с тази информация, но поне имаше право да потвърди сведенията, дадени на Конгреса от еврейските кръгове.

Янките вече считаха Моамар ал Кадафи за опасен луд, а на всичкото отгоре в средата на 70-те по целия свят се бяха пръкнали разни терористични революционни групи. Във Франция беше „Пряко действие“, в Германия действаше бандата на „Баадер Майнхоф“, японската „Червена армия“, „Червените бригади“ в Италия (те убиха министър-председателя Алдо Моро през 1978), в Испания се бяха настанили баските от ЕТА (те твърдяха, че са ликвидирали испанския премиер Кареро Бланко през 1974). Списъкът свършваше с около пет различни палестински организации. Дори и в Съединените щати имаше — „Уидърмен“ и „Обединената освободителна армия“ — през 1974 година те отвлякоха наследницата на милиардера Хърст — Патриша.

В разгара на всичко това много синагоги и други еврейски институции в Европа станаха жертва на бомбени атентати, така че

нищо не пречеше на „Мосад“ да обвини за италианския заговор Либия и Египет, макар и да нямаха нищо общо със случая.

„Мосад“ се сдобил със списъка на ракетните снаряди „Стрела“, които италианците бяха конфискували. Налице бяха само 12, но за двата липсващи щяха да се тревожат по-късно. Серийните им номера бяха отбелязани в списъците на съветските оръжейни доставки за Египет и изпратени на ЦРУ, макар „Мосад“ да знаеше от разпита на терористите, че специално тези установки идват от Югославия.

Но версията на ЛАП беше, че терористите са получили оръжията от Либия в края на декември 1972, после тръгнали от Бейрут с кола и пренесли „стрелите“ в Италия с ферибот. Минали през Рим на път за Виена, където уж смятали да нападнат някакво еврейско учреждение. Обиколният маршрут бе обяснен с това, че е по-лесно да се премине от една западноевропейска държава в друга, отколкото да се рискува на митницата към някоя комунистическа страна. Терористите бяха „официално“ арестувани на 26 януари 1973 от италианката полиция за превозване на експлозиви, а през времето между пропадналия атентат на летището и появяването на версията на ЛАП изявления не са били правени. Колкото и странно да звучи, скоро след това италианската полиция освободи терористите, първо двама от тях, а после и другите трима.

Но междуременно американците бяха вкарали информацията на „Мосад“ във военните си компютърни системи. Когато на 26 януари италианците най-сетне оповестиха за задържането на терористите и конфискацията на оръжията, те също изпратиха серийните номера на „стрелите“ на ЦРУ които на свой ред предадоха данните на военното разузнаване. Щом номерата бяха сравнени с тези на „Мосад“ от съветските доставки за Египет и Либия, компютърът показа, че те са напълно идентични. Сега американците наистина повярваха, че руснаците въоръжават Египет, който от своя страна е прехвърлил ракетите на Кадафи, за да въоръжи с тях терористите — още едно доказателство, че либийският лидер е точно такъв, за какъвто го смятат в Съединените щати. Само „Мосад“ знаеше истината.

Изглежда, че главната причина, поради която италианците освободиха терористите, бе, че се страхуваха от съдебен процес, защото истината щеше да излезе наяве: италианското разузнаване бе

допуснало шепа терористи да са на косъм от успешното провеждане на атентат срещу чужд министър-председател. Нещо скандално.

* * *

„Мосад“ все още се тревожеше за липсващите „стрели“, но италианците се радваха, тъй като некадърността им не беше излязла наяве и янките смятаха, че Кадафи стои зад цялата работа.

Докато терористите бяха все още в затвора, с тях се позанимаваха хората на „Шабак“ и скоро стана ясно, че Али Хасан Салама, Червения принц, също е бил замесен. Сега вече „Мосад“ наистина го искаше.

Италианската полиция бе разрешила на „Шабак“ да разпита палестинците в Рим. По всяка вероятност са действали двама от хората на „Шабак“. Затворникът е бил с белезници на ръцете и краката, а между двата чифта белезници е била прекарана верига зад гърба му. Първото нещо, което „Шабак“ би направила, е да помоли италианците да освободят помещението.

— Сега това е израелска територия. Ние поемаме отговорност за задържания.

Човекът от ООП без съмнение е изпаднал в ужас. В крайна сметка повече от вероятно е да е отишъл в Европа само от страх да не попадне в ръцете на израелците.

Щом вратата се затворила, офицерите от „Шабак“ (те знаеха арабски) са казали нещо от сорта на:

— Ние сме твои приятели от „Махбарат“. („Махбарат“ е нарицателно, което арабите използват за обозначаване на разузнаването като цяло. Всъщност много разузнавателни служби от арабския свят носят това име.) Искали са затворникът да разбере точно с кого си има работа и какво е положението му. След това са махнали стандартните белезници и на тяхно място са поставили по-неудобния модел, към който изпитват особена слабост. Те са от пластмаса и доста напомнят на закопчалките, с които се прикрепя табелката с името към багажа, само дето тези държат по-здраво и към тях са прикрепени малки остриета. За разлика от обикновените белезници, които оставят

малко свободно пространство около китките, тия се пристягат плътно, за да прекъснат кръвообращението и причиняват неприятна болка.

Щом са оковали ръцете и краката му по този начин, като през цялото време двамата са си бърбили колко незавидно им се струва положението му, над главата на нещастника са поставили нещо тежко. После му свалят панталоните и го оставят да седи вързан, без да може да вижда, с тежестта, висяща над главата му, и срамните му части, изложени на показ.

— Чувстваш ли се като у дома си? — подиграват му се те. — Сега вече можем да си поговорим.

В такива ситуации разговорът обикновено започва бързо. За нещастие в този случай „Шабак“ нямаше и представа, че затворниците ще се окажат на свобода така скоро. Затова задаваха прекалено много въпроси около Салама. Толкова много, че щом терористите се озоваха на свобода, до Червения принц бързо стигна вестта, че се е превърнал в цел номер едно на „Мосад“.

* * *

По това време „Черният септември“ се беше развилнял. Взривни писма затрупваха учрежденията, атентати с бомби и гранати ставаха по цяла Европа. „Мосад“ мина през огън и вода, за да пипне Салама, но в Бейрут главатарите на „Черният септември“ направиха същото, за да го спасят. Той бе техният възлюблен син, така че те го предупредиха да се покрие някъде, докато премине бурята.

Лидерът на „Черният септември“ Абу Юсуф, който щеше да намери смъртта си няколко седмици по-късно, когато израелските командоси нахлуеха в главната им квартира в Бейрут на 20 февруари 1973, реши, че организацията трябва да се отърве от Салама поне временно. И така на негово място застана Мохамед Будиа, роден в Алжир и доста известен в парижкото светско общество. Той откри своя сметка и ѝ даде името си: „Сметката на Будиа“.

Планът на Будиа бе да се съгласуват действията на всички терористични организации в Европа в една смъртоносна тайна армия. Той уреди членовете на различните групировки да се обучават в Ливан и за изключително кратък срок създаде мощна терористична

организация, в която се сляха всички отделни фракции. Това бе не лоша идея на теория, но основният проблем си оставаше: фракциите на ООП бяха крайно националистични, докато в огромната си част останалите групировки бяха радикални марксисти. Ислямът и марксизмът някак си не се съчетават.

Будиа имаше за свързка свой човек, който пътуваше между Париж и Бейрут. Казваше се Мухарбел и беше палестинец. След нападението на израелските командоси над главната квартира на „Черният септември“ измежду многото досиета, отнесени в Тел Авив, бе и това на Мухарбел заедно със снимката му.

Катсата от „Мосад“ бе Орен Риф. Атмосферата — силно напрегната. Нямаше време за обичайните предохранителни мерки. Риф, който владееше арабски, получи заповед да се опита да вербува директно Мухарбел, тоест просто му предложи сделка без никакви увъртания. Беше юни 1973. (В техниката на директното вербуване се крие голям потенциал: тя е най-бързият метод, дори и да се провали, поне може да уплаши човека и да го накара да се откаже от работата за противниковия лагер — или пък друг да го откаже. Така се случи с Месада, египетския физик.)^[1]

Мухарбел бе отседнал в приятен лондонски хотел. Следяха го от ден и половина, а в стаята му бяха монтирани подслушватели. Най-сетне Риф го изчака пред вратата тъкмо когато Мухарбел се връщаше от разходка. Стаята му беше претърсена за скрито оръжие, но не откриха нищо. Наоколо не се мяркаше жива душа. Докато Мухарбел се качваше в асансьора, някакъв мъж „случайно“ се блъсна в него и го претърси за скрито оръжие. Тъй като Мухарбел бе член на ООП, трябваше да се смята за изключително опасен, но всички предпазни мерки бяха взети, доколкото позволяваха обстоятелствата, и затова Риф не се притесняваше излишно. Щом го видя, Риф припряно изрецитира информацията, която бяха узнали за Мухарбел от досието му в архивите на „Черният септември“ — име, адрес, възраст и т.н. После премина направо към същността:

— Аз съм от израелското разузнаване. Ще взимаш наистина големи пари. Само трябва да работиш за нас.

Мухарбел бе красив, изискан и добре облечен мъж. Когато Риф му каза всичко това, той просто се усмихна широко и рече:

— Не трябваше да се колебаете толкова.

За не повече от пет минути двамата уговориха нова среща, която трябваше да бъде по-свободна и на неутрално място. Парите не бяха най-силният коз при Мухарбел, макар че той в никакъв случай не би се отказал от тях. Това, което повече го поблазни, бе двойната застраховка, че дори ако нещо се объркаше с едната страна, той пак да е в безопасност. Ставаше въпрос за личното му оцеляване, а щом и двете страни искаха да му плащат, толкова по-добре.

Риф веднага получи повечето от адресите, където обикновено отсядаше Будиа. Той си падаше женкар и имаше доста метреси из целия Париж. Знаеше, че го търсят, затова често използваше техните апартаменти като тайни квартири. Всяка нощ беше на различно място. Но тъй като Мухарбел му беше личната свръзка, той знаеше повечето адреси. Риф предаде наученото на „Месада“ и скоро отделът вече се движеше по петите на Будиа. Не след дълго узнаха, че в момента той се занимава с прехвърлянето на големи суми за нова операция на името на Илич Рамирес Санчес, венецуелец от богато семейство, учил в Лондон и Москва и в момента живеещ в Париж като свръзка на ООП.

„Месада“ скоро разбра, че Будиа е внимателен. Това, което разузнавателните служби търсят в подобни случаи, е дневен режим, нещо, което наблюдаваният върши редовно. Това естествено не се разбира от пръв поглед, та да викнат: „А, ето, дайте да го пречукаме на бърза ръка!“ Така просто не се прави. Всичко трябва да бъде внимателно обмислено, за да се избягнат усложнения. Единственото постоянно нещо около Будиа бе, че където и да отидеше, винаги караше синьото си „Рено-16“. Имаше и едно капанче на „Дефос — Сен Бернар“, където се отбиваше по-често от обикновеното.

Но дори и така, Будиа не тръгваше, без да е проверил багажника, шасито, двигателя или ауспуха за поставени експлозиви. Накрая „Месада“ реши да сложи пластична мина под седалката на шофьора. Но понеже не искаха французите да заподозрат „Мосад“, бомбата нарочно бе направена неугледно, с много жици и евтин метал. Под нея бе поставена тежка стоманена плоскост, така че взривът да иде нагоре, а не обратното, щом човекът седне върху ѝ.

На 28 юни 1973 Будиа излезе от жилищния блок и след като проведе обичайния си преглед, се тръсна на седалката. Тъкмо затваряше вратата, и всичко около него се взриви. Умря на място.

Детонацията беше толкова силна, че част от железните парчетии пронизаха тялото му и изхвъркнаха през покрива на колата.

Френската полиция, която знаеше за връзките му с терористичните организации, реши, че експлозията е станала случайно, докато е пренасял взривни вещества. Подобно заключение често се чува в рапортите на разни полицейски отдели, особено когато не могат да установят истината.

Макар „Черният септември“ да не разполагаше с преки доказателства, те бяха убедени, че убийството на Будиа е работа на „Мосад“. Естественото отмъщение за тях бе да убият някой израелец. Един палестински студент в университета на Южна Калифорния получи нареждане да се снабди с оръжие и да отиде във Вашингтон, където се намираше израелското посолство. Правеха си сметката, че един напълно непознат ще може по-лесно да стреля и след това да се измъкне, отколкото някой, който вече има взимане-даване с терористичните организации и е известен на американското разузнаване. И така на 1 юли 1973 някакъв непознат младеж се приближи до полковник Йосиф Алон, заместник военен аташе в посолството, и го застреля наред улицата, след което избяга. Не можаха да го открият. „Мосад“ узна, че това е било свързано с убийството на Будиа по-късно, когато се добраха до документацията на ООП по време на войната Йом Кипур.

След като Будиа бе ликвидиран, Мухарбел уведоми Риф, че „Черният септември“ е довел в Париж венецуелеца Санчес, за да се заеме с европейските им операции. „Мосад“ знаеше съвсем малко за него, но скоро разбра, че един от любимите му псевдоними е Карлос Рамирес или просто Карлос. Не след дълго това име щеше да стане известно и ужасяващо.

* * *

Али Хасан Салама, който съвсем не беше глупав, сериозно се бе загрижил за личната си безопасност. Искаше да се отърве от „Мосад“ и в същото време да zlepостави Израел. За тази цел намери доброволци, които да позволят на „Мосад“ да ги вербува. Задачата им бе да дават последователно на израелците дати и адреси, които да свидетелстват за

действията му. Не истинските му действия, разбира се, а тези, които той си измисляше. Това в края на краищата ги доведе 95 мили северно от Осло, в малкия норвежки град Лилехамер, където един от келнерите в ресторанта имаше дословна, а за него се оказа и фатална прилика с Червения принц.

Шефът на „Месада“ Майк Харари оглавяваше операцията по залавянето на Салама. Щом Салама се увери, че „Мосад“ следи нищо неподозиращия келнер, изпрати неколцина от своите да поговорят с него, което потвърди, че келнерът е точно този, когото „Мосад“ търси. Естествено „Мосад“ ликвидира невинния келнер на 21 юли 1973. В пандиза отидоха трима. Единият от тях, Давид Арбел, се разприказва и „Аферата Лилехамер“ се превърна в може би най-големия скандал в историята на „Мосад“.

А в Париж Карлос развиваше усилена дейност. Европейските разузнавателни служби не знаеха нищо за него. Той не владееше арабски, всъщност дори не обичаше арабите. (Веднъж Карлос каза за палестинците: „Ако тия момчета са наполовина толкова добри, колкото твърдят, как става тъй, че израелците още не са се измели от Палестина?“) Мухарбел, наскоро вербуван за „Мосад“ от Орен Риф, остана свързка и на Карлос.

В процеса на парижкото прегрупиране Карлос пое контрола върху всички оръжия на „Черният септември“ из Европа. Измежду нещата, които наследи, бяха и двете липсващи „стрели“ от неуспелия атентат срещу Голда Маир.

Освен че беше свързка на „Черният септември“, Мухарбел изпълняваше същите функции и в две други палестински групи — „Народният фронт за освобождение на Палестина“ (НФОП) и „Палестинска младежка организация“.

Количеството информация, което „Мосад“ получаваше чрез него, бе зашеметяващо и след като я съдвечеа и запазеха за себе си лъвския пай, предаваха останалото на европейското разузнаване и на ЦРУ, защото просто не знаеха какво да правят с всичките тези данни. Служителите на разузнаването често се шегуваха помежду си с думите:

— Взе ли си днешния справочник на „Мосад“?

А по това време отношенията ни с ЦРУ бяха така близки, че американците разправяха за „отдела на «Мосад» в Лангли“ (главната

квартира на ЦРУ във Вирджиния). Този информационен поток сигурно не донесе кой знае каква полза някому, но поне не можеха да се извиняват с незнание. Но „Мосад“ успешно използваше и по-късно създадените тогава канали.

Естествено Карлос се заинтересува от двата самонасочващи се снаряда, оставени в Рим. Явно когато двата екипа си ги бяха разделили, тези са останали в тайната квартира, чийто адрес „Мосад“ не знаеше. Ако не бяха избързали да убият заловения терорист, може би щяха да ги открият. Той се оказа един от хората, използвали тази квартира.

Въпреки че Карлос все още не бе предприел действия срещу никакви израелски цели, „Мосад“ започна да схваща, че си има работа с опасен противник. За „стрелите“ научиха от Мухарбел, но нямаше смисъл да ги „конфискуват“ в момента. Във всеки случай не можеха да предприемат каквото и да е, без да жертват Мухарбел, който се обаждаше на всеки два или три дни с нова информация. По едно време даже имаше специален оператор за връзка с него на всеки 24 часа.

Карлос искаше да използва ракетите срещу някой израелски самолет. Но той лично не би участвал в операция, която изисква детайлно планиране. Това бе негово правило — и донякъде причината, че така и не го заловиха. Той замисляше нещо, следеше за изпълнението му, но никога не участваше.

Ракетите създаваха проблеми на „Мосад“. Очевидно Мухарбел бе твърде ценен, за да се жертва заради една-единствена операция, но ако допуснеха палестинците да отидат на летището въоръжени, израелският самолет можеше да се смята за свален.

Отговорността по случая пое Орен Риф, катсата на Мухарбел. Риф бе праволинеен и изключително сериозен човек. В края на 1975 година той беше един от злощастните 11 катси, които написаха писмо до шефа на „Мосад“, в което твърдяха, че организацията е станала тромава, неефективна и има превратни представи за демокрацията. В кулоарите то и до ден днешен е известно само като писмото на единадесетте, а Риф бе единственият от тях, който остана. Другите бяха изритани. Два пъти беше предлаган за повишение, обаче през 1984 поиска досието си, за да види защо му се отказва, и му отговориха, че е станало объркване в документацията. Това беше

прозрачна лъжа, защото в цялата организация работят общо 1200 човека, включително секретарките и шофьорите.

В резултат на това писмо нормите на НАКА бяха променени, така че в „Мосад“ можеха да се подават оплаквания само еднолично.

Както и да е, Риф се обади на свръзката си в Рим и помоли да се свърже с приятеля си от италианското разузнаване Амбурго Вивани и да поиска адреса на тайната квартира, където се намират гранатометите.

— Кажу ми, че ще ми се обадиш, когато всички се съберат там, та да може да ги залови до един — поясни Риф.

Екип на „Невиот“ следеше непрекъснато района. На 5 септември 1973 година там се събра група терористи. Тогава свръзката се обади на италианското разузнаване. Италианците пристигнаха, но хората от „Мосад“ не напуснаха прикритието си, а само наблюдаваха как ония нахълтват в апартамента и арестуват петима човека — от Ливан, Либия, Алжир, Ирак и Сирия — и прибират двете „стрели“.

Официалната версия по случая бе, че петимата са възнамерявали да стрелят по гражданските самолети, когато прелитат над покрива на път за римското летище „Фиумичино“. Историята бе нелепа. Самолетите изобщо не минаваха над този апартамент. Но какво значение имаше, щом хората повярваха.

По това време шефът на италианското разузнаване бе в доста тесни връзки с „Мосад“. Всъщност италианците пътуваха из арабските страни и снимаха военните им инсталации за „Мосад“.

Въпреки че хванаха терористите на място с двете „стрели“ с инфрачервено насочване, италианците незабавно освободиха двама от петимата, независимо от мярката за неотклонение. Естествено те напуснаха Рим. Другите трима бяха предадени на Либия, но на 1 март 1974, след като вече бяха откарани там, самолетът „Дакота“, който ги беше превозил, се взриви над Рим. Загинаха пилотът и целият екипаж. Полицейското разследване по случая още продължава.

Италианците смятат, че е замесен „Мосад“, но не е така. По всяка вероятност е дело на ООП. Може би са решили, че екипажът е видял нещо в Либия или пък че ще ги разпознае в някоя друга операция. Освен това, ако „Мосад“ е искал да го взриви, щял е да го стори още докато терористите са били на борда.

На 20 декември 1973 Карлос беше в Париж. Той имаше едно местенце в покрайнините на града, склад за амунициите на ООП. „Мосад“ търсеше начин да издаде този адрес на французите, но без да жертва своя ценен агент Мухарбел.

Същата сутрин Карлос проведе на своя глава един от любимите му типове атентати — „бум и дим да те няма“. Излезе от апартамента си с няколко ръчни гранати и мина с колата си покрай някаква еврейска книжарница. Хвърли гранатата в движение, при което загина една жена, а шестима други бяха ранени. Това вече накара „Мосад“ да издаде адреса на склада за амуниции. Когато френската полиция нахлу там, откри автомати, карабини, гранати, динамит и антисемитски позиви и още половин дузина други терористи, Карлос обаче го нямаше. Той бе напуснал Франция още същия ден.

Един ден по-късно той се обади на Мухарбел от Лондон. Искаше да се види с него там. Мухарбел отговори, че не можел да дойде, защото британската полиция го търсела. „Мосад“ се опита да го убеди да замине, но той не се съгласи и така връзката с Карлос бе прекъсната за известно време.

На 22 януари 1974 Карлос отново се обади на Мухарбел.

— Тук е Илич — рече той. — Връщам се в Париж. Трябва да подпиша една сделка утре или вдругиден.

Всички израелски служби във Великобритания обявиха повишена готовност. Но това не биваше да се разбира, защото Карлос може би просто проверяваше лоялността на Мухарбел. Знаеха, че Карлос винаги е с една крачка пред останалите.

Два дни по-късно покрай израелска банка в Лондон мина една лека кола. Шофьорът запрати граната право в банката, някаква жена пострада. Беше 24 януари.

На следващия ден Карлос си уговори среща с Мухарбел в Париж. Каза му, че за известно време трябва да се прекратят действията срещу израелците, защото нещата и бездруго били напечени. Трябвало обаче да се издължи на японските и германските групировки, за да може по-късно да посвети силите си изцяло на ООП.

Това донякъде облекчи работата на „Мосад“, а освен всичко останало се покриваше и с информацията, получена от други източници. Но с Карлос не можеше да си спокоен задълго. На 3 август същата година в Париж бяха взривени три коли — две пред редакциите

на известни вестници, а третата (слава богу, нея я откриха, преди да е експлодирала) пред радиото. Френската полиция реши, че това е работа на „Пряко действие“. Така беше, само дето Карлос им бе доставил бомбите. После се беше прехвърлил в друг квартал на Париж, за да е настрана от операцията.

Малко по-късно „Мосад“ узна, че Карлос е получил пратка противотанкови ракетни установки руско производство (РПГ-7). Това представлява компактно и лесно преносимо оръжие, тежи само 8 килограма и максималната му далекост е 500 метра, когато мишената е неподвижна, и 300 метра при подвижна мишена. Може да пробие броня с дебелина до 30 сантиметра.

На 13 януари 1975 Карлос и Вилфред Босе, също човек от бранша, се запътиха към летище „Орли“ с подозрителни намерения. (Босе беше от групата на Баадер-Майнхоф и загина на 27 юни 1976 в печално известния опит за освобождаване на заложниците в Ентебе, Уганда). Двамата мъже отбелязаха на настилката мястото, където прелитат израелските самолети.

Карлос отново мина оттам, за да прецени по-добре ъгъла, и изсипа на пътя бутилка мляко като белег на точката, откъдето може да се прицели най-лесно в прелитащ самолет. После Карлос се показа над покрива на своя „Ситроен дьо Шево“, а Босе, който шофираше, приближи с не повече от 20 км в час. Щом минаха покрай разлятото мляко, Карлос се изправи и стреля. Не улучи израелския самолет, но затова пък уцели някакъв югославски, а също и една от сградите на летището. Тогава те обърнаха и изчезнаха яко дим.

Когато се прибра в апартамента, Карлос разказа на Мухарбел какво е направил. Той му отговори, че е чул вече за случилото се по радиото, но не е улучен израелски самолет.

Карлос отвърна:

— Да, този път се провалихме, но на деветнадесети пак ще опитаме.

Естествено Мухарбел предаде това на Орен Риф. „Мосад“ отново не искаше да жертва ценния си агент и затова Риф нареди да се вземат двойни предпазвателни мерки, а също и да се преместят израелските самолети на северната страна на летището, така че ако Карлос реши да изпълни закана си, да има само една позиция за стрелба.

Наистина на 19 януари Карлос се появи с трима други в колата, обаче французите бяха предупредени за очакваното терористично нападение. Терористите бързо се усетиха, но френската полиция ги обкръжи с виещи сирени. Мъжете не откриха огън. Вместо това захвърлиха оръжията си и побягнаха, като зарязаха колата. Карлос хвана някаква минувачка и допря пистолет до главата ѝ. Един от хората му последва същия пример. Те преговаряха близо 30 минути. Никой не стреля и те някак си успяха да се измъкнат. Оставиха оръжията си, а Карлос изчезна. Дори Мухарбел не разбра къде е отишъл.

* * *

През следващите пет месеца всичко беше спокойно, Мухарбел все така носеше ценна информация, но за Карлос не се чуваше нищо. Мухарбел започна да става нервен. Негови приятели му бяха казали, че в Бейрут има хора, които проявяват известни подозрения относно дейността му и искат да си поговорят с него. „Мосад“ бе решил да отстрани Карлос, но единственото, което Мухарбел желаше, бе нова самоличност, с която да изчезне от играта колкото е възможно по-бързо. Боеше се, че Карлос е по дирите му.

В главната квартира не искаха Риф да се заема лично с Карлос, нито пък възложиха тази работа на „Месада“. Решиха да оставят всичко на французите, като им дават информация от време на време.

На 10 юни 1975 Карлос позвъни на Мухарбел, който изпадна в паника, и му каза, че трябва незабавно да напусне Париж. Карлос го покани в своя апартамент на „Туле“ в пети район. Беше едно от тези здания, които са свързани със съседните блокове и в тях може да се влезе или през партера и малката градинка отвън, или през коридора на втория етаж.

Но на практика входът е само един и следователно има само един начин да се излезе. Странно защо Карлос бе избрал тъкмо такова място.

С помощта на местен саян Риф бе наел апартамент в съседната сграда, който гледаше към дворчето и жилището на Карлос. Квартирата беше тясна, туристите наемат подобни за не повече от

седмица. Риф бе на последния етаж и спокойно наблюдаваше сцената на действието.

Френската полиция беше уведомена, че в апартамента ще се срещнат хора, които се занимават с търговия на оръжие и че единият от тях (Мухарбел) е в много опасно положение и с готовност ще говори. Полицията обаче не знаеше, че става въпрос за Карлос, нито пък, че Мухарбел е агент.

Риф каза на Мухарбел, че френската полиция ще дойде да го прибере.

— Кажи им, че искаш да се измъкнеш и да се преселиш в Тунис. Гарантираме ти, че те няма да ти създадат проблеми.

Знаеш, че няма да си в безопасност, докато Карлос се скита на свобода. Ще ти покажат снимка, на която сте двамата с Карлос, сигурно ще те питат кой е другият. Опитай се тогава да увърташ, кажи, че е съвсем обикновен човек. Те все пак ще искат да го видят и тогава ще ги заведеш при Карлос. Ще го арестуват, за да удостоверят самоличността му, а ние ще се постареем да получат пълна информация кой е той. Ще остане в пандиза за цял живот, а ти ще си живееш на свобода в Тунис.

В плана имаше гигантски несъответствия, но „Мосад“ не се интересуваше от това, стига да хванеха Карлос.

Риф поиска разрешение от Тел Авив да предаде досието на Карлос на французите, за да знаят с кого си имат работа. Основният му довод бе, че „Мосад“ им предава свой агент, а ако те не схванеха кой всъщност е Карлос, тогава Мухарбел, агентът на „Мосад“, се излага на голяма опасност.

Нещо повече, той се боеше, че дори и французите могат да се окажат в опасност, ако не се подготвят както трябва за срещата си с Карлос. В крайна сметка те не знаеха почти нищо за него.

Отговорът, даден на Риф, гласеше, че исканото досие ще се намира в специално подготвен офицер за свръзка, който ще го предаде едва когато Карлос се озове зад решетките, и то след като всичко останало бъде уговорено с французите.

С други думи, ако французите искат информация, трябва да са готови да платят за нея.

Причината французите да не бъдат предупредени за Карлос бе в дребните ежби между два от отделите на „Мосад“: „Цомет“, или както

стана известен по-късно „Мелука“, който отговаряше за 35-те действащи катси на „Мосад“ и вербуваше вражеските агенти; и „Тевел“, или „Кайсарут“ — отделът за свръзка.

„Тевел“ непрекъснато се заяждаше с „Цовет“ за все повече и повече информация. Смятаха, че колкото повече дават на чуждестранните разузнавателни служби, толкова по-приятелски настроени ще са те и ще връщат жеста по същия начин. Но „Цовет“ от своя страна се инатеше, твърдейки, че информацията трябва да се дава на час но лъжичка и че всяка порция трябва да се заплаща незабавно.

Обаче в този случай, когато шефовете на отделите се събраха да обсъдят молбата на Орен Риф (по това време той беше към „Цовет“) за предаване на досието на Карлос на французите, страните си размениха ролите: „Цовет“ искаше да даде всички подробности, но „Тевел“ се заяде. Шефът на „Тевел“ използва възможността и отбеляза:

— Как така? Искате да давате информация на французите? Когато ние искаме да информираме някого, вие не позволявате. Затова сега ние няма да позволим.

Лесно можеха да се измъкнат, защото и бездруго нямаше кой да им потърси отговорност. Нямаха пряк началник. Сами си бяха законът.

В уречения ден Риф наблюдаваше как Карлос влиза в апартамента си. Хората за свръзка бяха говорили с французите, те знаеха къде да търсят Мухарбел — и го намериха. В апартамента на Карлос имаше неколцина латиноамериканци. Празнуваха.

Мухарбел пристигна с полицейска кола без обозначителни знаци и с трима френски полицаи. Двама от тях останаха с него близо до стълбите, а третият почука на вратата. Карлос отвори и цивилният полицаи се представи, а той го покани да влезе. Поприказваха си около 20 минути. Карлос без съмнение се представи като изключително приятен човек, нищо особено. Никога преди не го бяха виждали, нито чували. Те смятаха, че възложената им работа е чиста формалност. Нямаше основание за излишна тревога.

По-късно Риф разказал, че толкова се изнервил от чакане, та искал да хвърли книгата и да се втурне да вика полицията. Но не го направил.

Накрая ченгето казало, че води някой със себе си, когото може би случайно познава.

— Бих искал да поговориш с него. Имаш ли нещо против да дойдеш с мен?

Тогава ченгето повикало двамата си колеги на стълбището, за да доведат Мухарбел. Щом Карлос го видял, решил, че са го предали.

Мухарбел искал да му каже да не се тревожи, защото ченгетата не знаят нищо със сигурност. Карлос се обърнал към ченгето:

— Разбира се, ей сега идвам.

През цялото време Карлос бил с китарата, на която свирел, когато полицаят почукал. Другите в стаята нямали никаква представа какво става, така че празненството било в разгара си. Карлос попитал дали може да остави китарата и да си облече нещо и полицаят не видял нищо лошо в това. Междувременно другите трима били дошли пред вратата.

Оттук нататък започна същинското изпълнение. Карлос отива в съседната стая и оставя китарата, навлича някакво яке и изважда 38-калибров автомат от калъфа на китарата.

Приближава се до вратата и незабавно открива огън, като тежко ранява първия полицаи в гърлото. После убива на място и другите двама и се заема с Мухарбел. Три куршума в гърдния кош и един в главата — последният изстрелян в упор, за да е сигурен, че Мухарбел е действително мъртъв.

Риф, който наблюдава цялата сцена от апартамента си, изпада в истерия. Самият той не е въоръжен и безпомощно наблюдава как Карлос довършва Мухарбел и изчезва от полезрението му.

Но Риф знаеше нещо друго: френската полиция познава само него. Техните хора отидоха там по негово настояване и що се отнася до тях, всичко им говори за капан. Два часа по половина по-късно Риф се качва на самолета на „Ел Ал“ в униформата на стюард и заминава за Израел.^[2]

Хората в апартамента откриват ранения полицаи и веднага викат линейката. Така и не разбират кой всъщност е Карлос. Полицаят оцелява и по-късно разказва, че докато е стрелял, убиецът непрекъснато крещял:

— Аз съм Карлос! Аз съм Карлос! — отново и отново.

Този ден Карлос наистина се прочу.

* * *

Смяташе се, че Карлос е участвал и в операцията на 21 октомври 1975 в главната квартира на ОПЕК във Виена, където шестима пропалестински партизани нахлуват по време на конференция на ОПЕК и убиват трима, седем други са тежко ранени, а броят на заложниците е 81. През следващите няколко години му се приписват поне дузина бомбени атентати и други терористични действия. Само през 1979–1980 година — последния път, когато „Мосад“ чу нещо за него — „Пряко действие“ се прояви с 16 експлозии и всички те бяха в стила на Карлос.

Един от проблемите при разузнавателните служби е, че всичко, което правят, е при закрити врати, но засяга хората по целия свят. И тъй като нищо не излиза наяве, няма кой да поеме отговорността. Разузнавателна служба, оставена без външен контрол, е почти като заблуден снаряд, който обаче е изстрелян злонамерено. Посоката му винаги е изкривена от вътрешните ежби.

Онези френски полицаи, а и всички останали убити от Карлос, загинаха без причина. Самият факт, че Карлос остана на свобода, е необясним. Онова, което „Мосад“ стори тогава, а то не се отнася само до един или два случая, не навреди на Института, а на цял Израел.

Сътрудничество не може да се гради на основата *quid pro quo*^[3]. С течение на времето чуждестранните разузнавания ще престанат да се доверяват на „Мосад“. Тогава той ще се окаже изолиран от всички. И нещата отиват натам. Израел би могъл да стане най-великата държава в света, но „Мосад“ я руши отвътре, като злоупотребява с властта си. Не заради интересите на Израел, а заради собствените си цели.

[1] Вж. Пролог: Операция „Сфинкс“. ↑

[2] Вж. Глава 2: На училище. ↑

[3] Преносно: „Дай за да ти дам“ (лат.). Б.пр. ↑

11. „ЕКЗОСЕТ“

Една дъждовна сутрин Орландо Летелиер, 44-годишен, напусна луксозната си къща на „Ембаси Роу“ във Вашингтон и както обикновено седна зад волана на синия си „Шевел“.

Летелиер бе бивш министър от кабинета на злополучния чилийски президент марксист Салвадор Алиенде Госенс. Този ден с него пътуваше и американският му колега Рони Мофит, 25-годишен.

Секунди по-късно колата и хората в нея се разсипаха на стотици парчета. Бомбата беше взривена дистанционно. Датата бе 21 септември 1976 година.

Както често се случва в подобни афери, мнозина обвиниха ЦРУ. В крайна сметка на ЦРУ се приписваше по-голяма роля от тази, която в действителност бе играло в свалянето на Алиенде от власт през 1973. Оттогава ЦРУ се превърна в международна изкупителна жертва, с която се обясняваха повечето атентати. Други смятаха не без основание, че това е дело на чилийската тайна полиция ДИНА, която всъщност беше разформирана една година по-късно под натиска на Съединените щати (макар че скоро се появи отново под друго име и в различен състав по нареждане на новия държавен глава генерал Аугусто Пиночет Угарте).

Никой не спомена дори за „Мосад“.

Но въпреки че „Мосад“ не беше пряко замесен в експлозията, замислена от чилийската ДИНА, чийто шеф бе Мануел Контрерас Сепулведа, Институтът беше косвената причина за смъртта на Летелиер поради тайните преговори с Контрерас за закупуването на френските бронебойни ракети „Екзосет“ с морско базиране.

Хора от „Мосад“ не участваха в убийството на Летелиер, но опитът им в подобни начинания несъмнено беше използван като безплатна добавка към закупените от Контрерас ракети.

През август 1978 пред Върховния съд на Щатите бяха изправени Контрерас, изпълнителният директор на ДИНА Педро Еспиноза Браво, Армандо Фернандес Лариос — таен агент от ДИНА — и четирима кубински бегълци, които членуваха във фанатичната организация

„Анти-Кастро“ в Съединените щати. И седмината бяха съдени за убийство. Основните свидетелски показания в обвинителния акт с обем 15 страници бяха дадени от Майкъл Върнън Таунли, роден в САЩ, заминал за Чили на 15 години заедно с родителите си. Работил като автомонтьор и именно като такъв го вербували от ДИНА. В съдебните протоколи беше отбелязан като съконспиратор и главен свидетел по обвинението, който в замяна на сътрудничеството получи по-лека присъда — три години и четири месеца. Режимът на Пиночет предаде чилийците на щатската прокуратура. Кубинските емигранти успяха да избягат, но един от тях беше арестуван на 11 април 1990 година в дома си в Сейнт Питърсбърг, Флорида. Чили обаче отказа да предаде Контрерас — човекът, дал заповед за убийството на Летелиер, така и не застана пред съда, макар че през октомври 1977 Пиночет го накара да си подаде оставката в жалък опит да поправи представите на световната общественост за военната хунта в Чили.

* * *

Веднъж в годината всички организации, занимаващи се с военно разузнаване в Израел, се събират, за да съгласуват предстоящите събития. Едно от тях е срещата на военните и гражданските разузнавателни служби, която се нарича „Цорек Йедиот Хашувот“, или накратко казано „Циак“, т.е. „необходима информация“. На тази среща „купувачите на информация“, примерно АМАН — военното разузнаване, — пресяват информацията, събирана през изминалата година, и отделят това, което може да се окаже от значение и занапред. Всичката документация, която изтича след срещата, също се нарича „Циак“, а разписките, давани на „Мосад“ и останалите доставчици на информация — форма на паричен еквивалент.

Три са главните източника на разузнавателни данни: „Хуминт“, или данни, получени от хората, това е, което доставят катсите на „Мосад“ при работата си с агентите; „Елинт“, или електронни сигнали, които се прехващат от поделение 8200 на израелския корпус за военно разузнаване; и „Сайинт“ — данните от средствата за масова информация — това е работа, с която се занимава друга специална група и поглъща времето на стотици хора.

В „Циак“ „купувачите“ не само избират онова, което им е нужно от разузнаването, но също и степенуват агентите въз основа на представянето им през изминалата година. Всеки агент има по две кодови имена — оперативно и информационно. Оперативните доклади от катсите на „Мосад“ не стават достояние на „купувачите“. Те дори не знаят за съществуването им. Оперативният доклад, разделен по категории, се изпраща на части.

Въз основа на тези доклади „купувачите“ на информация оценяват агентите от „А“ до „Е“. Всъщност никой агент не получава „А“, но по време на бойни действия се е случвало. „В“ означава източник, на който може да се гласува доверие; „С“ е горе-долу приемлив; ако е „Д“, винаги трябва да имаш едно наум; а с „Е“ изобщо не трябва да се занимаваш. Всеки катса знае „оценките“ на своите агенти и се опитва да ги подобри. Буквата важи за цяла година и на агентите им се плаща според нея. Ако някой е бил „С“, а после е бил определен като „В“, той ще получи и съответното повишение.

Когато катсите изпращат тези рапорти, те попълват две малки квадратчета в началото на страницата. Лявото е за степента на агента, а другото е число от едно до три. Ако е едно, значи агентът е чул или видял с очите си това, за което е докладвал. Две означава, че е получил информацията от достоверен източник, но все пак от втора ръка. Тройката стои за слухове и недомлъвки. Така, ако докладът е В-1, това значи, че съдържа информация от сигурен агент, който е видял или чул всичко на място.

Началникът на армейското разузнаване е и шеф на военното разузнаване, но всеки род войска в Израел има и свой разузнавателен корпус. Затова съществуват пехотното, танковото, военновъздушното и морското разузнаване.

(Първите две сега са под общото название сухопътно разузнаване.) Главнокомандващият армията, официално наричана Отбранителни сили на Израел (ОСИ), е генерал-лейтенант, чиито пагони изобразяват меч, кръстосан с маслиново клонче и два смокинови листа, или „филафели“.

За разлика от Съединените щати, чиито родове войски са разделени, ОСИ е в същността си единна армия с множество клонове, като военноморски и военновъздушни сили.

Главнокомандващите на тези клонове са генерал-майори и също носят меча и маслинената клонка, но само един филафел. Един чин под тях са бригадните генерали — командващи отделните клонове на военното разузнаване. Още една степен надолу, и следва полковник — чин, който получих, когато влязох в „Мосад“ и ме повишиха.

Особено показателен за важността, която израелците придават на разузнаването, е фактът, че главнокомандващият корпус на армейското разузнаване е равен по чин с главнокомандващите на отделните родове войски — военноморски, военновъздушни, сухопътни, танкови, — а също и с председателя на Върховния военен съд — генерал-майор. Шефът на морското разузнаване е с един чин по-нисък.

Началникът на АМАН, или военното разузнаване, има същия чин, както и останалите шефове от разузнаването, но на практика е по-висш офицер от тях, защото получава заповеди направо от министър-председателя и от никого друго. Разликата между АМАН и разузнавателния корпус е, че АМАН получава данните от разузнаването, докато корпусът само ги събира.

В края на 1975 на годишната среща морското разузнаване обяви, че трябва да му се доставят ракети „Екзосет“. Те бяха френско производство на концерн „Аероспесиа“ и ги наричаха „морски шейни“: изстрелват се от борда на кораб и набират височина, докато открият целта си със специален локатор, а после се спускат непосредствено над повърхността на водата, така че да не бъдат засечени от противниковите радари. Единственият начин да се изгради защита срещу подобно оръжие е да се проучи внимателно.

Тревогата на Израел беше породена от факта, че някои арабски страни, в частност Египет, закупуваха „Екзосет“. Така че флотата искаше да се застрахова. Всъщност даже не им трябваше цяла ракета за тестване, а само бойната ѝ глава, където бе монтирана цялата електроника.

Добрият търговец на оръжие никога не дава на купувача пълна информация за стоката. Той ще демонстрира нападателните ѝ качества, но не и начините на отбрана. Дори и когато се касае за фирма като „Аероспесиа“, те ще изтъкнат най-добрите страни на ракетата. Та нали в крайна сметка искат да я продадат!

Ето защо Израел искаше да се сдобие със собствена ракета за тестване, но не можеше да я закупи открито от французите. Франция беше обявила ембарго върху продажбата на оръжие за Израел. Доста страни все още го спазват, защото знаят, че веднага щом Израел се добере до дадено оръжие, ще започне да го произвежда на своя територия.

Задачата за доставка на глава от „Екзосет“ беше възложена на шефа на „Мосад“, който от своя страна я прехвърли на „Тевел“.

„Мосад“ вече знаеше доста неща за „Екзосет“ благодарение на един саян, който работеше в „Аероспесиа“ и изнесе част от конструкторските планове. Беше проведена и малка операция — екип проникна тайно в завода с ракетен специалист, който беше дошъл за тази цел направо от Израел. Вкараха го в завода с фалшиви документи, за да определи кое точно трябва да се заснеме. Екипът остана в халетата четири часа и половина, след което изчезна, без да остави и следа.

Но освен снимките и конструкторските планове, които вече притежаваха, трябваше да се сдобият и с действащ модел. Англичаните имаха такива, но едва ли щяха да се съгласят да дадат една на Израел.

От Европа нищо не можеше да се изнесе, обаче „Мосад“ знаеше, че някои латиноамерикански държави също разполагат с „Екзосет“. По принцип Аржентина щеше да е подходяща страна, но тогава Израел беше сключил сериозна сделка с нея за продажба на турбореактивни двигатели, израелско производство, и „Мосад“ не искаше да рискува да провали толкова изгоден договор.

Работата можеше да се свърши най-лесно с Чили. Случи се така, че тази страна тъкмо бе отправила молба към Израел да обучава нейни хора за службите по сигурността — общоизвестни бяха достойнствата на израелската школа в такива дисциплини. Израел не би се хвалил открито с това, но на негова територия се бяха подготвяли ужасяващият „Савак“ на Иран, силите за сигурност на Колумбия, Аржентина, ФРГ, Южноафриканската република и няколко други африкански държави, в това число и тайната полиция на бившия диктатор на Уганда Иди Амин. Израел беше обучавал и тайната полиция на Мануел Нориега, силния доскоро човек на Панама.^[1] Всъщност Нориега лично бе участвал в тренировките в Израел и

винаги носеше отрядно на парадната си униформа крилатата емблема на израелския парашутен корпус (обикновено тя се носи отляво). А само за илюстрация на безпристрастността на „Мосад“ ще посоча, че в кървавата гражданска война в Шри Ланка Израел обучи и двете враждуващи страни: тамилите и синхалите, а също и индийците, които бяха повикани като умиротворителни сили.

Международната репутация на чилийската ДИНА беше много лоша. Пиночет искаше да подобри ефикасността и възложи на генерал Мануел Контрерас да се заеме с подробностите.

Тъй като Контрерас беше отправил молбата си към Израел, тогавашният шеф на чуждестранните контакти Наум Адмони поиска от подчинения си отдел МАЛАТ да достави исканата от флотата техника. МАЛАТ, който отговаряше за Латинска Америка, беше малък отдел. В него работеха само трима служители и шефът им. Двама от тях непрекъснато пътуваха из Южна Америка, за да прокарат търговски връзки с Израел. Първият, на име Амир, по това време беше в Боливия. Там оглеждаше фабриката, построена от израелския индустриалец Саул Айзенберг^[2], човек с такова огромно влияние, че израелското правителство беше гласувало закон, с който го освобождаваше от повечето данъци, за да го накара да премести главната си квартира в Израел. Айзенберг се бе специализирал в това, което наричаха „строеж от проект до ключ“ — цялостно изграждане на фабрики и заводи, а за собствениците оставаше само да дръпнат шалтера и да започнат производството.

През 1976 година Айзенберг беше централната фигура в политическия скандал и последвалото полицейско разследване в Канада, след като федералният финансов ревизор докладва за липсата на повече от 20 милиона щатски долара, изплатени на Айзенберг и дъщерните му фирми от агенцията за атомна енергия на Канада (ААЕК) за посредничеството му при продажбата на ядрения реактор „Канду“ на Аржентина и Южна Корея. Президентът на ААЕК Л. Лорн Грей призна, че никой в Канада не знае къде са отишли парите.

Преди Амир да напусне Боливия, в тамошното посолство му предадоха цялата необходима информация по случая. Трябваше да знае всичко възможно за човека, с когото си имаше работа. В главната квартира смятаха, че и най-незначителните подробности ще му бъдат от полза, да не говорим за слабостите и достойнствата на „опонентите“

му. Формалностите около пътуването, хотела и всичко останало бяха уредени още от Тел Авив. От паметта на компютъра беше изровена даже любимата марка френско вино на Контрерас.

Амир получи нареждане да присъства на срещата в Сантяго, но да не прибързва с никакви уговорки.

Главното управление в Тел Авив отговори на молбата на чилийците за подготовка на кадри от тайната им полиция, като изпрати Амир в ролята на администратор, за да обсъдят подробностите около идеята, но без да се ангажират с никакви обещания. Изрично подчертаха, че целта на срещата е обработване на почвата.

На летището в Сантяго Амир бе посрещнат от служител на израелското посолство и заведен в хотела си. На следващия ден се срещна с Контрерас и неколцина други високопоставени сътрудници. Контрерас спомена, че ЦРУ им оказва известна помощ, но не могат да разчитат на американците изцяло. В общи линии чилийците искаха да създадат екип към тайната полиция, който да се справя с местния тероризъм — отвличанията и бомбените атентати, — а също и да охранява важните чуждестранни гости.

След срещата Амир замина за Ню Йорк, за да се види с шефа на МАЛАТ. Къщата, където се срещнаха, принадлежеше на „Мосад“ и се използваше специално за подобни случаи.

(Всъщност тя бе отстъпена на МАЛАТ от друг отдел — „Ал“, чиято дейност бе основно в САЩ и притежаваше множество тайни квартири на територията на страната. Този вариант бе по-безопасен, отколкото да изпратят в Чили друг човек.)

Щом изслуша подробния доклад на Амир, шефът му рече:

— Ние искаме нещо от тях. Нека им пуснем примамката. Да започнем нещо, а едва след това ще си качим цената. Ще ги чакаме сами да си пъхнат главата в торбата, и тогава ще действаме.

Решено бе Амир отново да се види с Контрерас, за да говорят сделката с обучението на полицейския екип. По това време такива тренировки бяха възможни само в Израел. Често имаше случаи израелски инструктори да заминават в чужбина, примерно в ЮАР или Шри Ланка, но политиката през 1975–1976 година беше курсистите да им идват на крака.

* * *

До ден днешен тренировките се провеждат в бившата британска военновъздушна база Кфар Сиркин, източно от Тел Авив. По-рано Израел я бе използвал за обучението на собствените си офицери, а сега там тренираха най-вече чужденци.

Курсовете обикновено продължаваха от шест седмици до три месеца, в зависимост от вида на подготовката. А струва и доста скъпо. По онова време таксата, която се плащаше за всеки отделен курсист, беше от 50 до 75 долара на ден, плюс 100 долара заплата на инструкторите. (Разбира се, инструкторите дори не помирисваха тези пари. Те получаваха само редовната си армейска заплата.) Взимаха се също от 30 до 40 долара дневно за храна и още 50 за оръжия, амуниции и извънредни. Например група от 60 курсисти, за всеки от които се плаща по 300 на ден, излиза общо 18 000 долара. Ако курсът е тримесечен, това прави около 1,6 милиона.

За капак наемът на един хеликоптер беше от 5000 до 6000 долара на час, а в някои тренировки участват повече от 15 машини. Към това се прибавя и стойността на специалните амуниции: всеки изстрел с базука струва около 220 долара, а снарядите за тежката артилерия са близо 1000 долара парчето, зенитните оръдия, които са с по осем дула, произвеждат хиляди изстрели в минута, всеки от които струва между 30 и 40 долара.

Чиста печалба. Подобни тренировки носят големи доходи даже и да не се стигне до продажба на оръжие. Но тъй като тези хора са се учили с израелски оръжия, когато се върнат в страната си, те искат да използват същите и затова ги купуват.

Амир каза на Контрерас да подбере от най-добрите си хора за участие в програмата. Йерархията щеше да се изгради на три нива: редници, сержанти и командири, като за всяко ниво има съответен метод на обучение. Три групи от по двадесет човека щяха да пристигнат за основното обучение. От тях 20-те най-добри щяха да продължат с тренировките за командири. Именно от тях по-късно се избираат сержантите и по-висшите чинове.

Когато Амир изложи цялото предложение пред Контрерас, чилиецът отвърна без колебание:

— Съгласни сме. Той поиска също да закупи техниката, с която щяха да тренират хората му, или да се построи завод за производството ѝ на територията на Чили, или да се сключи договор, според който Израел се задължава в срок от шест години да доставя нужните резервни части и амуниции.

След като по принцип се съгласи с покупката. Контрерас започна да се пазари около цената, дори по едно време предложи на Амир няколко хиляди долара подкуп, за да я намали. Но Амир отказа и в края на краищата Контрерас прие цената.

Непосредствено преди края на основните тренировки Амир се върна в Сантяго за поредна среща с Контрерас.

— Тренировките вървят много успешно — каза му Амир.

— Съвсем скоро ще подберем хората за сержанти. Всички бяха страхотни. Само двама не можах да минат.

Контрерас лично ги беше подбирал и затова остана доволен.

След като побъбриха около програмата, Амир рече:

— Виж, има нещо, което бихме искали от вас.

— Какво е то?

— Главата на ракета „Екзосет“.

— Мисля, че няма да има проблеми — успокои го Контрерас. — Остани в хотела за ден или два, докато разпитам тук-там. Ще те държа в течение.

След два дни Контрерас покани Амир на среща.

— Не са съгласни да дадат — съобщи той. — Специално ги помолих, но не получих одобрението им.

— Тя наистина ни трябва — каза Амир. — Направихме ви услуга с тези тренировки. Надявахме се, че ще можете да ни помогнете, когато сме в нужда.

— Слушай! — отвърна му Контрерас. — Щом е за теб, ще ти я набавя. Ще заобиколим официалностите. Дайте 1 милион долара в брой, и ще я имате.

— За това ще ми трябва пълномощно — спомена Амир.

— Ще си го издействаш. Знаеш къде да ме намериш — приключи Контрерас.

Амир се обади на шефа си в Ню Йорк и му каза за сделката с Контрерас. Знаеха, че генералът има нужното влияние, но шефът на отдела не можеше да действа на своя глава, затова се обади на Адмони

в Тел Авив и „Мосад“ на свой ред попита морското разузнаване дали са съгласни да платят един милион за ракетата. Те бяха съгласни.

— Сделката ще стане — каза Амир на Контрерас.

— Чудесно. Доведи някой, който да разбира от тези неща, и ще отскочим до една военноморска база тук. Той ще ми покаже какво точно търсите. За да не стане някой гаф.

От Израел пристигна ракетен специалист, работещ в „Бантам“, центъра на ракетното производство в Атлит, град, южно от Хайфа. Там бяха създадени ракетите „Гавраил“. Тъй като им трябваше действаща бойна глава, той настоя да свалят една от борда на военен крайцер. Само така можеха да са сигурни, че не им пробутват фалшификат или пък някоя, нуждаеща се от ремонт, която не би свършила работа.

По заповед на Контрерас ракетата беше свалена от кораба и натоварена в ремарке. Израелците бяха платили един милион долара предварително.

— Това ли искахте? — попита Контрерас.

Щом израелският морски офицер прегледа ракетата, Амир потвърди:

— Да, това е.

— Добре отвърна Контрерас. — Сега ще поставим главата в контейнер, ще я обезопасим и с всички щемпели и печати на дипломатическите пратки ще я оставим на склад в Сантяго. Може да я охранявате, ако искате, това вече не ме интересува. Но преди да си я отнесете, искам нещо от вас.

— Какво — засегна се Амир. — Имахме сделка и изпълнихме нашата част.

— И аз ще изпълня моята — рече Контрерас. — Но преди това трябва да се обадиш на шефа си и да му обясниш, че искам да говоря лично с него.

— Няма да е необходимо. Нали аз съм тук — каза Амир.

— Не, кажи му, че искам да говоря направо с него. Тук. На четири очи.

Амир нямаше голям избор. Очевидно Контрерас разбираше, че Амир не заема висок пост, а същевременно искаше да се възползва от всички възможни предимства. От хотела Амир телефонира на началника си в Ню Йорк, който на свой ред се обади на Адмони в Тел

Авив и му обясни положението. Още същия ден Адмони се качи на самолета за Сантяго и се срещна с чилийския генерал.

* * *

— Искам от вас да ми помогнете в изграждането на лична служба за сигурност. — Контрерас пристъпи направо към въпроса.

— Та нали точно това правим в момента — отвърна Адмони. — И вашите хора се справят просто отлично.

— Не, не. Не ме разбирате. Искам служба, която да помогне лично на мен да ликвидирам враговете ни, където и да се намират. Както вие се справяте с ООП. Не всички наши врагове са в Чили. Искаме да сме в състояние да отстраняваме хората, които представляват пряка опасност за нас. В чужбина има терористични групи, които ни заплашват. И вие сте в подобно положение. Трябва да можем да им се противопоставим. Знаем, че работите по два начина в такива случаи. Съгласете се, че когато възникне някакъв проблем, и имате хора, които оправят нещата. Например знаем, че когато Тайван ви е отправил подобна молба, сте отказал. Предпочитаме да използваме наши хора — такива, които вие ще обучите за борба с терористите в чужбина. Направете го, и ракетата е ваша.

Този нов елемент сащиса и Адмони, и Амир. Предвид естеството на молбата Адмони обясни на Контрерас, че ще му трябва разрешение от по-висша инстанция.

За тази цел Адмони се завърна в Тел Авив за среща на по-високо равнище в главното управление на Мосад. Там никак не бяха доволни от неочакваното допълнение на Контрерас към сделката. Според тях въпросът трябваше да се разреши политически, а не от гледна точка на сигурността. Така правителството бе натоварено да прецени дали да даде на Контрерас това, което иска, или да зарече цялата работа. Правителството обаче не гореше от желание да се намесва в афери от подобен сорт, така че отговорът, който даде, можеше да се преведе по следния начин:

— Не искаме и да знаем за всичко това. Най-добре беше работата да се възложи на частно лице. За тази цел бе избран председателят на известна израелска застрахователна компания Майк Харари. Той

наскоро беше напуснал поста на началник-отдел в „Мосад“ след злополучното изпълнение от Лилехамер. Като един от най-доверените съветници на диктатора Мануел Нориега, Харари участваше и в обучението на елитния панамски корпус за борба с тероризма, К-7. В допълнение към останалите предпоставки за включването на Харари в сделката с чилийския генерал бяха и търговските му връзки с мощна корабоплавателна корпорация, която осигури безопасен транспорт за ракетата до Израел.

Докато беше офицер от „Мосад“, Харари командваше „Месада“, отдела, провеждащ операциите, и в частност неговото подразделение „Кидон“. Инструкциите, които получи, бяха да каже на Контрерас, че ще предаде на посочените от него хора всичко по въпроса за борбата с тероризма.

Естествено той не им каза всичко, което знаеше. „Мосад“ не желаше някои от специалните техники да станат достояние другиму, но все пак той ги научи на доста неща. Те със сигурност разбраха как да подготвят и проведат операция срещу враговете си в чужбина, били те истински или предполагаеми. Парите за това обучение се изпращаха директно на Харари от формален фонд, създаден от ДИНА.

Всички в тази група бяха хора на Контрерас. Те изобщо не бяха легални. Той ги избра и им плащаше. Работеха само за него.

Може би разпитите, които провеждаха, надхвърляха дори онова, на което ги бяха учили, но сигурното бе, че той получи специалния екип, а Израел ракетата си. Харари преподаваше различни методи на изтезание: електрошокове, изкуствено активиране на нервните центрове и затваряне в тясно и тъмно помещение. Главната цел на разпита е да се измъкне информация, но чилийците преобърнаха донякъде нещата. Изглежда, че разпитите им доставяха удоволствие. Често изобщо не се интересуваха от информацията. Беше им приятно да причиняват болка.

* * *

Обаче в онзи дъждовен септемврийски ден през 1976 година, когато Летелиер се качи за последен път в колата си във Вашингтон, никой дори не предположи, че убиецът е получил квалификацията си в

„Мосад“. Връзката не бе открита. Също така никому не стана известно, че Израел се е сдобил с „Екзосет“.

Израелците проведоха изпитанията на ракетата, като я прикрепиха към корпуса на изстребител „Фантом“, а всичките ѝ изводи бяха свързани със система от датчици и изпробвани в различни условия. Разбраха как може да се засича с радар, как да се предпазват корабите и как точно работи електрониката ѝ. Изпитанията траяха четири месеца и изстребителите от военновъздушната база Хацрим близо до Беершеба излитаха много пъти.

[1] Вж. Глава 5: Стари пушки. ↑

[2] Вж. Глава 6: Белгийската маса. ↑

12. ШАХМАТ

Докато беше още малък и живееше в Сирия, Магид мечтаеше как един ден ще участва в световния шампионат по шах. За него шахът бе като дишането, учеше историята му и запаметяваше ходовете на гросмайсторите.

Магид бе мюсюлманин-сунит и се беше преселил в Египет след бурните дни от края на 50-те години. По онова време Гамал Абдел Насър бе завладян от идеята да изгради един могъщ съюз на арабите под егидата на Египет и наистина през 1958 той оглави формалния съюз между Египет и Сирия под името Обединена арабска република (ОАР).

Беше лятото на 1985 и Магид току-що бе пристигнал в Копенхаген. Надяваше се да започне бизнес като частен инвеститор. Още през първия ден от престоя си той забеляза във фойето на хотела изискано облечен мъж, който се бе задълбал в някаква книга по шахмат, а пред него имаше наредена дъска. Магид закъсняваше за среща и не спря. Обаче на следващия ден човекът отново беше там. Дъската привлече Магид като магнит и той се запъти натам, потупа човека по рамото и каза на изненадващо добър английски:

— Извинете ме.

— Не сега, не сега — измърмори мъжът.

Магид се стресна и се дръпна леко встрани, погледа известно време и най-сетне предложи нелош защитен ход. Сега вече непознатият прояви интерес.

— Разбирате ли от шах? — попита той.

Двамата завързаха разговор. За Магид това беше най-любимата тема и през следващите два часа и половина те я обсъдиха надълго и нашироко. Новият му приятел се представи като Марк, канадски предприемач — християнин от ливански произход.

Всъщност истинското име на Марк бе Йехуда Гил, един от катсите, разпределени в Брюксел, чиято задача бе да установи връзка с Магид. Не че им трябваше специално Магид.

Интересуваха се от брат му Джадид, който беше с ранг на министър при сирийските военни и когото се надяваха да вербуват. Вече бяха опитали веднъж във Франция, но тогава нямаха достатъчно време и нищо не излезе. Обаче както в повечето подобни операции Джадид дори не разбра за направения опит — и със сигурност не знаеше, че „Мосад“ му е дал кодовото име „Коркова тапа“.

* * *

В действителност цялата история започна на 13 юни 1985 година, когато катсата Ами, дежурен към бюро „Дания“ на седмия етаж в главното управление на „Мосад“ в Тел Авив (тогава то все още се намираше на булевард „Цар Саул“ в сградата на „Хадар Дафна“), получи редовното съобщение от свръзката на „Мосад“ в Дания. Представената молба бе с щемпел „Мораво А“ — кодовото название на датската служба за гражданска безопасност (ДСГБ) и се отнасяше за проверка на списък с около 40 арабски имена, подали формуляри за визи за Дания или направо за датско поданство.

Това, което датчаните не знаят или поне малък брой хора от правителствените им кръгове са в течение, е, че всички тези формуляри минават и през ръцете на „Мосад“ и срещу имената се поставят печати за одобрение, ако съответният човек не представлява потенциална опасност и може да му се издаде датска виза. Обаче ако нещо не е наред, или съобщават това на датчаните, или ако засяга интересите на Израел, задържат формуляра за допълнително проучване.

Връзките между „Мосад“ и датското разузнаване са толкова интимни, че са дори неприлични. Но това не се дължи на добродетелите на „Мосад“, а по-скоро на датчаните, които са с погрешното впечатление, че щом са спасили толкова много евреи през Втората световна война, израелците са им благодарни и могат да се доверят изцяло на „Мосад“.

Например служителите на „Мосад“ — „марат“ — са добре дошли на всички заседания на ДСГБ, когато става въпрос за арабски или палестински новини — доста необичайно положение за едно чуждестранно разузнаване. Маратът обикновено владее арабски и

разбира съобщенията, но все пак изпраща записите в Израел за превод (всичко минава през свръзката с кодовото име „Омбре“ в центъра на „Мосад“ в Копенхаген). Не винаги цялата информация се дава на Дания, но преводите, често значително редактирани, се връщат. Обаче оригиналните записи остават за „Мосад“.

Ясно е, че мнението на „Мосад“ за датчаните не е особено високо. Наричат ги „фертсалах“ — еврейска дума за изпускане на газове, пръдня. Те казват на „Мосад“ всичките си действия. Но „Мосад“ не допуска всеки да си вре гагата в работата му.

Обикновено проверката на 40 имена в компютъра на „Мосад“ не отнема повече от час. Но се случи така, че Ами за пръв път си имаше работа с датчаните и поиска от паметта на компютъра пълната информация за ДСГБ. Естествено на екрана веднага се появи буквата с номера 4647 и щемпелът „секретно“, а след това и подробното описание на функциите на датската служба за сигурност, личния състав и дори някои от последните ѝ операции.

Веднъж на всеки три години служителите на датското разузнаване отиват в Израел на семинар, провеждан от „Мосад“, за да обсъдят последните течения в тероризма и съответните противодействия. Така Израел получава пълна картина на 500-те най-активни членове на палестинската колония в Дания и сътрудничество при изучаването на дейността им, т.е. следенето им. Така предложената подкрепа често е с марката „Мораво“^[1].

Списъкът започваше с Хенинг Фоде, тогава на 38 години. Той бе шеф на ДСГБ, назначен на този пост през ноември 1984, а по план трябваше да посети Израел през есента на 1985. Вторият в йерархията бе Майкъл Лингбо, който, въпреки че нямаше опит в разузнаването, отговаряше за съветския блок. Пол Моза Хансон беше официалният съветник на Фоде. Пак той отговаряше за връзките с „Мосад“, но до края на мандата му оставаше малко време. Халбурт Уинтър Хинагей бе началник-отдел за борбата с тероризма и диверсията. Беше участвал в последния семинар по въпросите на тероризма в Израел.

(Всъщност „Мосад“ провежда серии от подобни семинари, като всеки път кани различно разузнаване и често завързва ценни „познанства“, а и потвърждава впечатлението, че е най-добрата организация в борбата с тероризма.)

В друг документ, който Ами изрови от компютъра, се даваше пълното название на датското разузнаване: „Политнетс Ефтеретингсйетнест Политистатонен“ (ПЕП). Там се изреждаха и всичките му отдели.

Телефонното подслушване е към отдел „С“: на 25.VIII.1982 г. датчаните съобщават на „Омбре“, че планират изграждането на нова компютърна система и могат да отстъпят на „Мосад“ 60 „слушалки“ (60 телефона, където са монтирани подслушвателни устройства). В някои обществени телефони също са поставени подслушватели „по наше (разбирай на «Мосад») предложение в райони с повишена опасност от незаконни действия“.

Шефът на такава служба трябва да е нещо като криминален инспектор — в Израел се нарича квартален контрольор. В рапорта до „Мосад“ по-нататък се казваше, че екипът, занимаващ се със следене, е под всякаква критика: „Хората им се набиват веднага в очи. Не могат да свикнат с работата, най-вероятно поради голямото текучество в екипа... след по-малко от две години те се преместват на друга работа.“

В отговорностите на полицията влиза и вербуването на служители, но това не е лесно, защото шансовете за повишение са твърде малки. На 25 август 1982 „Омбре“ иска да узнае подробности около секретна операция на Северна Корея на територията на Дания, но му отговарят, че зад всичко това стоят американците, така че „по-добре не питай“.

Докато се рови из паметта на компютъра за повече информация, Ами попада на документ с клеймо „Мораво В“, което е знакът на Датската служба за отбранително разузнаване (ДСОР) — разузнавателната служба на датските въоръжени сили, подчинени пряко на генералния щаб и на министъра на отбраната. Службата е разделена на четири отдела: управление, подслушване, разследване и събиране на информация.

Функцията ѝ в НАТО е да покрива Полша и ГДР и да следи маневрите на съветските кораби в Балтийско море с помощта на прецизно електронно оборудване, американско производство.

Вътрешната ѝ задача е военно и политическо разследване, обработка на информация от самата страна (донесенията на някои датски граждани за това какво са видели), а също и факти, дошли от

чужбина. Отговаря донякъде и за международните отношения, а също така дава на правителството оценка за популярността му сред народа. По това време имаше план за изграждането на специален екип по проблемите, свързани с Близкия изток (беше определен човек, който се занимаваше с това по един ден седмично).

Онова, с което се славеше, бяха отличните снимки на съветските сухопътни, въздушни и морски маневри. Тя беше първото чуждестранно разузнаване, доставило на Израел снимки на съветските ССЦ-3 (ракети от клас земя-земя). От 1976 година шеф на „Мораво В“ беше Могенс Телинг, който посети Израел през 1980. Иб Бангсбор беше началник на отдел „Кадри“ и щеше да се пенсионира през 1986.

„Мосад“ разполагаше с добри информатори в ДСГБ, а също и в Датската служба за отбранително разузнаване (ДСОР). Датското разузнаване беше в тесни връзки и с Швеция (кодовият ѝ цвят бе виненочервен). Предпочитаха да работят с тях, отколкото с Норвегия, въпреки че последната им бе партньор от НАТО. Понякога „Мораво В“ се срещаха с „веселящите“, кодовото наименование на британското разузнаване, когато се налагаше да действат съвместно срещу някакъв общ враг или да си сътрудничат в операциите срещу руското разузнаване.

Ами поиска всичката тази информация и я прочете, преди да потърси справка, за да може да попълни нужните данни в паметта на компютъра: име, номер или каквото и да е друго, под което бе заведен търсеният файл. Ако въпросният човек беше палестинец, но за него не излезеше никаква информация на екрана, то тогава Ами просто щеше да прехвърли справката към палестинското бюро на „Мосад“. Там щяха да преценят дали да продължат с търсенето, или да оставят всичко в паметта на компютъра. Всички отдели са свързани с един огромен компютърен блок в главното управление на „Мосад“ в Тел Авив. През нощта от паметта се изважда харддискново копие и цялата информация от изминалия ден се прибира в сейф.

Оставаха само четири имена до края на файла, който Ами проверяваше, когато се появи Магид. Фамилията му беше позната. Ами бе приказвал с един свой приятел от отдела за разследване и онзи му бе показал снимка на човек със същата фамилия, застанал до сирийския президент Хафез ал Асад. Арабските имена често си приличат, но все пак си струваше да се провери. В компютъра нямаше

нищо за Магид, така че Ами се обади в „Разследване“ и помоли приятеля си от бюрото за Сирия да донесе копие от снимката в столовата на деветия етаж, за да може да я сравни с тази от датския формуляр за виза.

След обяда Ами взе снимката на Джадид и се зарови в данните от компютъра за допълнителни подробности. Провери дали Джадид има някакви роднини и разбра, че описанието и биографията на брат му съвпадат с тези на Магид.

Това създаде възможността за „кука“: вербуването на човек, чрез който да се достигне до друг. Ами написа рапорта си и го пусна във вътрешната поща. Датският формуляр бе прикрепен към файла без отговор, т.е. датчаните щяха да сметнат, че с визата няма проблеми, тъй като „Мосад“ не ги е предупредил.

В „Циак“, ежегодния справочник на „Мосад“ за необходимата информация, данните за сирийските въоръжени сили се ползват с приоритет от много време насам. Затова „Мосад“ поиска от АМАН, израелското военно разузнаване, да изготви списък на всичко, което искат да знаят за боеспособността на сирийската армия, подредено по важност отгоре надолу. „АМАН“ представи въпросник с обем 11 страници, които включваха^[2]: броя на редовните сирийски батальони, положението на елитните бригади 60 и 67 и 87-а механизирана бригада, броя на бригадите в 14-а дивизия за специални задачи и още безброй други въпроси от сорта на „Какви са подробностите около смяната на шефа на службата за национална сигурност Ахмад Диаб с брата на президента Асад — Рифат Асад“, около което доста се говореше навремето.

„Мосад“ вече разполагаше с известен брой информатори на територията на Сирия — наричаха това „система за ранно предупреждение“. Те работеха например по болниците или в строителството, където лесно можеха да получат късчета информация, които, събрани заедно, биха подсказали на Израел за началото на военна подготовка.

Що се отнася до сирийците, те от години бяха разположили войските си около Голанските възвишения, така че военното разузнаване в този случай се смяташе за изключително важно — ето защо вербуването на високопоставен сирийски служител бе първостепенна задача.

„Мосад“ смята Сирия за страна с непредсказуемо поведение. Просто казано, това означава, че тъй като я управлява един-единствен човек, Асад, той може да се събуди някоя сутрин и да си каже:

— Я да спретна аз една войничка.

Ако това се случи, най-бързият начин да се разбере е чрез информатор, колкото е възможно по-близък до върха. По онова време „Мосад“ знаеше, че Сирия иска да си възвърне обратно Голанските възвишения. Асад разбираше, че с един светкавичен удар може да спечели известна територия, но израелците скоро ще се върнат, така че в началото на 80-те години Сирия търсеше гаранция от руснаците, че в случай на такава война те ще се намесят или чрез ООН, или по друг начин, за да спрат моментално по-нататъшните военни действия. До подобно споразумение обаче не се стигна и Асад така и не изпрати танковете си.

* * *

Ето това неустойчиво положение на нещата превърна вербуването на брата на Магид в първостепенна задача и Йехуда Гил (Марк) замина за Копенхаген, за да изчака пристигането му. Друг екип беше изпратен в хотелската стая на Магид, където инсталираха подслушватели и скрити камери всичко това само за да се улесни вербуването му, а чрез него и това на брата големец.

Идеята да се използва шахът като средство за първоначална връзка с Магид бе на Гил, но му хрумна едва след продължителната и натегната среща в тайната квартира в Копенхаген.

По време на първия си дълъг разговор с Марк Магид явно реши, че е открил приятел, комуто може да се довери.

Разказа на Марк по-голямата част от биографията си и му предложи да идат да вечерят заедно още същия ден. Марк прие поканата и се прибра в тайната квартира, за да обсъди предстоящата вечеря с колегите си.

Реши да се опита да изкопчи от Магид каквото и да е и да прецени дали ще им бъде от полза. Самият той щеше да се представи за богат предприемач (това винаги е една от предпочитаните версии), който се занимава с крупни международни сделки.

Магид обясни, че семейството му е в Египет и че иска да ги доведе в Дания, макар и не много скоро, защото предпочита да се позабавлява преди това. В момента възнамеряваше да вземе апартамент под наем, а по-късно, когато пристигне и жена му и се установят за постоянно, да закупят жилище. Марк предложи да му помогне и обеща да му изпрати доверен посредник на недвижими имоти в хотела на следващия ден. За по-малко от седмица Магид се настани в новата си квартира, а "Мосад" я зареди със скрита апаратура от пода до тавана.

На поредната среща в тайната квартира се взе решение Марк да каже на Магид, че трябва да се върне в Канада по работа за около месец, през което време „Мосад“ щеше да прецени цялата информация, събрана с наблюдение и подслушване. Научиха, че Магид не използва наркотици, но не отбягва жените, дори напротив. Скоро той донесе в луксозния си апартамент купища най-модерна електроника: видеомонитори, касетофони и разни джунджурийки от сорта.

За радост на „Мосад“ Магид всяка седмица говореше по два пъти с брат си. Скоро стана ясно, че и Джадид не е ангел небесен, а работи заедно с Магид по някакви тъмни сделки и пере пари. Джадид купуваше от Дания цели пратки с порнографски материали и ги продаваше в Сирия скъпо и прескъпо. В един от разговорите той каза на Магид, че смята да му гостува в Копенхаген след около шест седмици.

Въоръжен с тази информация, Марк си уговори нова среща с Магид и в ролята на висш служител на канадската компания започна да го придумва по-настоятелно да сключат търговска сделка. (Не се самообяви за генерален директор, защото, ако наистина се стигнеше до сделка, нямаше да има време да съобщи „новината“ на „шефа“ си, т.е. в тайната квартира.)

— Основната ни работа е да даваме на клиентите си информация за изгодни инвестиции — поясни Марк. — Съветваме ги в кои страни е безопасно да се влагат средства и за това са ни нужни подробности около съответната държава. Ние сме почти като частно ЦРУ.

Споменаването на ЦРУ не произведе никакъв ефект върху Магид, нещо, от което израелците се притесняваха. Тъй като арабите реагират особено бурно, когато чуят за ЦРУ, „Мосад“ почувства

известно безпокойство, че Магид може да е вече вербуван от някой друг. Не беше така. Той просто бе по-сдържан от повечето си сънародници.

— Естествено — продължи Марк — ние плащаме за всяка информация, която би ни позволила да преценим дали нечии инвестиции са в безопасност — т.е. дали са гарантирани в различните части на света. Работим с големи играчи, разбираш ли, така че информацията трябва да е подробна и сигурна, а не просто нещо, което можеш да чуеш на някой уличен ъгъл.

За пример Марк използва Ирак, който беше печално известен по цял свят с договорите си.

— Как ще си сигурен в някое търговско договаряне в разгара на военните действия (ирано-иракската война)? Само като за всяка пратка получаваш необходимата и достатъчна гаранция. Едва тогава ще подпишеш. А за тази цел ти трябва точни данни от политическите и военните среди. Ето с това се занимаваме ние.

На Магид започна да му става интересно.

— Виж сега, това не е точно по моята част — рече той. — Обаче познавам един, който ще ти бъде от полза. Мога да ви запозная. Но все пак какво ще получи от цялата работа?

— Ами обикновено даваме прилична сума на посредника, а също и процент от това, което самите ние получаваме. Зависи от стойността на информацията, от страната. Може да са няколко хиляди долара или няколко стотици хиляди. Зависи.

— От кои страни се интересувате? — попита Магид.

— Точно в момента имаме нужда от сведения за Кипър, Йордания, Израел и Тайланд.

— А за Сирия?

— Възможно е. Трябва обаче да проверя. Ще ти кажа по-късно. Все пак всичко се определя от интересите на клиентите ни, а и от стойността на получената информация.

— Добре де, ти провери — каза Магид, — но имай предвид, че моят човек е много високопоставен в Сирия.

Двамата решиха да се срещнат отново след два дни. Марк все още се правеше на не особено заинтересован от предложението и обясни на Магид, че Сирия има известно значение.

— Не е от първостепенна важност за нас, но ако информацията е от сигурен източник, може да се окаже от полза.

Обаче един ден преди това Магид беше телефонира на брат си, за да му каже, че е намерил нещо важно за него и че не е зле да пристигне в Копенхаген по-скоро. Джадид с готовност се съгласи.

24 часа след пристигането на Джадид Марк се срещна с двамата братя в апартамента на Магид. Той с нищо не показва, че знае какъв пост заема Джадид, но зададе сума въпроси около информацията, която би могъл да очаква от него, за да определи какви пари ще му предложи компанията за нея.

Марк спомена за военни сведения, но омеси всичко с куп „цивилни“ въпроси, за да ги заблуди. След няколко подобни срещи — за всяка Марк изпращаше рапорт в тайната квартира — той предложи на Магид 30 000 долара за посредничество, а на Джадид — 20 000 месечно плюс още 10%, т.е. 2000 на месец за Магид. Парите за първите шест месеца щяха да бъдат внесени в аванс на сметка, която Марк щеше да открие за Джадид в една копенхагенска банка. Ако Джадид донесеше допълнителна информация от Сирия, за следващите шест месеца щеше да получи парите си по същия начин и т.н.

Следващата стъпка бе да се каже на Джадид как да пише тайни писма с химически обработен молив. Така щеше да изпраща информацията на гърба на писмата, адресирани до брат му.

Предложиха на Джадид да отнесе в Сирия всички необходими материали, но той отказа, затова се съгласиха да му ги изпратят направо в Дамаск.

— Ама вие наистина пипате като разузнавателна служба — рече той по едно време.

— Точно така — отвърна Марк. — Ние дори понякога наемаме бивши агенти от разузнаването. Разликата е, че правим всичко това за пари. Даваме информацията си само на хора, които плащат добре за нея и искат да правят инвестиции.

После Марк зададе първата серия въпроси на Джадид. Много от тях бяха просто за маскировка: примерно цените на недвижимото имущество и промените в правителството — само за да не се набиват в очи военните справки. След няколко упражнения със специалния молив и допълнителни уверения, че всичко необходимо ще му се достави най-дискретно в Дамаск, Джадид се успокои.

По време на тренировките „Мосад“ допусна, че и двамата братя знаят, че работят за Израел, но маскарадът продължи за всеки случай. Обаче поради тези подозрения охраната на катсата беше усилена.

Уверението за безопасността на пратката до Джадид звучеше доста убедително, но всъщност криеше много рискове и поредица от обмислени ходове, които да гарантират, че тя няма да бъде засечена.

„Мосад“ прибягна до бял (неарабски) агент: в този случай това бе канадски офицер към ООН, който беше разпределен в Нахария, град по северното крайбрежие на Израел близо до неутралната зона със Сирия. Такива служители могат да прекосяват граници без никакви усложнения. Канадецът получи за тази работа 500 долара и постави кухия камък, в който бяха скрити документите, на точно определено място по пътя за Дамаск — на пет крачки от един километричен знак.

Щом канадецът се върна благополучно в Израел, агент на „Мосад“ отнесе камъка в хотелската си стая и извади от него въпросника, молива и част от парите на Джадид, след което остави всичко заедно с друг багаж на гардероб и замина за Италия с разписката. После изпрати копие от нея в управлението на „Мосад“ в Тел Авив, а оригинала предаде на Магид, който на свой ред го препрати до брат си.

Така Джадид получи всичко по пощата като обикновена пратка от брат си, без това да предизвика нечие подозрение. Скоро писмата започнаха да пристигат и в тях Джадид прилежно отговаряше на всички въпроси около сирийската бойна готовност.

Системата действаше безпогрешно около пет месеца и „Мосад“ най-сетне повярва, че е попаднал на подходящия информатор. Но после, както често става в разузнаването, нещата се промениха.

Сирийците не можеха дори да си представят, че Джадид шпионира в полза на Израел, но затова пък подозренията им, че е замесен в търговията с порнография и наркотици, непрекъснато растяха. За да са сигурни, че ще го хванат на местопрестъплението, решиха да го арестуват, когато напуска Ливан с пратка наркотици на път за няколко европейски столици. Официалната му работа бе като член на екипа, изпратен да ревизира военните операции на част от сирийските посолства.

По ирония на съдбата Джадид се отърва благодарение на алчността на друг сириец на име Халед, който беше помощник военен

аташе към посолството в Лондон. Халед бе вербуван от „Мосад“ от рано и им изпращаше кода на посолството, който се сменяше всеки месец. Благодарение на него можеха да разбират съобщенията, изпратени от и до сирийските посолства по целия свят.

В едно от тези съобщения се казваше, че Джадид ще е в групата на ревизорите. Но от друго ставаше ясно, че Джадид ще бъде арестуван, докато изнася нелегално хероин от Ливан. Това щеше да засегне както Джадид, така и Халед.

„Мосад“ трябваше да уведоми Джадид. До датата на азпланивания арест оставаха само три дни, така че те изпратиха свой агент, маскиран в ролята на британски турист. Той телефонира на Джадид от хотела и му съобщи, че е станала засечка и не трябва да отива на срещата с наркотрафикантите, за да прибере пратката. Щели да му я доставят след пристигането му в Холандия.

Когато трафикантите пристигнаха на срещата, полицията вече бе там и ги прибра на минутата. Сега и те имаха зъб на Джадид, защото решиха, че той ги е предал.

А самият Джадид дори не беше чул за събитията. Щом пристигна в Холандия и отново нищо не узна за сделката, той се обади в Сирия и разбра какво е станало. Естествено сметна за по-добре да не се връща обратно, където го чакат полицията и разгневените наркотрафиканти. И така, след като изкопчи от него цялата възможна информация, а той знаеше доста неща, „Мосад“ му даде нова самоличност и му уреди датско поданство, където той живее и до ден днешен.

* * *

Случаят с Халед обаче бе по-различен. Когато ревизорите пристигнаха в Лондон, поставиха на цялата дипломатическа поща черен етикет, което значеше, че никое друго посолство не може да изпраща съобщения, докато трае ревизията. Както и при повечето други държави, в сирийските посолства дипломатическият сектор е напълно отделен от военния. Като помощник военен аташе Халед имаше свободен достъп до военната каса на посолството и бе „взел на заем“ от нея 15 000 долара, за да си купи нова кола. Естествено той

смяташе честно да си върне „заема“ с месечната вноска от „Мосад“, но не беше очаквал изненадваща ревизия.

За негов късмет „Мосад“ знаеше за ревизията. Но за всеки случай катсата се обади на Халед по личния му телефон в посолството и си уговориха среща. Халед разбра от кодираното съобщение в кой точно ресторант ще се състои срещата — адресите се сменяха непрекъснато, за да не стане провал. Той отиде на мястото в определеното време, където по план трябваше да изчака 15 минути и ако катсата не се появи, значи се налагаше да набере един телефон. Ако никой не вдигнеше слушалката, тогава мястото на срещата е сменено и той трябва бързо да отиде на следващото поред в списъка — почти винаги някой ресторант. Но в случай, че Халед е следен или пък срещата трябва да се отложи по някаква друга причина, катсата ще отговори на телефонното обаждане, за да му даде специални инструкции.

В конкретния случай срещата се проведе още в първия ресторант: катсата съобщи на Халед, че ревизорите пристигат на следния ден, и щом сириецът го увери, че няма основания за тревога, той си тръгна. Основания обаче имаше...

Един час по-късно, когато катсата вече си пишеше рапорта в тайната квартира, Халед се обади на специалния номер. Макар и да не предполагаше, той всъщност звънеше в израелското посолство (всяко посолство разполага с няколко „неофициални“ телефонни поста). Кодираното му съобщение гласеше нещо от рода на: „Майкъл търси Алберт.“ Щом операторът го разшифрова, видя, че молбата носи знака на „извънредно спешно“. Халед беше полковник и през трите години работа за „Мосад“ нито веднъж не бе използвал повикването по спешност: според направения в Израел психологически профил той беше човек с железни нерви. Нещо явно не бе наред.

Тъй като знаеха, че катсата на Халед е все още в тайната квартира, изпратиха там „бодел“. Щом се увери, че не го следят, „боделът“ телефонира в тайната квартира с шифрованото съобщение: „Ще те чакам при Джек след 15 минути.“ „При Джек“ можеше да значи навсякъде.

Катсата незабавно напусна тайната квартира и по заобиколен маршрут отиде на уреченото място, където намери оставеното от „бодела“ съобщение, че Халед иска да се срещне с него спешно.

В същото време двама други катси излязоха от посолството и по заобиколен път стигнаха до посочения ресторант, за да проверят дали всичко е чисто. Единият влезе вътре, а другият остана, за да изчака катсата на Халед и да разбере какво всъщност става. Тъй като Халед беше сириец, а „Мосад“ действаше на тъмно, срещата беше преценена като особено опасна. Та нали при срещата им един час по-рано всичко бе поне привидно нормално.

След като срещна човека отвън, катсата се обади на Халед в ресторанта и му каза, че трябва да се видят в друг ресторант. В същото време катсата, който бе вътре, следеше дали Халед няма да се обади на някого, преди да се отпрати към новото място.

Обикновено в подобна ситуация дежурните катси не се намесват, но тъй като ставаше въпрос за извънреден случай, целият център беше вдигнат на крак.

Когато двамата най-сетне се срещнаха, Халед бе пребледнял и целият трепереше. Толкова се беше подплашил, че се насра в гащите и наоколо се размириша нетърпимо.

— Какво има — попита катсата. — Нали преди малко се видяхме и всичко беше наред?

— Не зная какво да правя. Не зная какво да правя! — лomotеше Халед.

— Защо? Я по-спокойно. Какъв ти е проблемът?

— Те ще ме убият — продума онзи. — Мъртъв съм.

— Кой ще те убие? Защо?

— За вас рискувах живота си. Трябва да ми помогнете.

— Ще ти помогнем. Само кажи какъв е проблемът.

— Колата ми. Парите за колата ми.

— Ама да не си мръднал?! Викаш ме посред нощ, за да ми кажеш, че искаш да си купуваш кола?

— Не, не, аз си я купих вече.

— Добре де, какво й има на колата!

— На нея нищо. Но взех парите от касата в посолството. А ти ми каза, че ще правят проверка. Утре сутринта, като ида на работа, онези ще ме пречукат на място.

Халед не се беше разтревожил в началото, защото имаше един богат приятел, който го бе измъквал от подобни гафове и по-рано. Искаше да вземе парите на заем само за няколко дни, докато трае

ревизията, а после, когато онези си заминат, отново да изтегли парите и да му ги върне, а липсата щеше да покрие постепенно със сумите от „Мосад“. Но Халед откри, че приятелят му не е в града. Сега вече нямаше откъде да намери тези пари, за да ги върне до сутринта. Каза на катсата, че иска аванс.

— Ще го изплатя до шест месеца. Само ми помогни.

— Слушай, ще оправим работата. Не се притеснявай. Но първо трябва да говоря с един човек.

След това катсата се обади на колегата си и му съобщи чрез шифър, че му е необходима стая в най-близкия хотел под чуждо име. Когато се качиха в стаята, първата му работа бе да намери Халед в банята да се измие.

Междувременно в центъра обявиха най-високата степен на тревога „дейлайт“ и катсата на Халед се обади на началника си, за да обясни в общи линии положението, след което поиска 15 000 долара в брой. По принцип всяка сума над 10 000 долара трябва да бъде одобрена в Тел Авив, но в случая нямаше време и от центъра нареди на катсата да изчака 90 минути. Последното, което му казаха, бе:

— Със задника си ще плащаш, ако объркаш конците.

В центъра познаваха един саян, който държеше казино и винаги работеше с големи суми в брой (и по-рано бяха прибъгвали до услугите му и обикновено му връщаха парите още на следващия ден), така че той им зае исканата сума. Саянът дори им даде 3000 отгре с думите:

— Може да ви потрябват.

В същото време един от катсите се срещна със зам.-шефа на центъра и онзи му разказа за случилото се. Катсата се казваше Барда и бе дошъл в Лондон по друго поръчение. Той беше вербувал двамата пазачи от нощната охрана на сирийското посолство в ролята на служител на Скотланд Ярд, защото подготвяше почвата за друга операция — налагаше се тайно да се влезе в посолството.

Сега, след като вече имаха парите, трябваше да измислят как да ги върнат обратно в касата, преди да се е съмнало. С това се зае самият Халед, защото знаеше шифъра и можеше да измисли някакво обяснение за влизането си в посолството посред нощ, ако случайно някой го видеше.

Барда от своя страна уговори срещи и с двамата от охраната в различни ресторанти (всеки от тях смяташе, че другият е на смяна). Така Халед успя незабелязано да върне парите.

После се прибра в хотела и там катсата му каза, че парите не са аванс (бяха решили, че ако му ги платят авансово, Халед няма да има стимул да им сътрудничи), но че през следващите 15 месеца ще получава с 1000 долара по-малко.

— Ако се добереш до някаква ценна информация, ще ти удвоим парите и ще можеш да изплатиш всичко по-скоро — поясни катсата. — Но ако отново изпортиш нещо в посолството, ще те убия.

Очевидно Халед му е повярвал, както и би трябвало. Оттогава не е взимал „на заем“ нито цент.

[1] Вж. Приложение II. ↑

[2] Вж. Приложение III за пълния въпросник. ↑

13. В ПОМОЩ НА АРАФАТ

1981 беше бурна година. В деня, когато Роналд Рейгън положи клетва като президент на Съединените щати, Иран освободи 52 заложници, след като ги бяха държали 444 дни. На 30 март Джон Хинкли стреля по Рейгън. В Полша героят от „Солидарност“ Лех Валенса се бореше за демокрация.

След тази борба започнаха мощните политически промени в Източна Европа в края на същото десетилетие. В Лондон през едно ярко юлско утро принц Чарлс и лейди Даяна Спенсър завладяха сърцата на сантименталните монархисти по света с директното предаване на сватбената им церемония. В Испания баските терористи стреляха на поразия по правителствените сили. А във Вашингтон директорът на ЦРУ Уилям Кейси бе почти готов да си подаде оставката поради излезлите наяве негови машинации с неуспешния атентат срещу либийския държавен глава Моамар Кадафи, а също и заради назначаването на политическото протеже на Кейси, Макс Хюгел, на поста завеждащ отдел „Секретни операции на ЦРУ“, независимо че последният е явно неподготвен за такава работа. Самият Хюгел подаде оставката си на 14 юли 1981, когато двама от неговите бивши сътрудници го обвиниха в незаконна игра на борсата.

Годината беше метежна и за Израел дори според собствените му стандарти. През 1980 инфлацията прескочи границата от 200% и продължаваше със същото темпо, така че хората се шегуваха, че можеш да си купиш кутия сирене с шест увеличения, отбелязани на етикета, и все пак сиренето да е прясно. Е, това се казва инфлация!

Министър-председателят Менахем Бегин, 67-годишен и неговият управляващ блок „Ликуд“ бяха подложени на остри нападки от страна на Шимон Перес, председател на Партията на труда. Положението допълнително се усложняваше от факта, че един от министрите на Бегин, Абу Хацри, стана център на скандала около манипулирането на изборите и от министерското си кресло отиде направо в затвора. Всъщност в изборите от 29 юни двете основни партии си разделиха по 48 места в парламента, но Бегин успя да състави мнозинство с

помощта на няколко незначителни формации и получи 61 места в 120-членния Кнесет.

Малко преди това Израел предизвика гнева на САЩ с нападението си на 7 юни над иракския ядрен завод и пълното му унищожаване.^[1] Американците наложиха ембарго на доставките на изстребители Ф-16 за Израел и дори подкрепиха резолюцията на ООН, заклеймяваща дръзкото нападение. Израел от своя страна поднови военните действия в Ливан и за известно време в края на юли войната със Сирия изглеждаше неизбежна. Специалният пратеник на САЩ Филип Хабиб, пенсиониран дипломат с ливански произход, обикаляше из Средния изток с надеждата да се започнат преговори за мирно споразумение. Съветникът на американския президент Робърт Макфарлан пристигна на неофициално посещение в Израел с цел да убеди Бегин в необходимостта да обуздае военната си машина.

В известна степен „Мосад“ бе съгласен с това. Те не искаха Израел да се окаже във война с всичките си съседи едновременно. Но още по-малко желяха Близкият изток да се превърне в някаква мирна, пасторална идилия. И заради това в опитите да се избягнат сериозни преговори бяха хвърлени много усилия. Ето още един пример колко опасно е такава организация да се освобождава от всякаква отговорност. За Ясер Арафат и неговата ООП годината също не беше спокойна. През 1974 Арафат забрани терористичните действия на своята организация извън територията на Израел, особено в Европа. И ако палестинците продължаваха да се занимават с тероризъм в Европа, то това бяха фракции, които се противопоставяха на Арафат. И наистина, извън окупираните територии Арафат съвсем не е така влиятелен в палестинското освободително движение. Популярността му е най-голяма между западния бряг на Йордания и ивицата Газа, където единствените му съперници са някои мюсюлмани фундаменталисти.

Един от основните проблеми на Арафат бе организацията „Черният юни“ (ЧЮ), оглавявана от Сабри Ал Бана, по-известен като Абу Нидал. ЧЮ са палестински мюсюлмани и са религиозна фракция, което ги прави по-опасни от повечето подобни организации. Те бяха почти изцяло унищожени след съвместния удар, който им нанесоха сирийските и ливанските християни в края на 70-те, но Нидал се спаси независимо от смъртната присъда, произнесена от Арафат. Всички

убийства на палестинци, които не можеха да се припишат на Израел, се прехвърляха на Абу Нидал — изкупителната жертва на всички терористи.

Именно, ЧЮ осъществиха атентата над израелския посланник в Лондон Шломо Аргов през 1982, който послужи като повод за последвалата израелска офанзива в Ливан. Бегин нарече „Войната на избора“, като искаше да отбележи, че за разлика от предишните войни на Израел, които са били нааложени отвън, тази е плод на свободен избор. Изборът може би се окаже погрешен, но демагогията на Бегин постигна своето. Както и да е, покушението срещу Аргов не сполучи, но от него вече не ставаше човек. А вината прехвърлиха на Арафат, макар че той нямаше нищо общо с това.

Преди случая с Аргов Израел водеше тайни преговори за прекратяване на огъня с Арафатовата ООП, която непрекъснато изстрелваше руски „Катюши“ от базите си в Южен Ливан. Преговорите обаче бяха представяни като едностранен опит за споразумение от страна на ООП. В същото време Арафат обикаляше из разни страни от блискоизточния блок, които го бяха оставили без подкрепа. „Мосад“ знаеше, че той ще се опита да закупи големи количества леки оръжия от Европа и да ги прехвърли в Ливан. Въпросът беше защо? В крайна сметка нали можеше просто да иде в Чехословакия например и направо да каже, че му трябва оръжие. Там щяха да му отговорят ето така:

— Подпиши тук! — След което всичко щеше да му се достави на място. Все едно да живееш в кладенец, а да си носиш водата от десет километра. Това е безсмислено, освен ако кладенецът ти не е пълен с морска вода.

„Солената вода“ на Арафат бяха 20 000 добре обучени бойци, които образуваха ядрото на така наречената Армия за освобождение на Палестина или накратко АОП под командването на бригадния генерал Тарик Хадра, който през 1983 заяви, че не признава Арафат за лидер на ООП и формално оттегли поддръжката си. Тази сила се водеше за част от сирийската армия и в „Мосад“ често се говореше, че „сирийците ще се бият с Израел до последния палестинец“.

Независимо че страните от блискоизточния блок винаги снабдяваха охотно палестинците с оръжие, все пак се опитваха да правят това по официални пътища. През 1981 година положението бе

такова, че ако Арафат поискаше оръжие, то щеше да бъде изпратено до АОП.

Дотук всичко бе ясно. Обаче след мюнхенското клане през 1972 Арафат си изгради собствена охрана. В главната квартира на ООП в Бейрут Арафат се свързваше с личните си сили за сигурност на телефонен номер 17. Оттук дойде и името им — „Сила 17“, която по онова време бе под командването на Абу Тайеб, а личният им състав варираше от 200 до 600 първокласни бойци. Арафат до голяма степен разчиташе и на Абу Заим, командващ службата за сигурност и разузнаването.

* * *

За „Мосад“ най-важният човек в цялата тази работа бе Дурак Касим, шофьор на Арафат и негов личен бодигард, а също и член на „Сила 17“. Касим бе вербуван за агент на „Мосад“ през 1977, когато следваше философия в Англия. Алчността му нямаше граници и почти всеки ден изпращаше доклади със специална радиостанция, генерираща бял шум, за всеки от които получаваше по 2000 долара. Понякога предаваше съобщенията си по пощата или пък по телефона, а веднъж дори се появи в „подводницата“ — нелегалния център на „Мосад“ в Бейрут. Това беше много безотговорно от негова страна и катсата му се сащиса, като разбра, че Касим знае адреса. По време на обсадата на Бейрут Касим, който беше заедно с Арафат, непрекъснато информираше „Мосад“ от самата главна квартира на ООП.

Касим бе един от най-доверените хора на Арафат. Именно той намираще момченца на Арафат. Разбира се, хомосексуалността е в разрез с каноните на исляма, но на практика се среща доста често. Всъщност на Запад гледат на това с по-лошо око, отколкото при арабите. „Мосад“ не разполагаше с пряко доказателство в подкрепа на твърдението, че Арафат си пада по млади момчета. Нямаха снимки, изобщо нищо. Това можеше да се използва, за да го злепоставят: бяха го правили и по-рано с мнозина арабски лидери, като показваха как си живеят живота, без много-много да се церемонят с правила и норми. Но за Арафат това не важеше. Той и хората му действително живееха скромно. По време на обсадата на Бейрут той имаше много

възможности да се измъкне, но не го направи, докато и последният от войниците му не се озова в безопасност, така че „Мосад“ не можеше дори да го обвини, че действа егоистично. Може би се захванаха с историята за интимностите му с юноши просто защото нищо друго не успяха да измислят.

Обаче по онова време десните елементи в „Мосад“ настояваха Арафат да бъде убит. Основният им аргумент бе, че ако ликвидират Арафат, палестинците ще го заместят с някой още по-войнствено настроен, който няма да се нрави на западните сили, нито пък на левите в самия Израел и така никога няма да се стигне до мирно разрешение на проблема. Ожесточените сблъсъци, последвани от унижителни условия за мир за противниковата страна, бяха единственото приемливо положение за „Мосад“.

Аргументът срещу убийството на Арафат бе, че той е най-светният от цялото ООП, добре образован човек, обединяваща фигура за всички палестинци. Ако преговорите все пак стигнеха донякъде, палестинците трябваше да имат законен представител, с когото да можеш да се разбереш. Чрез разузнаването си и „Мосад“, и „Шабак“ знаеха, че Арафат се ползва с голяма популярност и уважение в окупираните територии, макар и да не даваха тази си информация на висшестоящите.

Към средата на 1986 година спорът бе приключил. Десните спечелиха. Но Арафат се бе превърнал в нещо повече от обществена фигура. „Мосад“ не можеше да намери предлог, за да се отърве от него. Но въпросът все още не е слязъл от дневен ред. Те щяха да го ликвидират веднага щом се окажеше уязвим.

Друга важна клечка по това време бе Мустафа Дид Халил, известен като Абу Таан, началник на Палестинското въоръжено командване (ПВК) — групата за координация на Арафат. По-рано се наричаше Палестински координационен съвет, но след като Арафат забрани въоръжените действия извън територията на Израел през 1974, много подразделения на ООП възприеха по-военизирани и бомбастични имена за вътрешна употреба, за да не ги обвинят, че са се размекнали.

Друга групировка, която не биваше да се пренебрегва, бе Арабският освободителен фронт (АОФ) под командването на Абдел

Уахаб Кайяле, който бе убит в Бейрут през декември 1981 и на негово място дойде заместникът му Абдел Рахим Ахмад.

Във всеки случай Арафат искаше леко да разшири „Сила 17“. Неизбежната борба за власт кипеше в самата организация и Арафат чувстваше нужда от по-стабилна лична охрана. Но когато се обърна с тази молба към генерал Хадра, началник-щаб на армията, го отрязаха. Хадра обясни на Арафат, че не бива да се притеснява, той щял да го пази. Арафат обаче се притесняваше.

Хадра контролиреше въоръжението, идващо от Източния блок за ООП, докато всички останали фракции прибягваха до помощта на други арабски страни като Либия и Ирак, за да се сдобият с нужните им оръжия.

На 17 януари 1981 Арафат отлетя за Източен Берлин, за да се срещне с президента на ГДР Ерих Хонекер, който му даде 50 германски „инструктори“ за обучението на хора от ООП в Ливан. На 26 януари Арафат отново се срещна с представители на Източна Германия, този път в Бейрут, за да иска въоръжение, без да се налага да моли за това Хадра. Благодарение на непрекъснатите донесения на Касим „Мосад“ знаеше, че Арафат е много загрижен поради вътрешните проблеми и евентуалното израелско нападение.

На 12 февруари Арафат се срещна с вьетнамски представители в Дамаск, за да подготви нова сделка. Те му предложиха гранатомети, но той се нуждаеше от по-леко въоръжение. Три дни по-късно той замина за Тир, Ливан, където се срещна с лидерите на различни фракции от ООП, за да ги убеди да прекратят междуособните си вражди и да се обединят срещу истинската заплаха, Израел. Към 11 март Арафат вече бе ужасно притеснен и се надяваше да осъществи плановете си преди общата среща на ООП в Дамаск на 15 юни. Само през този ден той проведе три независими една от друга срещи с посланиците на Унгария, Куба и България, но без особен успех.

В „Мосад“ също не бяха особено спокойни, защото допускаха, че Арафат все пак ще сполучи да набави необходимите му оръжия. Но това, което наистина ги уплаши, бе новината, че лидерът на ООП има намерение да избере някого, който от негово име ще се срещне с израелските дипломати, за да започнат преговори за спирането на ливанската офанзива. „Мосад“ научи това много преди израелското правителство, впрочем както винаги.

На 12 март Арафат се срещна в Бейрут с Наим Хадер, представителя на ООП в Белгия, и го помоли да използва връзките си с израелските дипломати, за да сложат началото на мирни преговори и да избягнат по-нататъшното кръвопролитие. „Мосад“ не погледна с добро око на това. Идеята им бе, че ако Израел се намеси в Ливан в помощ на християните, ще могат да се справят веднъж завинаги с палестинците там. Но ако „Мосад“ издадеше тази информация, планът им не би успял. Между тях и дипломатите имаше истинско противопоставяне. В Министерството на външните работи не знаеха това, но Институтът искаше да започне война, а в същото време те се опитваха да я избягнат. Палестинците искаха да установят връзка с израелския дипломатически корпус, а „Мосад“ търсеше начин да я пререже.

По това време „Мосад“ узна, че Арафат ще се опита да използва Франсоа Ганид, 65-годишен женеВСки банкер, който оказваше финансова подкрепа на Карлос. Целта на Арафат, която Касим издаде на „Мосад“, бе да поиска пари от Ганид за закупуването на оръжие от Германия с помощта на така наречения „Черен блок“, отцепил се от фракцията „Червена армия“ (ФЧА), който се бе обучавал през февруари в Ливан под ръководството на инструкторите на Хонекер.

„Мосад“ не се радваше на очевидния успех на мирната мисия на специалния пратеник на САЩ Филип Хабиб, затова решиха да намесят ЦРУ, като им кажат, че ООП се готвят за война, докато същевременно говорят за мир. Надяваха се това да прекрати инициативата или поне да я забави. По това време Бегин се готвеше за преизбирането си и не знаеше нищо за плановете на „Мосад“. Военната операция вече имаше кодово наименование „Ливански кедри“ и така започнаха да изпращат информацията на свръзката с ЦРУ. Но на 30 март след опита на Джон Хинкли да убие президента Рейгън ЦРУ имаше много по-съществена работа и операцията спря.

На 10 април Арафат отново се видя с Хонекер в Източен Берлин. На следния ден вече бе в Дамаск за XV сесия на палестинския съвет.

На 15 май „Мосад“ се свърза с германската антитерористична група ГСГ-9 (Гренцшутцгрупе) в случай, че се наложи да прибягнат по-късно до помощта им.

На 1 юни, близо три месеца след срещата си с Арафат, Наим Хадел се обади рано сутринта от домашния си телефон на служител на

израелското Министерство на външните работи в Брюксел и си уговори среща за 3 юни, за да се обсъдят възможностите за започването на мирни преговори. По пътя му към работата до Хадер се приближи мургав мъж с карирана жилетка и засукани мустаци и го простреля пет пъти в сърцето и веднъж в главата, след което скочи в едно минаващо „такси“ и изчезна. „Мосад“ бе ужил, макар и Арафат да не го знаеше тогава.

Все пак Касим непрекъснато докладваше, че Арафат е много изнервен. Не можеше да спи нощно време. Беше отслабнал. Търсеше по-голяма сигурност и наистина искаше да достави без много шум оръжието за „Сила 17“.

В началото на юни имаше серия от демонстрации в Германия срещу американските ракети, разположени там. На 9 юли Арафат бе в Белград, Югославия, отново със задачата да намери оръжие. Горедолу по същото време един аржентински самолет, натоварен с оръжие от Израел, се сблъска с руски самолет в съветското въздушно пространство на път за Иран. Това, че израелците продаваха оръжия на Иран, раздразни американците и те изпратиха Робърт Макфарлан при Бегин. С това събитие започна аферата „Иран-контри“, но излезе на бял свят едва няколко години по-късно.^[2]

Пак тогава сирийците разположиха ракети в Ливан, крайно рискована постъпка, и държавният глава на Ливан, Башир Джемейел, предупреди Сирия, че това би могло да доведе до избухването на обща война.

Сирийците често прехвърляха военната си поддръжка в Ливан от една група на друга и наричаха това „Баланс на слабостта“. Ако някоя от воюващите групировки станеше прекалено силна, те почваха да подкрепят другите. Така имаха пълен контрол върху положението и държаха всички в подчинение.

„Мосад“ все още се опитваше да намеси американците и директорът на Института Ицхак Хофи нареди на отдел ЛАП да скалпят нещо, което да ги убеди, че ООП иска война, а не мир. Целта бе да се оправдае пред Съединените щати израелското нахлуване в Южен Ливан.

ЛАП намери снимки на въоръженията, складирани за ООП от генерал Хадра. Тъй като те се водеха за подразделение на сирийската армия, не бе никак чудно, че разполагат с такива складове, но това

послужи за „неоспоримо доказателство“, че ООП подготвя нападение срещу Израел, независимо че „Мосад“ знаеше за отчаяните усилия на Арафат да предотврати войната.

ЛАП също така показва на ЦРУ документи на ООП, където се виждаха действителни планове за офанзива в Северен Израел. Това, разбира се, не е задължителен белег на подготвяно нападение, защото във всяка военна база могат да се открият подобни схеми и чертежи. А дали ООП е възнамерявала да ги използва, или дори дали са били одобрени, е отделен въпрос. Но „Мосад“ не допускаха подобни разсъждения да ги отклонят от начертаните им планове.

Още преди началото на враждебните действия бяха подготвени такива снимки и документи. А след това стана още по-лесно да се докаже „злонамереността“ на палестинците спрямо Израел.

По инструкции на Арафат Абу Таан, командващият ПВК — групата за координация, — изпрати двама човека във Франкфурт, за да уредят оръжейната доставка. Отговорността бе възложена на майор Джуад Ахмед Хамид Алууни, завършил през 1969 година военната академия в Алжир, следвал политология в Китай през 1978 — 1979 и още едно военно училище в Унгария през 1980. С него отиде и сержант Абдулрахман Ахмед Хасим ал Шариф, завършил през 1979 военната академия в Куба и училището, в което е бил и Алууни в Унгария.

„Мосад“ и полицията на Федералната република не бяха в добри отношения. Но ГСГ-9, които бяха тренирали в Израел, ни сътрудничеха, както и хамбургската специална антитерористична част, чието кодово название в „Мосад“ бе „Туганим“, или „Френски дребосьци“.

„Туганим“ даваха на хората от „Мосад“ лични карти, сякаш бяха на служба при тях. Та нали в крайна сметка се бяха учили от „Мосад“.

Тъй като „Туганим“ бяха така благоразположени, „Мосад“ реши да проведе цялата операция в Хамбург. Както и с федералната полиция, отношенията на „Мосад“ с централното федерално разузнаване на Западна Германия бяха лоши. Но всяка германска област разполага със собствена полиция и разузнаване и „Мосад“ се интересуваше именно от тях.

„Мосад“ знаеше също, че Арафат смята да използва Исам Салим, лекар, който бе представител на ООП в Източен Берлин, в сделката със

заема от швейцарския банкер Ганид. Последният вече бе набелязан след случая със сročния заем, който беше отпуснал на ООП. Тъй като оръжията често „парят“, никой няма желание да се мотае дълго с тях и за бързото провеждане на сделките са необходими крупни сročни заеми.

В същото време Арафат бе решил да достави една голяма пратка с хашиш от Ливан. Членовете на „Черният блок“ трябваше да пренесат хашиша и да го прехвърлят за определена сума на хората от подземния свят в Европа, а парите да дадат на Исам Салим. Услугата бе в замяна на току-що приключилото им обучение в Ливан. Исам на свой ред щеше да плати собственооръчно за оръжието, или да върне заема на Ганид. В плана на Арафат влизаше също хората от „Черният блок“ да пренесат оръжието обратно в Ливан.

Всичката тази информация пристигна в управлението на „Мосад“ чрез „Яхаломим“ („Диаманти“), отдела, предаващ съобщенията от агентите. Щом агентът замине за някоя страна-мишена, той вече не се среща със своя катса. Връзката между агента и „Мосад“ се осъществява през управлението в Тел Авив.

Въоръжен с тази информация, шефът на „Мосад“ свика заседание на началниците на „Цомер“, „Гевел“ и операционната безопасност, за да съставят план за действие. Имаха четири основни задачи: да попречат на Арафат да се сдобие с оръжията, да прекратят опитите за преговори между ООП и Министерството на външните работи на Израел, да отвлекат всички хашиш и сами да приберат парите от продажбата му, да измъкнат заема от Ганид, така че после ООП да се чуди как да го връща. В допълнение към очевидните политически и стратегически облаги от операцията „Мосад“ по тона време търсеше допълнителни финансови източници, защото бе възникнал сериозен проблем с парите, които не достигаха в цял Израел.

* * *

За да се подготвят за тази мащабна операция, през май 1981 за Хамбург замина група на „Невиот“, за да осигури охраняван док на

пристанището и склад. От лондонския център пристигна катса, който да ръководи подготвителните работи.

Горе-долу по същото време екип на „Месада“ бе изпратен в Брюксел за Наим Хадер, за да предотвратят сериозните мирни преговори. Трябваше да го ликвидират. Атенатът бе проведен блестящо, но носеше почерка на „Мосад“: прост, бърз и ефикасен, на улицата посред бял ден, колкото повече свидетели, толкова по-добре; на местопрестъплението остават само няколко небелязани гилзи и трупът.

Убиецът е използвал пистолет с девет патрона, като само шест са изстреляни. В секундите между убийството и качването му в колата всеки, който би се опитал да го задържи, също би загинал.

Така наредиха нещата, че за атентата бе обвинен Абу Нидал от „Черният юни“. Не само широката общественост, но и Арафат, и израелското Външно министерство повярваха в това. Естествено не след дълго из пресата се появиха статии, че Нидал е най-опасният и търсен терорист в света.

В Хамбург петимата от „Невиот“ бяха под командването на Муса М., относително отскоро на работа в „Мосад“, който преди това бе служил в „Шабак“ и поделение 504.

Отседнаха в луксозния „Атлантик Хотел Кемпински“ на езерото Алстер във втория по големина град във ФРГ.

„Мосад“ харесваше Хамбург, първо, поради добрите си взаимоотношения с местните антитерористични служби и, второ, заради изключителната сексуална разюзданост, царяща в огрените от червена светлина квартали, където проститутките показваха прелестите си от витрините и дори като ходеха голи по улиците. Разбира се, това ставаше само привечер. През деня екипът се движеше най-вече из хамбургските докове на южния бряг на Елба, за да търси някой незабележим склад, до който да може да се стига относително лесно и да позволява добро наблюдение и снимки, без човек да се набива в очи.

Задачата оставяше доста свободно време, защото Арафат все още не бе уредил доставянето на оръжие, така че Муса, който с интерес следеше разните стриптийзи, реши да се избъзика с един от хората си. Тъй като операцията все още не бе започнала, те не правеха АПАМ, както се изискваше от операционната безопасност. Муса лесно

проследи човека си до хотела, където онзи се срещна с някаква скъпа проститутка. Когато човекът отиде до тоалетната, Муса засне проститутката, седнала сама на бара, и си тръгна. На другата вечер човекът отново се срещна с нея и прекараха по-голямата част от нощта заедно.

На следващата сутрин, когато човекът пристигна на редовната среща в хотелската стая на Муса, останалите от екипа вече бяха там. Седяха мълчаливи около масата и пушеха. Изглеждаха притеснени. Във въздуха се усещаше напрежение.

— Какво става? — попита той Муса.

— Възникна непредвидена ситуация — отвърна Муса. — Налага се да претършуваме града. От главната квартира ни изпратиха съобщение, че някаква съветска агентка, законспирирана като проститутка, е влязла във връзка с човек на „Мосад“. Трябва да я открием и да я разпитаме, за да разберем кой е той, та да го изпратим обратно в Израел, където ще го съдят за държавна измяна, копелето му недно.

Човекът бе уморен и махмурлия, но нямаше основания за тревога. Поне не докато Муса не им показва снимката 20X25 см на „съветската агентка“, при което лицето на онзи заприлича на восьъчна маска.

— Може ли да поговоря с теб, Муса? — измърмори той.

— Разбира се, какво има?

— А-ъ, насаме.

— Аха, добре.

— Сигурен ли си, че това е агентката?

— Напълно, защо?

— Кога са я видели с човека?

— Тази седмица, доколкото зная — каза Муса. — И то повече от един път.

Минаха няколко минути, докато човекът най-после си призна, че именно той е излизал с нея, но настояваше, че нищо не ѝ е казвал и че тя нищо не го е питала. Молеше Муса да му повярва и да му помогне. Накрая Муса не издържа, изгледа го и се разхили като ненормален.

Такъв си беше Муса. Винаги криеше по някой коз в ръката си. Останалите само можеха да се надяват, че не е срещу тях.

В края на краищата екипът откри подходящ склад и Муса се обърна към лондонския катса с думите:

— По-добре бързо да свършваме с това, та да мога да изтегля момчетата си отгук, преди да са пипнали някоя срамна болест!

* * *

Чрез връзката си с милиардера от Саудитска Арабия Аднан Хашоги, който също бе вербуван за наш агент^[3], „Мосад“ разбра за друг саудитец, занимаващ се с легална търговия на оръжие в Европа. Той имаше правата да доставя автомати „Узи“ и други оръжия на частния пазар в Европа. Планът беше да се използва приятелят на Хашоги за доставката на американските оръжия, поръчани от Арафат. Разбира се, те щяха да бъдат представени за откраднати от различни складове за муниции към европейските военни бази.

По това време катсата от „Мосад“ Даниел Ейтан се свърза с Исам Салим, човека на Арафат в Източен Берлин. Представи се под името Хари Столър. Арафат все още не бе споменал нищо за оръжия, но благодарение на редовните съобщения на Касим „Мосад“ знаеше, че това скоро ще стане, и реши да излезе крачка напред.

Ейтан владееше отлично немски и бе изключително праволинеен. Каза на Салим, че е бизнесмен, който се занимава с търговия на „оборудване и материали“. Обясни му, че може да гарантира добра цена и безопасно доставяне. „Столър“ също така добави, че макар да не се интересува от политика, смята палестинската кауза за справедлива и се надява да успеят.

Уговориха си нова среща. Макар че Салим бе от ООП, следователно представляваше потенциална заплаха, знаеха, че не е участвал в терористична дейност в Европа. Безопасността на катсата не бе застрашена и наистина Салим моментално се хвана на въдицата.

На следващата дискретна среща между двамата, определиха я като „среща на четири очи“, Столър спомена, че понякога му попада подръка техника от американските военни бази в Германия, която незаконно е изнесена оттам. Естеството ѝ е такова, че трябва бързо да се продаде и цените ѝ са по-ниски от обикновеното. Добави, че може да му достави такава, в случай че Салим прояви интерес.

Междувременно „Мосад“ уверяваше ГСГ-9, че сериозно са се заели с „Черният блок“ и че ще ги уведомят къде и кога могат да ги заловят с достатъчно улики, че да ги пратят в затвора до един.

Както се очакваше, Арафат най-сетне изпрати майор Алууни и сержант Ал Шариф от ПВК при Салим в Източен Берлин. Те му предадоха списъка на оръжията, нужни за „Сила 17“, с нареждането, че цялата сделка е строго секретна, техниката трябва да бъде американско производство, а двамата пратеници на Арафат са пряко подчинени на Абу Таан. Салим получи заповед да се свърже с приятелите им от „Черният блок“ или друг сигурен източник, чрез който да се осъществи оръжейната доставка за Арафат.

— Ще изпратим първокласен „тютюн“, с продажбата на който ще платите за доставката — гласеше заповедта. — В случай на нужда можем да получим и срочен заем чрез Абу Таан.

— Приносителите на това писмо са отскоро в работата и могат да се използват като посредници. Те са под твое командване.

Когато Салим получи съобщението, той естествено се обади на Даниел Ейтан, т.е. Хари Столър. Салим обясни, че сделката трябва да се осъществи бързо и без много шум и затова ще изпрати свой представител (Алууни) със списъка на необходимата техника. Искаше да знае колко време ще отнеме изпълнението на поръчката и доставянето ѝ.

До момента планът на „Мосад“ предвиждаше да се присвоят всички пари на ООП, както и хашишът, но от Касим дойде съобщение, че Арафат е изготвил и резервен план.

Той бе замислил отделна доставка на оръжие чрез Гази Хусейн, представителя на ООП във Виена, в случай че Салим не се справи. Втори екип моментално замина за Виена, за да заложи подобен капан и на Хусейн. Виена бе деликатен район за работа за „Мосад“, защото оттам минаваха повечето руски евреи на път за Израел. Връзките между Израел и Австрия по онова време бяха много тесни. „Мосад“ просто нямаше с кого да започне операцията там. Австрийците приемаха съвсем на сериозно неутралитета си. Едва ли можеше да се каже, че разполагат с някакви служби за сигурност.

Хашишът, който терористите от „Черният блок“ трябваше да внесат, бе опакован по обичайния начин — редици от „обущарски“ бали, защото напомняха на кутии за обувки. Идеята им бе да го

превозят по море от Ливан до Гърция, където „Черният блок“ щеше да използва връзките си на митницата, за да го натоварят в коли, с които всеки от тридесетте терористи да се прибере през заобиколни пътища във Франкфурт.

Един от тях носеше отговорност за продажбата му и сделката със Салим. Но ГСГ-9, насочена от „Мосад“, го арестува със скалъпеното обвинение за подривна дейност в американските военни бази. Германците не бяха уведомени за хашиша, но щом човекът бе задържан, „Мосад“ получи разрешение за разпит. Човек на Института, владеещ немски, се представи за служител на германската сигурност и успя да изкопчи от задържания името на заместника му с обещание да му помогне. После се уговориха с германците да оставят човека в ареста без възможност да изпраща съобщения до приключването на операцията.

— Знам за опията — заяви човекът от „Мосад“ на арестувания. — Ако не ми кажеш с кого е сделката, ще прекараш остатъка от дните си зад решетките, но не заради подривна дейност, а за търговия с хашиш.

И така с пазарния лист на Арафат „Мосад“ се обърна към саудитеца, посочен от Хашоги, за да изпълни поръчката. Алууни като военен получи нареждане да провери техниката и да я запечата за изпращането ѝ в Ливан.

Оръжията бяха откарани с камион в Хамбург. Това не беше съобщено на германците, но ако случайно разберяха, щяхме да им обясним положението.

Междувременно Столър обсъждаше със Салим на какъв адрес да бъдат пратени оръжията в Бейрут. Естествено това беше изстрел в тъмното: на този етап „Мосад“ не очакваше нещата да стигнат до реални доставки. Но Столър обясни на Салим, че товарът има нужда от някаква законна форма, защото трябва да мине през ливанската митница. В тези неща рисковете не бива да се пренебрегват, така че сделката трябва да изглежда „законна“. Колкото до Салим, той каза, че имал роднина в Бейрут, който се занимавал с търговия със стафиди и можел да предостави адрес за доставката.

— Стафиди от Германия? — зачуди се Столър. — Звучи като внос на щрудели от Сенегал.

Не съвсем. Явно германците изнасят стафиди и други сушени плодове, които идват в Германия в големи количества и после се препродават отново на по-ниски цени от тези, които предлагат Гърция и Турция.

И така Столър помоли Салим да му изнамери „законен“ документ за внос на стафиди.

— След това вече ще мога да задвижа нещата — добави той.

Целта на тези ходове бе да накарат Салим да се впусне в нови и нови приготовления, така че да не разбере, че го подвеждат. После Столър му каза, че няма подходящ кораб подръка, но Салим отговори, че това не представлява проблем, защото доставката ще бъде в контейнери, т.е. просто още един контейнер ще отпътува с ферибота за Ливан.

Междувременно свръзка на „Мосад“ предаде на втори катса поръчението на „Цомет“ да влезе в контакт със зам.-шефа на „Черният блок“. Той се срещна с него и му каза, че е бил заедно в пандиза с арестувания му съратник и последният му е предал съобщение. Бележката гласеше, че плановете са се променили. Вместо да се продава, хашишът трябва да се размени за оръжие.

Наближаваше последният срок. „Мосад“ вече бе поръчал оръжията и знаеха, че Абу Таан трябва да даде парите на Салим, след като не можеше да използва за тази цел хашиша. „Мосад“ вече имаше контрол върху него. Салим не се тревожеше излишно. Разбираше, че винаги може да използва срочен заем, и смяташе да го върне веднага след продажбата на хашиша. В допълнение „Мосад“ обеща да достави ракети на „Черният блок“ и дори бе поръчал „чучела“ — пластмасови отливки, които дословно наподобяват истинските ракети, но за нищо не стават, защото са празни отвътре.

В Хамбург и Франкфурт нещата си бяха дошли на местата, но Гази Хусейн във Виена все още бе проблем. Обаче, за щастие, той се обади на Салим, когато получи списъка на Арафат. Разбира се, той никога не призна пред Арафат, но каза на Салим, че не разполага с никакви връзки в тази сфера. Салим сподели, че познава едного, който може да свърши тази работа. И двамата знаеха, че трябва да действат независимо един от друг, но какво можеха да сторят?

* * *

Операционната безопасност на „Мосад“ бе на нокти. Бяха в разгара на мащабна операция с непредсказуемата ООП и не съществуваха никакви гаранции. Но освен да се въздържат от срещи на публични места и кафенета и да избягват да се засичат с хора от ООП, не оставаше почти нищо друго да направят. При тези обстоятелства можеха само да се жалват на поразия и да изпращат съобщение след съобщение, че в случай на провал не поемат никаква отговорност.

В началото на юни мозайката бе почти сглобена. Доставка на оръжие винаги отнема доста време, но всички бяха почнали вече да се изнервят. В края на юни и Хюсеин от Виена, и Салем от Берлин уведомиха Арафат, че поръчката му е изпълнена и нещата ще са готови след две или три седмици.

Междувременно майор Алууни вече бе много притеснен за парите, които очакваше от продажбата на хашиша. Посредниците му никакви не се обаждат. А той и бездруго не знаеше кои или къде са те. Единственият адрес и телефон, с който разполагаше, бяха на един от терористите от „Черният блок“. Но шефът им бе в затвора, а заместникът му бе инструктиран от „съзатворника“ от „Мосад“ да съобщи на всичките си съратници, ако някой разпитва, да му отговорят, че ще разменят хашиша за оръжие. Ако възникнат някакви усложнения или пък някой е прекалено любопитен, да съобщят незабавно за това на заместника.

Когато Алууни най-сетне се обади на посочения адрес, му отговориха, че лидерът на „Черният блок“ е в затвора, но сделката се движи от друг човек. Според нарежданията, човекът, комуто позвъни Алууни, веднага се свърза със зам.-шефа. Катсата от „Мосад“, който отговаряше за саудитския търговец на оръжие, го притискаше да побърза с доставката, защото и самите те бяха притиснати.

От обаждането на Алууни „Мосад“ разбра, че той се безпокои, но това не представляваше проблем, защото му бяха дали желанието отговор. Човекът, с когото „Мосад“ бе във връзка, увери Алууни, че всичко е наред. Нещата бяха в ход. Бяха му наредили да не казва нищо повече от това, освен че ще уведомят Алууни, когато всичко е готово. Алууни знаеше, че такива сделки отнемат време, затова се поуспокои.

Помнеше също, че по време на обучението от германците в лагерите на ООП им бе здраво насаден страхът, че ако се опитат да изиграят ООП, ще е равнозначно на смъртна присъда за тях. Старата пословица, че дори и да избягаш, пак няма къде да се скриеш.

В случая помагаше и това, че самите хора от ООП не знаеха за сделката толкова, колкото „Мосад“. Например Салим не знаеше, че молбата, отправена към Хусейн във Виена, е всъщност резервен вариант. Тя не беше отправена чрез Абу Таан, който действаше заедно със Салим, а чрез шефа на личната охрана на Арафат, Абу Заим. Салим бе осведомен, че оръжията са за Арафатовата „Сила 17“, а Хусейн нямаше представа за кого са предназначени.

Във всеки случай човекът на „Мосад“ и Хусейн във Виена се уговориха помежду си за плащането и доставката на оръжията. Хусейн имаше възможността да пренася стоки с либийски самолети, без да бъдат проверявани: той не обясни как, само настояваше да бъдат сложени в контейнери, а той поемаше грижата да пристигнат благополучно в Бейрут. Планът включваше да му бъдат доставени и някои истински оръжия: обаче, както в Хамбург и Франкфурт, ракетите и ръчните гранатомети щяха да бъдат имитация.

Ключът към успеха бе всичко да се съгласува в Хамбург, Франкфурт и Виена. Ако планът не успееше само в едно от трите места, не само че всичко пропадеше, но и опасността бе огромна.

В Хамбург, където се съхраняваха оръжията в един от редицата еднакви складове, целта беше те да се покажат на Алууни и сержант Ал Шариф, както са в контейнера със стафидите, затрупани отгоре и отдолу. После щяха да запечатат контейнера и да заключат склада с катинар, а ключа да дадат на Алууни. Сетне трябваше да си уговорят среща с него на другия ден, когато контейнерът ще се натовари на камион и после на кораба, който да го откара в Бейрут.

Щом заведат Алууни в апартамента му, хората от „Мосад“ трябва да се върнат обратно в склада и да преместят катинара и номера от стената на съседната еднаква врата. Там ще поставят цял контейнер с лошокачествени стафиди. Ето какво ще занесе Алууни на Арафат.

Столър (Ейтан) каза на Алууни да донесе парите със себе си, защото иска да се измете няколко часа по-рано.

— Няма проблем — рече Алууни. — Ще донеса парите. Но смятам да прекарам нощта в склада при стафидите.

— Окей — процеди Столър, но за миг щеше да си глътне езика.
— Ще мина да те взема утре вечер в шест.

— Но нали се бяхме уговорили за сутринта — отбеляза Алууни.

— Зная, но прецених, че не е много добра идея да се шляем там през деня с тези оръжия. Има много хора наоколо.

Когато Ейтан се прибра в тайната квартира, разбраха, че е възникнал проблем. Как ще подменят контейнерите, ако Алууни спи при тях?

Междувременно една малка еднофамилна къща в околностите на Виена бе заредена с оръжията, поръчани от Хусейн. Катсата уведоми Хусейн, че посредникът му е готов за прехвърлянето, затова нека донесе на срещата 3,7 милиона, след което ще получи ключа от къщата и адреса. Планът им бе да заведат в къщата един от хората на Хусейн със завързани очи, там да му позволят да провери техниката и да се обади по телефона на Хусейн, че всичко е наред (след разговора им жицата ще бъде прекъсната). После човекът ще бъде заключен вътре, ще приберат парите и ще дадат ключа и адреса на Хусейн. Той наистина се хвана.

Беше 27 юли 1981. В Хамбург все още се мъчеха над проблема с Алууни. Оръжията стояха в склада. Над първия контейнер бе окачен втори подобен, предназначен за тежки и обемисти товари. В Женева Ганид вече бе отпуснал 5 милиона срочен заем за сделката в Хамбург и други 3,7 милиона за тази във Виена.

В 6 вечерта на 28 юли закараха Алууни в склада. Той поиска да провери няколко от кашоните. Щом каза, че е доволен от огледа, натовариха всичко в контейнерите и го затрупаха със стафиди. После го запечатаха. Алууни бе готов да даде парите, но Столър рече:

— Не тук, има твърде много хора. Нека идем в колата. Там ще е по-спокойно.

Когато отидоха в колата, Столър провери част от щатските долари с помощта на специално електронно приспособление, за да е сигурен, че не са фалшиви. През това време вторият контейнер, окачен под покрива на склада, бе свален надолу, а този с оръжието бе поставен на неговото място. После го изтеглиха още по-назад между другите контейнери до стената на склада.

За това бяха необходими 10–15 минути и когато Алууни се върна, видя същия контейнер със същия печат на старото му място. Обаче

онова, което остана скрито за него, бе подмененото му съдържание. На следния ден Алууни с леко сърце изпрати стафидите в Бейрут.

Щом Алууни си тръгна, хората на „Мосад“ се върнаха в склада, натовариха оръжието от първия контейнер на някакъв камион и го откараха обратно при търговеца. Колкото до останалите стафиди, тях ги изпратиха в Израел.

Същата нощ хашишът бе разменен срещу имитациите на ракетите във Франкфурт и обясни на човека от „Черният блок“, че може да дойде с хората си на следния ден да прибере оръжията. Предадоха хашиша на представител на панамските Ф-7 (специалната служба за сигурност, обучена от Харари), които го отнесоха в Панама срещу сумата 7 милиона долара. Целта им бе да го продадат на американския пазар, където цената му е много по-висока, отколкото в Европа. „Мосад“ прибираще 7 милиона, а каквото дойдеше отгоре след продажбата му, оставаше за панамците.

На следващия ден, когато членовете на „Черният блок“ отидоха да приберат фалшификатите си, полицията вече ги чакаше. Арестуваха около 20 от тях.

Пак на 29 юли на виенското летище бяха арестувани трима мъже с част от оръжията, взети от крайградската къща. „Мосад“ бе съобщил на местната полиция, че Хусейн и помощниците му току-що са пристигнали от Ливан, за да внесат контрабандно оръжие във Виена с цел да осъществят атентат срещу местната еврейска общност. По-късно Хусейн беше депортиран. Двамата му помощници отидоха в пандиза. По-голямата част от оръжието, останало в къщата, бе иззето от „Мосад“. Там оставиха съвсем малко, колкото да удостоверят пред полицията, че Хусейн наистина се е занимавал с доставки на оръжие.

Като цяло „Мосад“ гушна между 15 и 20 милиона долара и съсипа големи политически начинания. Хадер бе убит. Хусейн — депортиран, а двамата му помощници и още 20 други терористи от „Черният блок“ пратени зад решетките. Името на ООП бе очернено в няколко страни.

Според морала на „Мосад“ това беше грандиозен успех. Не само че ООП нищо не получи, но все още дължаха огромна сума на своя banker. Това остави „Сила 17“ без оръжие за известно време и накара цялата ООП да се почувства ужасно глупаво. Така и не стана ясно какво се е случило със стафидите, когато са пристигнали в Израел.

* * *

Послепис към историята е съдбата на шофьора телохранител на Арафат и агент на „Мосад“, Дурак Касим. Той загуби крака си по време на израелското нападение над палестинската база в Тунис. Изпращаше донесения от лагера, но не бе предупреден за предстоящата атака. Изпаднал в бяс, Касим се отказа и от двете работи и се премести да живее в Южна Америка.

[1] Вж. Пролог: Операция „Сфинкс“. ↑

[2] Вж. Глава 17: Бейрут. ↑

[3] Вж. Глава 17: Бейрут. ↑

14. САМО В АМЕРИКА

Когато Джонатан Дж. Полард, 31-годишен, и съпругата му Ан Хендерсън-Полард, 25-годишна, бяха арестувани в края на ноември 1985 година след неуспешния им опит да потърсят политическо убежище в израелското посолство във Вашингтон, известно време много се шумеше около въпроса дали „Мосад“ действа активно на територията на Съединените щати.

Официално „Мосад“ казва не, не и хиляди пъти не. Абсолютно не. Наистина на катсите от „Мосад“ им е забранено дори да използват фалшиви американски паспорти или да измислят американско прикритие за работата си. Деликатни са отношенията между Израел и неговия най-могъщ и влиятелен покровител.

Как да се обясни тогава случаят с Полард? Лесно. Той не бе към „Мосад“. Все пак получаваше по 2500 долара месечно още от началото на 1984 от организация, наречена „Лишка ле Кишрей Мада“, или ЛАКАМ, акроним на иврит за Бюрото за научни разработки към израелското Министерство на отбраната. Той носеше секретни документи в дома на Ирит Ерб, секретар на израелското посолство. По онова време ЛАКАМ бе оглавявана от Рафаел Ейтан, който публично опроверга, че е замесен, но бе взимал участие като бивш катса на „Мосад“ в отвличането на Адолф Айхман от Аржентина през 1960 година.

Полард бе евреин и работеше в американския Център за подпомагане на разузнаването в Саутланд, Мериленд, близо до Вашингтон, който се водеше към военноморското разузнаване. През 1984 той бе прехвърлен в Центъра за борба с тероризма в подразделението за анализ на опасностите. Това бе странно, защото служители на сигурността го бяха предупредили по-рано по повод даването на информация на военното аташе на ЮАР. Новото му назначение му позволяваше достъп до още по-важна и специализирана информация.

Не след дълго стана ясно, че Полард предава всичко това на израелците и когато ФБР го заподозря, той се съгласи да им

сътрудничи и ги свърза с познатите си в Израел. ФБР го постави под 24-часово наблюдение, но той се паникьоса и потърси политическо убежище. Полард и жена му, като съучастничка, бяха арестувани при напускане на посолството.

Естествено американците искаха обяснение. Държавният секретар на САЩ Джордж Шулц се свърза по телефона от Калифорния с министър-председателя на Израел Шимон Перес в три часа сутринта йерусалимско време на 1 декември. Перес, който лично бе основал ЛАКАМ през 60-те, когато беше още заместник-министър на отбраната, официално се извини:

— Да шпионираме САЩ е в пълно противоречие с политиката ни. Подобно нещо е недопустимо, да не говорим за степента, до която са стигнали нещата. Правителството на Израел моли за извинение.

Перес продължи в същия дух:

— ... ще бъде потърсена отговорност на провинилите се, а замесената служба ще бъде... напълно и окончателно разформирана, като при това се вземат необходимите организационни мерки, за да не се повтори подобно нещо никога. (Всичко, което направиха, бе да сменят пощенския адрес и да прехвърлят ЛАКАМ към Министерството на външните работи.)

Но дори да бе само формално, изявлението на Перес явно задоволи американската администрация. Бившият директор на ЦРУ Ричард Хелмс каза, че не е нещо необичайно за приятелски държави да се шпионират една друга.

— Всеки прави каквото намира за добре. Лошото е само когато го хванат — добави той.

И така семейство Полард отиде в затвора за шпионаж, а „Мосад“ обяви ЛАКАМ за аматьори. Малко по-късно Шулц заяви пред пресата:

— Приемаме извиненията и обяснението на Израел.

След кратки словоизлияния около случая и упреци по адрес на Израел хората си казаха, че всяко чудо е за три дена, и скоро забравиха.

Разбира се, имаше известни подозрения около точния статус на Полард, но явно ЦРУ повярва, че освен свързките „Мосад“ не разполага с никакви други активно действащи служители на територията на Съединените щати.

Е, бяха прекалено доверчиви.

Полард не бе към „Мосад“, но мнозина други организираха, вербуваха, шпионираха и провеждаха цели операции за нас главно в Ню Йорк и Вашингтон, които смятаха за своя територия. Там именно бе разположен специалният, строго секретен отдел на „Мосад“, наречен „Ал“, т.е. „горен“ или „върхов“ на иврит.

Той е толкова таен и независим от главното управление, че мнозинството от служители в „Мосад“ дори не знаят с какво се занимава и нямат достъп до неговия сектор в паметта на компютъра.

Но той съществува и в него работят 24–27 ветерани, трима от които са действащи катси. Повечето, макар и не цялата им дейност, е на територията на САЩ. Основната им задача е да събират информация за арабския свят и ООП, а не за плановете на Щатите. Но както сами ще видите, границата между двете често е неясна и в случай на нужда „Ал“ не се колебае да я премине.

Да се каже, че те не шпионират американците, е все едно да се заяви, че горчицата не е основното ястие на трапезата, но човек с удоволствие ще си сложи малко от нея на хот-дога. Да речем примерно, че в Комитета по въоръжаването има един сенатор, който интересува „Мосад“. „Ал“ рядко използва саяним, но всичко, свързано с работата на този сенатор, е съществена информация, затова ще трябва да се използва някой от вътрешните хора. Ако човекът е евреин, тогава ще се отнасят към него като към саян. В противен случай ще се наложи да го вербуват като агент или просто да го използват като приятел, който да си отваря очите и да слуша.

Добре е да се поддържат тесни връзки с Вашингтон, защото много от служителите там са потенциално вербувани. Доста аташета често се навъртат там. Не представлява проблем да се вербува някой, при това съвсем законно.

Да предположим например, че „Макдонел Дъглас“ иска да продава самолети, произведени в Щатите, на Саудитска Арабия. Това кого засяга — САЩ или Израел? Е, ако питате Института, ще ви кажат, че това е работа на Израел. А щом става въпрос за такова нещо, то те не могат да не се намесят. И го правят.

Едно от най-известните постижения на „Ал“ бе кражбата на материали от някои големи американски самолетостроителни компании, за да се даде възможност на Израел да сключи петгодишен договор на стойност 25,8 милиона долара за доставка на оборудване на

американската флота и морската пехота. Ставаше въпрос за 21 петметрови торпеда и безпилотни самолети тип „Мазлат Пайъниър 1“ плюс съответния наземен контрол и ремонтна база. Торпедата бяха самонасочващи се, с голяма ефективност. „Мазлат“, клон на държавната авиационна индустрия на Израел, и „Тадиран“ „спечелиха“ договора, след като отстраниха конкурентните американски фирми още през 1985 година.

В действителност „Ал“ открадна техните разработки. Израел също разработваше торпеда, но не бе достигнал и наполовина качеството на конкурентите си. Така излиза много по-евтино, отколкото да увеличиш разходите си за изследвания.

Щом спечели договора през януари 1986, „Мазлат“ се обърна към корпорацията „ААІ“ в Балтимор, Мериленд, за да го изпълнят заедно.

„Ал“ е подобен на „Цовет“, но не е под юрисдикцията на шефа на този отдел. Подчинен е пряко на шефа на „Мосад“. За разлика от повечето отдели на „Мосад“ „Ал“ не е свързан и с израелските посолства. Разпределен е из тайни квартири или апартаменти.

Трите екипа на „Ал“ образуват център, или една обща единица. Да кажем, че по някаква причина връзките между Израел и Обединеното кралство рухнат за един ден. Тогава „Мосад“ трябва незабавно да се изтегли от Великобритания. Но дори и така, пак ще могат да оставят екип на „Ал“ в Лондон и да поддържат мрежата си там. Затова катсите от „Ал“ са измежду най-опитните.

Съединените щати са страна, където последствията от неправилни действия могат да се окажат съдбоносни. Но да не се работи чрез посолството създава много затруднения, най-вече с комуникациите. Ако хората от „Ал“ бъдат заловени в Щатите, ще ги съдят като шпиони. Те не се ползват с дипломатически имунитет. Най-лошото, което може да се случи на някой друг катса в нормалния случай, е да го депортират, защото има дипломатически имунитет. Официално „Мосад“ има само връзка във Вашингтон, но нищо друго.

Друг проблем около работата на израелското посолство във Вашингтон е, че то се намира зад голям супермаркет, на склона на един хълм близо до голяма магистрала. В околностите няма почти нищо друго освен посолството на Йордания, което е разположено на

същия хълм над израелското посолство. Мястото едва ли е подходящо за скрита дейност.

За сметка на това независимо от слуховете, които се носят, „Мосад“ не разполага с център в Съветския съюз. Близо 99,99% от информацията, която получаваме за Източния блок, идва от „приятелски разговори“, което означава просто разпитване на евреи, които емигрират от съветския блок, и внимателно анализиране на казаното от тях. Разбира се, чест би било за едно разузнаване, ако последното може да следи отвътре събитията в СССР. Но да се работи там беше и е твърде опасно. Единствената дейност бе да помагаме на сънародниците ни да се измъкват оттам — улеснени условия при емиграцията и работи от този сорт. Специална организация под ръководството на „Мосад“ се занимава с това: нарича се „Натив“, което означава „пътека“ или „проход“ на иврит. Информацията от Източния блок има добра разменна стойност. Когато се събере с данните, получени от другите разузнавания — примерно с информацията от датските радари, — може да се състави доста задоволителна картина.

Американците не осъзнават колко много информация идва при нас чрез НАТО, така научаваме почти всичко. Разбира се, преди идването на Горбачов на власт малко неща излизаха на бял свят от съветските средства за масова информация, но тогава и слуховете вършеха доста добра работа. Даже и военните маневри. Примерно някой можеше да се оплаче, че братовчед му е бил преместен някъде и оттогава нищо не се знае за него. Достатъчно бе десет човека да пристигнат на ден в Израел от Съветския блок, за да се състави пълна картина за положението там.

Центровете на „Ал“ все пак са такива, независимо че са извън посолството. Те се свързват директно с управлението в Тел Авив по телефона, телекса или компютърна мрежа. Не използват „компресирани“ сигнали, защото дори и американците да не успеят да разшифроват съобщението, ще разберат, че съществува някаква нелегална дейност, а „Мосад“ иска да избегне това. Разстоянието също не е за пренебрегване.

Катсите от „Ал“ са единствените в цялата организация, които използват американски паспорти. И нарушават две основни правила: действат като в страна-мишена и използват за прикритие държавата, в

която работят. А правилото е никога да не се правиш на англичанин в Англия или на французин във Франция. Твърде лесно е за местните власти да проверят документите ти. Например, ако дадеш на някой парижки полицаи шофьорската си книжка, той може незабавно да провери дали е валидна.

„Ал“ не се тревожи особено от това, защото качеството на документите, с които работят, е възможно най-доброто. Така и трябва да бъде. Не бива да те хващат на вражеска територия, защото ще те разстрелят на място. В Съединените щати, най-приятелски настроената към нас страна, не бива да те хващат, защото ще разстрелят на място държавата, от която идваш. Вероятно ФБР таи някакви подозрения, но нищо не знаят със сигурност.

* * *

Следната история ми бе разказана от Ури Динур, който беше мой инструктор по НАКА и по онова време ръководеше „Ал“ в Ню Йорк. Динур активно участваше в операция, засягаща външната политика на Съединените щати, и създаде сериозни проблеми на тогавашния президент Джими Картер. Всичко завърши с грозния расов конфликт между американските евреи и водачите на черната общност в Щатите. Ако американците бяха разбрали за степента, до която „Мосад“ се бе намесил в нещата, това несъмнено би предизвикало замразяване, а дори и преустановяване на добрите отношения между двете държави.

Нека се върнем в 1979 година.

Най-значителното събитие през нея бе окончателното ратифициране на кемпдейвидското споразумение като „рамка на бъдещия мир“, подписано от Картер, египетския президент Ануар Садат и министър-председателя на Израел Менахем Бегин. Арабският свят реагира изключително яростно срещу Садат. Колкото до Бегин, той започна да съжалява за станалото още щом си тръгна от Кемп Дейвид.

Държавният секретар на САЩ Сайръс Ванс проведе 11-часова дипломатическа совалка, за да се стигне до споразумение в навечерието на 17 декември, последния срок за подписването на договора от Кемп Дейвид. Обаче всичко пропадна в последния момент,

когато Бегин отказа да преговаря сериозно и създаде неприятни търкания между Вашингтон и Йерусалим. В началото на 1979 Бегин изпрати легендарния си външен министър Моше Даян в Брюксел, за да се срещне с Ванс и египетския премиер Мустафа Халил и да обсъди с тях възможностите за възобновяване на прекъснатите преговори. Но Бегин изрично заяви, че Даян ще обсъжда само „как, кога и къде да се подновят преговорите, а не тяхното съдържание в светлината на кемпдейвидското споразумение“.

В края на декември 1978 вечно размирният Кнесет на Израел гласува с 66 срещу 6 гласа в подкрепа на неотстъпчивата позиция на Бегин спрямо Вашингтон и Кайро. Като илюстрация на настроенятия им Израел спря изтеглянето на военната си техника от Синай, което бе решено много по-отдавна. Също така се подновиха нападенията срещу палестинските лагери в Ливан, което пък накара демократа от Флорида Ричард Стоун, шеф на сенатския подкомитет по блискоизточните и южноазиатските проблеми, да заяви, че израелците явно са решили да се „затворят в кръгова обсада“.

След вота на Кнесета Бегин телефонира на еврейските водачи в САЩ и ги помоли да започнат произраелска кампания в Белия дом и Конгреса. Група от 33 еврейски интелектуалци, в това число и писателите Сол Белоу и Ървинг Хоу, които бяха критикували липсата на гъвкавост в позицията на Бегин, изпратиха писмо до Джими Картър с призив Вашингтон да подкрепи твърденията, че Кайро поставя неприемливи искания.

През февруари 1979 с надеждата да се подновят преговорите Съединените щати отново се обърнаха към Израел и Египет с молба да се срещнат със Сайръс Ванс в Кемп Дейвид. И двете страни се съгласиха, макар че Израел бе недоволен от отчета, изнесен пред Конгреса от ведомството на Ванс за системното нарушаване на човешките права в окупираните територии между западния бряг на река Йордан и ивицата Газа.

Две седмици преди „Вашингтон Пост“ да публикува този отчет, израелските танкове бяха нахлули през няколко селища на Западния бряг призори и бяха сринали четири арабски къщи. По същото време правителството създаде и нов военен лагер, който трябваше да послужи за основа на бъдещо мирно селище в Нуейма, североизточно

от Йерихон — то бе петдесет и първото на Западния бряг и в него живееха 5000 евреи между 692 000 палестинци.

През март, в разгара на целия този хаос, Картър замина лично на шестдневно посещение в Кайро и Йерусалим. Независимо от пречките той успя да убеди и двете страни да се съгласят с компромиса, предлаган от САЩ, който доведе двата враждуващи народа по-близо откогато и да било през последните 30 години до един мирен договор. Цената, която Картър плати за това, бяха повече от 5 милиарда долара извънредна помощ, отпусната и за двете страни през следващите три години. Два от основните проблеми бяха нежеланието на Израел да върне на Египет петролните му полета в Синай, защото горивото и без това едва стигаше на страната, и, разбира се, неразрешимият въпрос за палестинска автономия.

През май Картър назначи Тексан Робърт С. Щраус, 60-годишен бивш председател на Националния комитет на демократите, за извънреден посланик, отговорен за втория етап на мирните преговори. Въпреки официалното примирие Израел продължи с нападенията си над базите на ООП в Ливан. Кабинетът на Бегин гласува с 8 срещу 5 гласа в полза на решението за създаването на ново израелско селище на Западния бряг в Елон Море, което пък накара 59 видни американски евреи да изпратят на Бегин отворено писмо, критикуващо израелската политика на нови и нови селища в гъсто населените с араби области.

Нещата се усложниха още повече, след като Бегин получи лека форма на инфаркт, а Даян заболя от рак. Инфлацията в Израел надхвърляше 100%. Платежният дефицит на държавата наближаваше 4 милиарда долара, а общият външен дълг се бе удвоил за пет години на 13 милиарда и заплашваше с вътрешна политическа криза. И за капак на всичко това дойде изказването на Картър, който сравни палестинските освободителни борби с движението за граждански права в САЩ.

И Садат, и Картър притискаха Израел да приеме плана за палестинска автономия. Арабските държави пледираха за основаването на независима и суверенна държава между Западния бряг и ивицата Газа, която да стане дом за всички палестинци — живеещите там и милионите пръснати по света. Израелците решително се противопоставяха на идеята за враждебно настроената страна — особено при положение, че ще я управлява лидерът на ООП

Ясер Арафат, ѝ то буквално пред прага им. Израел подозираше, че зависимостта на Съединените щати от арабския нефт ги кара да защитават техните интереси.

В отсъствието на Бегин, който бавно се възстановяваше, Даян се опита да оглави правителството. През август той предупреди Съединените щати, че ако признаят ООП или пък застанат открито зад идеята за създаване на независима палестинска държава, Израел ще бъде принуден да обяви извънредно положение между Западния бряг и Газа. В края на бурното петчасово заседание на кабинета бе решено да се настоява САЩ да се придържат към първоначалната си позиция, в частност обещанието за вето при опит на страните от арабския свят да отменят резолюция № 242 на ООН от 1967 година, която признава правото на Израел да съществува. Правителството заплаши, че ще прекрати преговорите за „автономия“ в случай, че американците окажат натиск за установяване на отношения с ООП.

Това, което обаче вбеси израелците, бе кампанията, подета едновременно от Саудитска Арабия, Кувейт и ООП, да се диктуват условия от позицията на силата. Тя започна с повишаването на производството на петрол в Саудитска Арабия с един милион барела дневно от 1 юли за срок от три месеца, което облекчи значително проблемите на САЩ около големите нефтопроводи от май и юни същата година. В допълнение ООП бе възприела поведение на невинен агнец с надеждата да пооправи лошия си имидж на Запад, а кувейтските дипломати в ООН предлагаха за гласуване нова резолюция, която да ограничи правото за съществуване на Израел (резолюция № 242), като се признае международното право на палестинците за самоопределение.

Планът бе изработен на срещата през юни, когато престолонаследникът на Саудитска Арабия принц Фахд покани Арафат в Рияд и го убеди да подобри взаимоотношенията си със САЩ, като за начало прекрати терористичните действия поне временно. Кувейт също бе включен поради изключителните дипломатически способности на тогавашния му посланик към Съвета за сигурност на ООН, Авдала Якоб Бишара.

За да успокоят Израел, американците отхвърлиха идеята за независима палестинска държава, но не се задоволиха с формалното решение да потвърдят законните политически права на палестинците.

Резолюция № 242 трудно можеше да се съгласува с тона на Кемп Дейвид.

Когато египетският премиер Мустафа Халил обяви на преговорите за автономия в хотел „Маунт Кармил“ срещу пристанището в Хайфа, че неговата страна би подкрепила резолюция на ООН за правата на палестинците, израелският министър на правосъдието Шмуел Тамир обвини Египет в „опит за задържане на целия мирен процес“.

Естествено „Мосад“ също се тревожеше за развитието на събитията, в частност за все по-нарастващото влияние на израелския министър на отбраната Езер Вайцман. „Мосад“ не вярваше на Вайцман, бивш пилот и заместник командващ въоръжените сили през шестдневната война, сърцат командир и баща на легендарните израелски военновъздушни сили. Считаха го за проарабски настроен дотам, че дори го обвиняваха в предателство. Враждебността им към него бе отвратителна. Независимо че беше министър на отбраната, не му предоставяха никаква строго секретна информация. Вайцман бе свободен дух, човек, който ще се съгласи напълно с теб по даден въпрос и ще ти се противопоставя за нещо друго. Никога не следваше сляпо партийната линия. Правеше само онова, което смяташе за правилно. Хора като него са опасни, защото са непредсказуеми.

Но Вайцман бе доказал верността си. В страна, където почти всеки служи в армията, военната кариера не е за пренебрегване. Ето защо 70% от правителството са генерали. Хората явно не виждат нещо нередно в това — и как иначе, след като винаги им мирише на барут.

Дори между Бегин и Даян имаше спречквания. Даян бе напуснал Партията на труда, за да се присъедини към крайно десния Бегин. Но мненията им за палестинците коренно се разминаваха. Даян, както и повечето лейбъристи от неговото поколение, ги възприемаше като неприятели, но преди всичко хора. Когато Бегин и партията му говореха за палестинците, няхах предвид човеци, само проблеми.

Даян казваше:

— Предпочитам да живея в мир с тях и още помня времето, когато беше така.

А Бегин отвърщаше:

— Бих искал да ги няма, но за съжаление не мога да направя кой знае колко по този въпрос.

При такива различия не бе никак чудно, че търканията им се задълбочаваха.

И по средата на всичко това „Мосад“ се бе свързал за първи път с производители на опиум в Тайланд. Американците се опитваха да накарат фермерите да оставят опиума и да се заемат с отглеждането на кафе. Целта на „Мосад“ бе да се намеси, за да им помогне в отглеждането на кафе, но същевременно да улесни износа им на опиум като допълнителен финансов източник за операциите на Института.

Една от тези операции бяха продължаващите опити на „Ал“ в Ню Йорк и Вашингтон да подкопае усилията на арабите да осигурят американската подкрепа за ООП (или по-скоро за палестинците като цяло) и организацията да получи по-висок статус чрез ООН.

Израелците не бяха доволни от това по разбираеми причини. Имаше непрекъснати атаки над израелски селища, загиваха хора и никой не бе сигурен за живота си. Дори ако престрелките престанеха за малко, усещането за опасност оставаше. Чантите се проверяваха в магазини и киносалони. Ако забележеха забравена чанта в някой автобус, веднага казваха на шофьора и той спираше, за да могат всички да слязат.

Ако някой случайно си оставеше куфарчето, то биваше конфискувано и взривявано.

Много палестинци от Западния бряг работеха в Израел. Много израелци бяха служили в патрулите на Западния бряг и знаеха, че палестинците ги мразеха. Дори да си с леви убеждения и да знаеш, че те имат основания да те ненавиждат, едва ли ще ти хареса, ако те взривят на парчета.

Беше нещо нормално по-дясно настроените да изразяват недоверието си към палестинците: чувстваха, че нещата са затворени в един порочен кръг. Някой ляв би казал:

— Нека ги оставим да направят свободни избори.

— Остави тази работа. Ще изберат някого, с когото няма да мога да се гледам — отговаряше десният.

— Но те обявиха прекратяване на огъня — възразяваше левият.

— Какво прекратяване? Палестинците се раждат с пушки в ръка, те друго не могат — отвърщаше другият.

На следния ден нещо се взривяваше и десният възкликваше:

— Ето, нали ти казах, че няма да спазят прекратяването на огъня!

* * *

„Ал“ действаше в Ню Йорк още от 1978 година и се опитваше да попречи на арабите в мирните преговори, които Картър поддържаше. През септември 1975 държавният секретар Хенри Кисинджър заяви, че Съединените щати няма да признаят или да преговарят с ООП, докато последната не потвърди правото на Израел на съществуване. Най-напред бившият президент Джералд Форд, а по-късно и Картър обявиха, че ще се придържат към тази линия. Но все пак израелците не бяха напълно убедени в това.

През ноември 1978, след преговорите в Кемп Дейвид, републиканецът конгресмен от Илинойс Пол Финдли, член на Комисията за външните работи, предаде послание от Картър за Арафат в Дамаск. Тогава Арафат заяви, че ще се въздържа от насилствени действия, ако се създаде независима палестинска държава на територията на Западния бряг и Газа със свързващ коридор помежду им.

Картър вече бе одобрил идеята за създаването на „родина“ за палестинците в началото на 1977, а през пролетта на 1979 посланикът на САЩ в Австрия Милтън Улф, който бе и виден еврейски водач, се срещна с тамошния представител на ООП Исам Сартауи на един правителствен прием, а после и на коктейл в арабско посолство. Улф бе получил нареждания от Вашингтон да се срещне със Сартауи, но да не обсъжда нищо конкретно с него. В средата на юли, когато Арафат замина за Виена на посещение при австрийския канцлер Бруно Крайски и бившия канцлер на ФРГ Вили Бранд, Улф и Сартауи проведоха сериозен разговор във връзка с преговорите. Но за това се разнесоха слухове и Държавният департамент заяви, че Улф е действал на „своя глава“, независимо от политиката на САЩ да не преговаря с ООП. „Мосад“ обаче знаеше, че Улф е изпълнявал преките нареждания на Вашингтон.

Стремежът на Съединените щати да се стигне до някакво мирно споразумение непрекъснато растеше. Дори арабите започваха да схващат предимствата от това, а „Мосад“ научи посредством мрежата си от електронни подслушватели, монтирани в домовете и кабинетите на разни арабски посланици и водачи в Ню Йорк и Вашингтон, че

ООП е склонна да потвърди изявлението на Кисинджър от 1975 за правото на съществуване на Израел.

По онова време представителят на САЩ в ООН бе Андрю Янг, чернокож либерал от Юга и близък приятел на Картър, който бе един от първите поддръжници на президента и се смяташе за най-стабилната връзка между Белия дом и черната общност.

Янг бе човек, за когото много се говореше: и хубаво, и лошо, и дължеше издигането си на Движението за граждански права. В Израел не го считаха за пропалестински настроен, но знаеха, че не одобрява и тяхната политика. Янг вярваше, че Картър търси разрешение, което да избави палестинците от настоящото им положение и същевременно да гарантира траен мир в района.

Янг се противопоставяше на новите селища на Западния бряг, но същевременно искаше да се отложи признаването на ООП, преди това да стане официално чрез ООН. Аргументът му бе, че това не би довело до нещо съществено, така че той търсеше частично разрешение на проблема, което в бъдеще да послужи за основата на един траен мир.

Кувейтският посланик Бишара бе движещата сила зад арабската резолюция и, разбира се, поддържаше постоянен контакт с неофициалния представител на ООП в ООН, Зехди Лабиб Терзи. „Ал“ бе наел апартаменти из цял Ню Йорк и Вашингтон и бе инсталирал безброй подслушвателни устройства, ето как разбраха за разговора между Бишара и Янг на 15 юли, от който стана ясно, че арабите не искат да отлагат обсъждането на резолюцията в Съвета за сигурност. Янг трябваше да се срещне с човек от ООП:

Янг уведоми Бишара, че:

— ... не бих могъл да се срещна с представители на ООП, но в замяна на това не е допустимо да откажа поканата на член на Съвета за сигурност да обсъдим работата си у дома му и естествено не мога да определям кой друг ще присъства на срещата в дома на колегата ми.

Бишара бе член на Съвета за сигурност, а беше повече от ясно кой ще е „другият“ в дома му.

На 25 юли 1979 в управлението на „Мосад“ в Тел Авив се получи телеграма от Ню Йорк. Тя гласеше: „Посланикът на САЩ в ООН ще се срещне с представителя на ООП там.“ Клеймото на телеграмата бе: „Спешно. Тигър. Черно.“ Това означаваше, че е предназначена само за министър-председателя и някои от най-високопоставените му

служители — вероятно броят им не надвишаваше пръстите на едната ръка.

Беше изпратена кодирано до шефа на „Мосад“ Ицхак Хофи. Той лично предаде декодираното съобщение на Бегин. Израелците с ужас разбраха, че Янг възнамерява да се срещне с Терзи. В съобщението бе отбелязано, че е записано от личната линия на Бишара със службата му в ООН, от което ставаше ясно, че Янг е бил поканен в дома му и е приел поканата.

Въпросът бе дали да попречат на тази среща да се осъществи, или да оставят нещата, както са. Ако оставеха всичко на самотек, това би потвърдило опасенията на Израел, че американците са охладнели към тях. По-късно можеше да се използва като доказателство пред високопоставените произраелски настроени сенатори, че проблемите идват от настоящата администрация, и така да се провокира една положителна промяна (за Израел) във външната политика на САЩ.

В допълнение така можеха да се отърват и от Янг, който се превръщаше във все по-нарастваща заплаха поради открития си подход и тежненията му към ООП. Той не удовлетворяваше Израел.

На 26 юли Янг и шестгодишният му син Ендрю отидоха в градската къща на Бишара в „Бийкман Плейс“. Микрофоните на „Ал“ записваха всичко. Янг бе посрещнат от Бишара и посланика на Сирия. Пет минути по-късно пристигна и Терзи. Детето остана само близо петнадесет минути, докато тримата дипломати решиха, че заседанието на Съвета за сигурност трябва да се отложи от 27.VII. за 23.VIII. (Така и стана.)

Веднага след това Янг и синът му си тръгнаха. Един час след срещата със самолет от Ню Йорк за Тел Авив замина пълен отчет за нея, написан от катсата на „Ал“ и шефа на отдела Ури Динур. На летището го прие Ицхак Хофи в отговор на телеграмата, която бе получил преди минути: „Паякът глътна мухата.“ Незабавно го предадоха на Бегин, но по пътя Хофи успя да прочете доклада.

Динур остана в Израел само шест часа, след което отпътува, за да предаде копие от отчета на посланика на Израел в ООН Йехуда Блум, специалист по международно право, родом от Чехословакия.

Хофи не искаше никакви новини да излязат в средствата за масова информация. Мрежата в Ню Йорк трябваше да остане в тайна. Той твърдеше, че Бегин не би постигнал повече, ако отиде и направо

говори с администрацията — бяха действали по този начин и преди, когато Милтън Улф се срещна с ООП във Виена. Хофи добави, че няма да е разумно да се атакува директно Янг, който се ползваше с голяма популярност между чернокожите в САЩ. Така или иначе американците нямаше да са доволни, ако нещата получеха голяма гласност.

Но Бегин не се интересуваше от дипломатия. Искаше кръв.

— Тая няма да стане — рече той.

Все пак се съгласиха, че няма смисъл да издават цялата информация, за да не изложат на риск собствените си източници. Пуснаха на „Нюзуик“ само новината, че Янг и Терзи са се срещнали. Разбира се, това доведе до разследвания в Държавния департамент и Янг трябваше да даде обяснение. Първата му версия бе, че се е разхождал със сина си и пътьом са се отбили при Бишара, където за негова изненада е бил и Терзи. Допълни, че са говорили на общи теми и нормалните за случая учтивости и са си тръгнали след около 20 минути. Нищо повече.

Секретарят Ванс получи телеграфически обяснението на Янг, когато се връщаше след посещенията си в Еквадор. С облекчение разбра, че всичко е станало случайно, и нареди на говорителя на Държавния департамент Том Рестън да обнародва версията на Янг по обяд на 13 август, понеделник.

Щом работата се потули, „Мосад“ направи така, че до ушите на Янг стигнаха слухове, че Израел няма никакво намерение да остави така нещата.

Янг наистина се разтревожи и си уреди среща с Йехуда Блум, която продължи два часа. Той не знаеше, че Блум разполага с отчета за срещата му с Бишара и Терзи. Така Блум успя да принуди Янг да сподели много повече от онова, което бе казал пред Държавния департамент.

Блум нямаше особено високо мнение за Янг. В повечето от докладите си не пестеше критиките по негов адрес. Но Блум бе опитен дипломат. Той знаеше точно какво бе станало в дома на Бишара и сполучи да измъкне цялата истина от Янг. По този начин можеха да се позоват на него като източник на информация, а не на мрежата си от подслушвателни устройства и агенти.

Янг все още смяташе, че главната цел на Израел е да даде ход на преговорите, и не разбра какъв номер му скрояват. След срещата с Блум, на която Янг призна всичко, посланикът на САЩ в Израел бе повикан от Бегин и му бе връчено официално оплакване. Същото оплакване бе изнесено и в средствата за масова информация, за да са сигурни, че няма да се изгуби някъде по пътя.

На 14 август в 7 часа сутринта на бюрото на Ванс във Вашингтон се появи експресна телеграма от американското посолство в Израел, в която дословно се предаваха признанията на Янг пред Блум. Те доста се разминаваха с обяснението му пред Държавния департамент и изявлението на говорителя пред средствата за масово осведомяване. Ванс отиде в Белия дом и каза на Картър, че Янг трябва да бъде уволнен. Картър даде формално съгласието си, но допълни, че иска „време за размисъл“.

На следващата сутрин в 10 часа Янг пристигна в жилищния сектор на Белия дом, за да си подаде оставката. Час и половина по-късно той излезе за малко и отново се върне при Картър. Отидоха заедно в „Хамилтън Джордан офис“, където се бяха събрали останалите висши служители на Белия дом. Картър го бе прегърнал през рамото и Янг съобщи на приятелите си, че си подава оставката. Два часа по-късно пресекретарят Джоди Пауъл заяви, че за дълбоко съжаление г-н Янг напуска работа.

На път за Средния изток мирният пратеник на САЩ Щраус каза:

— Аферата „Янг“... подсилва недоказаните подозрения, че Съединените щати вършат задкулисни машинации с ООП.

По-късно Янг се опита да защити действията си с думите:

— Не съм лъгал, просто не казах цялата истина. Наблегнах в обяснението си (пред Държавния департамент), че ще дам официална версия и наистина дадох такава, което обаче не може да се окачестви като лъжа.

Но стореното — сторено. Бяхме попречили на Янг и щеше да мине доста време, преди американците отново да се опитат да преговарят с ООП. И тъй, чрез шпионската си мрежа „Ал“ бе успял да съсипе кариерата на един от най-близките приятели на Картър, който за свое нещастие не бе признат за приятел на Израел.

* * *

Бяха минали няколко дни, след като новината бе избухнала в пресата, и Ури Динур докладва, че положението става много напечено и трябва да го преместят. Затвориха всички тайни квартири на „Мосад“ в Ню Йорк, а дейността им продължи в други градове. „Мосад“ очакваше да му потърсят отговорност, но нищо подобно не се случи. Беше все едно да слушаш как бомбата свири, падайки надолу. Чакаш я да се взриви най-сетне, но нищо не става.

Но тази политическа волност не остана без последици и се превърна в една от най-грозните глави в отношенията между евреи и чернокожи в САЩ.

Черните американски водачи бяха възмутени от оставката на Янг. Майор Ричард Хачър от Гари, Индиана, заяви в списание „Тайм“, че оставката е принудителна и е „обида за чернокожите“. Бенджамин Хукс, изпълнителен директор на националната асоциация за напредък на цветнокожите (НАНЦ), допълни, че „Янг е превърнат в изкупителна жертва на обстоятелства, стоящи извън контрола му“. Каза също, че „Янг би трябвало да получи президентски медал“ за „изключителните си способности на дипломат“, вместо да загуби работата си.

Преподобният Джеси Джексън, който по-късно стана кандидат за президент на САЩ, заяви:

— Огромно е напрежението, което тази принудителна оставка предизвиква в страната. Днес отношенията между евреи и чернокожи са по-лоши, откогато и да било през последните 25 години.

Самият Янг намекна, че не очаква сериозни стълкновения между чернокожите водачи и еврейската общност, но със сигурност приятелските отношения ще охладнеят.

— Разширяващите се връзки между чернокожите и Средния изток в никакъв случай не бива да се възприемат като антиеврейски. Дори и да са пропалестински в известен смисъл, еврейската общност трябва да поеме отговорността да се справи с това, без да създава расистки настроения — допълни Янг.

Останалите чернокожи водачи искаха да знаят защо Янг е бил уволнен след срещата си с ООП, а за американския посланик Улф, който бе изтъкнат еврейски лидер, нямаше никакви последици.

Разбира се, главната разлика бе в това, че Улф не бе тръгнал да лъже, след като го бяха хванали.

Наистина изглеждаше, че победителят в лабиринта от интриги бе ООП, а не Израел, тъй като много черни организации в САЩ изказаха подкрепата си за Янг и каузата на ООП, за която по-рано нищо не се споменаваше в средствата за масова информация, а сега стана център на всеобщо внимание. В края на август преподобният Джозеф Лауъри, президент на „Християнската конференция на Юга“, се отправи начело на делегация за Ню Йорк, където извести Терзи за безусловната им подкрепа „в защита на човешките права на всички палестинци, включително и правото им на самоопределение в отечеството им“. На следващия ден делегацията се срещна с посланик Блум, за да му предадат, че:

— ... не търсим извинение за подкрепата си на човешките права на палестинците, тъй както и не молим ООП за извинение за дългогодишната американска поддръжка за Израел.

На това Блум отговори:

— Нелепо е да ни сравнявате с ООН. Все едно да приравнявате група криминални престъпници с полицейските сили за поддържане на реда и сигурността.

Седмица след това в главната квартира на НАНЦ, в Ню Йорк се събраха 200 водачи на чернокожите и заявиха:

— Някои еврейски организации и интелектуалци, които по-рано се смятаха за защитници на чернокожите американци... днес открито застават на страната на възстановяването на расовото статукво... Нека евреите не прибързват в решението си да накърнят интересите на черната общност.

11 еврейски организации отговориха на това така:

— ... можем да посрещнем подобни изявления само със съжаление и упрек. Не ще сътрудним на онези, които разчитат на полуистини, лъжи и лицемерие, без значение от формата и произхода им... Няма да работим с хора, превърнали се в маши на арабските интереси.

На 8 октомври на страниците на списание „Тайм“ бе публикувана снимка на Джеси Джексън, прегърнал Ясер Арафат по време на личната му мисия в Средния изток. Това стана, след като Бегин отказа да се срещне с него поради откритите му симпатии към ООП. Джексън

определи отказа като „отхвърляне на черните в Америка, на подкрепата и парите им“. Лауъри също бе заминал с Джексън и при срещата си с Арафат заедно изпели „Ние ще надделеem“.

По-късно през този месец председателят на националната градска лига Върнън Е. Джордан се опита да успокои духовете в Канзас, казвайки:

— Отношенията между чернокожи и евреи не бива да се излагат на опасност от нездрави връзки с терористични организации, чиято единствена цел е унищожението на Израел. Движението за граждански права на чернокожите няма нищо общо с групи, които разстрелват невинни граждани и ученици.

Джексън нарече ООП „правителство в изгнание“, а когато се срещна с Джордан в Чикаго, излязоха със следното съвместно изявление:

— Ние сме едно, макар и да не сме единни по този въпрос.

Но не така стана с Моше Даян. Уморен от твърдата политика на Бегин по отношение на палестинците, той подаде оставка през октомври 1979. Даян обяви това на неделното заседание на кабинета и остави Бегин сам да се оправя с Министерството на външните работи. В последвалото интервю за списание „Тайм“ в Йерусалим Даян сподели с шефа на бюрото Дийн Фишер и кореспондента Дейвид Халеви:

— Палестинците искат мир и са готови да търсят път към него. Убеден съм, че това може да стане.

Може би. Но той не доживя да го види.

* * *

Всичко това доведе до започването на още няколко операции за събиране на информация от сенатори и конгресмени, защото явно бяхме настъпили мазола. Те сигурно знаеха нещо за връзката с „Мосад“, но не предприеха никакви действия. Никой не реагира. В разузнаването, ако видиш, че някой стъпва накриво, но не го предупредиш, той ще ти се качи на главата. Такива неща не бива да се оставят без последствия.

„Ал“ подслушваше много домове, събираше данни от Сената и Конгреса, създаваше връзки, вербуваше, преснимаше документи и отваряше дипломатическите пратки, изобщо всичко характерно за работата на един център. Катсите ходеха на приеми в Ню Йорк и Вашингтон. Това се очакваше от тях. Един от тях дори ръководеше фирма за охрана, която действа и днес.

„Мосад“ все още отрича съществуването на „Ал“. Дори и в самия Институт се говори, че „Мосад“ не действа в САЩ. Но повечето служители на „Мосад“ знаят, че „Ал“ съществува, макар дейността му да си остава неясна. Смешното в цялата история е, че когато ЛАКАМ се издъни в случая с Полард, хората от „Мосад“ казаха:

— Поне едно е сигурно. Ние не се бъркаме на Съединените щати.

Това само идва да покаже, че никога не бива да се вярва на думите на шпионин.

15. ОПЕРАЦИЯ „МОЙСЕЙ“

Всички се бяха събрали там: чуждестранни дипломати, измъчени от жегата в Хартум, туристи от цяла Европа, дошли да скачат от високите скали в топлото Червено море или пък да се разхождат с придружители из Нубийската пустиня, и висши судански служители, търсещи отмора в новопостроения курорт на 75 мили северно от Порт Судан срещу Мека.

Как можеха да знаят, че и „Мосад“ е там? Наистина, когато туристите се събудиха една сутрин в началото на януари 1985, разбраха, че целият обслужващ персонал е изчезнал. Бяха останали само неколцина местни, които им поднесоха закуска, но дори и тогава те не узнаха какво се е случило. Дори и днес на пръсти се броят хората, които знаят. Версията, която беше поднесена на 50-те гости, бе, че европейските собственици са банкрутирали, поне така гласяха оставените бележки, но им обещаваха да изплатят неустойка на потърпевшите (така и стана). Персоналът, който се състоеше от служители на „Мосад“ и израелския флот, бе изчезнал тихо през нощта: някои по море, а други със самолети. Все пак бяха оставили голямо количество припаси, както и четири камиона, които да откарат туристите обратно в Порт Судан.

Но всъщност случилото се в този лагер бе едно от най-големите преселения в историята, по-късно станало известно като операция „Мойсей“: прехвърлянето на хиляди чернокожи етиопски евреи от опустошената от суша и войни Етиопия в Израел.

Много разкази и дори книги бяха посветени на дръзкото бягство на фалашите (етиопски евреи) от бежанските лагери в Судан и Етиопия. Говореше се, че чартърен белгийски „Боинг-707“ на трансевропейските авиолинии е използван, за да ги прехвърлят по заобиколни пътища от Хартум или Адис Абеба през Атина/Брюксел/Рим/Базел в Тел Авив.

Тези слухове са пуснати от „Мосад“ с цел дезинформация. Твърди се, че около 12 000 чернокожи етиопски евреи са били спасени по този начин. Истината е, че броят им надхвърля 18 000 и само 5000

от тях заминаха с чартърния самолет на Белгия. Останалите прекосиха Червено море с „туристически ескорт“.

* * *

В началото на века в Етиопия живееха няколко стотици хиляди фалаша, но към 1980 бяха останали едва около 25 000, пръснати най-вече в отдалечената северозападна провинция на страната Гондар. Цели два века фалашите бяха копнели за обетованата земя, но едва през 1972 бяха официално признати за евреи от Израел. Главният равин Овадия Йозеф издаде декрет, в който се отбелязваше, че фалашите „несъмнено принадлежат към коляното на Дан“. Това ги правеше коренно население на библейската земя Хавиле, днес южната част на Арабския полуостров. Фалашите изповядваха „Тора“, основната част от старите еврейски писания: те се обрязваха и спазваха съботата, както и различните пости. По ирония на съдбата един от основните доводи, с които равинът обяви фалашите за евреи, бе, че те не празнуваха „Ханука“. Този празник отбелязва победата на Юда Макавейски над Антиох IV^[1] през 167 г. преди Христа. Тогава храмът е бил построен отново и евреите са го осветили. Но това не бе част от историята на фалашите, защото те са напуснали Израел заедно със Савската царица^[2] много по-рано, още по време на Соломоновото управление.

В резултат на равинския декрет правителството реши, че тези етиопци попадат под защита на израелския Закон за завръщането, който дава право на всички евреи да получават израелско поданство веднага щом се установят да живеят в страната.

През 1977, когато Менахем Бегин стана министър-председател, той се закле да помогне на фалашите да се върнат в обетованата земя. Етиопският държавен глава Менгисту Хайле Мариам бе издал заповед по време на ожесточената гражданска война в началото на 70-те години, според която се предвиждаше най-строгото наказание за всеки етиопец, заловен при опит да напусне страната. Тогава Бегин изготви план за тайни доставки на оръжие, в замяна на което Етиопия и Судан щяха да позволят на фалашите да се завърнат в Израел. Само 122 черни евреи бяха заминали от Адис Абеба, когато израелският външен

министър Моше Даян призна пред радиорепортер в Цюрих на 6. II. 1978 година, че Израел продава оръжия на Етиопия. Мариам бе поставил условие сделката да остане строго секретна и моментално я прекрати. Когато през 1979 Бегин и Ануар Садат подписаха кемп-дейвидското споразумение, Бегин убеди египтянина да посредничи между него и президента на Судан Джаафар ал Нимейри да позволи на фалашите да напуснат бежанските лагери и да се завърнат в Израел. През следващите няколко години около 4000 фалаша успяха да се върнат в родината си. Но и този план пропадна, когато Садат бе убит през 1981 г. и Нимейри въведе ислямски фундаментализъм.

Обаче през 1984 положението стана критично. Фалашите, както и всички останали етиопци, търпяха ужасната суша и глада. Започнаха да преминават нелегално в Судан, за да търсят прехрана. През септември 1984 Ицхак Шамир, който по онова време бе заместник-премиер, се срещна с държавния секретар на САЩ Джордж Шулц във Вашингтон. Шамир помоли американците да използват връзките си с Египет и Саудитска Арабия, за да убедят Нимейри да позволи да се проведе спасителна операция под егидата на Международния Червен кръст, която всъщност трябваше да върне фалашите обратно в Израел. Судан също имаше проблеми със сушата и гражданската война на юг и нямаше нищо против да се освободи от няколко хиляди гладни гърла. Но отново властите в Етиопия и Судан искаха всичко да протече при строга секретност.

Наистина нищо не се чу за тази операция между ноември 1984 и януари 1985. През първата седмица на януари 1985 вицепрезидентът на САЩ Джордж Буш получи одобрението на Нимейри и изпрати американски транспортен самолет „Херкулес“, който превози 500 фалаша от Хартум в Израел. Тази част от операцията по-късно се разпространи много бързо из пресата. Много хора знаеха за нея в Щатите, Великобритания, Египет, Судан и Етиопия. Служителите на повечето европейски авиолинии също бяха информирани. Но всичко се държеше в тайна, докато Йехуда Доминиц, висш служител на Обединената еврейска агенция, не се изпусна пред репортер на „Некуда“, малък вестник на заселниците от Западния бряг, че в ход е секретна спасителна операция. Това сложи край не само на операцията, за която говореше, но и на другата, планирана и старателно подготвяна от „Мосад“ на бреговете на Червено море.

Както обикновено в такива случаи журналистическото братство в Израел знаеше какво става или поне онова, което им бяха казали от „Мосад“ и кабинета на министър-председателя. Обаче бяха съгласни да не публикуват историята, докато не получат разрешение за това. Съществува издателски комитет, наречен „Ваадат Орким“, в който са представени всички основни средства за масова информация. Той е в постоянна връзка със служители на правителството и често получава от тях сведения за текущите събития. Израелската телевизия е под контрола на правителството, както и всички радиостанции освен черните. Ефирът не представлява проблем.

Журналистите получават информацията смляна от правителството и се чувстват като отговорни държавни служители. Понякога дори им възлагат специални задачи с условието, че няма да дават гласност на нищо, ако е в разрез с интересите на Израел. Някои смятат, че така е по-добре, отколкото да съществува цензура (макар че и тази дума не е непозната в Израел).

Обаче щом новината за операцията излезе на бял свят, арабите реагираха незабавно, както и се очакваше. Либия предложи извънредно заседание на Арабската лига, а много арабски вестници упрекнаха Судан за сътрудничеството му с Израел. Суданското правителство отрече да е участвало в транспортирането на фалашите, а министърът на външните работи Хашим Осман обвини Етиопия в присъствието на арабски, африкански и азиатски дипломати, че си „затваря очите“ пред бягството на фалаша заради оръжейните доставки и финансовата подкрепа на Израел. От своя страна външният министър на Етиопия Гощу Уолд заяви, че Судан принуждава „голям брой етиопски евреи да напускат страната“. Кувейтският „Ал рай ал Аам“ с характерния си високопарен стил обяви:

— Контрабандата на етиопски евреи през територията на Судан не може да се смята за незначително и преходно събитие, защото е ново и ужасно оскърбление за цялата арабска нация.

Какво ли биха казали, ако узнаеха истинските мащаби на операцията.

* * *

Пак по това време министър-председателят Шимон Перес публично заяви:

— Няма да имаме мира, докато всички наши братя и сестри от Етиопия не се приберат в безопасност тук, у дома.

През пролетта на 1984 Перес реши да пристъпи към изпълнение на обещанието си, защото фалашите бяха в отчайващо положение. Водеха се преговори с другите правителства, за да се организира превозването на фалашите през Брюксел. Перес обаче повика Наум Адмони, командващ „Мосад“, чието кодово име бе „РОМ“, и го помоли да измисли заобиколен път, по който да се измъкнат всички.

Адмони прецени, че положението е много напрегнато, и поиска от Перес разрешение да използва средства извън арсенала на „Мосад“, военни и граждански.

След срещата Адмони се обади на Давид Арбел, шеф на „Цафририм“, което означава „Утринен повей“. Главната работа на този отдел е да спасява евреи каквото и да ги заплашва по света. Арбел, както вече знаете, се беше прочул след случая в Лилехамер.

Отделът на Арбел отговаряше и за създаването на еврейски групи за самоотбрана, наречени „рамки“ или „мисгерот“, по целия свят. Днес такива има и в Съединените щати, защото и там антисемитизмът се смята за заплаха. Често някои тесни специалисти, примерно лекари, фигурират в резервите и ги викат за кратко време да помагат на „рамките“. Обикновено тези групи се ръководят от бивши служители на „Мосад“. Работата се счита за форма на награда за вярна служба, „цупар“, нали след като човекът има толкова много опит, е разумно той да се използва?

Основната им задача е да помагат на водачите на еврейските общности извън Израел за сигурността им. Част от това се върши чрез „хетс ва-кешет“, или „лък и стрела“, израелските военизирани младежки бригади. Израелските младежи, момчета и момичета, по правило членуват в „еду-дей ноар иври“, или „батальон на еврейските деца“, а еврейчетата, живеещи в чужбина, често прекарват лятото си в Израел за военно обучение. Упражняват се в преодоляване на препятствия, разпъване на палатки и дори стрелба със снайпер и бойна карабина „Узи“. Но има и други, които се обучават на по-високо ниво — как да скрият оръжие или документи, кога и как да правят проверки

на сигурността, а също и основни познания за разузнаването и събирането на информация.

Никой правителствен служител не е одобрявал използването на „рамките“ с друга цел освен за самоотбрана, но „Мосад“ неведнъж е злоупотребявал с тях. Ицхак Шамир знаеше за такива случаи, но не и Перес, който никога не бе работил в „Мосад“, нищо че бе министър-председател. Израел не снабдява директно „рамките“ с оръжие, защото за целта се използват чуждестранни търговци, които им го продават по заобиколни начини.

„Мосад“ не използва „рамките“, за да събира информация, макар резидентите да знаят от личен опит, че няма по-лесен начин за издигане в службата от това да се сдобиеш с някакви важни данни. Много от младежите, посетили летните лагери в Израел, по-късно стават „саяним“, защото и бездруго са доброволни помощници, на които може да се разчита, а имат и някаква подготовка. Те умеят да поемат рискове. Всички еврейски общности извън Израел разполагат със свои „рамки“, обучени и въоръжени, и готови да ги защитят в случай на нужда. Изключение правят само тези в Канада и в повечето щати на САЩ.

Обаче за конкретната операция „Мосад“ трябваше да вербува помощници. След разговора си с Адмони Арбел повика всички висши служители на „Цафририм“.

— Искам „Ентебе“ за себе си — рече той. — Името ми трябва да остане в историята.

След това Арбел обясни на хората си, че се налага да измъкнат колкото е възможно повече фалаши от Судан.

— Всъщност всички до един. А сега вземете да измислите как ще стане това — изпрати ги той.

Обикновено отделът на Арбел винаги бе на ръба на финансов срив, но този път разбираха, че ще получат всичко, което им е необходимо. Хаим Елиаз, който командваше поделението за тайни операции по спасяването на евреи в тила на противника, оглави проекта „Мойсей“. Заповедта гласеше да се изготви план за действие възможно най-бързо.

След три дни Елиаз проведе едно ужасно напрегнато заседание с хората си в службата им на улица „Ибн Гевирол“, която се намираще

извън главната сграда на „Мосад“, един етаж над посолството на ЮАР в Тел Авив.

По стените бяха окачени множество релефни карти с подробна информация за Судан и всеки човек взимаше последователно думата, за да изложи своето мнение как вижда решението на проблема. Основната част от фалашите бе съсредоточена в лагерите в областите Касала и Алатарк западно от Хартум към етиопската граница. В никакъв случай не можеше да се разчита на суданските метежници, които от години бяха окупирали южните части на страната и се сражаваха с централното правителство.

По време на обсъжданията един от хората, които разглеждаха картата на района, се сети за инцидента близо до Магна, в северозападната част на Червено море. На борда на израелски ракетен крайцер, връщащ се през Суецкия канал, възниква техническа неизправност. Радарът и жироспасът излизат едновременно от строя, корабът се отклонява от курса си. Посред нощ засяда на брега на Саудитска Арабия и за малко да предизвика международен скандал.

Крайцерът, плаващ с близо 30 възла, улучва като по чудо някаква пролука в кораловия риф, преди да се засили по сухото. Веднага изпращат съобщение по радиото и след няколко часа на мястото пристигат израелските морски командоси. Екипажът и документите се прехвърлят на борда на друг кораб, а командосите се подготвят за отбрана на крайцера. При изгрев-слънце пред очите на зрителите се разкрива странна гледка — на саудитския бряг е изпъзлял израелски крайцер, а край него като лешояди са наклевали командосите.

Тъй като двете страни не поддържаха дипломатически отношения, израелците помолиха американците да обяснят на Саудитска Арабия, че не става въпрос за въоръжено нахлуване, а просто за нещастен случай, и да ги предупредят, че ако някой се приближи към кораба, ще се стреля без предупреждение. Обикновено жива душа не се мярка толкова навътре в пустинята, но за късмет наблизко се събира за празника си някакво бедуинско племе. Добре, че никой от тях не решава да се приближи. Саудитците изпращат свои наблюдатели и решават да позволят на израелците да изтеглят кораба си обратно в морето, при условие че командосите се махнат от брега.

Първоначалният план е корабът да се взриви, но военноморските сили протестират (няколко от тези ракетни крайцери бяха продадени

по-късно на ЮАР, която ги използва до ден днешен). Тогава изпращат хеликоптер с цистерна със „Стирофом“ и напръскват с нея кила на кораба. Закачат го за два други крайцера и така го свалят от брега. Как да е, благополучно го довличат до пристанището в Ейлат.

Както често става в подобни случаи, споменаването на инцидента роди нови идеи. Едни от слушателите внезапно се обади:

— Чакай малко, точно такова място има и на брега на Судан. Там ще можем да дебаркираме с крайцерите си. Защо пък да не превозим фалашите по море?

Поспориха малко около идеята, но в крайна сметка я отхвърлиха поради ред причини. Много време бе нужно, за да се качат всички хора на кораба, а и нямаше как да стане незабелязано.

— Е, поне бихме могли да оставим някаква база там — отново се обади човекът.

— И как ще го направиш? Ще сложиш табела с надпис „Действаща база на «Мосад». Моля, не влизайте?!“ — присмя се един от останалите.

— Не — рече той. — Ще основем клуб на гмурците. Червено море е идеално за скокове във вода.

И тази идея беше отхвърлена, но нищо по-добро не им дойде наум. Тогава отново се замислиха за предимствата на една база за скокове във вода и клуб. Вече познаваха човек, който се занимаваше с подобна дейност. Наистина той предпочиташе да се прилича на слънце по плажа, а не да води курсове и да търси екипировка, но поне се ползваше с някакво име в тази област. При добро планиране и одобрението на Хартум мястото можеше да се превърне в първокласен курорт.

Йехуда Гил, един от най-опитните катси, владеещи арабски, замина за Хартум в ролята на представител на белгийска туристическа компания, чиято цел е създаването на морски курорт с възможност за излети в пустинята на територията на Судан. Обикновено катсите не се изпращат в арабски страни, защото знаят твърде много и ще пострадат жестоко, ако попаднат в ръцете на неприятеля. Но положението бе такова, че се налагаше да приемат този риск.

Задачата на Гил беше да издейства необходимото разрешение, което получи, след като подкупи неколцина служители. Те осигуриха

държавни преференции за плановете на компанията. Катсата нае къща в луксозното северно предградие на Хартум и се залови за работа.

Междувременно друг човек на „Цафририм“ замина за Хартум, а оттам за Порт Судан, където се свърза с председателя на съществуващия клуб за скокове във вода. За щастие, мястото беше започнало да му омръзва и след доста пазарлъци той се съгласи да го изпратят в Панама (там и сега я кара постарому, класически „гларус“), а клубчето му смени собственика си.

* * *

„Мосад“ започна да разбира, че операцията много напомня на „Летящото килимче“ (прочутата акция в началото на 50-те, когато доста евреи бяха прехвърлени от Йемен в Израел с един транспортен „Херкулес“). Отново решиха да използват „Херкулес“ за бягството на фалашите, но за тази цел туристическият лагер трябваше да бъде драстично разширен, за да се прикрие операцията. Същевременно Гил бе регистрирал новата компания и вече организираше рекламната дейност в Европа, за да привлече клиенти. Малко по-късно откриха останките на потънал кораб на около 100 метра от брега, на 20 метра дълбочина: беше идеално място за леководолази и щеше да се хареса на туристите.

Тогава пристъпиха към набирането на работници измежду селяните, които живееха в околността. В същото време хората на „Цафририм“ в Тел Авив вербуваха без излишен шум готвачи, инструктори по скокове и целия останал персонал, нужен за един курорт. Търсеха се хора, които владеят френски или английски. Арабският също бе предимство, защото така щяха да научават разговорите между арабските дипломати и служители, отседнали в хотела.

Предпочитаха се хора, които и по-рано бяха участвали в операции на „Цафририм“, а инструкторите по скокове бяха взети „на заем“ от морското разузнаване.

Сформираха екип от 35 израелци, които да подготвят курорта за откриване. Всеки имаше нужните документи, но тъй като не разполагаха с време, разпределиха задачите по групи. Четири групи

отговаряха за общите работници по строежа, събрани от местното население, като се редуваха една след друга, междуременно друг екип от израелци щеше да работи през нощта, за да ускори строежа. Тъй като работниците се сменяха всеки ден, никой не откриваше нещо нередно в това, че строителните работи са напреднали значително през време на отсъствието им.

Колкото до израелските работници, те също се сменяха периодично: така беше по-лесно, защото не се налагаше да се изготвят документи за всеки поотделно. Строителите работеха под едни и същи имена и само предаваха документите си от една група на друга, когато се сменяха.

Получиха разрешение да използват само три превозни средства — „Лендроувър“ и два пикапа. Обаче в действителност разполагаха с девет камиона. Достатъчно беше да дублират номерата и регистрациите и да скрият допълнителните камиони.

Цялата операция за малко да пропадне заради една глупава грешка. Някой реши да докара със самолет голямо количество торф през нощта. Когато местните работници се появиха на следващата сутрин, пред тях се ширна тучна зелена морава на място, където векове наред е имало само пясъци. Тревата можела да расте и за една нощ? Торфът също не се намираше лесно в Судан, тогава какво става? За щастие местните продължиха спокойно работата си и се задоволиха само с няколко озадачени погледа.

В Хартум Гил отпечата брошури и снимки от клуба и ги разпространи из туристическите агенции по цяла Европа с обещанието за специални отстъпки в цената. Естествено към курорта не се впуснаха тълпи от туристи, защото не се ползваше с никаква известност. В подобни случаи хората обикновено изчакват, за да видят как ще потръгнат нещата.

Строителните работи приключиха след около месец. Освен основните сгради за гостите, кухнята, спалните помещения и т.н. имаше още няколко бараки със съобщително оборудване и оръжие. („Мосад“ никога не би действал в подобно място без предпазни мерки.) Разполагаха и с необходимата техника за осветяване на естествените писти в пустинята: прожектори, радиофарове, странични светлини, дистанционни управления с лазерно насочване и пр.

Храната и другите необходими неща бяха докарани с израелски кораби, които акостираха на половин миля надолу по брега. Преди това отпратиха дузината местни работници, за да не станат неволни свидетели на разтоварването на израелските транспорти.

По същото време в ход бе и друга операция на „Мосад“, която уреждаше пристигането на белгийския чартърен самолет. Някои судански служители взеха огромни подкупи. Един от тях, генерал Омар Мохамед ал Таиб, бивш вицепрезидент и началник на службите за сигурност на Судан при президента Нимейри, по-късно получи две доживотни присъди и глоба от 24 милиона судански паунда за участието си в бягството на фалашите.

По това време в главната квартира на „Мосад“ се получи препратка от висш судански служител, който обещаваще да сътрудничи при бягството на фалашите, ако срещу това получи велосипед с десет скорости. В „Мосад“ бяха много озадачени от тази молба, защото в този бизнес нещата рядко отговарят на истинските им имена. Решиха да поискат разяснение от агента. Но и второто съобщение гласеше, че служителят иска велосипед с десет скорости. „Мосад“ изпадна в сериозно затруднение, какво ли можеше да значи това? Да не би да иска теглото на такъв велосипед в злато? Или пък е някакъв таен код? Още по-объркани, те отново поискаха разяснение и за пореден път научиха, че човекът иска десетскоростен велосипед, и точка.

Накрая му изпратиха един първокласен бегач „Рали“, което бе най-малкото, което можеха да сторят.

В курорта израелците събираха информация за суданската радарна система. Най-сетне откриха местност, която бе извън обхвата на суданските радари и само частично в обсега на египетските и саудитските. Това беше планинската област Розал-Хадариба близо до границата с Египет, където можеше да мине незабелязано полет на пределно ниска височина.

Тогава решиха транспортният „Херкулес“ да излети от военната база в Ейлат, наречена „Увда“, да прекоси залива Акаба и Червено море и да се спусне ниско, за да не бъде засечен от вражеските радари. Щяха да обработят място за кацането му в пустинята. Четирима израелски пилоти пристигнаха в курорта в ролята на водачи в пустинята, за да огледат района и да изберат подходящо място за

писта. Като такива те можеха законно да обикалят, без да събуждат ничие подозрение. Също така обясниха на персонала в курорта как трябва да се обработи пистата, да се разположат обозначенията, светлините и съобщителната техника.

Дори шпионите проявяват чувство за хумор от време на време. Веднъж човек от „Цафрирам“ завел един от израелските пилоти в Хартум по работа и двамата се озовали във вилата на местен бизнесмен. Гил също бил там и служителят на „Цафририм“ знаел с кого си има работа, но пилотът смятал катсата за истински бизнесмен. По някое време домакинът излязъл и човекът от „Цафририм“ попитал Гил с какво се занимава. Онзи му казал и на свой ред се поинтересувал:

— А ти какво работиш?

— О, аз съм израелски шпионин — гласял отговорът. Пилотът пребледнял, но другите двама се засмели и той нищо не казал, докато не тръгнали да се връщат. Когато се отдалечили няколко мили от Хартум, пилотът се извърнал към спътника си и креснал:

— Идиот такъв! Няма да споменавам за това дори и на шега!

Петнадесет минути били нужни, докато онзи успее да го успокои и да му обясни как стоят нещата.

Да се измъкнат фалашите от лагерите бе предизвикателство за ръководителите на операцията. По онова време имаше стотици хиляди етиопски негри, напуснали родината си заради войната и глада, за да търсят подслон в суданските бежански лагери. Проблемът бе да се отделят евреите от останалите.

За тази цел някои смели фалаша, които вече бяха емигрирали в безопасност в Израел, се съгласиха да се върнат обратно в лагерите, за да организират бягството на сънародниците си, независимо че ако ги заловяха, ги очакваше сигурна смърт. Много бързо вестта за проекта се разнесе между фалашите, но не излезе извън строго затворената им общност, а и това стана непосредствено преди последната фаза на операцията.

Към март 1984 пристигна първата група европейски туристи, а из правителствените и дипломатическите кръгове в Хартум се носеше слухът за чудния курорт. В интерес на истината всички свободни места бяха запазени до нощта, през която персоналът изчезна, внушителен търговски успех. По едно време дори обмисляха възможността да

организируют там заседание на висшия съвет на ООП. Организацията смяташе Судан за своя територия, та нали от другата страна на морето се намираше Мека. Според предложението план шефовете от ООП щяха да бъдат изловени по леглата си през нощта от група командоси, да ги натоварят на израелски крайцери и да ги откарат в Израел като затворници. Можеше и да успее.

* * *

Вече бяха готови за последен етап. Пистата бе подготвена, а бегълците щяха да бъдат превозени с камиони по шестчасовото трасе през пустинята до изпратения за тях „Херкулес“. Предвиждаше се на всеки курс да тръгват по сто човека, но често в каросериите се качваха два пъти повече, изпити и измъчени хорица, тръгнали доброволно по дългия си път през пустинята. Бяха твърде изтощени от глад и болести, за да понесат ужасното пътуване с камионите и с претъркания „Херкулес“. Измряха стотици, но тъй като бяха признати за евреи, телата им трябваше да се погребат, както подобава, в Израел.

Преди всеки полет над Судан прелиташе израелски разузнавателен самолет и съобщаваше за разположението на суданските подразделения със система от компресирани радиосигнали.

Всичко вървеше гладко през първата нощ. Срецаха се на определеното място в пустинята, избягваха контролираните пътища и пристигаха на пистата много преди завръщането на „Херкулеса“. Двете светли ивици очертаваха линията всред пустинните пясъци. Фалашите със страх наблюдаваха как огромната машина се спуска в нощта и идва към тях. Двигателите ревяха и вдигаха облаци от прах и пясък. Никога преди не бяха виждали такова нещо.

Изпаднали в ужас, 200-те фалаши хукнаха в мрака и се изпокриха кой където свари. Израелците успяха да обградят само 20 от тях. Претърсиха околността и решиха да пуснат „Херкулеса“ да излита. Щяха да изпратят останалите със следващия полет.

На сутринта откриха всички фалаши освен една стара жена, която по чудо оцеля след тридневния си преход през пустинята обратно до лагера. Тя се върна в Израел с по-късна група. Израелците решиха, че от този момент нататък трябва да оставят фалашите в

камионите, докато херкулесът не спре и отвори задните си врати. Тогава щяха да влязат в него направо с камионите и да стоварят хората вътре.

Продължиха да използват тази тайна писта в пустинята, докато не се разчува новините за другата част от операция „Мойсей“. Хората заминаваха почти всяка нощ и често се използваша два или три самолета едновременно, защото времето изтичаше.

Случи се обаче нещо непредвидено. Един камион бе спрял по пътя си обратно от судански патрул и тъй като шофьорът и спътникът му нямаха изправни документи, двамата судански войници ги арестуваха, вързаха ги и ги оставиха в близката палатка. Такива патрули се изпращаха основно за да контролират дейността на южните метежници, и се състояха само от двама души без радиостанции. Всичко стана съвсем случайно.

Щом двамата не се прибраха в курорта, веднага бе изпратен спасителен екип. Забелязаха камиона им и изработиха план за действие. Приблжиха бавно към патрула и шофьорът извика на двамата в палатката да легнат по очи на земята. Суданските войници тръгнаха към камиона, но от каросерията откриха по тях огън и ги застреляха на място. Израелците подпалиха палатката, поставиха камък на педала на газта на другия камион и го пуснаха да върви в пустинята. Направиха да изглежда, все едно е имало партизанско нападение. Както и да е, нищо не се чу повече за инцидента.

Единствената жертва от наша страна в операцията бе пътникът в камионетката за Хартум. Отново се натъкнали на пътен патрул, но не спрели и войниците открили огън. Загинал пътникът, но шофьорът продължил нататък. Двамата судански войници нямали нито радиостанция, нито възможност да го преследват и нищо не им оставало, освен да стрелят по камионетката, докато изчезне от погледа им.

Но една нощ в началото на януари 1985 от Израел дойде заповед за незабавно „изтегляне“. В Хартум Йехуда Гил набързо опакова малкото си лични вещи и документи и хвана следващия полет за Европа, а оттам се върна в Израел. Докато туристите спокойно спяха в курорта на Червено море, израелците натовариха техниката на корабите. Лендроувърът и двата камиона заминаха с последния

„Херкулес“ и мястото опустя. Хаим Елиаз, управителят на курорта, падна от камиона, докато се качваха в самолета, и си счупи крака.

Все пак два часа и половина по-късно Елиаз се завърна благополучно в Израел, където получи безброй похвали, но съжеляваше, че най-успешната спасителна операция е прекратена преждевременно заради глупостта на някакъв бърбърив служител и самонадеян вестникар.

За нещастие няколко хиляди фалаши останаха извън рамките на операция „Мойсей“. Един от техните активисти, Барух Танга, сподели:

— И преди една успяхме да се измъкнем оттам... Сега те публикуват всичко, а половината от семействата ни останаха в Судан. Нима е възможна такава безотговорност?

Не само той мислеше така.

[1] Асирийски цар, преследвал евреите и разорил Йерусалим. Б.пр. ↑

[2] Абисинската династия претендирала, че води началото си от Савската царица, чийто син Давид (от цар Соломон) въвел еврейската религия при етиопците. Б.пр. ↑

16. ПРИСТАНИЩНА ЗАСТРАХОВКА

Към лятото на 1985 година либийският президент Моамар Кадафи бе станал по-черен от дявола в очите на Запада. Рейгън дори изпрати бомбардировачите си над Либия. Израелците също обвиняваха Кадафи, че е доставял оръжие на палестинците и на другите им арабски неприятели.

Трудно е да се вербуват либийци. Никъде не ги харесват, което само по себе си е проблем. Трябва да се вербуват в Европа, но те не се славят като големи пътешественици.

Либия има две главни пристанища: Триполи, столицата, и Бенгази, на залива Сидра на северозапад. Израелската флота следеше действията на либийците най-вече с редовните си патрули в Средиземно море. Смятаме линията Израел-Гибралтар за наша „пъпна връв“. Тя е връзката ни с Америка и цяла Европа, ако става въпрос за внос и износ.

През 1985 година Израел беше в относително добри отношения с африканските страни с излаз на Средиземноморието: Египет, Мароко, Тунис и Алжир, но не и Либия.

Либийците разполагаха с мощна флота, но имаха сериозни проблеми с кадрите и поддръжката ѝ. Корабите им буквално се разпадаха. Бяха купили големи руски подводници, но или не знаеха как да ги потапят, или се страхуваха да го сторят. Поне два пъти израелските патрулни катери се бяха натъквали на либийски подводници. Обикновено в такива случаи се чува едно „динг, динг, динг, динг“, и подводницата се потапя. Обаче тези подводници отпрашваха като кораби на въздушна възглавница към пристанищата си, за да се отърват от израелците.

Израел имаше подслушвателна станция в Сицилия, която бе в постоянна връзка с италианската станция там и често обменяше данни с нея. Но това не беше достатъчно, защото либийците застрашаваха бреговете на Израел с подкрепата си за ООП и други терористични организации. Израел смята крайбрежието за най-уязвимата си граница,

„незащитения си гръб“, защото там е съсредоточена основната част от населението и промишлеността на страната.

Голямо количество амуниции и оръжие ча ООП пристига по море от Либия, като част от него минава през Кипър или по така наречения маршрут ТТ: от Триполи, Либия до Триполи в Ливан. По онова време израелците получаваха данни за либийските маневри и чрез Централноафриканската република и Чад, които имаха сериозни стълкновения със силите на Кадафи по границите си.

„Мосад“ имаше свои „морски наблюдатели“, обикновено цивилни граждани, вербувани от центровете в Европа, чиято единствена задача бе да правят снимки на корабите, влизащи в пристанището. За наблюдателите не съществуваше пряка опасност, а така все пак се получаваха някакви визуални данни за движението в пристанищата. Но те рядко засичаха оръжейни доставки — въпрос на късмет и нищо повече. Затова беше крайно необходима по-конкретна информация за транспортите, пристигащи и заминаващи от Триполи и Бенгази.

На заседание на отдела на „Мосад“, разследващ действията на ООП, и клона на „Цомет“ за Франция, Белгия и Обединеното кралство се взе решение да вербуват някой пристанищен контролор или още по-добре служител от командването на флота в Триполи, който да има достъп до специална информация за имената на корабите, местоназначението и товарите им. Наистина „Мосад“ знаеше имената на корабите на ООП, но рядко можеше да определи къде се намират в даден момент.

А за да ги плениш или потопиш, трябва да знаеш къде да ги търсиш. Това трудно може да се научи, ако не знаеш маршрута на набелязания кораб или точния час на отплаването му. Много от тях се движат близо до брега, в „Мосад“ наричат това „страх от дълбокото“. Целта им е да не навлизат навътре в открито море, където по-лесно ще бъдат уловени от радарите. Голям проблем представлява засичането на кораб, движещ се близо до брега, защото планините дават радиоехо, което замъглява образа, а ако корабът е влязъл в някое по-закътане пристанище, изобщо няма начин да се открие. След като отново се появи, не може вече да се определи със сигурност дали е същият. По Средиземно море плават множество съдове. Там е Шести американски флот, руски бойни кораби и безброй други търговски, пътнически и

риболовни съдове от цял свят. „Мосад“ не можеше да прави каквото си иска. Всички средиземноморски държави разполагат със собствени радари, така че „Мосад“ е задължен да действа много внимателно.

Лесно беше да се каже „Събери ми информация от територията на Либия“, но трудно да се осъществи. Не можеха да изпратят там човек, който да вербува директно, защото опасността бе голяма. Дълго време „Мосад“ си блъска „главата“ над този проблем. Най-сетне на един му хрумна, че за начало е добре да се телефонира в пристанището в Триполи, за да научат кой би могъл да им предостави информацията, която искаха. Така поне можеха да стеснят задачата до нещо по-конкретно. Човекът, който даде идеята, бе работил като „репортер“ в Тунис и Алжир за „Африк-Ази“^[1]. Вестникът излизаше на френски, но засягаше основно събития от арабския свят.

Случаят с тази подмината възможност бе типичен за хора, които дотолкова са потънали в интриги и сложни задкулисни машинации, че забравят елементарни неща. И така, обадиха се от специален телефон в Тел Авив, свързан с една парижка кантора, в случай че някой решише да проследи сигнала. Кантората принадлежеше на френска застрахователна компания, собственост на саян.

Катсата се представи в ролята на застрахователен агент. Той имаше дори частен кабинет със секретарка. Секретарката бе така наречената „бат левейха“, което означава „ескорт“ (но не в сексуален смисъл). Просто се има предвид местна жена, не непременно еврейка, която се наема като помощник-агент и върши работата на секретарка. Разбира се, тя знае, че е вербувана от израелското разузнаване чрез местното посолство.

Това се основава на идеята за „микрим ве тгувот“, или „действия и противодействия“. Знаеха много добре какво действие са предприели и очакваха съответната реакция. А за всяка реакция имаше ново действие. Прилича на огромна игра на шах, само дето никога не планираш повече от два хода напред, за да не станат нещата прекалено сложни. Всичко е част от нормалната подготовка на операцията.

В помещението с телефоните освен катсата бяха дошли Менахем Дорф, шеф на отдела за ООП, и Гидон Нафтали, главен психиатър на „Мосад“, чиято задача бе да слуша да направи светкавичен анализ на човека от другата страна на линията.

Първият, който вдигна слушалката, не говореше френски, затова повика друг. Вторият назова по име отговорника и каза, че последният ще се върне след половин час, след което тресна слушалката.

Когато катсата се обади втори път, поиска направо да разговаря с ръководителя на пристанището и щом го свързаха с него, се представи за застрахователен агент на френската компания, която се интересува от инвестиции.

Нямаха право на втори опит и заложиха всичко. Не само че историята трябваше да звучи убедително, но и човекът трябваше да внушава доверие. Катсата обясни на слушателя си с какъв бизнес се занимава и че искат да знаят повече подробности за корабите в пристанищата, а също така кой отговаря за работата.

— Аз отговарям — отвърна другият. — С какво мога да ви бъда полезен?

— Знаем, че понякога при вас акостират кораби, чиито собственици твърдят, че са изгубени или повредени. Ние поемаме тяхната застраховка, но не винаги можем да проверяваме твърденията им от първа ръка, а бихме искали да знаем повече.

— Какво по-точно?

— Ами например искаме да научим дали по тези съдове се извършват ремонтни работи, дали ги товарят, или разтоварят. Както знаете, нямаме свой представител там, но бихме желали да наемем човек, който да защитава нашите интереси. Ако можете да ни препоръчате някого, ще ви бъдем безкрайно задължени, а освен това ще му предложим и прилична заплата.

— Мисля, че мога да ви помогна — обади се човекът. — Разполагам с информацията, която ви интересува, и не виждам нищо нередно в това, след като обсъждаме гражданския трафик, а не военните превози.

— Военноморският флот не ни засяга — успокои го катсата. — Не застраховаме бойни кораби.

Разговорът продължи 10–15 минути, през което време катсата попита за пет или шест кораба. Само един от тях беше в ремонт — транспорт на ООП. После поиска адреса, на който да превежда парите, и даде своя телефон и адрес на ръководителя на пристанищния надзор, като му каза да се обажда всеки път, когато разполага с полезна информация.

Нещата потръгнаха толкова добре, че катсата се осмели да попита човека дали не би приел и някаква странична работа като агент на застрахователната компания извън обичайните му задължения по пристанището.

— Може би ще се заема с продажба на застраховки — отвърна той, — но само на хонорар и без да се обвързвам с никакви обещания. Трябва да видя как ще потръгнат нещата.

С това разговорът приключи. Вече имаха платен агент на пристанището, макар той да не подозираше, че е вербуван.

Следващата им задача бе да съберат бизнесотдела на „Месада“ и да скалъпят някакъв наръчник на застрахователя, който да е смислен и същевременно да позволява да събират цялата необходима информация. Няколко дни по-късно наръчникът замина за Триполи. При вербуването, ако дадеш някому телефон или адрес, той трябва да остане валиден поне през следващите три години, дори ако нещата никога не стигнат до следващ етап — освен в случаите, когато възниква конфронтация и катсата се окаже в опасност. Тогава всичко приключва незабавно.

През следващите два месеца новорекрутираният докладваше редовно, но в едно от обажданията си спомена, че е прочел наръчника и все още не му е ясно какво означава да си агент на компанията.

— Аха — рече катсата. — Спомням си, че когато го видях за първи път, също не успях да разбера този параграф. Слушай, кога започва отпуската ти?

— След три седмици.

— Чудесно. Вместо да обсъждаме всичко това по телефона, защо не дойдеш във Франция на наши разноски? Ще ти изпратя билета. Работил си много усърдно за нас и ще е добре, ако ти предоставим някаква премия, примерно летуване в Южна Франция. Ще съчетаем полезното с приятното. А в интерес на истината, ако дойдеш тук, това ще облекчи частично данъците, които плащаме.

Човекът бе крайно озадачен. „Мосад“ му плащаше по 1000 долара месечно, а ето вече три пъти пътуваше до Франция. Беше полезен, но нямаше никакви връзки извън пристанището, така че не бе нужно да го излагат излишно на опасност. Щом узнаха това, най-доброто бе да изоставят плановете си да му възлагат допълнителни задачи и да го изпълват само като информатор за корабите на ООП.

В началото искаха от него данни за малка част от корабите, влизащи в пристанището, с претекста, че именно те са застраховани при тях. По-късно обаче го накараха да им предаде списъка на всички по-големи съдове в доковете. Обещаха да му повишат заплащането. Обясниха му, че така могат да предоставят данни и на другите застрахователи, които естествено ще дават пари за тази информация. Съвсем логично бе да му плащат повече при това положение.

И така той се върна щастлив в Триполи, откъдето продължи да им изпраща нови данни за пристанищния трафик. Веднъж в пристанището влезе корабът на Абу Нидал, омразния водач на една от най-войнствените фракции в ООП. Товареха на борда му военна техника, включително и преносими гранатомети и куп други оръжия, които израелците за нищо на света не искаха да попаднат в ръцете на палестинските партизани.

Знаеха за кораба от агента, внедрен в ООП, защото Нидал се бе изпуснал да сподели плановете си с когото не трябва, нещо, нетипично за него. Оставаше им само да разберат от своя човек колко време ще остане корабът на док. Той потвърди, че наистина има такъв съд на котва при тях и още един, натоварен с техника за Кипър.

Два израелски ракетни крайцера СААР-4 излязоха на редовния си патрул една топла лятна нощ през 1985, само че този път се застояха повече от обикновеното на място, защото трябваше да спуснат в морето малка подводница с шест командоси на борда. Тя се задвижваше с акумулатори и на външен вид изглеждаше като източено торпедо с перка в задната си част. Такива подводни лодки се наричаха „мокри“, защото командосите стояха в тях облечени в леководолазни костюми с кислородни маски, за да могат да действат веднага щом се отвори люкът.

Като се отделиха от патрула, те причакаха някакъв кораб, влизащ в пристанището, и се залепиха за дъното му със специални електромагнити. Така проникнаха незабелязано в пристанището.

Подводницата бе със защитена кабина, защото „Мосад“ знаеше от разговорите си с отговорника по надзора, че на всеки пет часа либийската служба за сигурност прекосява пристанището и хвърля ръчни гранати във водата, които създават огромно налягане — достатъчно, за да убие всеки леководолаз, попаднал в района. Съвсем случайно бяха открили този „народен обичай“, когато катсата бе дочул

някакъв глух тътен по телефона и невинно попита отговорника какъв е този шум. Между другото това е стандартна процедура по безопасността за страни, които са във война. Сирия и Израел също го правят.

И така водолазите просто изчакаха в „мократа“ си подводница да мине турът на службата за сигурност, след което спокойно излязоха във водата с десетина пластични мини. Прикрепиха ги към корпусите на натоварените кораби на ООП и се върнаха обратно в подводницата. Цялата операция отне около два часа и половина. Знаеха кои кораби ще отплават през нощта и се насочиха към един танкер, застанал при изхода на пристанището, но решиха да не се „залепят“ за него, защото после щеше да е много трудно да се откачат, щом танкерът се отправеше с пълнен напред в открито море.

За нещастие кислородът в подводницата се свърши и акумулаторът спря. Нямахме смисъл да я мъкнат със себе си, затова просто я привързаха към плаващ буй, откъдето по-късно щяха да я приберат, след което са закачиха един за друг с въже във фигурата „слънчоглед“. Това се правеше, като се напompваха костюмите и леководолазът плаваше като балон на повърхността на водата. Оставаше им само да чакат. Дори спяха на смени, докато някой от тях стоеше буден на пост. Няколко часа по-късно израелският патрул се насочи към мястото по сигнала на радиофара, който бяха включили, и ги прибра.

Към шест часа на следващата сутрин в пристанището се разнесоха няколко мощни експлозии и двата кораба на ООП потънаха с военна техника и амуниции за милиони долари на борда.

Катсата предположи, че това слага край на връзката му с неговия човек. По всяка вероятност онзи щеше да стане твърде подозрителен след експлозиите. Вместо това човекът се обади още на същия ден и бе ужасно развълнуван.

— Няма да повярваш какво стана! — възкликна той. — Взривиха два кораба посред пристанището!

— Кой ги взриви?

— Израелците, как кой? — отвърна онзи. — Не знам как са го направили, но ги потопиха като нищо. За щастие не са от вашите застраховки, няма защо да се притесняваш.

Отговорникът по надзора работи още 18 месеца за „Мосад“. Спечели много пари, докато един ден просто изчезна, оставяйки след себе си сума унищожени и пленени бойни кораби на ООП. Не зная дали са му тежали на съвестта.

[1] Вж. Глава 3: Първокурсници. ↑

17. БЕЙРУТ

Израел бе виждал и по-добри времена. В средата на септември 1982 година новините за клането се пръснаха из целия свят, по вестници, списания и телевизията. От снимките личеше, че навсякъде има трупове. Жени, мъже, деца. Дори и коне. Някои от жертвите бяха простреляни от упор в главата, други бяха с прерязани глави или дори кастрирани; младите мъже бяха разстрелвани групово по десет-двадесет човека наведнъж... Почти всичките 800 палестинци, убити в лагерите „Сабра“ и „Шатила“, бяха невъроръжени, невинни граждани, жертва на гибелното отмъщение на ливанската християнска фаланга.

Реакцията срещу Израел бе всеобща. В Италия например докерите отказваха да товарят израелски кораби. Великобритания официално осъди Израел, а Египет изтегли посланика си. И в самия Израел имаше масови демонстрации.

* * *

Още от основаването на страната много израелци мечтаеха да живеят в сговор с арабските държави — да станат една общност с тях, така че хората да пресичат границите свободно и да се поздравяват като приятели. За жалост идеята за отворена граница, каквато е тази между САЩ и Канада, все още е напълно чужда за мнозинството в Израел.

В края на 70-те Адмони бе шеф на отдел „Свързки“ към „Мосад“ и сполучи да създаде стабилен контакт с ливанския християнин фалангист Башир Джемайел посредством връзките си с ЦРУ и европейските служби. Джемайел бе толкова брутален, колкото и влиятелен и убеди „Мосад“, че Ливан се нуждае от помощта им. Башир бе близък приятел със Салама, Червения принц, но „Мосад“ на свой ред убеди израелското правителство, че ливанецът е искрен. С

години поддържаха тази заблуда у правителството, като внимателно подбираха кои разузнавателни данни да им предоставят.

По онова време Джамайел работеше също така и за ЦРУ, но „Мосад“ бе склонен да си затвори очите, тъй като той бе „високопоставен приятел“ от арабска страна, независимо че служеше и другиму. А освен това Израел никога не се бе страхувал от Ливан. Често се шегуваха, че ако двете страни влязат във война, ще е достатъчен само военният оркестър на Израел, за да разгроми ливанците.

Във всеки случай ливанците бяха твърде заети помежду си, за да се бият и с някой друг. Разните мюсюлмански и християнски милиции се бореа за надмощие, както правят и сега, а Джамайел, който бе обсаден, се обърна за помощ към Израел. „Мосад“ видя в това прекрасна възможност да се отърве от враг № 1 за Израел: ООП. „Мосад“ не прекъсна връзката си с Ливан през целия период, дори след като Израел бе разбрал обратната страна на намесата си, защото Адмони започна всичко и го смяташе за свое върховно постижение.

В много отношения днес Ливан напомня на Чикаго и Ню Йорк от 20-те и 30-те години, с разните му банди и мафиотски фамилии, които открито се бият за надмощие. Насилието и показността станаха норма на поведение, а правителството сякаш не можеше или не желаше да се намесва.

Ливан също има своите фамилии, които разполагат с лична армия или милиция, верни на „дона“. Но религиозните и фамилените пристрастия винаги са оставали на заден план в сравнение с властта и парите от търговията с наркотици и многобройните мафиотски дейности, които наливат вода в мелницата на ливанската корупция и поддържат анархията.

Там са и друзите, четвъртата по сила от дузината ливански секти, които са се отделили от мюсюлманите исмаилияни. Те имат около 250 000 привърженици в Ливан (260 000 в Сирия, която ги толерира, и 40 000 в Израел). Водач им е Уалид Джумблат.

Управленската система се основава на последния референдум от 1932 година, когато християните все още са представлявали мнозинство в страната. Затова според конституцията президентът трябва да е християнин, въпреки че мюсюлманите са около 60% от 3,5-милионното население. 40% от мюсюлманите са шиити, а водачът им е

Набих Бери. Друга немаловажна група всред враждуващите сили от началото на 80-те бяха сунитите на Рашид Караме.

Християнските сили са разделени на две основни фамилии, тази на Джемайел и на Франджие. Пиер Джемайел основа партията на фалангистите^[1], а по едно време Сюлейман Франджие бе президент. Башир Джемайел плетеше интригите си, за да стане президент и отстрани главния си съперник, Тони Франджие, в нападението срещу лятната вила на фамилията в Ехден през юни 1978.

Неговите фалангистки войници убиха Тони, жена му и двегодишната им дъщеря заедно с телохранителите им. Джемайел бе йезуит и негодник, но по-късно стана „приятел“ на Израел благодарение на „Мосад“. Той нарече нападението „обществен протест срещу феодализма“ и отрече да е взимал участие в него. През февруари 1980 загинаха 18-месечната дъщеричка на Джемайел и тримата ѝ телохранители след бомбена експлозия. През юли 1980 войските на Джемайел буквално унищожиха християнската милиция на националната освободителна партия на бившия президент Камил Шамун.

Джемайел управляваше от 300-годишното имение на фамилията в Бикфая в планините североизточно от Бейрут. Фамилията бе спечелила милиони още от времето, когато бяха сключили договор за строеж на път през планинската местност. В дългосрочния договор също така се предвиждаше и налагането на пътни такси за поддръжка и ремонтни работи по шосето. Фамилията грижливо скъта парите, получени от строежа на пътя и последвалите такси. Единственият проблем бе, че те така и не построиха това шосе. Но таксите все пак трябваше да се събират, защото иначе някой можеше да мине на проверка и да разбере, че такъв път не съществува.

Във всеки случай Джемайел бе едва на 35, когато парламентът го избра за президент с шестгодишен мандат през 1982. Той не можа да се порадва дълго на поста си, но по онова време бе единственият кандидат за него. Обаче на специалната сесия, насрочена за неговото избиране, се появиха само 56 депутати, т.е. шестима не достигаха за кворум. Тогава милиционерите на Джемайел на бърза ръка доवлякоха още шест неохотни парламентаристи и той стана президент с 57 гласа „за“ и петима въздържали се. Бегин му изпрати поздравителна телеграма, която започваше със: „Скъпи ми приятелю“.

Освен тези на управляващите фамилии по онова време в Ливан се скитаха голям брой необвързани банди, оглавявани от разни колоритни, но брутални фигури, като Електрона, Тостера, Каубоя, Огнената топка и Краля. Електрона се бе сдобил с прякора си, след като сирийците го бяха простреляли през гърлото. Изпратиха го за лечение в Израел, където му поставиха електронни гласни струни.

Колкото до Тостера, той имаше навика да изпича с високо напрежение онези, които не му се нравеха. Огнената топка отговаряше напълно на името си. Беше пироманиак и любимата му гледка бяха горящите сгради. Каубоя сякаш бе изваден от някой уестърн, носеше широкопола шапка и два кобура на кръста. А Краля, ако щете вярвайте, се мислеше за Елвис Пресли. Имаше същата прическа, опитваше се да говори английски с акцента на Елвис и често пееше серенади от репертоара му.

Членовете на бандите са разкарваха с мерцедеси и BMW-та, носеха разкошни копиринени костюми, изписани от Париж. Хранеха се царски. Дори и след шестмесечна обсада те закусваха сутрин със стриди. Всъщност в най-тежките дни на обсадата през 1982 един собственик на ресторант в Бейрут искаше да закупи стара германска подводница, но не за да участва във военните действия, а за да снабдява ресторанта си с прясна храна и вино от Европа.

Освен обичайните си криминални занимания бандите често работеха за някоя от големите фамилии, като примерно поставяха патрули по пътищата. В онези дни президентът трябваше да мине през два такива патрула и да плати двойна такса, за да се добере до сградата на правителството.

Хората в Бейрут могат да живеят доста сносно, но не е ясно колко дълго. Никъде по света човешкият живот не е толкова обезценен, както там, и това обяснява донякъде защо членовете на бандите и фамилиите грабят с пълни шепи от светските удоволствия. Близо 200 000 души прекарват дните си по този начин, а останалите милион и нещо ливанци във и около Бейрут едва свързват двата края.

През 1978 година невинният „младенец“ Башир Джемайел поиска от „Мосад“ оръжие, за да доведе докрай спора си с фамилията Франджие. (Тони Франджие не се спогаждаше с „Мосад“.) „Мосад“ им продаде каквото искаха и стоката се разграби мигновено.

През 1980 във военната база край Хайфа тренираше група фалангисти. Основните им занимания бяха с малките патрулни катери „Дабур“, които се произвеждаха от израелската оръжейна компания в Беершеба, град всред пустинята, точно по средата между Средиземно и Червено море. Когато обучението им приключи, в Хайфа пристигна командващият ливанския християнски флот заедно с трима телохранители. Беше облечен в изискан копринен кортюм.

На пристанището ги посрещнаха трима служители на „Мосад“ с дипломатически куфарчета. Хората на Джемайел купиха пет катера, всеки на стойност шест милиона долара. Платиха ги в брой. Катерите бяха откарани в Джуния, живописно пристанищно градче на Средиземно море северно от Бейрут.

Щом отвориха куфарчетата, ливанският командир попита висшия служител на „Мосад“ не иска ли да преброи парите.

— Не, вярваме ти — отвърна той. — Но ако си сбъркал нещо, ще ти е за последно.

После преброиха сумата. Оказа се точна. Фалангистите използваха „флота“ си с една-единствена цел — плаваха с пет възла, около една миля в час, покрай бреговете на Западен Бейрут и стреляха с автомати по мюсюлманите: убиваха стотици невинни граждани, но това никак не се отразяваше на съотношението на силите.

Джемайел позволи на Израел да разположи морски радарен център в Джуния през 1979 година заради тесните си връзки с „Мосад“. Там работеха 30 души, първият израелски контингент в Ливан. Разбира се, присъствието им подсили фалангистите, защото мюсюлманите (съответно и сирийците) не горяха от желание да се карат с Израел. Основната част от преговорите между „Мосад“ и Джемайел протекоха във фамилната му крепост на север от Бейрут. „Мосад“ плащаше между 20 000 и 30 000 долара месечно на Джемайел за главоболията му около израелските радари.

По същото време израелците имаха още един приятел в Южен Ливан — майор Саад Хадад, християнин, който командваше шиитска милиция и гореше от желание, както и самият Израел, да изгони силите на Ясер Арафат от Южен Ливан. По-късно той щеше да се окаже важна фигура в борбата с Арафат.

Центърът на „Мосад“ в Бейрут се наричаше „Подводница“ и се намираше в подземието на бившата сграда на правителството, на

границата между управлявания от християните Източен Бейрут и мюсюлманския Западен Бейрут. В центъра непрекъснато работеха около десет човека, седем или осем от които бяха катси. Останалите двама бяха в състава на поделение 504, израелския военен еквивалент на „Мосад“, който делеше помещението с тях.

В началото на 80-те „Мосад“ беше в много тесни връзки с няколко враждуващи ливански фамилии и им плащаше за данните, които му предоставяха. Част от бандите и някои палестинци в бежанските лагери също получаваха пари за разузнаване и услуги. Не само Джемайел, но и фамилиите Джумблат и Бери сътрудничеха на „Мосад“.

Израелците описваха положението като „халем“, арабска дума, значеща „шумна бъркотия“. По това време нещата станаха още по-объркани, защото започнаха отвлечения на западници. Например през юли 1982 бе отвлечен президентът на американския университет в Бейрут, Дейвид С. Додж, 58-годишен. Четирима войници го хванали, когато се прибирал от работа през парка на университета.

Обичайният начин за превоз на заложенници бе така нареченият „транспорт-мумия“. Човекът се завързваше здраво от главата до петите с кафява пластмасова лента, като носът оставаше открит, за да може да диша. Омотаният „пакет“ се слагаше в багажника или под седалката на колата. Няколко жертви бяха оставени да умрат по този начин, защото похитителите се натъкнали на пътен патрул. Това потвърди ливанския израз, че ужасно е само това, което се случва лично на тебе.

* * *

„Мосад“ бе създал много връзки в Ливан, а и министърът на отбраната Ариел Шарон гореше от нетърпение да се впусне в някоя нова военна авантюра, така че те заедно започнаха да убеждават Бегин, че ако не за друго, то поне заради базите на ООП в Южен Ливан, които непрекъснато опустошаваха израелските селища по северната граница, е нужна намесата на армията. Не случайно американците описваха Шарон като „ястреб всред ястребите“.

След войната Йом Кипур през 1973 година войниците бяха възвеличили Ариел Шарон с думите „Арик, Арик, цар на Израел“.

Шарон тежеше 110 кг при ръст 1,65 и често го наричаха „булдозера“ заради осанката и поведението му. Бе само на 25, когато поведе командосите си в атака и изби десетки невинни йорданци, което принуди първия министър-председател на Израел, Давид Бен-Гурион, да се извини публично. По-късно Моше Даян за малко да го изправи пред военен съд за неподчинение, когато през синайската кампания през 1956 година започна на своя глава маневри с парашутния корпус, които костваха живота на дузина израелски войници.

Месеци преди израелското нахлуване в Ливан Арафат нареди да се спрат бомбардировките на израелски селища, защото разбра, че нещо се готви. Все пак през пролетта на 1982 Израел на четири пъти съсредоточаваше войските си покрай границата с Ливан и ги оттегляше в последния момент поради намесата на САЩ. Бегин уверяваше американците, че израелската армия никога няма да прекоси река Литани, на 30 километра северно от границата, а само ще изтласка от района силите на ООП, за да не могат да нападат израелските селища. Той не спази обещанието си и явно никога не го е мислел предвид бързината, с която армията стигна до Бейрут.

На 25.IV.1982 Израел освободи и последната трета от Синайския полуостров, който бе завладял още през 1967 по време на шестдневната война. Това бе част от сключения през 1979 израелско-египетски договор в Кемп Дейвид.

Но докато израелските булдозери разрушаваха останките от еврейските селища в Синай, Израел откри огън по цялата близо стокилометрова граница с Ливан, която бе под прицел от юли 1981 година. През 1978 израелски корпус от 10 000 души и 200 танка бяха нахлули в Ливан, но не успяха да се справят окончателно с ООП.

Едно слънчево неделно утро в Галилея, 6 юни 1982 година, кабинетът на Бегин даде на Шарон разрешение да започне офанзивата. Същия този ден ирландският генерал-лейтенант Уилям Калахан, командващ умиротворителните сили на ООН в Ливан, влезе в главната квартира на израелското северно командване в Зефат, за да обсъди резолюцията на Съвета за сигурност, която трябваше да сложи край на стълкновенията между ООП и Израел по границата с Ливан. Обаче вместо очакваното обсъждане генерал-лейтенант Рафаел Ейтан, командващ израелската армия, му съобщи, че след 28 минути Израел ще нахлуе в Ливан. Естествено в посочения срок в Ливан се изсипа 60

000 армия с 500 танка. Започваше злополучната кампания, която принуди 11 000 бойци на ООП да напуснат страната, но разби международния имидж на Израел и отне живота на 462 израелски войници, а ранените бяха 2218.

През първите 48 часа бяха унищожени основните сили, на ООП, макар че оказаха сериозна съпротива при Сидон, Тир и Дамур. Бегин отговори на двете спешни писма, с които Рейгън го молеше да не напада Ливан, с думите, че единствената цел на Израел е да прогони ООП от границите си: „Кръвожадният агресор стои на прага ни — написа в отговор той. — Нямаме ли право да защитим живота си?!“

Докато се сражаваха с ООП на юг, част от Израелските сили се присъединиха към християнските фалангисти на Джемайел в околностите на Бейрут. В началото християните ги приветстваха като освободители и ги обсипаха с дъжд от цветя, ориз и бонбони при влизането им в града. Не след дълго няколко хиляди командоси на ООП се оказаха в обсада заедно с 500 000 жители на Западен Бейрут. Престоят на израелските войници в Ливан не бе свързан само с бойните действия: те откриха много любовни наслади в едно село недалеч от Бейрут. Мястото беше забележително с две неща: красивите жени и отсъстващите им съпрузи.

Но смъртоносните бомбардировки продължаваха и през август. Бегин бе принуден да отговори на критиките, които се сипеха от всички страни, че загиват цивилни, а не военни.

— Правим каквото е необходимо. Западен Бейрут не е град. Той е военен обект, заобиколен от цивилни граждани.

Най-сетне след продължилата десет седмици обсада пушките замлъкнаха и командосите на ООП напуснаха града, което накара министър-председателя на Ливан Шафик ал Уазан да възкликне:

— Свършиха се скърбите ни.

Беше прибързал. В края на август в Бейрут пристигна малък умиротворителен корпус от американци, французи и италианци, но израелците продължиха да затягат обръча си около обсадения град.

На 14 септември 1982, вторник, 16:08 часа следобед, на третия етаж на главната квартира на християнската фаланга в Източен Бейрут бе взривена стокилограмова бомба с помощта на дистанционно управление. Загинаха новоизбраният президент Джемайел и 25 други членове на партията му от общо стоте, които се бяха събрали на

редовното си седмично заседание. Башир бе заместен от 40-годишния си брат Амин.

Установи се, че бомбата е била детонирана от Птабиб Хартуни, 26-годишен, член на сирийската народна партия, която ненавиждаше фалангистите. Цялата операция е проведена от сирийското разузнаване в Ливан под командването на полковник Мохамед Ганен.

Тъй като ЦРУ посредничеше между Джемейел и „Мосад“, Съединените щати имаха споразумение с нас за обмяна на данни (това беше голямо предимство за „Мосад“, защото американците почти не контактуват с други организации). „Мосад“ разбираше, че ЦРУ са „играчи, които не играят“, затова в убийството на Джемейел пръст можеха да имат само сирийците.

Обаче два дни преди взрива израелският генерал-майор Амир Дрори, началник на северното командване, и неколцина други висши офицери посрещнаха гости в командния си център в пристанището на Бейрут: дойдоха началник-щабът на ливанската армия Фади Фрем и прословутият шеф на разузнаването им Елиас Обейка, колоритен, но порочен човек, който винаги носеше пистолет, нож и ръчна граната. Цял Ливан се боеше от този фалангист. Любимото му занимание бе да режи ушите на сирийските войници и да ги ниже на една тел пред къщата си. Обейка бе близък на християнския генерал Шамир Заза и по-късно двамата често се сменяха като командири на християнската армия. „Мосад“ ценеше връзката си с Обейка. Той бе посещавал колежа за висши офицери в Израел. И именно той водеше нападението над бежанските лагери и последвалото клане.

Обейка мразеше Джемейел и искаше да му навреди, но бе въввлечен в яростната борба за власт в самата организация, защото го обвиниха, че не е защитил Башир Джемейел.

На 16 септември в пет часа вечер Обейка събра хората си на международното летище в Бейрут и се насочи към лагера Шатила. Израелската армия го прикриваше с автоматичен огън, а по-късно се включиха танкове и артилерия. По това време кабинетът в Тел Авив направи изявление в пресата, че израелската армия „е заела позиции в Западен Бейрут, за да предотврати насието, кръвопролитията и анархията“.

На следващия ден Обейка получи разрешение от Израел да вкара два допълнителни батальона в лагерите. Командването знаеше за

провежданото масово убийство. Израелците дори поставиха наблюдателни постове на покривите на няколко седеметажни сгради в района на кувейтското посолство, за да могат необезпокоявани да наблюдават клането.

Отношенията между Бегин и Рейгън се обтегнаха още повече след вестта за кръвопролитие и участието на Израел в него. В началото на октомври Рейгън изпрати обратно 1200 американски морски пехотинци, само 19 дни след като бяха напуснали Бейрут. Те се присъединиха към 1560-те френски парашутисти и 1200-те италианци, за да подсилят умиротворителните сили.

* * *

През цялото това време центърът на „Мосад“ в Бейрут бе затрупан с работа. Един от информаторите му бе „доносчик“ — в Израел се използва този термин във връзка с подобни информатори (нещо като английския израз „пощенски гълъб“). Доносчикът беше свързан с местен гараж, където превозните средства се преправяха, за да могат да пренасят контрабандни стоки. Например много израелски военни части пренасяха контрабандно видеокасетofони и цигари от Ливан и ги продаваха с огромна печалба в Израел, където такива стоки се обмитяват от 100% до 200%. „Мосад“ на свой ред често даваше информацията, с която разполагаше, на израелската военна полиция, в резултат на което много опити за контрабанда завършиха печално.

През лятото на 1983 година информаторът съобщи на „Мосад“ за голям камион, марка „Мерцедес“, който няколко мюсюлмани шиити подготвят за пренасяне на бомби. Той спомена, че пространството, което опразват с тази цел, е доста по-голямо от обичайното в такива случаи, така че явно работата е дебела. „Мосад“ логично стигна до извода, че има само няколко възможни обекта, за чието унищожаване е нужно голямо количество експлозив. Един от тях бе американският сектор. Въпросът беше дали да предупредят американците за съществуващата опасност от камион, отговарящ на описанието, или да си премълчат.

Решението бе твърде важно, за да се вземе в центъра на Бейрут, затова го прехвърлиха в Тел Авив, където Адмони, тогавашният шеф

на „Мосад“, реши, че е най-добре да дадат на американците общо предупреждение, неясен сигнал, че имат основания да смятат, че някой планира операция, насочена срещу тях. Но това беше тъй многозначно, че напомняше по-скоро на прогноза за времето и едва ли би предизвикало тревога или някакви извънредни мерки за безопасност. Например през последните шест месеца преди конкретното предупреждение имаше повече от сто неясни съобщения за очаквани експлозии в леки автомобили. Едно повече или по-малко не би стреснало американците тъй, че да усилят охраната си.

Адмони обясни отказа си да даде на американците точна информация за камиона по следния начин:

— Не сме отишли там, за да пазим янките. Те са могъща държава. Дайте им само стандартната информация.

Обаче в същото време охраната на израелските съоръжения получи всички данни и ги предупреди да внимават за камион от сорта на описания „Мерцедес“.

В 6,20 сутринта на 23 октомври 1983 година към летището в Бейрут се приближи огромен камион „Мерцедес“ и всички израелски патрули от близката база го видяха. После мина през ливанския контрол и сви наляво на паркинга. Някакъв разтревожен морски пехотинец от американския контингент докладва, че камионът набира скорост, но преди да може да направи нещо, онзи връхлетя върху железния портал пред четириетажната железобетонна сграда на авиационната безопасност, където се помещаваше главната квартира на Осми батальон на Американската морска пехота. Преобърна камарата пясъчни торби, разби още една бариера и накрая се заби право във фойето на сградата, където експлодира със страшна сила. Зданието буквално рухна.

Минути по-късно втори камион избухна в главната квартира на френските парашутисти в Бир Хасон, крайморската резиденция на две мили от американския сектор, и отне живота на 58 войници, а постройката се отмести с десет метра.

Загубата на 241 морски пехотинци, повечето от които все още спяха в леглата си по време на самоубийственото нападение, бе най-тежкото поражение на Съединените щати от 13 януари 1968 насам, когато в началото на офанзивата при Тет във Виетнам загинаха 246 войници в един-единствен ден.

След няколко дни израелците предадоха на ЦРУ имената на 13-те човека, които според тях бяха замесени в двете експлозии. Списъкът включваше сирийското разузнаване, иранците в Дамаск и шиита Мохамед Хусейн Фадлалах.

В главната квартира на „Мосад“ въздъхнаха с облекчение, че не са го отнесли израелците. Инцидентът беше дребен, доколкото засягаше „Мосад“ — бяхме го очаквали, нищо че не казахме никому. Щеше да е по-лошо, ако бяхме издали информацията, с която разполагахме, защото щеше да се разбере как сме я получили и с информатора ни бе свършено. Следващия път не бихме разбрали, ако решат да приложат същия номер спрямо нас.

Всеобщото отношение към американците бе:

— Ей, ама те много си вряха носовете в тоя Ливан, нека си получат заслуженото.

Колкото до мен, това бе първият път, когато получавах сериозно предупреждение от прекия си началник в „Мосад“ Ами Яар. Тогава споменах, че американските войници, загинали в Бейрут, ще ни тежат на съвестта повече от собствените ни жертви, защото бяха дошли добронамерено, за да ни помогнат да се измъкнем от кашата, която сами бяхме забъркали. Казаха ми:

— Я да си затваряш устата. Дръж се за своите. И бездруго даваме на американците много повече, отколкото получаваме от тях.

Постоянно го повтаряха, но не е вярно. Цялата ни техника е американска, а и „Мосад“ им е много задължен.

През цялото това време неколцина западници бяха държани като заложници, а други тепърва щяха да бъдат отвлечени от разни фракции. Един ден в края на март 1984 трима въоръжени шиитски войници отвлякоха пред апартамента му резидента на ЦРУ в Западен Бейрут, който официално се числеше към персонала на американското посолство. Уилям Бъкли бе държан в плен 18 месеца, изтезваха го и накрая го убиха по изключително брутален начин. А можеше да бъде спасен.

Чрез широката си мрежа от информатори „Мосад“ има доста точна представа къде се пазят голяма част от заложниците и от кого. От решаващо значение е да се знае името на похитителя, дори мястото да е неизвестно, защото иначе може да се окажеш в преговори с някой, който не държи нито един заложник. Разказваше се как някакъв

ливанец поискал от адютанта си да намери страна, с която да преговаря за освобождаването на заложници.

— Откъде са заложниците? — попита адютантът.

— Ти ми намери страна, пък аз ще си доставя заложници — гласял отговорът.

Хора с положението на Бъкли се смятат за много ценни, защото разполагат с информация. Ако се изтръгнат данни от тях, това може да означава смъртна присъда за голям брой други служители, работещи по целия свят. Някаква група, която се представи за Ислямски джихад (свещена война на мюсюлманите), пое отговорността за отвличането на Бъкли. Бил Кейси, директор на ЦРУ искаше да спаси Бъкли на всяка цена и изпрати в Бейрут специален екип на ФБР, обучен за откриване на заложници. Но след един месец напразни усилия все още нищо не бяха намерили. Официалната политика на САЩ по това време забраняваше преговорите с похитители, но Кейси отпусна значителни суми, за да плаща на информатори и дори да откупи свободата на Бъкли, ако се наложеше.

Скоро ЦРУ се обърна за помощ към „Мосад“. Малко след изчезването на Бъкли свръзката на ЦРУ в Тел Авив помоли „Мосад“ за информация относно Бъкли и част от другите заложници.

В 11,30 една сутрин по вътрешната радиоуредба предадоха съобщение до целия персонал в управлението да не се движи по партера и да не използва асансьорите в близките два часа, защото са дошли гости. Двама служители на ЦРУ бяха заведени в кабинета на Адмони на деветия етаж. Директорът на „Мосад“ обеща да им предостави всички данни, с които разполага, но ако се интересуват от нещо специално, ще трябва да се обърнат към министър-председателя, „защото той е шефът“. Всъщност Адмони искаше официална молба, за да може да се позове на услугата по-късно, в случай че се наложеше.

Както и да е, американците отправиха официална молба чрез посланика си до тогавашния министър-председател Шимон Перес. Перес нареди на Адмони да предаде на ЦРУ всичко, което би помогнало на американците да освободят заложниците си. Обикновено такъв род молби получават редица ограничения, като:

— Ще ви дадем цялата информация по случая, доколкото тя не засяга безопасността на служителите ни.

Обаче сега не се посочваха никакви ограничения, което дебело подчертаваше колко важен е за САЩ и за Перес проблемът със заложниците.

В политиката подобни неща са по-опасни от динамит. Администрацията на Рейгън добре помнеше какви непоправими последствия имаше за политическото достойнство на Джими Картер задържането на американските заложници в Иран след падането на шаха.

Адмони увери Перес, че ще направи всичко възможно, за да помогне на американците.

— Ще посветя цялото си време на тази задача — рече той. — Сигурно бихме могли да им помогнем по някакъв начин.

В интерес на истината той нямаше никакво намерение да им помага.

Двама служители на ЦРУ отидоха на посещение в „Сейфаним“ (златна рибка), отдела на ООП. Срещата се проведе в „Мидраша“, или Академията. Израел счита ООП за най-големия си враг и „Мосад“ често прехвърля вината за всяко неблагоприятно събитие върху тях. Така че и в този случай отговорността за отвлеченията бе стоварена на плещите на ООП, макар да знаеха, че организацията няма нищо общо с повечето от тях, включително и това на Бъкли.

Все пак, за да създадат впечатлението, че сътрудничат изцяло, хората от „Сейфаним“ разгърнаха карти по стената и предоставиха на американците голямо количество данни относно местата, където обикновено се пазеха заложниците: наистина те непрекъснато се сменяха, но „Мосад“ можеше със завидна точност да посочи последното им местонахождение. „Мосад“ подмина много подробности, които бе събрал от собствените си източници, но американците решиха, че от така представената картина могат да преценят дали си струва да се търсят по-конкретни данни. Всичко това бе част от една грубо скроена, но доста ефективна система — „услуга за услуга“. Трупаха се червени точки като бъдещ капитал.

В края на срещата Адмони получи пълен отчет. Американците се върнаха обратно, за да обсъдят нещата помежду си. Два дни по-късно те отново се появиха с молба да получат конкретни данни по един въпрос, който беше споменат още през първото им посещение. ЦРУ смяташе, че това би могло да се окаже диамант в сметта, но искаха да

са сигурни в предположенията си. Налагаше се да говорят със самия информатор.

— Оставете тая работа — каза човекът от „Мосад“. — Никой не разговаря с информаторите.

— Окей — рече служителят на ЦРУ — Вярваме ви. Позволете ни тогава да разговаряме с катсата!

„Мосад“ грижливо пази самоличността на катсите си. Не могат да рискуват да ги видят външни лица. В крайна сметка, кой знае къде могат да ги разпознаят по-късно? Катса, който работи в Бейрут днес, утре може да бъде прехвърлен на съвсем друго място, където да го засече служителят на ЦРУ и цялата операция ще се провали. Все пак съществуват много начини да се проведе един разговор, при който двете страни да не се срещнат очи в очи. Достатъчно е да се постави екран между двамата, така че гласът да се изкривява, или пък катсата да е с качулка. Но „Мосад“ нямаше намерение да помага чак толкова. Независимо от преките нареждания на „шефа“ им Перес, служителите на „Сейфаним“ обясниха, че трябва да поискат разрешение от директора на „Мосад“. Из главната квартира плъзна слухът, че на Адмони му се пече яйце на задника. Съпругата му, която бе дъщеря на шефа на „Цовет“, също не беше щастлива. Явно бе неразположена — поне така разправяха. По обед в столовата всички приказваха за проблема със зложниците. Вероятно по пътя си до столовата историята е била леко преувеличена, но се твърдеше, че Адмони бил казал:

— Тия смотани американци! Може би искат да им измъкваме зложниците вместо тях. Да не би да са мръднали нещо?

Във всеки случай отговорът бе не. ЦРУ не биваше да се среща с катса. Нещо повече, обясниха на американците, че информацията, която са получили, е стара и се отнася за съвсем друг случай, така че няма нищо общо с Бъкли. Това не бе вярно, но за да замажат нещата още повече, помолиха американците да изоставят интересуващите ги данни и да насочат усилията си за спасяването на останалите зложници. Дори обещаха да удвоят усилията си да им помогнат в замяна на това.

Много хора в службата смятаха, че „Мосад“ ще съжалява за тази работа някой ден. Но доволните бяха още повече. Всеобщото отношение беше:

— Ама им дадохме да се разберат. Няма да станем изтривалка на янките. Ние сме „Мосад“. Най-добрите.

* * *

Именно загрижеността за Бъкли и останалите заложници накара Кейси да заобиколи указите на Конгреса и да се замеси в плана за доставка на забранени оръжия на Иран в замяна на безопасността на американските заложници, което в крайна сметка доведе до скандала „Иран-контри“. Ако „Мосад“ беше по-склонен да сътрудничи в самото начало, това би спасило живота на Бъкли и останалите и не би причинило онзи ужасен политически скандал в САЩ. Перес веднага разбра, че сътрудничеството е в интерес на Израел, но „Мосад“ и в частност Адмони имаха други интереси и ги преследваха безмилостно.

Последната трагедия, свързана с израелското нахлуване в Ливан, бе, че цялата мрежа от агенти се разпадна след закриването на центъра ни „Подводница“. Много от тях бяха убити. Някои се измъкнаха благополучно.

Израел не започна тази война и не я завърши. Това е, като да се включиш в играта на 21 в някое казино. Не си първият и не си последният, но все пак участваш. За съжаление Израел не улучи нито един джакпот.

През този период съветникът на Перес по въпросите на тероризма беше Амирам Нир. Когато Перес заподозря, че „Мосад“ не играе честно с американците, той реши да използва Нир като своя лична свръзка между двете държави. Ето как Нир се свърза с американския полковник Оливър Норт, главно действащо лице в последвалия скандал „Иран-контри“. В схемата на действие положението на Нир бе да носи небезизвестната библия с автограф от Роналд Рейгън, когато Норт и бившият секретар на Щатите по националната сигурност пристигнаха с фалшиви ирландски паспорти в Иран да продават оръжие. Парите от продажбата бяха използвани за закупуване на оръжие за никарагуанските контри, подкрепяни от САЩ.

Нир определено се познаваше с влиятелни личности и беше вътрешен човек. Той изигра важна роля в залавянето на похитителите

на пътническия кораб „Акиле Лауро“ през 1985 година, също така уведоми тогавашния вицепрезидент на Щатите (бивш директор на ЦРУ) Джордж Буш за преговорите около оръжейните доставки за Иран.

Известно бе, че Нир е направил изявление относно съвместните действия с Норт в някои антитерористични операции през 1985 — 1986 година като част от американо-израелското споразумение. През ноември 1985 Норт приписа на Нир идеята да се използват парите от продажбата на оръжия в Иран, за да се финансират други секретни операции.

Участието на Нир във всичко това става още по-загадъчно поради връзката му с потайния ирански бизнесмен Манухер Горбанифар. В крайна сметка директорът на ЦРУ Бил Кейси предупреди Норт, че по всяка вероятност Горбанифар е агент на израелското разузнаване. Все пак Горбанифар и Нир успяха да измолят помощта на Иран за освобождаването на преподобния Лорънс Дженко, американски заложник, когото ливанските екстремисти държаха до 29 юли 1986 година. Няколко дни след освобождението на Дженко Нир уведоми Джордж Буш, че трябва да освободи оръжейните доставки за Иран.

Горбанифар бе информатор на ЦРУ от 1974 година. Именно той пусна слухове през 1981 година за либийските наемници, пристигнали в САЩ, за да убият президента Рейгън. Две години по-късно ЦРУ разбра, че слухове са чиста проба измислица, и прекрати отношенията си с него, а през 1984 издаде официално съобщение, че Горбанифар „умее да фабрикува полуистини“.

Но дори и така, именно Горбанифар издейства помощния заем от пет милиона долара от саудитския милиардер Аднан Хашоги, чрез който Израел и Иран преодоляха недоверието си един към друг по отношение на сделките с оръжие. Самият Хашоги беше вербуван за агент на „Мосад“ години по-рано. Всъщност забележителният му частен изтребител, за който много се писа, бе произведен в Израел. Хашоги не получаваше заплата от „Мосад“, както повечето агенти, но използваше парите на „Мосад“ в голяма част от сделките си. Отпускаха му се заеми всеки път, когато поискаше, а „Мосад“ бе инвестирал значителни суми в компаниите на Хашоги. Всъщност парите принадлежаха на Овадия Гаон, еврейски мултимиллионер, роден

в Мароко, който живееше във Франция. Обръщаха се към него, ако им трябваше крупен заем.

Все пак Иран не искаше да плати, докато оръжието не пристигнеше на негова територия, а Израел нямаше намерение да изпрати 508-те ракети „TOW“, преди да е получил парите. Така помощният заем от Хашоги се оказа от решаващо значение за осъществяването на сделката. Скоро след продажбата бе освободен още един американски заложник, преподобният Бенджамин Уиър. Това убеди американците, че независимо от качествата си на ненадминат лъжец Горбанифар е полезен заради контактите си с Иран. По същото време Израел продаваше оръжия на стойност 500 милиона долара на Аятолах Хомейни и несъмнено Горбанифар и съдружникът му Нир използваша това, за да уреждат освобождаването на американските заложници.

На 29 юли 1986 година Нир се среща с Буш в хотел „Цар Давид“ в Йерусалим. Подробностите от срещата са записани в строго секретния меморандум от три страници, направен от Крейг Фулър, „кадровика“ на Буш. Цитира се как Нир обяснява на Буш участието на Израел:

— Преговаряме с най-крайните елементи (в Иран), защото сме разбрали, че само те са в състояние да издействат освобождаването на заложниците ви, а умерените не могат.

А Рейгън често повтаряше, че се занимават само с „умерените“ в Иран по въпроса за оръжейните доставки. Нир каза на Буш, че израелците са задвижили нещата.

— Започнахме тази операция, осигурихме базата и транспорта.

Нир бе призован после като главен свидетел в процеса срещу Норт през 1989 година около скандала „Иран-контри“, защото бе споменал за антитерористичните операции, провеждани от него и Норт през 1985 — 1986 като част от американо-израелското споразумение. Свидетелските му показания биха причинили много главоболия не само на администрацията на Рейгън, но и като цяло, предвид ролята на Израел в аферата.

Обаче на 30 ноември 1988 година излезе съобщението, че Нир е загинал заедно с пилота при катастрофа с малък самолет „Чесна T210“ над някакво ранчо на 150 км западно от град Мексико. Останалите трима пътници се отърваха с леки наранявания, в това число и

канадката Адриана Стентън, 25-годишна, от Торонто. Тя твърдеше, че не е свързана с Нир. Обаче мексиканците я описваха като негова „секретарка“ и „придружителка“, а тя наистина работеше във фирма, свързана с Нир. Канадката не пожела да говори повече по въпроса.

Нир бе заминал за Мексико, ча да проучи пазара на авокадо. На 29 ноември той посетил завода за обработка на авокадо в западния мексикански щат Мичоакан. Нир беше един от големите акционери в завода. На следващия ден нае малък самолет, за да го откара обратно в Мексико Сити заедно със съдружника му Пат Уебър и според местните власти загинал в катастрофата. Обаче „тялото“ му било идентифицирано от загадъчния аржентинец Педро Круче, който работел за Нир и пребивавал незаконно в Мексико. Обяснил на полицията, че е загубил документите си на една корида, но и без тях му разрешили достъп до останките на Нир.

В допълнение оригиналният рапорт на служебния адвокат потвърждаваше, че Нир и Стентън са пътували под чужди имена, независимо че посещението им е било законно. По-късно инспекторът на летището опроверга това, макар че грешката остана необяснена. Повече от хиляда души присъстваха на погребението на Нир в Израел и министърът на отбраната Ицках Рабин говори за „неизпълнената му мисия, чиито цели ще останат скрити, а тайните са завинаги заключени в сърцето му“.

След злополуката с Нир на страниците на „Торонто Стар“ излезе изявлението на неназован служител от разузнаването, който твърдеше, че Нир по всяка вероятност е жив.

— Нир е посетил някой пластичен хирург в Женева, където клиниките са много добри, много частни и много дискретни.

Каквото и да е станало с Нир, сигурен е само ефектът, който свидетелските му показания биха произвели върху администрацията на Рейгън и израелското правителство в последвалия процес около аферата „Иран-контри“.

Но разследванията на сенатската комисия извадиха на бял свят през юли 1987 година меморандум от Норт до бившия съветник по националната сигурност вицеадмирал Джон Пойндекстър, изпратен на 15 септември 1986 година и цензуриран от службата за сигурност. В него се препоръчваше Пойндекстър да обсъди оръжейната сделка първо с Кейси, а после да уведоми президента Рейгън.

Пойндекстър бе единственият от седмината изправени пред съда в този скандал, който отиде зад решетките. На 11 юни 1990 година той получи шест месеца зад решетките, а съдията Харолд Грийн му изнесе строга лекция за онези, които „взимат решения на своя глава в разрез с официалната държавна политика“ и логично попадат в дранголника.

На 3 март 1989 година Робърт Макфарлан бе глобен 20 000 долара и получи две години условно, след като го признаха за виновен, че на четири пъти е задържал важна информация от компетентията на Конгреса. На 6 юли 1989 година с приключването на сензационния процес във Вашингтон Оливър Норт получи глоба от 150 000 долара, плюс 1200 часа общественополезен труд. Съдът го призна за виновен по три от дванадесетте обвинения. На 4 май Норт също бе осъден условно на две години.

В меморандума на Норт до Пойндекстър се подчертава важността на ролята, която Нир играеше в скандала: „Амирал Нир, специален съветник на министър-председателя Шимон Перес по въпросите на антитероризма, посочи, че в петнайсетминутната среща на четири очи с президента Перес възнамерява да повдигне няколко доста болни теми.“

По онова време бяха освободени трима американски заложници вследствие на оръжейните доставки за Иран. Това бяха Дженко, Уиър и Якобсън.

След имената на заложниците в меморандума се изтъкваше: „Преди няколко седмици Перес изрази загрижеността си, че Съединените щати могат отново да прекратят взаимоотношенията си с Иран. Израелското правителство обаче смята, че проблемът със заложниците трябва да послужи като мост за сближаване и основа за съвместни стратегически планове с Иран.“

Вероятно Перес ще потърси гаранции от Съединените щати за продължаването на така ползотворната съвместна работа, тъй като нито Уиър, нито Дженко щяха да са на свобода днес без помощта на Израел... президентът би трябвало да изкаже благодарност на Перес за дискретното му сътрудничество.“

И наистина Рейгън благодари. Много вероятно е Перес да е отговорил на благодарността му, поне отчасти, като е уредил „катастрофата“ на Нир, за да се избягнат свидетелските му показания.

Трудно е да се каже със сигурност, но предвид странните обстоятелства около катастрофата плюс факта, че Израел доставяше оръжие и екипировка през карибския басейн за колумбийските наркобарони, малка е вероятността Нир да е наистина мъртъв.

Едва ли някога ще разберем. Обаче, ако „Мосад“ бе отстъпил, за да даде информацията си за американските и останалите западни заложници, нямаше да се стигне до аферата „Иран-контри“. И това е неоспорим факт.

[1] Най-влиятелната християнска партия в Ливан. Б.пр. ↑

ЕПИЛОГ

На 8 декември 1987 година израелски камион се сблъска с няколко фургона в Газа. Загинаха четирима араби, а 17 други бяха ранени. Инцидентът разпали бурни протести още на следващия ден, защото упорито се носеше мълвата, че злополуката е умишлено отмъщение за смъртта на израелски държавен служител на 6 декември в Газа.

Демонстрантите затвориха пътищата с барикади от горящи гуми. Замеряха израелските войски с камъни, железни пръти и коктейли „Молотов“. На 10 декември размириците се разпространиха и в бежанския лагер „Балата“ близо до град Наблус на Западния бряг.

Два дни по-късно група палестински младежи изскочиха от джамиите по време на петъчните молитви в Газа и се вкопчиха в улични стълкновения с израелските войници. В престрелката загинаха още трима араби. След това израелските войски нахлуха в болницата „Шифа“ в Газа, удряха докторите и сестрите, които се опитваха да защитят пациентите си, и арестуваха дузина ранени араби.

Започваше интифадата.

На 16 май 1990 година шведският клон на фонда „Спасете децата“ с финансовата подкрепа на фондацията „Форд“ разпространи доклад от 1000 страници, в който обвиняваше Израел за „жестоко дискриминационно и нечовешко“ насилие над палестинските деца. Твърдяха, че между 50 и 63 000 деца са били в болници с леки наранявания, а 6500 от тях с рани от огнестрелно оръжие. Голяма част от убитите деца не са хвърляли камъни, когато са били застреляни от войниците, а 1/5 от случаите недвусмислено показват, че са станали жертва или в домовете си, или в непосредствена близост до тях.

Интифадата е в пълната си сила и няма никакви признаци, че идва краят ѝ. Според „Асошиейтед прес“ израелците са убили 722 палестинци до юли 1990. Над 230 са загинали от ръката на палестински радикални елементи, а жертвите на Израел възлизат на 45 души.

През 1989 година Израел изпрати 10 000 войници в Газа и Западния бряг за опазването на реда и сигурността там. В началото на април 1990 броят им бе намалял на 5000.

На 13.11.1990 година „Уолстрийт джърнъл“ публикува израелско банково проучване, според което размириците през последните две години са стрували един милиард долара загуба на брутен национален продукт и още 600 милиона разходи за поддържането на армията, изпратена да потуши интифадата.

На 146-те квадратни мили на ивицата Газа живеят повече от 600 000 палестинци. Около 60 000 от тях отиват всеки ден на работа в Израел, която е ниско платена и тежка, а вечер трябва да се прибират обратно по домовете си, защото им е забранено да остават през нощта.

На 16.III. 1990 г. Кнесетът на Израел свали правителството на министър-председателя Ицках Шамир с 60 срещу 55 гласа. Това бе първият случай, когато израелско правителство получава вот на недоверие. Причината бе, че Шамир отхвърли плана на САЩ за започване на израелско-палестински преговори.

На 7 юни Шамир и неговият десен блок „Ликуд“ сформираха коалиция с някои дребни партии, с което спечелиха мнозинството в Кнесета с два гласа. Това позволи на Шамир да продължи политиката си на нови селища в спорните области, без да иска мнението на палестинците. Политическите наблюдатели единодушно определиха новото правителство като най-ултрадясното в цялата история на Израел.

На 15.XI.1988 г. в края на четиридневното съвещание на Палестинския национален съвет в Алжир (това беше неофициалният парламент в изгнание на ООП) бе провъзгласена независима палестинска държава. Освен това съветът за първи път призна резолюцията на ООН за правото на съществуване на Израел.

* * *

Международното отношение към Израел не бе твърде ласкаво след продължилите с години размирици. Независимо от усилията на израелските държавници да опровергават информацията, идваща от Западния бряг и Газа, телевизията често излъчваше кадри на войници,

които биеха и стреляха по невъоръжени палестински младежи, така че и най-твърдите поддръжници на израелската политика в чужбина започваха да негодуват.

Три дни след като Шамир получи вот на недоверие, бившият американски президент Джими Картър замина на посещение в района и заяви:

— Размириците се подклаждат отчасти от самите израелски войници, които не признават достойнството на палестинците, разрушават домовете им и ги разстрелват без съд и присъда.

Едва ли има семейство на Западния бряг, което да е без някой роднина, хвърлен в затвора от военните власти — добави Картър.

Израелските данни показват, че между 15 000 и 20 000 палестинци са били ранени, а 50 000 арестувани поне веднъж. Около 13 000 от тях все още са зад решетките.

На 12.IV.1990 г., в навечерието на Великден, група от 150 запалени еврейски националисти се нанесе в свободната сграда в центъра на християнския квартал в Йерусалим, известна като Странноприемницата на св. Йоан. Странноприемницата е в непосредствена близост с Църквата на Светата гробница, почитана от християните като мястото, където е бил погребан Исус Христос. Това беше груб опит за провокация на християнската общност.

В продължение на десет дни израелското правителство отричаше участието си в събитието. Най-сетне признаха, че групата е получила от тях 1,8 милиона долара, т.е. 40% от наема на сградата.

Сенаторът Робърт Доул, който бе на обиколка в Израел, заяви в свое интервю, че огромната финансова помощ на САЩ за Израел трябва да бъде чувствително редуцирана, за да се подсилят фондовете за развиващите се демокрации в Източна Европа и Латинска Америка.

На 1.III.1990 г. държавният секретар на САЩ Джеймс Бейкър потвърди намерението на администрацията на Буш да отклони част от помощта на Съединените щати за Израел и други страни към новите демокрации. Шамир бе дълбоко възмутен от факта, че Бейкър обеща заем от 400 милиона долара за Израел с изричното условие да се прекрати създаването на нови селища в окупираните територии.

Може би най-добрата илюстрация за настроението на дясното крило в Израел е забележителният случай с равина Моше Левингер, лидер на крайно дясното движение на еврейските заселници. През юни

1990 той получи шест месеца зад решетките за небрежност: бе застрелял арабин.

На 7.X.1988 г. Левингер минавал с колата си през Хеброн, когато някой хвърлил камък по нея. Той изскочил от колата и взел да стреля напосоки, при което убил собственика на някаква бръснарница, арабин. На едно от съдебните заседания Левингер влезе в залата с високо вдигната пушка и заяви, че е имал „привилегията“ да застреля арабина. След прочитането на присъдата Левингер бе отнесен до затвора на раменете на възторжена тълпа.

Равинът Моше Цви Нерия, директор на известното религиозно училище „Бнай Акива Яшийва“, изнесе лекция в защита на Левингер:

— Много мисъл не е нужна, дошло е време да се стреля.

Юристът Хаим Коен, бивш съдия от Върховния съд на Израел, сподели:

— Днес нещата се развиват така, че ме е страх да си помисля какво може да стане утре. Не бях чувал някой да е съден за небрежност, след като е застрелял хладнокръвно човек. Сигурно съм с остарели схващания.

* * *

Интифадата и последвалият срыв на морала и човечността са пряк резултат от мегаломанията на „Мосад“. Оттук тръгва всичко. Чувството, че можеш да постъпиш както си искаш, с когото си поискаш, само защото е във властта ти.

Израел е в голяма опасност. Тези неща не се контролират. Продължават побоищата над палестинци, а Шамир казва:

— Те ни карат да бъдем жестоки. Принуждават ни да нараняваме деца. Не са ли отвратителни?

Ето това става, след като всичко е потънало в секретност от години; след като в сила е принципът „ние сме правите и ще бъдем правите на всяка цена“, а държавните служители умишлено се дезинформират и насието и измамата са норми на поведение. Та нали мотото на „Мосад“ започва с „Чрез измама“?

Заразата започва от „Мосад“ и през правителството плъзва надолу в израелското общество. Има много хора, които се изправят

срещу това, но никой не чува гласа им. И с всяка стъпка надолу пътят става по-стръмен, а връщането по-трудно.

Най-страшното проклятие в „Мосад“, което някой катса може да отправи към друг, е простото пожелание:

— Дано да прочета за теб във вестника!

Може би само така ще се променят нещата.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗВАДКА НА „МОСАД“ ЗА СТРУКТУРАТА НА ДАТСКИТЕ СЛУЖБИ ЗА СИГУРНОСТ

(Преведено директно от файла за датското разузнаване в компютъра на „Мосад“)

Страна 4647 1985

Препечатано копие за страната

Редовен — 1536 13.VI.1985 г. До: Машове От: Страна Секретно
— 4647

Мораво А-Датска служба за гражданска безопасност (ДСГБ)

1. Датската служба за гражданска безопасност е в състава на полицията. Тя е подчинена на Министерството на правосъдието.

2. Персоналната службата, както и всичко останало идва от полицията. Министерството на правосъдието контролира дейността на службата. Контролът се изразява в разрешение за започване на операции, като за всяка се изисква отделно одобрение.

3. Командващият службата и заместникът му разполагат с трима официални съветници, които са и свързки с подчинените им. Всеки от тримата отговаря за няколко подотдела.

4. Главните задачи на службата са контрашпионажът и антитероризмът. Службата носи отговорност за охраната на датските инсталации и посолства в чужбина. Задълженията им към Израел включват непрекъснато наблюдение на палестинската общност в Дания, възлизаща на 500 души.

5. Всяка операционна дейност на ДСГБ се посреща с подозрение и враждебност. Това Представлява сериозен проблем. Действията на службата се ограничават значително и от Министерството на правосъдието. Службата е задължена да обяснява, анализира и оправдава всяка стъпка, която смята да предприеме, особено ако това

засяга свободите на личността. Службата се ръководи от видни обществени фигури и това я парализира.

6. Среци с „Мораво“ се провеждат често. Всеки път, когато се нуждаем от извънредна информация, можем да уредим съвещание с тях в срок от няколко часа.

Веднъж на три години се провежда семинар по ПАХА. Последният бе миналия месец.

7. Сътрудничеството ни с „Мораво А“ е много тясно. Отношенията ни са добри и ползотворни.

Наш представител („марат“) присъства на заседанията им в ролята на съветник по ПАХА.

„Мораво“ винаги се обръща към нас, когато става въпрос за „маянот“ (код за подслушвателни устройства; буквалният превод е „извор“ или „източник“).

Венец на сътрудничеството ни е операция „Дружба“ (разпит на палестински пилот в болница в Дания от представител на управлението в Тел Авив). Кодът на главната квартира е ХА-И-ХАЛ, или „дворец“. Операцията целеше вербуването на иракски пилот. Датчаните поеха огромен риск, макар че ползата бе изцяло за нас.

Навремето бяхме започнали друга операция с „Шосанимо“ и „Абу ел Фида“, която трябваше да се проведе в Дания. Отказахме се от първоначалния си план поради причини, зависещи изцяло от нас.

8. Информацията, която получаваме от „маянот“, ни дава пълна картина за палестинската общност в Дания и известни сведения за политическата дейност на ООП.

9. Често обсъждаме с датчаните гореспоменатите теми.

10. По въпроса на „махол“ (буквално „танц“ съвместни операции по вербуване) получаваме пълната им подкрепа, когато и както я поискаме.

11. Централни фигури

А. Хенинг Фоде — командващ службата. Назначен през ноември 1984 г.

Б. Майкъл Лингбо — зам.-командващ от август 1983. Няма опит в разузнаването и все пак отговаря за контрашпионажа.

В. Пол Моза Хансон — официален съветник на командващия службата, той е свръзката ни с „Мораво“. Занимава се главно с

антитероризма. Наближава края на мандата му. Хансон взе участие в последния семинар по ПАХА в Израел.

Г. Халбърт Уинтър Хинадей — началник на отдела по антитероризъм и подривна дейност, също участвал в последния семинар по ПАХА в Израел.

Страна 4648

Препечатано копие за страната

Редовен — 1024 14.VI.1985 г. До: „Машове“ Редовен От: Страна Секретно-4648

Мораво В — датския „Мосад“ (Датска служба за отбранително разузнаване, ДСОР)

1. Общи данни

Датският „Мосад“ е разузнаването на датските въоръжени сили.

Той е пряко подчинен на главнокомандващия армията и министъра на отбраната. Командващият ДСОР е в генералния щаб на армията.

2. Структура на датския „Мосад“

ДСОР е съставен от четири подразделения:

А. Администрация.

Б. Подслушване (8200).

В. Разследване.

Г. Събиране на информация.

3. Задължения на ДСОР

А. Към НАТО:

— покрива Полша и ГДР.

— следи маневрите на флота на Източния блок в Балтийско море, групата, занимаваща се с това, е тясно специализирана и използва прецизно електронно оборудване.

Б. Вътрешни:

— военно и политическо разузнаване

— обработка на информация от страната

— връзка с чуждестранните разузнавания

— оценка за популярността на правителството сред народа. (С една дума, основната задача на ДСОР е да следи Източния блок.)

В. Новата ѝ функция е свързана с Близкия и Средния изток. В началото бе определен човек, който се занимаваше с това един ден седмично. Целта е да се получава информация от датските търговци и

бизнесмени, които осъществяват сделки в района. Ние им подхвърлихме тази идея на конференцията по ПАХА

4. Материалите, които получаваме от ДСОР, са свързани най-вече с Източния блок, т.е. съветските сухопътни, морски и въздушни маневри. Правеха отлични снимки на съветските самолети.

Особено се наблягаше на новите антенни устройства на самолетите.

ДСОР бе първата служба, която ни достави фотографии на съветските ССЦ-3.

5. Връзките ни с ДСОР се активизираха след посещението на техния началник-отдел „Въздушно разузнаване“ в Израел и шефа на морското им разузнаване в Хайфа.

През август в Израел ще се проведе съвместно военно съвещание.

6. Централни фигури.

А. Могенс Телинг. Командващ службата от 1976 г.: посетил Израел през 1980 г.

Б. Иб Бангсбор. Началник на отдел „Кадри“ от 1982 г. Вероятно е да се пенсионира през 1986 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ВЪПРОСНИК НА АМАН ЗА СИРИЙСКАТА БОЙНА ПОДГОТОВКА

(Това е превод на действителен документ, даден на висшестоящ сирийски агент преди заминаването му от Европа за Сирия.)

Следва серия въпроси към агент, заминаващ за страна-мишена. Подредени са по важност. Темите, които са извън компетенцията на информатора, трябва да бъдат изключени по ваша преценка.

Състояние на повишена бойна готовност и ранно предупреждение

1. Какви са степените на бойна готовност на сирийските сухопътни войски и какви са признаците им, както следва:

- присъствие на войници във военните бази
- тренировъчни схеми
- операционна годност на оборудването
- количества на въоръженията и амунициите.

2. Каква е настоящата подготовка на сирийската армия за бойни действия, въз основа на следните критерии:

- положението на личния състав в бойните единици
- нивото на годност на оборудването
- положението с провизии, амуниции и друга екипировка
- последните учения на различните бойни единици
- стратегически запаси в Сирия — храна, бензин.

3. От колко батальона се състоят следните бригади:

- бронирана бригада 60
- бронирана бригада 67
- механизирана бригада 87 от 11-а въоръжена дивизия
- 14-а дивизия от специалните сили.

Програма за ученията през 1985 г.

4. Какви са общите цели на сирийските учения през 1985 г.?

5. Кои единици на бригадно или дивизионно ниво са предвидени да участват в пълна мобилизация през тази година и кога по-точно?

6. Какви упражнения предвижда върховното командване на ниво корпус/дивизия и какво е разписанието им?

7. Каква е равносметката на сирийската армия от ученията, проведени през 1984 г.?

8. Кои бойни единици са се проявили особено добре до момента и как по-точно?

Специфични данни за проверка

9. Какви нападателни техники са били усвоявани напоследък?

10. Колко време се предвижда за провеждането на една битка с различните техники?

11. Каква част от ученията се провеждат нощем?

12. Какви конкретни учения е провела бронирана дивизия № 11 и кои нейни подразделения са участвали в тях?

13. Бяха ли провеждани учения тази година, в които са участвали бойни единици ЗЗР (ракети земя-земя)?

14. Кои подразделения на командосите са се упражнявали през 1984 г. и в каква степен?

15. Какви изводи са извели сирийците от мирното споразумение в Галилея относно:

— въоръжените подразделения

— подразделенията на командосите

— артилерия и противовъздушна отбрана

— командване и контрол

— смятат ли да предприемат някакви конкретни преобразования.

Теория на бойните действие (военно обучение)

16. Какви са теоретичните планове на сирийците във връзка с преминаването на укрепени пространства, каквито са Голанските възвишения;

— Как сирийците възприемат израелските укрепления и с каква информация разполагат относно инженерните им схеми и данни

— как смятат да ги преодолеят

— разполагат ли сирийците с точни планове на израелската укрепена линия

— какви са сирийските стратегически планове за преодоляване на израелските фортификации

— кои ще бъдат ударните единици? С какви средства ще разполагат при започването на евентуална война и с какви средства разполагат в момента

— каква е годността им за възложената задача?

Сирийските командоси

17. Как ще действа дивизия № 14 от „Специалните сили“ при едно въздушно нападение над израелските позиции, при положение че сирийците не разполагат с достатъчно хеликоптери (така излиза от думите на агента)?

18. Имат ли командосите бронетранспортъори, или ще им бъдат ли доставени такива в бъдеще? Ако да, с каква цел?

19. Ще бъдат ли създадени нови дивизии към „Специалните сили“? Кога?

20. Смятат ли сирийците да изпратят командосите си към фронтовите укрепления?

— ще използват ли сирийците командоси при Тел Абу Нида

— при Тел Ел Хантсир

— при Тиел Парс

— при хребета Буката

— ще използват ли командоси при междинните операции

— ще използват ли командоси за превземането на командните постове на Израел?

21. Как точно смятат да се намесят в битката сирийските командоси? С какъв транспорт?

Базови данни

22. Каква сила считат сирийците за достатъчна, за да достигнат стратегическо равновесие с Израел?

— колко дивизии и корпуси ще използват сирийците, за да постигнат тази си цел

— колко танкове; бронетранспортъори и оръдия ще са достатъчни според тях за целта

— какви помощни средства (изредени са по-долу) ще бъдат използвани за целта?

1. Сапъори.

2. Ракети земя-земя.

3. Техника за провеждане на химическа война.

— колко транспортни хеликоптера са необходими на сирийската армия?

— колко противотанкови хеликоптери са нужни на сирийската армия за горепосочените цели?

23. Какви са предвижданията за нарастването на военния потенциал на страната? (Вж. по-долу.)

— нарастването отговаряше ли на предвижданията през 1984 г.? Ако да, то:

1. Какви са били първоначалните планове?

2. Какво е количеството на танковете, противотанковите установки, артилерията, зенитните оръдия и инженерните войски?

3. Какво предстои да бъде направено според плановете?

4. Какви срокове предвижда планът за всяка отделна фаза? Какъв е крайният срок?

24. Структурата на отбраната в момента

— кои единици отговарят изцяло за отбраната

— каква е йерархията между тях

— кои единици са прехвърлени от отбраната към „Сироко“

— има ли признаци на недоволство между войниците при прехвърлянето им от отбраната в други единици

— каква е боеспособността на отбраната в момента?

25. Дивизия № 14 от „Специалните сили“.

— кои единици влизат в състава на тази дивизия в момента

— има ли проекти за поставяне на нови бойни и помощни единици под прякото командване на щаба на дивизията?

26. Републиканска гвардия

— какви второстепенни единици са включени там в момента и какво е тяхното въоръжение

— има ли планове за разширението им?

27. Резервни части на сирийската армия.

— съществуват ли редовни части, които да се използват като попълнения по време на война (извън състава на общия набор)

— какви са те и какви са функциите им в момента

— в какви учения участват и каква е степента на бойната им готовност?

Бронирана дивизия № 11

28. Повече подробности около подразделенията на дивизията (бригадни батальони, артилерийски батальони и батальони, пряко подчинени на дивизионното командване). Въоръжението на различните бойни единици; офицери и войници от дивизия 11; настоящите ѝ функции, обучение и боеспособност на дивизията.

29. Задачите на дивизия 11. Влиза ли дивизията в състава на общите резерви от ариергарда, или ще стане част от състава на нов корпус?

30. Какви танкове влизат в състава на всяка бригада на дивизия 11? Какъв е броят им към ноември 1984 г.

31. Бригада 87 и бригада 60. Да се конкретизират подразделенията им, числеността, въоръжението и екипировката, личен състав и офицери, настоящи функции, обучение и боеспособност.

Планинска бригада 120.

32. Под чие командване е бригада 120 в момента?

— къде е разположена

— къде е постоянната ѝ база

33. Да се конкретизират единиците в състава на бригада 120, въоръжение и екипировка, численост и офицери, обучение.

34. Задачи и предназначение на бригадата. Къде ще бъде разположена при извънредно положение и под чие командване?

Териториално командване в сирийската армия

35. Да се конкретизират различните териториални командвания и кои бойни единици им принадлежат.

36. Офицери и личен състав на различните командвания.

37. Задълженията на командванията във време на мир и война.

38. Военни лагери и инсталации към командванията.

Корпуси на сирийската армия (СА)

39. Има ли планове за създаване на нови корпуси в СА? Ако е така, да се конкретизира и да се посочат срокове.

40. Ако се създадат такива корпуси, ще останат ли резерви под общо командване?

Общо военнополово командване

41. На какъв етап е създаването на общо военнополово командване?

42. Какви бойни единици ще бъдат подчинени на него?

43. Офицери и личен състав на командването?

44. Разположение на бойните единици и командните постове в извънредна ситуация и нормално.

45. Задачи на подобно командване.

Противотанкови части

46. Да се посочат общи данни за командването на противотанковите части, числеността им и офицерския им състав.

47. Настоящото им разпределение.

48. Цели и предназначение.

49. Стандартното им въоръжение.

Оръжейни доставки

50. Да се конкретизират договорите за доставка на оръжие от Съветския съюз, сключени след посещението на Асад в Москва през октомври 1984 г., като се наблегне на новите оръжейни технологии (вид, количество, срок на доставка и начин на плащане).

51. Кои бойни единици ще получат най-напред новите оръжейни технологии (танкове Т-72 с подобрения, бронетранспортъори БМП 1, противотанкови системи, помощно оборудване и артилерия?)

52. Връзки и договори със западноевропейски държави през миналата година и в близко бъдеще, да се наблегне на новите оръжейни технологии (танкове, противотанкови установки, подвижна артилерия, помощно оборудване).

Складова база

53. Да се посочат складовете, предвиждани за новите доставки и старата техника в СА. Капацитет и контрол.

54. Да се посочи съдържанието на складовата база.

Оборудване за нощно движение

55. Възнамерява ли СА да закупи такова оборудване и с каква цел? Кой го продава? Странно е, че агентът твърди, че не знае дали СА разполага с такова оборудване.

Противотанкови части

56. На какво се основава твърдението на агента, че противотанковите подразделения няма да прераснат в противотанкови бригади?

57. Каква е разликата между противотанково подразделение и противотанкова бригада?

58. На какво се основава твърдението на агента, че подразделенията на командосите няма да прераснат в батальони?

59. Каква е разликата между подразделение на командоси и батальон на командоси?

Офицери и щабове

60. Да се посочат последните назначения и разжалвания според бюлетина, предвиден за януари 1985 г.

61. Промените в генералния щаб след завръщането на Рифат Асад и приближаващия конгрес на БААС.

62. Защо Халмат Шаби отсъства от военните приеми, които обикновено изискват участието на началника на генщаба? Очаква ли се да бъде свален от поста си?

63. Верни ли са слуховете, че Ебрам Цафи от дивизия № 1 ще стане зам.-началник на генщаба, когато за началник бъде назначен Али Аслан вместо Шаби?

64. Ще настъпят ли промени в постовете, заемани до момента от Али Дуба и заместника му Магид Саид? Ако е така, къде ще бъдат прехвърлени те и кой ще ги замести?

65. Очакват ли се промени в главното командване, така че да се освободи място за Рифат Асад? Според „източника“ Рифат ще замести Ахмед Диаб като началник на службата за национална сигурност.

66. Нови назначения в дивизия 569.

67. Структурата на сирийското Министерство на отбраната.

68. Да се уточнят учебните програми на кадетите във военната академия в Хомс.

69. Каква е числеността на новия випуск кадети, които ще започнат обучението си във военната академия в Тимс през 1985 г.

70. Каква е системата на подбор на кадети във военната академия в Хомс? Повече подробности.

71. Числеността на личния състав в СА, сравнена с военните надбавки, в частност за дивизиите.

72. Списъците на офицерите от възможно най-голям брой бойни единици на СА.

73. Кодовете на резервите според специалностите им или по отделни бойни единици.

74. Къде се съхраняват гореспоменатите данни?

75. Колко често се сменят тези кодове?

76. Да се уточнят изискванията към набора за 1984–1985 г. във връзка с образованието.

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

Агент — Термин, който често се използва неправилно. Той се вербува, а не е вътрешен служител на разузнавателната агенция. „Мосад“ има около 35 000 такива по света, 20 000 действащи и 15 000 „спящи“. „Черните“ агенти са араби, а „белите“ — не. Предупреждаващите агенти са тези, които следят за началото на усилен военна подготовка, например лекар в някоя арабска болница, който сигнализира за голяма доставка на медикаменти; пристанищен работник, забелязал усилено движение на военни кораби.

Академия — Мидраша. Официално е известна като лятна резиденция на министър-председателя, но всъщност представлява училището на „Мосад“ северно от Тел Авив.

Ал — Нелегален отдел от опитни катси, който работи в дълбока секретност в Съединените щати.

АМАН — Военното разузнаване.

АПАМ — Автахат Пайлут Модинит, операционна безопасност на разузнаването.

БАБЛАТ — „Прехвърляне на топката“, или „Билбул байцин“: бърбрене на глупости.

Базова страна — Западна Европа, Съединените щати, Канада: навсякъде, където „Мосад“ има бази.

Балдар — Куриер.

Бат левейха — Придружителка, но не за секс. Обикновено местна и не непременно еврейка, наета като помощничка.

Бенелюкс — Бюрото за Белгия, Холандия и Люксембург към главното управление на „Мосад“.

Бодел — Мн. число „бодлим“ или „лехавдил“. Човек, който пренася съобщения между тайните квартири и посолствата или между отделните тайни квартири.

Гадна — Израелските военизирани младежки бригади.

Дардасим — Смърфове. Подотдел на „Кайсарут“. Работят в Китай, Африка и Далечния изток за установяване на отношения с

държавите там.

Дейлайт (Дневна светлина) — Най-висока степен на тревога в център на „Мосад“.

Джъмбо — Лична информация извън официалното разузнаване, която свръзките на „Мосад“ получават от свръзките на чуждите разузнавания, най-вече ЦРУ.

Диаманти (яхаломим) — Част от „Мосад“, която предава съобщенията на агентите в страните-мишени.

Дувшаним — Обикновено хора от умиротворителните сили на ООН, на които се плаща, за да пренасят пратки и съобщения през израелско-арабска граница.

Експерти с препоръки — Терминът се използва за професионалисти извън сферата на шпионажа и/или разузнаването, които се изпращат със задача да проверят или удостоверят документация или оборудване по тяхната специалност.

Института — Официалното наименование на „Мосад“. На иврит „Мосад“ е съкращение от „Ха Мосад, ле Модийн ве ле Тафкидим Майюхадим“, или Институт за разузнаване и специални операции.

Кайсарут (първоначално Тевел) — Свръзките към израелските посолства, които местните власти познават като служители на разузнаването.

Катса — Действащ офицер или оперативен служител. Само 35 катси на „Мосад“ действат едновременно в различни точки на света и вербуват агенти, докато КГБ и ЦРУ разполагат с хиляди офицери, които работят по едно и също време.

Кешет (Лък), по-късно Невиот — Събиране на информация с автоматични устройства, като подслушватели, скрити камери и др.

Кидон (Щик) — Изпълнителният орган на „Месада“, занимаващ се с езекуции и отвличания.

Комеиут — Вж. „Месада“.

Кон (Сус) — Високопоставен човек, който ти помага в кариерата.

Кука — Вербуването на даден човек, за да се стигне до друг.

Кшарим (Възли) — Запис в паметта на компютъра кой с кого е свързан.

ЛАКАМ — Лишка ле Кишрей Мада. Бюрото на израелския министър-председател по научните въпроси.

ЛАП — Лохамак Сайклогит, или психологическа война.

Летящи — катси, работещи в Израел, които пътуват до разни страни по спешни задачи, за разлика от катсите, установени постоянно в чужбина.

Мабуа — Някой, който извлича информация от междинен източник, а не директно.

МАЛАТ — Свръзката с Южна Америка. Марати — Подслушвачи.

Маслух — Маршрут. Система за подсигуряване, чрез която проверяваш дали те следят или не.

Мелука — Първоначално име „Цомет“, което значи царство. Отдел за вербуване, отговарящ за катсите.

Месада — По-късно „Комемиут“. Строго секретен отдел, „Мосад“ в самия „Мосад“, отговаря за шпионите. Мисгарот — Вж. „рамки“.

Мишлашим — Съобщения и пратки до поискване. Молик (пешеходец) — Нещо като маша, някой вербуван заради връзките му с друг.

Молтер — Дума на иврит със значение на непланиран. Описва импровизиран и неизгладен маршрут.

НАКА — Единна съобщителна система на „Мосад“ за информационни и операционни доклади.

Натив — Събира информация от бившия Съветски съюз и съдейства на евреите от Източния брок да емигрират в Израел.

Невиот — Вж. „Кешет“.

Оперативен служител — В повечето разузнавателни служби е еквивалентен на катсата от „Мосад“. Обаче в „Мосад“ това са служители на „Месада“, които отговарят за шпионите.

Отер — Арабин, на когото се плаща, за да се свързва с други араби при вербуването им. Получава обикновено между 3000 и 5000 долара месечно, плюс разходите.

ПАХА — Пайлут хабланмт ойене. Вражески саботаж и подривна дейност, тоест ООП.

Поделение 504 — Изпълнява част от функциите на „Мосад“. Събира разузнавателни данни зад граница.

Поделение 8200 — Отговаря за комуникациите на израелското разузнаване.

Поделение 8513 — Отдел на военното разузнаване, отговарящ за фотографиянето.

Процеп — Скривалище за оръжие, документи и др.

Развитие — Свързани са с поделение 8520, правят специални ключалки, куфари с двойно дъно и т.н.

Рамки (мисгарот) — Еврейски групи за самозащита, изградени по целия свят.

Сайфаним (Златна рибка) — Отделът на „Мосад“, който се занимава с ООП.

Саян (мн. число саяним) — Доброволни еврейски помагачи извън територията на Израел.

Седем звезди — Малък кожен бележник, носен от катсите, в който кодирано се отбелязват имена и телефонни номера.

Страна-мишена — Всяка арабска държава.

Странично разузнаване — Наблюдение на външни признаци, като икономически показатели, слухове, настроения и др.

Тайесет — Кодово название на тренировъчен отдел. Тайна квартира — В действителност „оперативни“ апартаменти или къщи, собствени или взети под наем. Тачлес — Засягащ същността. Тевел — Вж. „Кайсарут“. Теуд — Подправяне на документи, в частност паспорти.

Фелахи — Арабски фермери в Ливан, които израелските военни често използват като маловажни агенти.

Хетс ва-кешет (Лък в стрела) — Емблема и име на летния тренировъчен лагер на „Гадна“.

Цафририм — Утринен полък. Организира еврейските общности извън Израел, подпомага създаването на „рамки“.

Циак — Цорек Йедиот Хашовут. Годишна среща на всички израелски разузнавателни служби. Така се казва и документът, който обобщава изискванията към разузнаването за следващата година, подредени по важност.

Цовет — Вж. „Мелука“.

Шабак — Израелският еквивалент на ФБР, службата за вътрешна сигурност.

Шиклут — Отделът, занимаващ се с подслушване, т.е. маратите.

Шин Бет — Старото име на Шабак.

Шпионин — Истинските агенти. Израелци, които работят под прикритие в арабски държави.

Ярид — Екипи по сигурността на операциите в Европа.

Издание:

Виктор Островски и Клеър Хой. Мосад

Първо издание

Издателство „Атика“.

Формат 32/84/108

Печат: „Образование и наука“, ЕАД

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.